

ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ)

ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ

ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ ದರ್ಶನ

ಪ್ರಣೀತ

ಮುಗಡಿ ಅಗ್ರಹಾರ ನಾಗರಾಜ್

(ಮೂಲತಃ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ)

ದಿವ್ಯ ಪಥ ಸಂಸ್ಥಾನ

ಅಮರ್ಕಂಟಕ್

ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮೂಲತಃ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ನಾಗರಾಜ್ ನವರ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ನಾನು ಇದರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೀ ಎ. ನಾಗರಾಜ್ ನವರದಾಗಿದ್ದು, ಈ ಭಾಷಾಂತರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಧಾರಣ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ, ಇದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಾಯಕ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಟಿದಾಯಕ ಅಭ್ಯಾಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ರತರಾದವರು ಹಾಗೂ ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಸುವವರು, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವವರು, ನೀಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಇದರ ಪರಿಷ್ಕರಣವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಷಾಂತರದಿಂದ ಶ್ರೀ ಎ. ನಾಗರಾಜ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಭಾಷಿಯರಿಗೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಲೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರಿ ಶ್ರೀಹರಿ

(ಅಮರ್ಕಂಟಕ್)

gowrisrihari@gmail.com

ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಗೆ www.madhyasth-darshan.info ನೋಡಿ

The final version will have the original Hindi text along with the kannnda text. This book is to be always read with the original in Hindi. Due to technical reasons the Hindi version has not been incorporated here. The original book in Hindi is provided in the zip file. Please download it and read it along with the kannnda version.

ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮೂಲ ಹಿಂದಿ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೂಲ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಜೊತೆ ಓದುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೂಲ ಹಿಂದಿ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಜೆಪ್ ಫೈಲ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೂಡಾ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕದೊಂದಿಗೆ ಓದಿ.

ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಮೂಲ ತತ್ವ

೧. ಉದ್ದೇಶ

ಬಾಳಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಳು

೨. ಮಂಗಳ - ಕಾಮನೆ

ಭೂಮಿ ಸ್ವರ್ಗತಾಂ ಯಾತು,

ಮನುಷ್ಯೋ ಯಾತು ದೇವತಾಂ

ಧರ್ಮೋ ಸಫಲತಾಂ ಯಾತು

ನಿತ್ಯಂ ಯಾತು ಶುಭೋದಯಂ ||

ಧರಣಿ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಲಿ

ಮಾನವ ದೇವತನಾಗಲಿ

ಧರ್ಮ ಜಯವಾಗಲಿ

ನಿತ್ಯವೂ ಶುಭವಿರಲಿ ||

೩. ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನ

- ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ, ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ (ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ) ಸಂಪೃಕ್ತ ಜಡ - ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಗಳು ಅನಂತ.
- ವ್ಯಾಪಕ (ಪಾರಗಾಮಿ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಿ) ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಇಕಾಯಿಗಳು ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಸಂಪನ್ನ, ತ್ವ ಸಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗವಹಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ.

೪. ಸಿದ್ಧಾಂತ

- ಶ್ರಮ-ಗತಿ-ಪರಿಣಾಮ

೫. ಉಪದೇಶ

- ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ನಂಬು
- ನಂಬಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ

೬. ಸ್ಥಿತಿ

- ಸ್ಥಿತಿಪೂರ್ಣ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪುಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಶೀಲ ಪ್ರಕೃತಿ
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ

೭. ಪ್ರಮಾಣ

- ಅನುಭವ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಯೋಗ
- ಅನುಭವವೇ ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಮ

ಪ್ರಮಾಣವೇ ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ

ಅರಿವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಸಮಾಧಾನ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ,

ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಪ್ರಮಾಣ,

ಪ್ರಮಾಣವೇ ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆ

ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ

೮. ಯಥಾರ್ಥ

- ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯ, ಜಗತ್ತು ಶಾಶ್ವತ
- ಬ್ರಹ್ಮ (ಸತ್ತಾ) ವ್ಯಾಪಕ, ಜೀವನ ಪುಂಜ ಅನೇಕ
- ಜೀವನ ಪುಂಜದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆತ್ಮ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ, ಮನ

ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ಸಂಯುಕ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ವೈಭವ

- ಈಶ್ವರ ವ್ಯಾಪಕ, ದೇವತೆ ಅನೇಕ
- ಮಾನವ ಜಾತಿ ಒಂದು, ಕರ್ಮ ಅನೇಕ
- ಭೂಮಿ (ಅಖಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ) ಒಂದು, ರಾಜ್ಯ ಅನೇಕ
- ಮಾನವ ಧರ್ಮ ಒಂದು, ಸಮಾಧಾನ ಅನೇಕ
- ಜೀವನ ನಿತ್ಯ, ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯು ಒಂದು ಘಟನೆ

೯. ವಾಸ್ತವಿಕತೆ

- ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮ - ವಿಕಾಸ
- ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ - ಜಾಗೃತಿ
- ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅರಿವುಳ್ಳ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆ

೧೦. ಜ್ಞಾನ

- ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಜ್ಞಾನ
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಜ್ಞಾನ
- ಅನುಭವವೇ ಜ್ಞಾನ

೧೧. ಅನುಸಂಧಾನ

- ಘಟನೆ-ಪೂರ್ಣತೆ
- ಕ್ರಿಯೆ-ಪೂರ್ಣತೆ
- ಆಚರಣ-ಪೂರ್ಣತೆ

೧೨. ಆಧಾರ

- ಸತ್ತಾದಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ)

೧೩. ಪ್ರತಿಪಾದನೆ

- ಭೌತಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪರಮಾಣುವೇ ವಿಕಸಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವನವೇ ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ವಕ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ
- ಸತರ್ಕತೆಪೂರ್ಣ ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಸಾಮಾಜಿಕತೆ
- ಸತರ್ಕತೆ ಸಹಿತ ಸಂಜ್ಞಾನೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಜಗತೆ ಸಹಿತ ದೇವ-ಮಾನವೀಯತೆ
- ಸಜಗತೆಪೂರ್ಣ ಸಹಜತೆ ಸಹಿತ ದಿವ್ಯ-ಮಾನವೀಯತೆ
- ಘಟನ-ಪೂರ್ಣತೆ ಕ್ರಿಯೆ-ಪೂರ್ಣತೆ ಹಾಗು ಆಚರಣ-ಪೂರ್ಣತೆ

೧೪. ಸತ್ಯತೆ

- ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿ
- ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನಿಯತಿ
- ನಿಯತಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿ
- ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ
- ನಿಯಮವೇ ನ್ಯಾಯ, ನ್ಯಾಯವೇ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮವೇ ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯವೇ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ), ಐಶ್ವರ್ಯಾನುಭೂತಿಯೇ ಆನಂದ, ಆನಂದವೇ ಜೀವನ, ಜೀವನವೇ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನೇ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗು ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವ ಸಮಯ ಪರತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಹಾಗು ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವ ಸಮಯ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

• ೧೫. ಮಾನವ ಶರಣ

- ಅಖಂಡ - ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ) ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆ

೧೬. ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆ

- ಮಾನವೀಯತೆ. ಮಾನವತ್ವ ಸಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.

೧೭. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ

- ಕೀರ್ತಿ-ಪೂರ್ಣತೆ
- ಆಚರಣ-ಪೂರ್ಣತೆ

೧೮. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ

- ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ
- ಸಮೃದ್ಧಿ
- ಅಭಯ
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆ

೧೯. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ

- ಕುಶಲತೆ
- ನಿಪುಣತೆ
- ಪಾಂಡಿತ್ಯ

೨೦. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ (ಅಖಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ)

- ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಭ್ಯತೆ-ವಿಧಿ-ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಾತ್ಮತೆ (ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ)

೨೧. ಮಾನವ ಧರ್ಮ

- ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ಆನಂದ

೨೨. ಧರ್ಮನೀತಿಯ ಆಧಾರ

- ತನ, ಮನ, ಹಾಗೂ ಧನ ರೂಪವಾದ ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

೨೩. ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ಆಧಾರ

- ತನ, ಮನ ಹಾಗು ಧನ ರೂಪವಾದ ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

೨೪. ಅನುಗಮನ ಮತ್ತು ಚಿಂತನ

- ಸ್ಥೂಲದಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
- ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿಂದ ಕಾರಣ
- ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹಾಕಾರಣ

೨೫. ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ

- ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ
- ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ದೇವ-ಮಾನವೀಯತೆ
- ದೇವ-ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ದಿವ್ಯ - ಮಾನವೀಯತೆ

೨೬. ಮಾಂಗಲ್ಯ

- ಜೀವನ ಮಂಗಳ
- ಉದಯ ಮಂಗಳ
- ಸಮಾಧಾನ ಮಂಗಳ
- ಜಾಗೃತಿ ಮಂಗಳ
- ಅನುಭವ ಮಂಗಳ

೨೭. ಸರ್ವ ಮಾಂಗಲ್ಯ

- ಮಾನವನ ನಾಲ್ಕು ಆಯಾಮ (ಕಾರ್ಯ, ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿ), ಐದು ಸ್ಥಿತಿ (ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರ) ಹಾಗು ಹತ್ತು ಸೋಪಾನೀಯ ಪರಿವಾರ ಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಶಮತೆ (ಸಾಮರಸ್ಯತೆ) ಹಾಗು ಏಕಸೂತ್ರತೆ.

೨೮. ಮಹಾ ಮಾಂಗಲ್ಯ

- ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಜಾಗೃತಿ (ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ)

೨೯. ಉಪಲಬ್ಧತೆ

- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ
- ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ- ಇದೇ ಸರ್ವಶುಭ
- ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯ ಜಾಗರಣೆ

೩೦. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ

- ಚೇತನ ವಿಕಾಸ ಮೌಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ
- ಕಾರಿಗಾರಿ (ತಂತ್ರ) ಶಿಕ್ಷಣ

ಲೇಖಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯತೆ: ಕಂಡುಬರುವ ರೂಪ, ಬಲ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಯೋಗಫಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಪದ ಹಾಗು ಧನ ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲರ ಯೋಗಫಲದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ಹಾಗು ಭೌಗೋಲಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯ ಕಾಮನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಷ್ಟತೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಸಂಪತ್ತಿ ಹಾಗು ಸ್ವತ್ವದ ವಿಸ್ತಾರ-ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಉತ್ಕಟತೆಯ ಅನುಸಾರ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪರಿಮಿತಿಗಳು ದೃಷ್ಟವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೀಮಿತ ಸಂಘಟನೆ ಪ್ರಧಾನತೆ: ಭಯ-ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಪ್ರಥಮ ಮಾನವನೇ ಜೀವ-ಭಯ ಹಾಗು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧಾರಣ (ಆಹಾರ, ಆವಾಸ, ಅಲಂಕಾರ) ಹಾಗು ಹಿಂಸಕ ಸಾಧನಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಹಿಂಸಕ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಪರಸ್ಪರ ಎರಡು ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಪರಿವಾರ ಹಾಗು ವರ್ಗ ಹಾಗು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತವಾಗುವುದೇ ಯುಧ್ಧ. ಇದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನತೆ: ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತ್ವ ಹಾಗು ಸಂಪತ್ತಿಯ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂಯಿದೆ. ಇದೇ ಕೇಂದ್ರ-ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಮಾನವ, ಮಾನವನ ಜೊತೆ ಸಂಘರ್ಷ ಮಾಡಲು, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಘಟಿತ ಇಕಾಯಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಪರಿವಾರ ಹಾಗು ವರ್ಗ ತನ್ನ ಸಭ್ಯತೆ ಹಾಗು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ನಂಬುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿಕರಣೆಯ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯ-ಸಮ್ಮತ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಫಲತಃ ಅದರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿಮಿತಿಯ ಜೋತೆಯಿದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಇಕಾಯಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶುಭ ಸಂಕಲ್ಪವಿದೆಯೆಂದು ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಥ್ಯದಿಂದ ಜ್ಞಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಚರಿತಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಸಫಲ ಮಾಡುವ ಉಪಾಯ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ಇದು “ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ”ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಖರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಭ್ಯತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ದಿಶೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

“ವರ್ಗ-ವಿಹೀನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನ್ಯಾಯ - ಪಿಪಾಸ, ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿ - ವಾಂಛೆ ಹಾಗೂ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸಫಲ ಮಾಡುವ ಆಪ್ತ ಕಾಮನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಶುಭ ಅವಸರ ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.”

“ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸೂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೇ ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.” ಸಾಮರಸ್ಯತೆ ಸ್ಥಿತಿ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮದ ಸಾಮ್ಯತೆ ಸಮಾಧಾನದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ, ವನಸ್ಪತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ, ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಭಾವ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದು ದೃಷ್ಟವ್ಯವಾಗಿದೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಖಂಡತೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಧರ್ಮ, ಸ್ವಭಾವ, ಗುಣ ಹಾಗೂ ರೂಪದ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಸಂಭವವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾನವನ ಹಿಂದಿನ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು-ನಂಬಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಇದಾಗದಿರುವುದು ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಫಲತಃ ಅಗ್ರಿಮ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಣ ಹಾಗೂ ಪದದಲ್ಲಿ ಆರೂಢತೆ ದೃಷ್ಟವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಂಭವನೀಯತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಮಾನವನ ಪರಮೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ವಸುಲಭ ಮಾಡುವುದೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಅಭೀಷ್ಟ. ಧರ್ಮ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದು.

“ಮಾನವ-ಜೀವನ ಸಫಲವಾಗಲಿ”

“ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಲಿ”

- ಏ. ನಾಗರಾಜ್

ಸಂದೇಶ

ಭೂಮಿ ಸ್ವರ್ಗತಾಂ ಯಾತು, ಮನುಷ್ಯೋ ಯಾತು ದೇವತಾಂ |

ಧರ್ಮೋ ಸಫಲತಾಂ ಯಾತು, ನಿತ್ಯಂ ಯಾತು ಶುಭೋದಯಂ |

ವ್ಯಾಪಕ ಶೂನ್ಯಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ ಅನಂತ ಭ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಂಗಭೂತ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಾನವ ಅತ್ಯಂತ ಸೌಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇವನಿಗೆ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗು ವಿಕಾಸದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಸುವರ್ಣ ಅವಸರ ಹಾಗು ಸಾಧನ ಪ್ರಾಪ್ತವಿದೆ.

ಅಭ್ಯುದಯ (ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ) ಎಲ್ಲರಿಗೂ - “ಸ್ವಯಂನ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡಿಕೊ - ತಪ್ಪನ್ನು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಫಲತಃ ದುಃಖ, ಪೀಡಿತ ಮತ್ತು ದರಿದ್ರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಸರ್ವತ್ರ ಉತ್ತೇರಿತ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವಯಂನ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಸ್ವಯಂ-ಸಿದ್ಧ ಮೂಲಭೂತ ಆಧಾರ ಅಂಗೀಕೃತ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು

೧. ಭೂಮಿ (ಅಖಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ) ಒಂದು	- ರಾಜ್ಯ ಅನೇಕ,
೨. ಮಾನವ ಜಾತಿ ಒಂದು	- ಕರ್ಮ ಅನೇಕ,
೩. ಮಾನವ ಧರ್ಮ ಒಂದು	- ಸಮಾಧಾನ ಅನೇಕ,
೪. ಈಶ್ವರ (ವ್ಯಾಪಕ)	- ದೇವತೆ ಅನೇಕ.

ಒಂದು - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಮಾನವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅವನ ಸಹಿತ ತದಾನುಸಾರ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವಂತೆ - ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆ ಸಹಜ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ,

ಎರಡು - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ , ಸಂತುಲನ, ಸಮಾಧಾನ, ಅಭಯ ಮತ್ತು ಸುಖ ಸಹಜ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆಗಾಗಿ,

ಮೂರು - ಸ್ವಧನ, ಸ್ವನಾರಿ / ಸ್ವ ಪುರುಷ ತಥಾ ದಯೆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಜೀವನ ದೃಢತೆ ಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ,

- ನಾಲ್ಕು - ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಅತಿ-ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಗಾಗಿ, ಸುಗಮ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ,
- ಐದು - ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಯಿತ್ವಗಳ ಸಹಜತೆಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ,
- ಆರು - ಆಶಿತ ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಭ್ಯತೆಯ ಜ್ಞಾನ ಸಹಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ -
- ಏಳು - ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಭ್ಯತೆ ಸಹಜ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ವಿಧಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಇವುಗಳ ಆಧಾರ ಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡಲು ಈ ಗ್ರಂಥ “ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ (ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ)”, ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ ‘ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ ದರ್ಶನ’ ನಾಮದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಪರಮ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾಂಕೇತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಈ ಗ್ರಂಥ ನಿಮಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೆ ಆಚರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ, ಗುಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ, ಇದರಿಂದ -

ಧರಣಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾನವನೇ ದೇವತನಾಗುತ್ತಾನೆ

ಧರ್ಮ ಜಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯವೂ ಶುಭವಿರುತ್ತದೆ ||

- ಏ ನಾಗರಾಜ್

ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತ ಮೂಲ ಬಿಂದು

ಸತ್ತಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿದೆ, ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಮ-ವಿಷಮ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ, ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತಾ ಸ್ಥಿತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಜಡ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ಥಿತಿಶೀಲವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅತಃ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಅಸ್ತು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪೃಕ್ತವಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಉರ್ಜ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಅತಃ ಪ್ರಕೃತಿ ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಹಾಗು ಪರಿಣಾಮಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಜಡ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಅವಸರ ಸಮೀಚೀನವಾಗಿದೆ ತಥಾ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರ್ಣತೆ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ.

ಸತ್ತಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಧ್ಯಾಂಶ (ನಾಭಿಕ) ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮ-ವಿಷಮಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿವೆ.

ಅನಂತ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆ-ಸಮೂಹವೇ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಡ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ವಿಕಾಸ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅನಂತರ ಚೈತನ್ಯ-ಪದವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಇದು ನಿಯತಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಜಡ ಹಾಗು ಚೈತನ್ಯದ ಸಂಯುಕ್ತ ರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶವೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಘಟನಪೂರ್ಣತೆಯೇ ವಿಕಾಸ/ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯೇ ಕ್ರಿಯೆ-ಪೂರ್ಣತೆ ಹಾಗು ಆಚರಣ-ಪೂರ್ಣತೆಯಾಗಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಕಡಿಮೆ ವಿಕಸಿತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯವಸಾಯಪೂರ್ವಕ ಸದುಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವ ಮಾನವನ ಸಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ, ಅಧಿಕ ಜಾಗೃತನ ಸಹಿತ ಗೌರವಿಸುವುದು ದಾಯಿತ್ವವಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಅಧಿಕ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಚಿಂತನಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನೇ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗು ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವ ಸಮಯ ಪರತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಅವಸರ, ವಾಂಛೆ ಹಾಗು ಸಂಭವನೀಯತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಕಡಿಮೆ ವಿಕಸಿತಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವುದೇ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ ವಿಕಸಿತ, ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಜೀವಾವಸ್ಥೆ ವಿಕಸಿತ, ತಥಾ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಭ್ರಾಂತಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಪಶು-ಮಾನವ ವಿಕಸಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಭ್ರಾಂತಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಪಶು - ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಭ್ರಾಂತಿ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವ ವಿಕಸಿತ, ಭ್ರಾಂತಿ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಮಾನವ ವಿಕಸಿತ ತಥಾ ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಮಾನವನಿಗಿಂತ ದೇವ ಮಾನವ ವಿಕಸಿತವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ದೇವಮಾನವನಿಗಿಂತ ದಿವ್ಯಮಾನವ ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಯೀ ದರ್ಶನ ಕ್ಷಮತೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ದರ್ಶನ, ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದೆ

ನಿರ್ಭಮ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ದರ್ಶನ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ -

ನಿರ್ಭಮತೆಯೇ ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿಯೇ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ, ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯೇ ಸಂಪ್ರಭುತ, ಸಂಪ್ರಭುತವೇ ಪ್ರಭುಸತ್ತಾ, ಪ್ರಭುಸತ್ತಾವೇ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

“ಮಾನವನೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗು ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನತಃ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ”

“ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೋರ್ವಿಜಯತೆ”

ಕೃತಜ್ಞತೆ

ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸುವರ್ಣ ಪ್ರದರ್ಶಕರು, ಯಾರಿಂದ ಇವತ್ತಿಗೂ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಸ್ತೋತ ಜೀವಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅವರ ಪ್ರತಿ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಮೌಲಿಕೆ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃತಜ್ಞತೆಯೇ ಮೂಲತಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗು ಸಭ್ಯತೆಯ ಆಧಾರಗ್ರಾಹಿ ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಕ ಮೌಲ್ಯ.

ಯಾವ ಮಾನವ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗು ಸಭ್ಯತೆಯ ವಾಹಕನಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸ್ತುತಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗು ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅವನು ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಹಾಗು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಸ್ತು, ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗೌರವ, ಗೌರವವಿಲ್ಲದೆ ಸರಳತೆ, ಸರಳತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ನಿರಂತರತೆಯಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಮಾನವ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅವನ ಆಚರಣವೇ ಅಗ್ರಿಮ ಪೀಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರದ ಹಾಗು ಪ್ರೇರಣಾದಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನವೀಯತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಧಿಯಿಂದ ಚೇತನ ವಿಕಾಸ ಮೌಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಜ ಸಹಾಯತೆ ದೊರಕಿದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿದೆ.

“ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೋರ್ವಿಜಯತೆ”

- ಏ. ನಾಗರಾಜ್

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ ಸಂಕೇತ

- ಅನುಭೂತಿಗಳು
- ▣ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು
- ★ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣ
- * ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ - ಅನುಭೂತಿಗಳ ಅಥವಾ ಪರಿಭಾಷೆಗಳ

ಅಧ್ಯಾಯ - ಒಂದು

ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವ

- ನಾನು ನಿತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಶುದ್ಧ ಹಾಗು ಬುದ್ಧ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಪೂರ್ವಕ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ “ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ ದರ್ಶನದ” ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

- ನಿತ್ಯ - ಸದಾ-ಸದಾ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ಸತ್ಯ - ಸದಾ - ಸದಾ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಭಾಸ-ಆಭಾಸ ಮಾನ ಹಾಗು ಅನುಭವಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಶುದ್ಧ - ಸದಾ-ಸದಾ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿದೆ (ಅನುಭವದಲ್ಲಿ).
- ಬುದ್ಧ - ಸದಾ - ಸದಾ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಬೋಧಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಸತ್ತಾ - ಸದಾ - ಸದಾ ಪ್ರಕೃತಿಯಿರುವ ಹಾಗು ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೈಭವ. ಸತ್ತಾ, ಜಡ-ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಗಾಮಿ ಹಾಗು ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ಸತ್ತಾಮಯತೆಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮ, ಈಶ್ವರ, ಲೋಕೇಶ, ಚೇತನ, ಶೂನ್ಯ, ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ, ಪೂರ್ಣ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಂಪೃಕ್ತ - ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ, ನೆನೆದಿರುವ, ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಜಡ - ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಿದೆ. ಇದೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ನಿತ್ಯವಾಗಿದೆ, ಇದೇ ಜ್ಞಾನ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಯಮ, ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಂತುಲನ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಪರಮ ಸತ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಜಡ - ತಮ್ಮ ಉದ್ಧ, ಎತ್ತಿರ, ಅಗಲದ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ಇಕಾಯಿಗಳು
- ಚೈತನ್ಯ - ತಮ್ಮ ಉದ್ಧ, ಎತ್ತಿರ, ಅಗಲದ ಸೀಮೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಳಿಯಲ್ಲಿ ಪುಂಜಾಕಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ಇಕಾಯಿಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸತ್ತಾಮಯತೆ.

- ಜಾಗೃತ ಮಾನವನೇ ದೃಷ್ಟಾ ಪದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ

- ಮಾನವ - ಮನಾಕಾರವನ್ನು ಸಾಕಾರ ಮಾಡುವವನು ತಥಾ ಮನಃ

ಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಆಶಾವಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮಾನವನೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ವ್ಯವಹಾರ - ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಮಾನವ ಏಕತ್ರಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಏಕತ್ರಿತವಾದುದರಿಂದಾಗುವ ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜನೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ದರ್ಶನ - ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಿವು, ಅವಧಾರಣ ಮತ್ತು ಅನುಭವವೇ ದರ್ಶನ

▣ ದೃಷ್ಟಿ - ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವ, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ, ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿ

▣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ - ಪರಿಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

▣ ಪರಿಭಾಷೆ - ಅರ್ಥವನ್ನು ಇಂಗಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಶಬ್ದ ಸಮೂಹ.

• ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತು ಅಖಂಡ ಹಾಗು ಇಕಾಯಿಗಳು ಅನಂತ.

▣ ವ್ಯಾಪಕ - ಯಾವುದು ಸರ್ವ ದೇಶ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆಯೋ ತಥಾ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆಯೋ.

▣ ಇಕಾಯಿ - ಆರು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ (ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ) ಸೀಮಿತ ಪದಾರ್ಥ ಪಿಂಡವೇ ಇಕಾಯಿ. ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಇಕಾಯಿಗಳು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆ.

▣ ಅನಂತ - ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನಂತ. ಇದನ್ನು ಮಾನವ ಗಣನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಅಥವಾ ಗಣನ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ, ಇದೇ ಅನಂತ.

• ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಂದ, ಮಾನವನಿಗೆ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಯಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ.

▣ ಕಾಲ - ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಯೇ ಕಾಲ

- ▣ ನಿಯಮ - ಆಚರಣ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪೃಷ್ಠಭೂಮಿಯೇ ನಿಯಮ.
- ▣ ಸಮಾಧಾನ - ಯಾಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆಯ ಪೂರ್ತಿಯೇ (ಉತ್ತರವೇ) ಸಮಾಧಾನ
- ▣ ಆನಂದ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಯೇ ಆನಂದ
- ▣ ನ್ಯಾಯ - ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರವೇ ನ್ಯಾಯ

★ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ - ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ, ಉದಾರತೆ, ದಯೆ, ಕೃಪಾ, ಕರುಣೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಭಾವ; ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯತೆಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ ಹಾಗೂ ಲೋಕೇಷಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ.

★ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ, ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ, ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

▣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುಭವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನಂದ; ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರಣ ಸತ್ಯ; ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಲೋಕೇಶ; ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ವ್ಯಾಪಕ; ಚೈತನ್ಯದ ಸಹಿತ ಚೇತನ; ಆತ್ಮಗಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮ; ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸ್ತು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ, ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ತಥ ಅಪರಿಣಾಮಿತೆಯ ಕಾರಣ ಪೂರ್ಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಜ್ಞಾನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವದಿಂದ, ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ. ಜ್ಞಾನವೇ ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಹಜ ಮೌಲಿಕತೆಯಾಗಿದೆ.

★ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವಯಂ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡದೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಸಹಜ ವೈಭವ ಪ್ರಾಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಅನುಭವಪೂರ್ವಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನವೇ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಧಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಪೋಟವಾಗಿದೆ.

- ಜ್ಞಾನವೇ ಶೂನ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯವೇ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.
 - * ಕ್ರಿಯೆಹೀನತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ತಥಾ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವಯಂ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡದಿರದೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಲ್ಲದೆಯೂ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಧಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಪೋತವಾಗಿದೆ. ಅತಃ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ತಥಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ರಿಕ್ತ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಇಶಾಯಿಬಿಲ್ಲ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಎರಡು

ಕೃತಜ್ಞತೆ

- ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಪೂರ್ವಕ, ಆ ಸುಪಥ ಪ್ರದರ್ಶಕರ ವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಯಾರಿಂದ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಸ್ತೋತ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಿತವಾಗಿದೆಯೋ.
 - ಕೃತಜ್ಞತೆ - ಉನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯತೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ
 - ಸುಪಥ - ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಹಾಗೂ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ದಿಶೆ.
 - ಉನ್ನತಿ - ಉತ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ (ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ) ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯತೆ.
 - ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಸ್ತೋತ (ಅಕೃತ್ರಿಮತೆ ಪೂರ್ವಕ ಅಥವಾ ಆಡಂಬರಹೀನ) ವಾಸ್ತವಿಕತೆಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಸ. ಸತ್ತಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುವುದೇ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಸ್ತೋತವಾಗಿದೆ.
 - ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುಗತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಪರಂಪರೆಯೇ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಸ್ತೋತ.
 - ವಂದನೆ - ಗೌರವತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು ನಿಯುಕ್ತ ಚೇಷ್ಟೆ.
 - ಗೌರವತೆ - ನಿರ್ವಿರೋಧ ಪೂರ್ವಕ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಅನುಕರಣ ಪ್ರಯಾಸ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಗೌರವತೆ.
- ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಗೌರವತೆ, ಗೌರವತೆಯಿಂದ ಸರಳತೆ, ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಹಜತೆ, ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ, ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ತಥಾ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಸರಳತೆ - ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ರಹಿತ ಮತ್ತು ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಸರಳತೆ
 - ಅಭಿಮಾನ - ಆರೋಪಿತ ಮಾಪನ, ಇದೇ ಅಧಿಮೌಲಿಕರಣೆ, ಅವಮೌಲಿಕರಣೆ, ನಿರ್ಮೌಲಿಕರಣೆ ದೋಷವಾಗಿದೆ.

- ಸಹಜತೆ - ಆಡಂಬರ ತಥಾ ರಹಸ್ಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ರೀತಿಯೇ ಸಹಜತೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ - ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿರೋಧ ಸಹಿತ ಸಮಾಧಾನಪೂರ್ಣ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತಥಾ ಕೃತಘ್ನತೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆಯೇ ಆವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ತಥಾ ಮೌಲೀಕೃತ ಹಾಗೂ ಸಮೀಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಕೃತಘ್ನತೆ - ಯಾರಾರಿಂದ ಉನ್ನತಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯತೆ, ಸಫಲತೆ ದೊರಕಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೇ ಕೃತಘ್ನತೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಮೂರು

ಸೃಷ್ಟಿ-ದರ್ಶನ

- ಮಾನವನು ಸೃಷ್ಟಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಕಾಮನೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಯಥಾ ಜೀವ-ಜಗತ್ತು, ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂನನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿತ ಹಾಗು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
 - ಸೃಷ್ಟಿ - ಪದಾರ್ಥದ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗು ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಧರಣಿ ತಥಾ ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ, ಜೀವಾವಸ್ಥೆ, ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾಶನೆಯೇ ಸೃಷ್ಟಿ.
- ಸೃಜನ, ವಿಸರ್ಜನ, ಪೋಷಣ ಅಥವಾ ಶೋಷಣದ ಭೇದದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ದರ್ಶನವಿದೆ.
 - ಸೃಜನ - ಇಕಾಯಿ + ಇಕಾಯಿ
 - ವಿಸರ್ಜನ - ಇಕಾಯಿ - ಇಕಾಯಿ
 - ಪೋಷಣೆ - ಇಕಾಯಿ + ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ
 - ಶೋಷಣೆ - ಇಕಾಯಿ - ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ
 - ಪದಾರ್ಥ - ಪದ ಭೇದದಿಂದ ಅರ್ಥ ಭೇದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ವಸ್ತುವಿನ ಅರ್ಥ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯೇ.
- ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಹಾಗು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯವಿದೆ.
 - ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ - ಯಾವುದು ವ್ಯಾಪಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಸತ್ತಾ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಯಾವುದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.
 - ಶೂನ್ಯ - ಯಾವುದು ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಲ್ಲವೋ ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಹಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಾಪೇಕ್ಷ ಹಾಗು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಭೇದದಿಂದ ಉರ್ಜವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಹಾಗು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯ ಉರ್ಜಾ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆ.

▫ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ - ಇಕಾಯಿಗಳ ಪರಸ್ಪರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ

ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಲ್ಲವೋ, ಅದು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ.

ಭೌತಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರತೆವಶ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಒತ್ತಡ, ತರಂಗ ಹಾಗು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಪ, ಧ್ವನಿ, ವಿದ್ಯುತವೂ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾಗಳಾಗಿವೆ.

- ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ ಸಂಪನ್ನತೆ ವಶ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಚೇಷ್ಟೆ ತಥಾ ಪದಾರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆ.

▫ ಮೂಲ ಚೇಷ್ಟೆ - ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಹಾಗು ಪರಿಣಾಮದ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಮೂಲ ಚೇಷ್ಟೆ.

★ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪದಾರ್ಥ ತಮ್ಮ ಪರಮಾಣ್ವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಚೇಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉರ್ಜಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ

* ಉತ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಪದಾರ್ಥ ಹಾಗು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾವಿನ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸದಾ-ಸದಾ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಮಾನವ ಗತಕಾಲದಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕ್ರಿಯೆಶೀಲತೆಗಾಗಿ ಮೂಲ ಉರ್ಜಾ ಸ್ತೋತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವಾಗ ಇದು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸತ್ತಾ ರೂಪೀ ಉರ್ಜಾವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಪರಮಾಣುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಾ ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಮ್ಯ ಉರ್ಜಾವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಶೂನ್ಯ ನಾಮದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಮ್ಯತಃ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶೂನ್ಯದಿಂದ ರಿಕ್ತ ಹಾಗು ಮುಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತಾವೇ ವ್ಯಾಪಕ.
ಶೂನ್ಯವೇ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ, ಶೂನ್ಯವೇ ಸತ್ತಾ.

* ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಹಾಗು ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆಯೆಂದರೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲ, ಸ್ಥಾನ ಹಾಗು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವಿಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ಹಾಗು ವಸ್ತು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪದಾರ್ಥವಿಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ಸ್ಥಾನವಿದೆ, ಆದರೆ ಅಂತಹ ಕಾಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

▣ ಸ್ಥಾನ - ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಅಥವಾ ಶೂನ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

* ಪದಾರ್ಥದ ಸಂಘಟನೆ ತಥಾ ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಪದಾರ್ಥದ ಮಾತ್ರಾ ಹಾಗು ರೂಪದ ಅವಧಿಗಳಿವೆ.

* ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥ ಗಟ್ಟಿ, ತರಳ ಅಥವಾ ವಿರಳದ (ವಾಯು) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥ ತಾತ್ವಿಕ, ಯೌಗಿಕ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

▣ ತಾತ್ವಿಕ - ಸಜಾತೀಯ ಪರಮಾಣ್ವಿಕ ಸಮೂಹದ ಘಟನೆಗೆ ತಾತ್ವಿಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ಮಿಶ್ರಣ - ವಿಜಾತೀಯ ಪರಮಾಣ್ವಿಕ ಅಥವಾ ಆಣ್ವಿಕ ಸಮೂಹದಂತಹ ಘಟನೆ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ - ತಮ್ಮ ಆಚರಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರುತ್ತವೆ.

▣ ಯೌಗಿಕ - ಎರಡು ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಪ್ರಜಾತಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ನಿಶ್ಚಿತ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಆಚರಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅನ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಆಚರಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

▣ ಯೌಗಿಕದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ತಥಾ ಭೌತಿಕ ಎರಡೂ ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ.

• ಪರಮಾಣುಗಳ ಮಧ್ಯಾಂಶ ಹಾಗು ಆಶ್ರಿತ ಅಂಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಭೇದದಿಂದ ಪರಮಾಣುಗಳ ಜಾತಿ ಹಾಗು ಅವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರಾವಿನ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ವಾಯು - ವಿರಳ ಪದಾರ್ಥ ರಾಶಿಯ ನೃತ್ಯ (ತರಂಗ) ರೂಪದಲ್ಲಿ

ಗತಿಶೀಲವಾಗಿರುವುದೇ ವಾಯು. ಇದರ ಯೋಗದಿಂದ ದ್ರವ ಹಾಗು ತಾಪದ ಪ್ರಸವವಿದೆ.

- ಯೋಗ - ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಯೋಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಯೋಗದ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ.

೧. ಐಕ್ಯ ೨. ಸಹವಾಸ

▣ ಐಕ್ಯ - ಸಜಾತೀಯ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ಸಹವಾಸ - ಯಾವ ಯೋಗದ ನಂತರ ವಿಲಗೀಕರಣ ಸಂಭವವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಹವಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

★ ಸಹವಾಸದ ನಂತರ ಉನ್ನತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂವೇಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂವೇಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಅಥವಾ ಹ್ರಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಧಾರಣವಿನ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಿವಿಧತೆಗೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ಉನ್ನತಿ - ಗುರು ಮೌಲೀಕರಣದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಉನ್ನತಿ

▣ ಸಂವೇಗ - ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವೇಗವೇ ಸಂವೇಗ

▣ ಧಾರಣ - ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ವಿಲಗೀಕರಣ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೋ, ಅದು ಅದರ ಧಾರಣ. ಯಾವುದು ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ - ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅನುಸಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆಯೋ.

▣ ಸಮಸ್ಯೆ - ಯಾವುದೇ ಘಟನೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾಕೆ, ಅರಿವಾಗದಿರುವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ.

▣ ಸಮಾಧಾನ - ಯಾವುದೇ ಘಟನೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿಯಮದ ಅರಿವಿರುವುದೇ ಸಮಾಧಾನ ಅಥವಾ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾಕೆಯ ಪೂರ್ತಿಯೇ ಸಮಾಧಾನ

▣ ಗುರುಮೌಲೀಕರಣ- ದೀರ್ಘ ಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಅಪರಿಣಾಮಿತೆಯೇ ಗುರುಮೌಲೀಕರಣ

- ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಪ್ರಸವ ಮತ್ತು ಅನುಭವವಿದೆ ತಥಾ ಇದರ ವಿಪರೀತ ವಿವರತೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.
- ಪ್ರೇರಣಾವಾದಿ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಉಭಯ ಸುಕೃತಿಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿವಾದಿ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಉಭಯವಿಕೃತಿಗಳಿವೆ.
 - ಉಭಯ ಸುಕೃತಿಗಳು - ಗುರುಮೌಲೀಕರಣ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಅಪರಿಣಾಮಿತ.
 - ಉಭಯ ವಿಕೃತಿಗಳು - ಅವಮೌಲೀಕರಣದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹ್ರಾಸ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದ್ರುತ ಪರಿಣಾಮ.
- ಸಹವಾಸವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ (ರಚನೆಯ) ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಸಹವಾಸ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ ಹಾಗು ನಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿದೆ.
 - * ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅನಂತ ಪ್ರಪಂಚಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಪತನದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಇಕಾಯಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಗತಿ ರಹಿತ ಯಾವ ಇಕಾಯಿಯು ಇಲ್ಲ. ಅತಃ ಅನಂತದ ಮಾತ್ರ ಎರಡೇ ಗತಿಗಳಿವೆ.
 - * ಗಟ್ಟಿ ಪದಾರ್ಥ ರಾಶಿಯ ನೃತ್ಯ (ತರಂಗ) ಮಿಶ್ರಣ ಹಾಗು ಯೌಗಿಕ ವಿಧಿಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತ ರಸ ಹಾಗು ಉಪರಸದ ಪ್ರಸವವಿದೆ.
- ಪದಾರ್ಥ ರಾಶಿಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿವೆ

೧. ಮಣ್ಣು ೨. ಕಲ್ಲು . ೩. ಮಣಿ ಮತ್ತು ೪. ಧಾತು
- ಮಣ್ಣು ಉರ್ವರ ಅಥವಾ ಅನುರ್ವರ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
 - ಉರ್ವರ - ಬೀಜವನ್ನು ಪಡೆದು ಅನೇಕ ಬೀಜವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಉರ್ವರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ತಥಾ ಇದಕ್ಕಿಂತ ವಿಪರೀತ ಸ್ವಭಾವದ ಮಣ್ಣಿಗೆ 'ಅನುರ್ವರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಪಾಷಾಣದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕಠೋರ ಹಾಗು ಅಕಠೋರ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
 - ಕಠೋರ - ಅಧಿಕ ಭಾರ ತಾಳುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕಠೋರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಅಕಠೋರ - ಕಡಿಮೆ ಭಾರ ತಾಳುವ ಕಲ್ಲಿನ ಅಕಠೋರ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಣಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕಿರಣ ಶ್ರಾವಿ ಹಾಗು ಕಿರಣ ಗ್ರಾಹಿ ಭೇದದಿಂದಿದೆ

- ✧ ಕಿರಣ - ತಪ್ಪ ಬಿಂಬದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಅಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲಿರುವುದೇ ಕಿರಣ. ಇಕಾಯಿಂಬದ ಬಹಿರ್ನಿಹಿತ ಅಗ್ನಿಗೆ ತಾಪ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ಕಿರಣ ಶ್ರಾವಿ - ಕಿರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸಾರಣ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವ ಮಣಿಗೆ ಕಿರಣ ಶ್ರಾವಿ ತಥಾ ಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಿರಣ ಗ್ರಾಹಿ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ★ ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಾಗು ಅಪಾರದರ್ಶಕ ಭೇದದಿಂದ ವಿಕಿರಣ ಮತ್ತು ಕಿರಣ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ.
 - ✧ ವಿಕಿರಣ - ಯಾವುದೇ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ನಿಹಿತ ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಸಾರಣ (ಪ್ರತಿಬಿಂಬನ) ಕ್ರಿಯೆಗೆ ವಿಕಿರಣ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ರಶ್ಮಿ - ತಪ್ಪ ಬಿಂಬದ ಪ್ರಕಾಶದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಅನುಬಿಂಬ, ಪ್ರತ್ಯಾನುಬಿಂಬ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ರಶ್ಮಿ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ಪ್ರಕಾಶ - ತಪ್ಪ ಇಕಾಯಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಕಾಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ★ ವಿಕಿರಣ ಮತ್ತು ಕಿರಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಭೇದದಿಂದ ಶೋಷಣ ಅಥವಾ ಪೋಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪೋಷಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನಿಂದ ವಿಕಿರಣೀಯ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಶೋಷಣೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
 - ★ ಪದಾರ್ಥ ರಾಶಿಯ ಸಂಘಟಿತ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಗ್ರಹ-ಗೋಲ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದರ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಿದೆ.
 - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದ ಇಕಾಯಿ ಅರ್ಥಾತ ಗ್ರಹ-ಗೋಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗತಿಯ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ.
- ಇಕಾಯಿಗಳು ಧನಾಕರ್ಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿತ ತಥಾ ಋಣ-ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ ತಥಾ ಶೂನ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಭಾರ, ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ; ಆಕರ್ಷಣೆ, ಪರಸ್ಪರತೆಯಿಂದ; ಪರಸ್ಪರತೆ, ಲಘುತ ಹಾಗು ಗುರುತ್ವದಿಂದ; ಲಘುತ ಹಾಗು ಗುರುತ್ವ, ರಚನೆ ಹಾಗು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜಗಳಿಂದ; ರಚನೆ ಹಾಗು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ, ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ; ಕ್ರಿಯೆ, ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥದ ಹ್ರಾಸ

ಹಾಗು ವಿಕಾಸ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವಿನ ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗು ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ಸಾಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

- ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪುಕ್ತ ಹಾಗು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ತಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ತಥಾ ಗತಿ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವಿನ ಪ್ರಸವವಿದೆ.
- ಮೂಲ ಚೇಷ್ಟೆಗಾಗಿ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದೇಯಿದೆ.

▫ ಮೂಲ ಚೇಷ್ಟೆ - ಪದಾರ್ಥದ ಪರಮಾಣ್ವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮುಕ್ತ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಮೂಲ-ಚೇಷ್ಟೆ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಸ, ಉಪರಸ ಹಾಗು ವಾಯುವಿನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದನಂತರವೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಸೀಮ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಭೂಮಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯ ಅನುಸಾರ ಪೂರ್ಣ-ವಿಕಸಿತ, ಅರ್ಧ-ವಿಕಸಿತ, ಅಲ್ಪ ವಿಕಸಿತ ಹಾಗು ಅವಿಕಸಿತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ರಸ, ಉಪರಸದ ಪ್ರಮಾಣ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಮತ್ತು ವೈಭವದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
- ಅವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಸಮಸ್ತ ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲು, ಮಣಿ ಹಾಗು ಧಾತುವಿನ ಗಣನ ಅವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಪ - ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಸಮಸ್ತ ವನಸ್ಪತಿ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಧ - ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಮಾನವೇತ್ತರ ಅಂಡಜ ಮತ್ತು ಪಿಂಡಜ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗಣನ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶರೀರ ರಚನೆ ಪೂರ್ಣ-ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ. ಅಲ್ಪ-ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ; ಅರ್ಧ-ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ-ವಿಕಸಿತ ಮತ್ತು ಅವಿಕಸಿತ ತಥಾ ಪೂರ್ಣ-ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ವಿಕಸಿತ, ಅಲ್ಪ-ವಿಕಸಿತ ತಥ ಅವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

* ಫಲತಃ ಉಚ್ಚಕೋಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೋಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ವಿಲಯವಾಗಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ.

▫ ಗುಣ - ಸಾಪೇಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗುಣ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಸಮ, ವಿಷಮ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಪ್ರಭಾವ.

▫ ಸ್ವಭಾವ - ಮೌಲಿಕತೆಯೇ ಸ್ವಭಾವ.

- ✧ ಧರ್ಮ - ಧಾರಣವೇ ಧರ್ಮ.
- ★ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೋಶ ಘಟನೆ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ✧ ಕೋಶ - ಆಶಯ ತಥಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಹಿತ ನಿಶ್ಚಿತ ಕ್ರಿಯೆ ವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದ ಸಂಪದವೇ ಕೋಶ.
- ✧ ಕೋಶದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ. ಪ್ರೇರಣೆ ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಅರ್ಥ ಉರ್ಜ ಸಂಪನ್ನತೆ, ಬಲ ಸಂಪನ್ನತೆ ಹಾಗು ಚುಂಬಕೀಯ ಸಂಪನ್ನತೆ. ಪ್ರೇರಣೆ ಸಂಪನ್ನತೆಯೇ ಪ್ರಾಣಮಾಯ ಕೋಶ. ಇದೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂಶಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಗುರುತು, ನಿಶ್ಚಿತ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು ಪರಮಾಣುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ.
- ★ ಅನಂತ ರಚನೆಗಳು ಐದು ಕೋಶಗಳ ಘಟನದ ಭೇದದ ಅಂತರ್ಗತ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಐದು ಕೋಶಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ, ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ, ಮನೋಮಯ ಕೋಶ, ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ, ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಹಾಗು ಮನೋಮಯ ಕೋಶ ಜಡ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ; ತಥಾ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ, ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ✧ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ - ಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ - ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇಯಿರುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ - ಚಯನ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಚುನಾಯಿತ ಮಾಡುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✧ ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ - ಸುಖ ಅಥವಾ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

❑ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ - ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿವೆ ತಥಾ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿವೆ.

★ ರೂಪ - ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪದ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಆಕಾರ, ಆಯತ ಮತ್ತು ಘನತೆಯ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.

★ ಗುಣ - ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ ಸಮ, ವಿಷಮ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥದ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.

❑ ಸಮ - ಸೃಜನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ಸಮ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

❑ ವಿಷಮ - ವಿಸರ್ಜನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ವಿಷಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.

★ ಮಧ್ಯಸ್ಥ - ವಿಭವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

★ ಈ ಮೂರು ಸೃಜನ, ವಿಸರ್ಜನ ತಥಾ ವಿಭವದ ಕ್ರಿಯೆ ಉರ್ಜಾಮಯವಾಗಿವೆ

★ ಸ್ವಭಾವ - ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಣೆ - ವಿಘಟಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ತಥಾ ವಿಘಟಣೆ - ಸಂಘಟಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗು ಇದರ ನಿರಂತರತೆಯೇ ಸ್ವಭಾವ.

★ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಕ ಅಥವಾ ಮಾರಕ ಅಥವಾ ಸಾರಕ-ಮಾರಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿರಂತರತೆಯೇ ಸ್ವಭಾವ.

★ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ, ಅಕ್ರೂರ ಸ್ವಭಾವವಿದೆ.

★ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ ಮತ್ತು ಉದಾರತೆ, ದಯೆ, ಕೃಪಾ ಹಾಗು ಕರುಣೆ ಸ್ವಭಾವವಿದೆ.

★ ಧರ್ಮ - ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಧರ್ಮವಿದೆ.

★ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಿತ ಪುಷ್ಟಿ ಧರ್ಮವಿದೆ.

★ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ ಸಹಿತ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಧರ್ಮವಿದೆ.

★ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ, ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಸಹಿತ ಸುಖವೇ ಧರ್ಮ.

★ ಉಚ್ಚ ಕೋಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೋಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ಕೋಶ - ಪ್ರಕಾಶನ ಭೇದದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - * ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶದ ಪ್ರಕಾಶನವಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಶಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ರೂಪ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣು ಸಚೇಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯುವ ಅಂಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಜೊತೆಯೇ ಪರಮಾಣು ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದು ಗ್ರಹಣ ವಿಸರ್ಜನದ ಪ್ರತಿಫಲ. ಅತಃ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶದ ಕ್ರಿಯೆಶೀಲತೆಯೂ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಫಲವಾಗಿದೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ ಚೇಷ್ಟಿತವಾಗಿರುವ ಫಲವೇ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶದ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸಂಪಾದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಃ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
 - * ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೋಶಗಳ ಪ್ರಕಾಶನವಿದೆ, ಇದು - ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ, ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಮನೋಮಯ ಕೋಶ. ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಚಯನವಾದಿ ಕ್ರಿಯೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ, ಇದು ಮನೋಮಯ ಕೋಶದ ಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿತ ವಿಭಿನ್ನ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರ ಆವಷ್ಯಕೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಸಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಪುಷ್ಟವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - * ಜೀವಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಭ್ರಮಿತ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಶಗಳ ಕ್ರಿಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು - ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ, ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ, ಮನೋಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ.
 - * ಆನಂದಮಯ ಕೋಶದ ವಿಕಾಸವೇ ಚೈತನ್ಯತೆಯ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಇದೇ ಚೈತನ್ಯತೆಯ ಕಾರಣ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖದ ಪ್ರಕಾಶನವಿದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಇಶಾಯಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ (ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಭಯ ಮತ್ತು ಮೈಥುನ) ಸೇವನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.
 - * ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಐದು ಕೋಶಗಳ ಪ್ರಕಾಶನವಿದೆ, ಈ ಐದು ಕೋಶಗಳ ಕ್ರಿಯೆಶೀಲತೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು - ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ,

ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ, ಮನೋಮಯ ಕೋಶ, ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ.

- ★ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶದ ಜಾಗೃತವಾಗುವುದೇ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನದ ಕಾರಣ. ವಿವೇಕ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ದುಃಖದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣೆಯ ಅರಿವು ವಿಕಸಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ದುಃಖದ ನಿವಾರಣೆಯಿಂದಲೇ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿ ಸಂಭವವಿದೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥ ಸಂಘಟನೆ - ವಿಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಘಟನೆ - ಸಂಘಟನೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿರತ ಗತಿಯಿಂದ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತಾ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ತ ಇಕಾಯಿಗಳು, ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಹಿತ ಸಪ್ರಾಣ, ನಿಷ್ಪ್ರಾಣ, ಆರೋಹ ಅಥವಾ ಅವರೋಹ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗುತ್ತಾ ಅಥವಾ ಸಾರಕ - ಮಾರಕ ಸ್ವಭಾವ ಸಹಿತ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.
- ಸಾರಕ - ಪ್ರಾಣಪೋಷಕ ವನಸ್ಪತಿಗೆ ಸಾರಕ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾರಕ - ಪ್ರಾಣಶೋಷಕ ವನಸ್ಪತಿಗೆ ಮಾರಕ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ★ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರೀರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆ ತಥಾ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಇವು ಉದ್ಭವ, ವಿಭವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಳಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಜೀವನ' ಆಹಾರ, ನಿದ್ರ, ಭಯ ಮತ್ತು ಮೈಥುನ ಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾಗಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ವಭಾವ ಕ್ರೂರ ಅಕ್ರೂರ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ರಿಯೆ, ಸ್ವಭಾವ, ವಿಷಯ ತಥಾ ದೃಷ್ಟಿ ಸಹಿತ ವಿತ್ತೇಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ ಹಾಗೂ ಲೋಕೇಷಣದಿಂದ ಯುಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ ಹಾಗೂ ಉದಾರತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗದ ಅವಸರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಇದರ ಪರಿಣತಿ ಪೂರ್ಣತೆ ಹಾಗೂ ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾನವೀಯ ಅಥವಾ ಅಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೆ.

- ▣ ಧೀರತೆ - ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ದೃಢತೆಯೇ ಧೀರತೆ
- ▣ ವೀರತೆ - ಮತ್ತವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧ ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ವೀರತೆ.
- ▣ ಉದಾರತೆ - ತಮ್ಮ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ತನ, ಮನ, ಧನವನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನತೆಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿತ, ಸದುಪಯೋಗಿತ ವಿಧಿಯಿಂದ ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಉದಾರತೆ.
- * ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವ ಭ್ರಾಂತ, ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ತಥಾ ನಿಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಅನಂತವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಪೃಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ★ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಫಲ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ

- ಪದಾರ್ಥವಸ್ಥೆ + ಶ್ರಮ = ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ
- ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ + ಶ್ರಮ = ಜೀವಾವಸ್ಥೆ
- ಜೀವಾವಸ್ಥೆ + ಶ್ರಮ = ಭ್ರಮಿತ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆ
- ಭ್ರಮಿತ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆ + ಶ್ರಮ = ವಿಶ್ರಾಮ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ
 - ▣ ಶ್ರಮ - ಶ್ರಮದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಅಧಿಕ ಉನ್ನತ ಅರ್ಥಾತ್ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉನ್ನತ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ. ಇಂತಹ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮ, ಇದು ಭೌತಿಕ - ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಕಾಸ ಚೈತನ್ಯ ಪದ ಅಥವಾ ಜೀವನ ಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ, ಜಾಗೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಬೋಧ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನುಭವಗಮ್ಯದ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿರುವುದು.

- ★ ಶ್ರಮದ ಕೋಭವೇ ವಿಶ್ರಾಮದ ತೃಷೆ ಏಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಮಸ್ತ ಶ್ರಮ' ವಿಶ್ರಾಮ ಸಹಜ ಗಂತವ್ಯ, ಯತಾಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರಂತರತೆಗಾಗಿ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ನಾಲ್ಕು

ಮಾನವ ಸಹಜ ಪ್ರಯೋಜನ

- ವಿಶ್ರಾಮಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ, ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
 - ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಮಾನವ ಏಕತ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿವಾರ, ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಪೂರ್ವಕ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ★ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಮಾನವನ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಅತ್ಯಂತ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗಿಂತ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಏಕೆಂದರೆ -
 1. ಅವನು ಮಾನವೇತ್ತರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
 2. ಮಾನವ ತಥಾ ಮಾನವೇತ್ತರ ಮೂರು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮದ ಜ್ಞಾತ ಮಾನವನೇಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.
 3. ಮಾನವೇತ್ತರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ವಭಾವ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿಯು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯಿಂದ ಆವಶ್ಯಕತೆ; ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ; ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಅರ್ಥೋಪಾರ್ಜನೆ; ಅರ್ಥೋಪಾರ್ಜನೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲತೆ; ಉಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಿಕತೆ; ವ್ಯವಹಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ ತಥಾ ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯಿದೆ.
- ✧ ಅಖಂಡತೆ - ಅಖಂಡತೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಸಹಜ ಸೂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಪ್ರಯೋಜನ
- ✧ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ - ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ

- ❑ ಆವಶ್ಯಕತೆ - ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುಚ್ಚಿತ ಸಾಧನಗಳ ಪ್ರತಿ (ಯಾವುದು ಅರಿವುಳ್ಳ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ) ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಶರೀರದ ಪೋಷಣೆ-ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಮಾಜ ಗತಿಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿದೆ.
- ❑ ಸಮುಚಿತ ಸಾಧನ - ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಂತುಲಿತ, ಸಮೃದ್ಧ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆಗಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಆವಶ್ಯಕೀಯ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಸಮುಚಿತ ಸಾಧನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಶರೀರದ ಪೋಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸಮಾಜ ಗತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿತ, ಸಮರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಸಮುಚಿತ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.
- ❑ ಪ್ರಯೋಗ - ಮಾನವನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮದ ನಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿತ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗು ಕಲಾ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಫಲವಾಗುವ ತನಕ ಪ್ರಯಾಸವೇ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ.
- ❑ ಉತ್ಪಾದನೆ - ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕೃತ ಮಾಡಲು ವಿಕಸಿತ ಕ್ರಿಯೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುತಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾಮನೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ❑ ಧನೋಪಾರ್ಜನೆ - ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕಲೆ ಹಾಗು ಉಪಯೋಗಿತ ಸಿದ್ಧ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಧನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ, ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕೊಡುವುದು ತಥಾ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಧನದ ಏಕತ್ರಿಕರಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಧನೋಪಾರ್ಜನೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಇದು

ಧನೋಪಾರ್ಜನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಪರಿಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.
ಉಪಾರ್ಜನೆಯ ಅರ್ಥವೇ ಉಪಾಯದಿಂದ
ಮಾಡಲಾಗುವ ಅರ್ಜನೆ.

✧ ಉಪಯೋಗ -

ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ
ಉಪಯೋಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಉತ್ಪಾದನೆ -

ಉತ್ಪಾದನೆ ಎರಡು ಭೇದದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ - ಸಾಮಾನ್ಯ
ಅಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ.

✧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಕಾಂಕ್ಷೆ -

ಆಹಾರ, ಆವಾಸ ಹಾಗೂ ಅಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ
ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಕಾಂಕ್ಷೆ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ -

ದೂರಗಮನ, ದೂರದರ್ಶನ ತಥಾ ದೂರಶ್ರವಣಕ್ಕಾಗಿ
ನಿಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಎಂದು
ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.

✧ ಸದುಪಯೋಗ -

ಪರಿವಾರ ಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ತನ, ಮನ, ಧನ ರೂಪಿ ಅರ್ಥದ
ನಿಯೋಜನೆಯೇ ಸದುಪಯೋಗ.

✧ ಪ್ರಯೋಜನೆ -

ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ
ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ, ಮನ, ಧನದ
ನಿಯೋಜನೆ, ಪ್ರಯೋಜನೆಯಿದೆ.

✧ ವ್ಯವಹಾರಿಕತೆ -

ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಗೆ
ವ್ಯವಹಾರಿಕತೆ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ, ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇಯಿದೆ, ಇದರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.
- ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಒಟ್ಟು
ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವಾಗಿದೆ -

೧. ಅಮಾನವೀಯತೆ

೨. ಮಾನವೀಯತೆ

೩. ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ

- ✧ ಅಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ, ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಮಾನವೀಯ ಅಥವಾ ಪಾಶವಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ✧ ಅಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ - ಹೀನತೆ, ದೀನತೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರೂರತೆಯೇ
ಅಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ
- ✧ ಅಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ - ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಭಯ ಹಾಗೂ ಮೈಥುನವೇ
ಅಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ
- ✧ ಅಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ - ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ ಹಾಗೂ ಲಾಭಾಲಾಭವೇ
ಅಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ
- ✧ ಪ್ರಿಯ - ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರಿಯವೆಂದು
ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ✧ ಹಿತ - ಶರೀರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ
ಹಿತವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ✧ ಲಾಭ - ಶ್ರಮೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ದ್ರವ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಲಾಭ
ಅಥವಾ ಲಘು ಮೌಲ್ಯದ ಬದಲಾಗಿ ಗುರು ಮೌಲ್ಯ
ಆದಾಯವೇ ಲಾಭ.
- ✧ ಹೀನತೆ - ವಿಶ್ವಾಸಘಾತವೇ ಹೀನತೆ
- ✧ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ - ಯಾರಿಂದ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯು
ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದೆಯೋ, ಅದರ ವಿಪರೀತ ಆಚರಣೆ
ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ.
- ✧ ಭಲ - ವಿಶ್ವಾಸಘಾತದ ಅನಂತರವೂ ಅದರ
ಆಭಾಸವಾಗದಿರುವಂತಹ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ
ಭಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಕಪಟ - ವಿಶ್ವಾಸಘಾತದ ಅನಂತರ ಅದರ ಪ್ರಕಟ ಅಥವಾ

ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ
ಕಪಟವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

❑ ದಂಭ -

ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡುವ ನಂತರವೂ ಮಾಡಲಾಗುವ
ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ ದಂಭವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

❑ ಪಾಖಂಡ -

ತೋರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ
ಪಾಖಂಡವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

❑ ದೀನತೆ -

ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ದೂರ
ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವ ಆಶ್ರಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ
ದೀನತೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

★ ದೀನತೆ ಅಭಾವಜನ್ಯ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷಮತಾಜನ್ಯ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

❑ ಅಭಾವ -

ಉತ್ಪಾದನೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉಪಭೋಗ ಹಾಗು
ಉಪಯೋಗದ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಅಭಾವ. ಆಲಸ್ಯ,
ಪ್ರಮಾದ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ
ಪ್ರಕೋಪ ತಥಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಹಯೋಗ
ಅಭಾವದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

❑ ಅಕ್ಷಮತೆ -

ಇಚ್ಛೆ ಅನುಸಾರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗು ಕಾರ್ಯ-
ವ್ಯವಹಾರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಪಾದನೆ
ಮಾಡಲಾಗದೇಯಿರುವುದೇ ಅಕ್ಷಮತೆ. ಅಜಾಗೃತಿ
ಹಾಗು ರೋಗವೇ ಅಕ್ಷಮತೆಯ ಕಾರಣ.

❑ ಕ್ರೂರತೆ -

ಸ್ವ-ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ
ಬಲಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು
ನಾಶಮಾಡುವ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಥಾ
ಶೋಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ರೂರತೆಯೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

★ ಅಪರಾಧ ಹಾಗು ಪ್ರತಿಕಾರ ಕ್ರೂರತೆಯ ಎರಡು ಭೇದ

- ★ ಅಪರಾಧಾತ್ಮಕ ಕ್ರೂರತೆ ಹೆಂಸೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ತಥಾ ಪ್ರತಿಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರೂರತೆ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ, ವಿಷಯ ಹಾಗು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ, ಸಂವರ್ಧಿಸುವ ಹಾಗು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
 - ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ - ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ, ಉದಾರತೆ, ದಯೆ, ಕೃಪಾ, ಕರುಣೆಯೇ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ.
 - ಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ - ವಿತ್ತೇಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ ಹಾಗು ಲೋಕೇಷಣವೇ ಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ
 - ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ - ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವೇ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ
- ★ ನ್ಯಾಯ - ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೀತಿಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ನ್ಯಾಯ.
- ಅತಿಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ, ವಿಷಯ ಹಾಗು ದೃಷ್ಟಿಯ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಮುಚಿತ ಅವಸರ ಹಾಗು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಅತಿಮಾನವೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಪರಿವಾರ ಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆಯೇ ಅತಿಮಾನವೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
 - ಅತಿಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವ - ದಯೆ, ಕೃಪಾ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯೇ ಅತಿಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ.
 - ದಯೆ - ಯಾರಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರತೆಯಿದೆಯೋ, ಆದರೆ ಅದರ ತಕ್ಕಂತೆ ವಸ್ತು ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲವೋ, ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿಯುಕ್ತಿಯೇ ದಯೆ.
 - ಕೃಪಾ - ವಸ್ತು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಪಾತ್ರತೆ ಉಪಲಬ್ಧ ಪಡಿಸುವ
ನಿಯುಕ್ತಿಯೇ ಕೃಪಾ.

▣ ಕರುಣೆ - ಯಾರಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರತೆಯಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ವಸ್ತುವೂ
ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಲ್ಲವೋ, ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧ
ಪಡಿಸುವ ನಿಯುಕ್ತಿಯೇ ಕರುಣೆ.

▣ ಅತಿಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ - ಸತ್ಯ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯ)

▣ ಅತಿಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ - ಕೇವಲ ಸತ್ಯ.

- ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಸಹಿತ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಸಂಪರ್ಕ ಸಫಲ ಹಾಗೂ ಅಸಫಲ
ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಹ್ರಾಸ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ಸಂಪರ್ಕ - ಯಾವ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆಗಳು ಐಚ್ಛಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ನಿಹಿತವಾಗಿವೆಯೋ, ಇಂತಹ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

* ಐಹಿಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ (ಜೀವ ಚೇತನ ವಶ) ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧ ಆಮುಷ್ಮಿಕ
ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವೇ ಇದೆ. (ವಿಕಸಿತ ಚೇತನ, ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ
ಮಾನವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ) ಇದರ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಜಾಗೃತಿ.

▣ ಸಂಬಂಧ - ಯಾವ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆಗಳು ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ, ಇಂತಹ ಮಿಲನಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ

- ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಾಹ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅಖಂಡತೆ
- ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸ ಅನ್ಯಥಾ ಹ್ರಾಸವಿದೆ.

▣ ನಿರ್ವಾಹ - ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಿತ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ
ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ
ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

▣ ಕರ್ತವ್ಯ - ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯ
- ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ವಾಹ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಕರ್ತವ್ಯ

▣ ನಿಷ್ಠೆ - ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ದಾಯಿತ್ವ ನಿರ್ವಾಹದ ನಿರಂತರತೆಯೇ ನಿಷ್ಠೆ.

- ★ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಾಧನವಿದೆ.
- ✧ ಸಾಧನ - ಸಾಧಕನಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವಷ್ಟಕೀಯ ವಸ್ತು ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಗೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಧಕನಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ.
- ✧ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಧನ - ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೋದ್ಧಿಕ ಸಾಧನವಿದೆ.
- ✧ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನ - ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಷ್ಟಕೀಯ ರಚನೆ ಹಾಗು ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನವಿದೆ.
- ★ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಿಯುಕ್ತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ, ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗು ವ್ಯವಸಾಯವಿದೆ (ಉತ್ಪಾದನೆ ಕ್ರಿಯೆ), ಇದರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಯಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.
- ಯಾರು ಯಾವುದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂವೇಗಿತನಾಗುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ತನಕ ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ★ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಾಧನಗಳ ನಿಯುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಇಚ್ಛೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಪರಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಪರಮಾರ್ಥ ಭೇದದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಸ್ವಾರ್ಥ - ಸೀಮಿತ ಹಾಗು ಸಂಕೀರ್ಣ ಅರ್ಥ ನಿಯೋಜನೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಮಾನವ ಅಥವಾ ಪರಿವಾರದ ವರಗೆಯೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಥವಾ ಪಾರಿವಾರಿಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖ-ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರವೇ ಸ್ವಾರ್ಥ.
- ✧ ಪರಾರ್ಥ - ಮತ್ತವರ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಇದರ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥ ನಿಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕತೆಯೇ ಪರಾರ್ಥ.
- ✧ ಪರಮಾರ್ಥ - ಯಾವ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಸಹಿತ ಸರ್ವಶುಭದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿದೆಯೋ, ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಯಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹದ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೋ,

ಇದನ್ನು ಸರ್ವ ಸುಲಭ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅರ್ಥ
ನಿಯೋಜನೆಗೆ ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ★ ಅರ್ಥ ಕೇವಲ ಮೂರೇ ಇರುವುದು - ಮನ (ಜೀವನ), ತನ, ಧನ
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸವಿಂದಲೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ತಥಾ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಯೋಗ, ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- ★ ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭವದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸದುಪಯೋಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಖನಿಜ, ವನಸ್ಪತಿ ಮತ್ತು ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ, ಇವು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭವ.
- ★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭವದ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮ ರೂಪಿ ಅರ್ಥದ ನಿಯೋಜನೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
- ಅರ್ಥ - ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನದ ನಿಯೋಜನೆ, ಮಾನವೀಯ ತಥಾ ಅತಿಮಾನವೀಯ ಭೇದದಿಂದ ನಿಯುಕ್ತ ಮಾಡಲು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸವಿದೆ.
- ಅಮಾನವೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಘಟನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವರ ಹಾಗೂ ಬಲವಾದ ಜೀವಗಳ ಅರ್ಥಾತ್ ಕ್ರೂರತೆಯ ಭಯವಿದೆ.
- ★ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ಘಟನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಯ, ಪಾಶ್ಚೀಯ ಭಯ ತಥಾ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವುದೇ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗ ತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ.
- ಇಂದ್ರಿಯ (ಸಂವೇದನೆ), ಬೌದ್ಧಿಕ (ವೈಚಾರಿಕ ಸಮಾಧಾನ), ಮೌಲ್ಯ ಮೂಲಕ (ನ್ಯಾಯ) ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮೂಲಕ (ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ) ಭೇದದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸುಖವಿದೆ.
- ★ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದಲೇ ಆಹಾರ, ನಿದ್ರೆ, ಭಯ ಮತ್ತು ಮೈಥುನದಿಂದಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ತೃಪ್ತಿಗಳು ಇಂದ್ರಿಯವಾಗಿವೆ, ಇವು ಸಾಮಯಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ★ ವಿತ್ತೇಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ, ಲೋಕೇಷಣದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ತೃಪ್ತಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ, ಇದು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ★ ಸಂಬಂಧ, ಮೌಲ್ಯ, ಮೌಲಿಕರಣೆ, ಉಭಯ ತೃಪ್ತಿಯೇ ಮೌಲ್ಯ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಬಾಳುವ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸುಖದ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ★ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ (ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ) ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯದ (ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಆನಂದ) ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದೇ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಬಾಳುವ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ, ಇದೇ ವಿಶ್ರಾಮ ಅಥವಾ ನಿರಂತರ ಸುಖವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟನೆ ಸುಖ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಆನಂದವಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ.
- ▣ ವಿತ್ತೇಷಣ - ಸದುಪಯೋಗದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧನ-ಬಲ ಕಾಮನೆಯೇ ವಿತ್ತೇಷಣ.
- ▣ ಪುತ್ರೇಷಣ - ಪರಿವಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜನ-ಬಲ ಕಾಮನಕ್ಕೆ ಪುತ್ರೇಷಣ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ▣ ಲೋಕೇಷಣ - ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಶಸ್ಸು-ಬಲ ಕಾಮನೆಯೇ ಲೋಕೇಷಣ
- ▣ ಸಮಾಧಾನ - ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾಕೆಯ ಪೂರ್ತಿಯೇ (ಉತ್ತರ) ಸಮಾಧಾನ
- ▣ ವಿಶ್ರಾಮ - ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರಮೆಯಿಲ್ಲವೋ ಸಮಾಧಾನವಿದೆಯೋ, ಯಾವುದರಿಂದ ಶ್ರಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಅನುಭೂತಿಯೇ ವಿಶ್ರಾಮ.
- ★ ಇಚ್ಛೆಯ ಅನುಸಾರ ದ್ರವಿತವಾಗುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಿಯ, ಬೋಧ ಮಾಡುವ-ಮಾಡಿಸುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಮಾಡುವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಂಗಭೂತ ಆತ್ಮ, ಸಮಸ್ತ ಆತ್ಮಗಳ ಆಧಾರಭೂತ ಸತ್ತಾವಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಹಾಗೂ ಪರಮಾತ್ಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- * ಆವಶ್ಯಕತೆ ತಥಾ ಉಪಯೋಗಿತೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮೂರು ತೃಪ್ತಿಕಾರಕ ಅಥವಾ ಸುಖಕಾರಕ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿ ಕ್ಷಣಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ತೃಪ್ತಿ ದೀರ್ಘ ಪರಿಣಾಮೀ ತಥಾ ಅನುಭವ (ಲಕ್ಷ್ಯ ಮೂಲಕ) ತೃಪ್ತಿ ನಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಅಪರಿಣಾಮಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ವಿಷಯ ಸಾಪೇಕ್ಷ; ಹಿತಾಹಿತ, ಶರೀರ ಸಾಪೇಕ್ಷ; ಲಾಭಾಲಾಭ, ವಸ್ತು ಹಾಗು ಸೇವೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ; ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಪೇಕ್ಷ; ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸಮಾಧಾನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ತಥಾ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ★ ಪ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಕ್ಷಣಿಕ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
 - ★ ಹೃದಯ ತೃಪ್ತಿಯಾದನಂತರ ಹಿತ ತಥಾ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯದ ಅತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಹಿತ ತಥಾ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಲಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯು ಸಾಮಯಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
 - ತೃಪ್ತಿ - ಆಂದೋಲನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ತೃಪ್ತಿ
 - ಆಂದೋಲನ - ಶರೀರವಿರುವ ತನಕ ಹೃದಯದ ಸಂವರ್ಧನೆ ತಥಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆ ಇದರ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಗತಿಯ ಸಂತುಲನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಗತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದೇ ಆಂದೋಲನ
- ★ ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೃದಯ ತೃಪ್ತಿ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹೃದಯ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಲಘು ಮೌಲ್ಯದ ಬದಲು ಗುರು ಮೌಲ್ಯದ ಆದಾಯವೇ (ಪ್ರಾಪ್ತಿ) ಲಾಭ.
- ಲಘು ಮೌಲ್ಯದ ಬದಲು ಗುರು ಮೌಲ್ಯದ ಅರ್ಪಣೆ ಮೂರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - (೧) ವಿವಶತೆ ವಶ, (೨) ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ವಶ ತಥಾ (೩) ಅಜ್ಞಾನ ವಶ.
- ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ಕುಲ ಆರು ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ -
 - (೧) ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ (೨) ಹಿತಾಹಿತ (೩) ಲಾಭಾಲಾಭ (೪) ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ (೫) ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ (೬) ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ

★ ಅಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ಮಾನವರ ವ್ಯವಹಾರ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಥಾ - ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ, ಲಾಭಾಲಾಭದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದೆ.

- ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅವಿಷ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆ ತಥಾ ಅವಿಷ್ಯಕೀಯ ವಿಚಾರ ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯಾಗಿದೆ.
- ವಿಶ್ರಾಮವೇ ದುಃಖದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ತಥಾ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷ.
- ಸೃಷ್ಟಿಯ ಚರಮ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಿಶ್ರಾಮ, ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯೇ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನೂ ವಿಶ್ರಾಮಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಮಾಧಾನವೇ ವಿಶ್ರಾಮ. ಇದೇ ಅಭ್ಯುದಯ.

▣ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

- ಮಾನವೇತ್ತರ ಜೀವಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಮಾನವನಿಂದ ವ್ಯವಹೃತವಾಗಿರುವುದು, ಎರಡು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ -

(೧) ಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿವೇಕ ಮತ್ತು (೨) ವಿಜ್ಞಾನ

- ವಿವೇಕ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುವ ಕಾರಣವೇ ಮಾನವ ವಿಶ್ರಾಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮುಚಿತ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗು ಫಲಕೂಡವಾಗಿದೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗು ಫಲ ಭೋಗ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೆ ಪಶು ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯವೂ ಮತ್ತು ಫಲ ಭೋಗ ಮಾಡುವ ಸಮಯವೂ ಪರತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗು ಫಲ ಭೋಗ ಮಾಡುವ ಸಮಯವೂ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
- ಕರ್ಮದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತವಕಾಶವಿದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅವನತಾವಕಾಶವೂ ಇದೆ. ಫಲತಃ ಮಾನವ ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಕ್ರಮಶಃ ಈಷಣಗಳು ತಥಾ ಮೋಕ್ಷದಿಂದ ವಿಶ್ರಾಮ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮೋಕ್ಷದ ತಾತ್ಪರ್ಯ

ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ, ಇದೇ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಜಾಗೃತಿ.

★ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯ ಅಥವಾ ವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಕಸಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ವಿಲಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ತದಾನುಸರ ಮಾನವ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದು ತಥಾ ಸರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಹಾಗೂ ಸಾಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಜನ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ, ಮಾನವ ಚೇತನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ೨೦೦೦ ಇಸಿವಿ ತನಕ ಜೀವ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ ಮತ್ತು ಜೀವ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡೇಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:-

ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸೇರಿಯಾದುದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿತ ಕೂಡಾ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆದರೂ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ಬಾಲಕನ ಮನ, ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆವಶ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವೀಯ ವಾತಾವರಣ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಪನ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಬೋಧ ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ಪುನಃ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುವುದೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವಾತಾವರಣ ತಥ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಿಗೆ ಒಂದು ಅವಸರ ಹಾಗೂ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಿದೆ ಹಾಗೂ ಜೀವ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಾ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಮಾನವನು ತನ್ನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲವೇ ಅರ್ಥೋಪಾರ್ಜನೆ.
- * ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸದುಪಯೋಗ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ
- ತಮ್ಮ - ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಕ್ಷಮತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆ ಅನುಸಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ

ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಣ ಮಾಡಿದನು, ಇದರಿಂದ ಮತಭೇದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಮಾನವನು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದನು, ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಮೌಲಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಯಿತು, ಇದು ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಿದೆ -

- “ಮಾನವ ಸರಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏಕ ಹಾಗು ತಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ”
- ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ನಿಯತಿ, ನಿಯತಿಯೇ ನಿಯಮ, ನಿಯಮವೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕವೇ ಜ್ಞಾನ ತಥಾ ಜ್ಞಾನವೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ.

✧ ಸಿದ್ಧಾಂತ - ನಿಯಮ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಉಪಲಬ್ಧತೆ , ಯಾವ ಸಮಯ ಭಾಷೆಯ

ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತರಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಇದರ ಫಲ - ಪರಿಣಾಮ ಫಲಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

✧ ನಿಯಮ - ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಅನುಶಾಸನೆ ರೀತಿಯೇ ನಿಯಮ.

- ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾನವ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ತಥಾ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ವಿಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಪಾಲಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ.
- ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ವಿತರಣ, ಪ್ರಚಾರ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾನವನಿಂದ ಅನುಭೂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ.

✧ ವಿಚಾರ - ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ, ಲಾಭಾಲಾಭ, ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ತಥಾ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವೃತ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ ನಿಶ್ಚಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೇ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

✧ ಅಧ್ಯಯನ - ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಅರ್ಥಾತ್ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ

ಬೋಧದಿಂದ ಸ್ಮರಣೆ ಸಹಿತ ಮಾಡಲಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸವೇ ಅಧ್ಯಯನ.

▣ ಅಧ್ಯಾಪನ - ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ಸ್ಮರಣೆ ಸಹಿತ ಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿಸುವ ಯೋಗ್ಯ ಸತ್ಯತೆಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬೋಧಗಮ್ಯ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅಧ್ಯಾಪನ

▣ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗು ಪ್ರದರ್ಶನ - ಇಚ್ಛಿತ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ-ಜಾತಿಯ ಮನ-ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನ ಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಷಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಪ್ರಚಾರ ತಥಾ ಕಲೆ ಹಾಗು ಭಾಷೆ ಸಹಿತ ನಿಯುಕ್ತ ಪ್ರಯಾಸವೇ ಪ್ರದರ್ಶನ.

▣ ವಿಧಿ - ಏಕ ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಹಾಗು ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಕ್ಷುಣ್ಣವಾಗಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಣೀತ ನಿಯಮಪೂರ್ಣ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ವಿಧಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ವಿಧಿಯ ಆಶಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪ ನೀಡಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಂಪರೆಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪರಂಪರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿರೋಧ, ನಿರ್ವಿರೋಧದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ, ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದೇ ಜಾಗೃತಿ.

▣ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ - ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ, ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗು ದ್ವೇಷ ರಹಿತ ತಥಾ ಉದಾರತೆ, ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಸಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕದ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ.

▣ ನಿರ್ವಿರೋಧ - ನ್ಯಾಯ ಹಾಗು ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿ ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗು ಅಭ್ಯಾಸವೇ ನಿರ್ವಿರೋಧ.

- ▣ ಸಮೃದ್ಧಿ - ಅಭಾವದ ಅಭಾವವೇ ಸಮೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಧಿಕ, ಅರ್ಥಾತ್ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯೇ ಸಮೃದ್ಧಿ.
- ▣ ಸುಖ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ (ಸಮಾಧಾನ) ಫಲನವೇ ಸುಖ.
- ▣ ಸ್ನೇಹ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆಯ ಫಲನವೇ ಸ್ನೇಹ. ಇದು ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅನುರಂಜಿತ ಮನದ ಕ್ರಿಯೆ.
- ▣ ವಿಶ್ವಾಸ - ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಪ್ರತ್ಯಾಶಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ ನಿರ್ವಾಹ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ವಿಶ್ವಾಸ
- ▣ ಸೇವೆ - ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಫಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಹಯೋಗ ಸಹಕರಿಸುವುದೇ ಸೇವೆ.
- * ಉಪಕಾರ ಪ್ರಧಾನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಸಂತುಷ್ಟಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಫಲ ಪ್ರಧಾನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಫಲ ವಿಮರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ▣ ಉಪಕಾರ = ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯತೆ, ಪ್ರೇರಣೆ.
- * ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ, ಮಾನವನು ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥ ಯಥಾ ತನ, ಮನ ಮತ್ತು ಧನದ ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- * ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಇದರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇವಲ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವನಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಸಮಸ್ತ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ (೧) ಧರ್ಮನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು (೨) ರಾಜ್ಯನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಸರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎರಡೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

- ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗ ಧರ್ಮನೀತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಥಾ ರಕ್ಷಣೆ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರ.
 - ★ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಥಾ ರಾಜ್ಯನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೋಷಕ ಅಥವಾ ಪೂರಕವಾಗದೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಶೋಷಕ ಅಥವಾ ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗಲೇ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಂತುಲನೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆವಾದಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ವಿಕಲ್ಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಕ್ಷವಿದೆ. ವಿಧಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ವಿಧಿ ಪಕ್ಷದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವಿವೇಕ ಸಮ್ಮತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಅರ್ಥದ ಪೋಷಣೆ, ಸದ್ವ್ಯಯ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವಿಧಿಯ ಆಶಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಿವಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಧಿ ಪಕ್ಷದ ವೈಭವ ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಡ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.
 - ★ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಶರೀರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಪಾದನೆ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಚೈತನ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಕಸಿತ ಇಶಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಚೇತನವೇ ವ್ಯಾಪಕ. ಚೇತನ ಪಾರಗಾಮಿ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ತರಂಗ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಡ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಚೇತನ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಇಶಾಯಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚೇತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಸಂಪುರ್ಣ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಣಾಮವಿದೆ. ಸಾಮ್ಯ ಉರ್ಜ ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಂದ, ಮಾನವನಿಗೆ ವಿಕಸಿತ ಚೇತನ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಮಸ್ತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ವಸ್ತು ಉರ್ಜಾ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚೇತನವೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ, ಶ್ರಮ, ಗತಿ, ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ವಿಕಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೀಜ ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವ-ಜಗತ್ತಿನ (ಮಾನವೇತರ ಪ್ರಕೃತಿ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪದಾರ್ಥ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ-ಜಗತ್ತಿನ ಬೀಜ ರೂಪ ಮತ್ತು ಫಲ ರೂಪವಾಗುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಹಿತ ಮಾನವ ಶರೀರ ರಚನೆ ಮತ್ತು 'ಜೀವನ'ದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಬೀಜವಾಗಿರುವುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಜಾಗೃತನಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಮಾಣ.

* ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ಇಕಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತವಾಗಿವೆ, ಇದೇ ಪ್ರಭಾವ. ಈ ಪ್ರಭಾವದ ಫಲವೇ ಇಕಾಯಿಗಳ ಅಕ್ಷುಣ್ಣ ಚೇಷ್ಟೆ. ಚೆಷ್ಟೆಯೇ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪವೇ ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ (ಜೀವನ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಿತವಾಗಿದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೂಲ ರೂಪ ಘಟನಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಣು.

* ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ತಥಾ ಭೌತಿಕ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ರೂಪ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ತಥಾ ಶರೀರದಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ಅರ್ಥಾತ್ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

* ಭೌತಿಕ ಪಕ್ಷದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಶರೀರ ತಥಾ ಅದರಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಕ್ಷದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ ಹಾಗು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

▣ ಆಶೆ - ಆಶ್ರಯಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿರುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಆಶೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಶರೀರದ ಆಶ್ರಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಆಶ್ರಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಆಶಯಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

▣ ವಿಚಾರ - ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು, ಇವು ಸಮಾಧಾನದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

- ✧ ಇಚ್ಛೆ - ಆಕಾರ - ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಯೋಜನೆ ಹಾಗು ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಚಿತ್ರ ಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ತಥಾ ಗುಣಗಳ ಗತಿಪೂರ್ವಕ ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಜೀವನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ, ಧರ್ಮದ (ಸಮಾಧಾನ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಋತಂಭರ - ಸಮುಚಿತ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆ ನೀಡುವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಋತಂಭರ.
- ★ ಮಾನವನು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗು ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯ ಘಟನಪೂರ್ಣತೆ, ಕ್ರಿಯೆಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣಪೂರ್ಣತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ವಿಕಲ್ಪ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಪರಮಾಣುವೇ ಮೂಲ ಇಕಾಯಿಯೆಂಬುವುದು, ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.
 - ✧ ಘಟನ - ಒಂದಕ್ಕಿಂದ ಅಧಿಕ ಅಂಶದ ಗುರುತಿಸುವ-ನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಿಯಮದಿಂದ ಅನುಶಾಸಿತ ಹಾಗು ಪರಿಮಿತ ನಿಶ್ಚಿತ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಘಟನ.
 - ✧ ಆಚರಣ - ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮೌಲಿಕತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಚರಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದೇ ನಿಯಮ.
 - ✧ ಜಡ - ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ರಹಿತ ಇಕಾಯಿ, ಯಾವುದರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅದರ ಉದ್ಭಾ, ಅಗಲ, ಎತ್ತರದ ತನಕವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.
 - ✧ ಚೈತನ್ಯ - ಯಾವ ಇಕಾಯಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅದರ ಉದ್ಭಾ, ಅಗಲ ಮತ್ತು ಎತ್ತರಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆಯೋ ತಥಾ ಯಾವುದರ ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಇಕಾಯಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಸಕ್ರಿಯತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಲೇ ಆ ಇಕಾಯಿ ಆಶೆಯ ಬಂಧನೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಇದ್ದೇಯಿದೆ.
- ಜಡ ಹಾಗು ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಘಟನ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ; ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧ, ಸ್ವೀಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಆಪ್ಲಾವನ; ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದ; ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತಥಾ ಮನದಲ್ಲಿ ಕೌತೂಹಲವೇ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು.

- ✧ ಅನುಭೂತಿ - ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಿವು, ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ, ಪ್ರಕಟನೆ, ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅನುಭೂತಿಯಾಗಿದೆ.
- ✧ ಆಪ್ಲಾವನ - ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಆಪ್ಲಾವನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಬುದ್ಧಿಯೇ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿ ಆಪ್ಲಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಆಹ್ಲಾದ - ಅಭಾವದ ಅಭಾವವೇ ಆಹ್ಲಾದ. ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಾವದ ಅಭಾವದ ಪ್ರತೀತಿಯಾಗಿ ಆಹ್ಲಾದವಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಉತ್ಸಾಹ - ಉತ್ಸಾಹನ ಅಥವಾ ವಿರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಸ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ತಥಾ ಇದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಕೌತೂಹಲ - ಅಜ್ಞಾತವನ್ನು ಜ್ಞಾತ ಮಾಡಲು, ಅಪ್ರಾಪ್ತವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಕೌತೂಹಲ. ಇದು ಮನದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.

★ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಅಂಶಗಳ ಅವಸ್ಥಿತಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಥಾ ಪರಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ ಪರಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಅಂಶ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ ತಥಾ ಚತುರ್ಥಾದಿ ಪರಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಧ್ಯಾಂಶದ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವಿರತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಣಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣುವಿನ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಥಾ ಪರಮಾಣುವಿನ ಘಟನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶಗಳ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶೂನ್ಯದಿಂದ ರಿಕ್ತ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲ.

- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯ (ಘಟನಪೂರ್ಣ ಪರ್ಮಾಣು) ಮಧ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ, ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ, ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ತ, ತೃತೀಯ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ತಥಾ ಚತುರ್ಥ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ★ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣುಗಳ ಮಧ್ಯಾಂಶ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಮ ಅಥವಾ ವಿಷಮದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.
- ★ ಘಟನಶೀಲ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮ ಘಟಿತವಾಗುತ್ತಲೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ರೂಪಿ 'ಜೀವನ'ದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಮಾನುಭೂತಿಯಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ.
- ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜಾತಿಯ ಪರಮಾಣುವಿನ ಅಂತಿಮ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶವೇ ಶ್ರಮದಿಂದ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಅಗ್ರೇಷಣ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಕ್ಷೋಭ - ಕ್ಷಮತೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿತ ಮಾಡಿದ ನಂತರವಾಗುವ ಹ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಕ್ಷೋಭವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಗ್ರೇಷಣ - ಕ್ಷಮತೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಾಗುವ ಸಂತುಲನ ಜಾಗೃತಿ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅರ್ಜನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರೇಷಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಜಡ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೋದಲಿನ ಪರಿವೇಷೀಯ ಅಂಶವೇ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಶ್ರಮಪೂರ್ವಕ ಯೌಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಲಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ರಿಮ ರಚನೆ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಅಗ್ರೇಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶರೀರ ರಚನೆಗಳು ಪ್ರಾಣ ಕೋಶದಿಂದಲೇಯಿದೆ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಂಶಾನುಷಂಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥ, ತೃತೀಯ, ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿವೇಶಗಳ ಅಂಶ ಆಂಶಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಅಗ್ರೇಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶರೀರ ರಚನೆ ಪ್ರಾಣ ಕೋಶಗಳಿಂದಲೇಯಿದೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥ, ತೃತೀಯ, ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿವೇಶಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ವಿಧಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕುವರೆ (4 ½) ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಶರೀರ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಹತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಶರೀರ ರಚನೆ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 'ಜೀವನ'ದಲ್ಲಾಗುವ ಹತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈಷ್ಟ ಸೇವನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಈಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾದಾತ್ಮಯ (ತದ್ರೂಪ), ತತ್ಸಾನಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ತದಾವಲೋಕನ. ಈಷ್ಟದ ನಾಮ ರೂಪ, ಗುಣ ಹಾಗೂ ಸ್ವಭಾವ ತಥಾ ಸಾಧಕನ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ತಥಾ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

✧ ಈಷ್ಟ - ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಜ್ಞಾನ ಸಹಿತ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿ ಶ್ರದ್ಧಾ, ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಈಷ್ಟ.

✧ ತಾದಾತ್ಮಯ (ತದ್ರೂಪ) - ಜಾಗೃತಿಯೇ ಪರಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ

ತದ್ರೂಪ, ಅನುಭವ ಬೋಧದಿಂದ ತದಾತ್ಮಯವಾಗುವುದು ಜೀವನ ಸಹಜ ತಥಾ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ತದ್ರೂಪ, ತದಾಕಾರ ವಿಧಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಯಮ, ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಂತುಲನ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ, ಅನುಭವದ ಫಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

✧ ತತ್ಸಾನಿಧ್ಯ - ತತ್ಸಾನಿಧ್ಯದ ಅರ್ಥ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಆನಂದದ ಸಾನಿಧ್ಯ

✧ ತದಾವಲೋಕನ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟ ಪದ ಪ್ರತಿಷ್ಠವೇ ತದಾವಲೋಕನ ಕ್ರಿಯೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ದೃಷ್ಟ ಜಾಗೃತ ಜೀವನವೇ.

* ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ತತ್ ಶಬ್ದದಿಂದ ಇಂಗಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಯ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿರ್ದೀಪನ ವ್ಯವಹಾರದ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಯಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದೀಪನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ.

✧ ಸಬೀಜನವಾಗಿರುವುದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಶರೀರ ಭೌತಿಕ-ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ರಚನೆಯಾಗಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು 'ಜೀವನ' ಎಂದು ನಂಬುವುದು. 'ಜೀವನ'

ಘಟನಾಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಣು ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿದೆ ತಥಾ ರಾಸಾಯನಿಕ -
ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

- ನಿರ್ದೇಶನ ವ್ಯವಹಾರ ಭ್ರಮೆ-ಮುಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿರ್ದೇಶನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ ತಥಾ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ಶರೀರದ ನಶ್ವರತೆ ಮತ್ತು 'ಜೀವನ'ದ ಅಮರತ್ವ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರತೆ, ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿಯೇ ನಿರ್ದೇಶ (ಅನಾಸಕ್ತ) ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರವೇ ನಿರ್ದೇಶನ ವ್ಯವಹಾರ. ಇದೇ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ.
- ಅನಾಸಕ್ತ ವಿಚಾರವೇ ಜೀವನ ಮುಕ್ತದ ಅಥವಾ ದಿವ್ಯ ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವ - ಸಿದ್ಧ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಸಕ್ತಿ ಭ್ರಮೆಯೇಯಾಗಿದೆ.
- ಜೀವನ-ಮುಕ್ತ ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವ ಚೇತನ ಹಾಗೂ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತ ಮಾನವ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಂಪನ್ನ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಭೂತಕಾಲದ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ತಥಾ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಶೆಯಿಂದ ಪೀಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ವಿರೋಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿಯೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮ-ವಿಷಮ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕ್ಷೋಭದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಉಪಯೋಗಿತೆ, ಸದುಪಯೋಗಿತೆ, ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲತೆ, ಪೂರಕತೆ ವಿಧಿಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಅರ್ಥಾತ್ ಆತ್ಮ ಅಥವಾ ಅನುಭವ ಬೋಧ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಸಂತುಲಿತ, ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

★ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಮಾನವ ರೂಪ, ಬಲ, ಧನ, ಪದ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದನ್ನು ಸಮ ಕ್ರಿಯೆ ತಥ ಇವುಗಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಮ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆವಶ ಸಮ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ತಥಾ ವಿಷಮ ಅಸ್ವೀಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ

ಕ್ಷೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 'ಜೀವನ'ದ ವೈಭವ ಹಾಗು ಮಹತ್ವಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ತಥಾ ಭೌತಿಕತೆಗಳು ದೈತೀಯವಾಗುತ್ತದೆ ತಥಾ ಭೌತಿಕತೆ ಸಹಜ ಸಮ, ವಿಷಮ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಕ್ಷೋಭವೇ ದುಃಖ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇಶ.
- ಕ್ಷೋಭ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ದುಃಖದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಮಾಣ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ಬಾಳುವ ಆಶೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವ, ವಿಭವ ಹಾಗು ಪ್ರಳಯ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಶರೀರ ರಚನೆ, ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಭವ ಎಲ್ಲಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯ, ಇದು ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲ. ಭ್ರಮೆವಶ ಮಾನವ ವಿಭವದಲ್ಲಿಯೇ ಬಲ, ರೂಪ, ಪದ ಹಾಗು ಧನದ ಸ್ಥಾಯಿಕರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಗುಣವಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಅಸಫಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ವಿಭವ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿರತೆ ತಥಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಗಳ ಸ್ಥಿರತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನ ವಿಭವ ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯೇ ಆಗಿದೆ.
- ಆಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪ, ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುಣ, ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತತ್ತ್ವ ತಥಾ ಯಾವುದೇ ರೂಪ, ಕ್ರಿಯೆ, ವಸ್ತು ಹಾಗು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ನಾಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ರೂಪ ಹಾಗು ಗುಣ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸಾಮಯಿಕ ತಥ್ಯ.

✧ ಸಾಮಯಿಕ ತಥ್ಯ - ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಪರಿಣಾಮ ಭಾವೀಯಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಮಯಿಕ ತಥ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವ ನಿರಪೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿದೆ.
- ಭಾಷೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭಾವ; ಭಾವದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕತೆ; ಮೌಲಿಕತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕರಣೆ; ಮೌಲಿಕರಣೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ; ದರ್ಶನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದರ್ಶಕ; ದರ್ಶಕನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆ; ಕ್ಷಮತೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಭಾಸ, ಆಭಾಸ, ಪ್ರತೀತಿ ಅನುಭೂತಿ; ಭಾಸ, ಆಭಾಸ,

ಪ್ರತೀತಿ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ದರ್ಶಕನ ಜಾಗೃತಿಯ ಅನುಸಾರ ಸಫಲವಾಗಿರುವ ಚಿಂತನ ಕ್ರಿಯೆ.

- ಪದಾರ್ಥವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ರಹಿತ ತಥಾ ಜೀವಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

▫ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ - ಚೈತನ್ಯ ಇಶಾಯಿ ಇಚ್ಛೆಗಳು ಹಾಗು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆ ಸಹಿತ ಸಪ್ರಾಣ ಅಂಗವೇ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಇದರ ಅವಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮ್ಯತಃ ಮಾನವನ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- 'ಜೀವನ ಪೂಂಜಸ್ತ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ ಹಾಗು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ (ಪ್ರಮಾಣ)ದ ಪ್ರಸಾರಣ (ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ) ಮಸ್ತಿಷ್ಕದ ಮೇಲೆಯೇಯಿದೆ, ಇದರ ಅನಂತರವೇ ಜ್ಞಾನವಾಹಿ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆವಾಹಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

▫ ಪುಂಜ - ಚೈತನ್ಯ ಇಶಾಯಿ ಸಹಜ ಕಾರ್ಯ ಸೀಮೆ ಸಹಿತವಿರುವ ಆಕಾರ, ಇದಕ್ಕೆ ಪುಂಜವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇಂತಹ ಪುಂಜದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಘಟನಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಣುವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ತಥಾ ಮನದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ದೃಷ್ಟವ್ಯವಾಗಿದೆ.

▫ ಪ್ರಸಾರಣೆ - ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ ಹಾಗು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ತಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ತರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾರಣವೆಂದು (ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ) ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಾಶವಿರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ.

- ಗ್ರಹಣೆ, ವಿಸರ್ಜನೆ, ನಿಗ್ರಹ, ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗು ಉದಾರತೆಯ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ಸುಖಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿವೆ.

▫ ಗ್ರಹಣ - ಉಪಯೋಗಿತೆಯ ಮೌಲಿಕರಣೆಗೆ ಗ್ರಹಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ

▫ ವಿಸರ್ಜನ - ಅನುಪಯೋಗಿತೆಗೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ

¤ ನಿಗ್ರಹ - ಸ್ವಸಂಯಮತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

- ಆಶೆಗಳು ಆಸ್ವಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ; ವಿಚಾರ ಪ್ರಸಾರಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ; ಇಚ್ಛೆಗಳು (ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು) ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಥಾ ಋತಂಭರ ದೃಢತೆ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುವ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಸಹಿತ ಕ್ರಿಯೆ ಪಕ್ಷ ಅರ್ಥಾತ್ ಮನದಿಂದ ಆಶೆ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ, ಚಿತ್ತದಿಂದ ಇಚ್ಛೆ (ಕಾಂಕ್ಷೆ) ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಋತಂಭರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿವೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಜಡ ಪರಮಾಣು ವಿಕಾಸಪೂರ್ವಕ ಚೈತನ್ಯ (ಜೀವನ) ಪರಮಾಣುವಾಗುವ ತನಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ.
- ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದರ್ಶಕನಿಂದ ನಿಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ದರ್ಶನ, ಇದರ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ದರ್ಶನದ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಅರಿವು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ. ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಸ್ವ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರತೆಯ ನಿರ್ಣಯ ತಥಾ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಇರುವ ಬೋಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರುವ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸ್ವ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರತೆ.
 - ★ ತನ್ನ ವಾತಾವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪೂರ್ಣ-ಅಪೂರ್ಣ, ರೂಪ-ಗುಣ-ಸ್ವಭಾವ-ಧರ್ಮ, ಯೋಗ-ವಿಯೋಗ, ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪರಿಣಾಮ-ಫಲ, ಹ್ರಾಸ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಸಂಕೇತದ ಗ್ರಹಣ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ದರ್ಶಕನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಸ್ವಯಂ ಜೀವನ ಪೂಂಜ - ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ.
 - * ಇದರ ಮುನ್ನ ಅಮಾನವೀಯತೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಸ್ವಭಾವಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಾತ್ಮಕ ಭೇದದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಜಾತಿ ಐದು ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ, ಇದು ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಿದೆ.
 - ★ ಅಮಾನವೀಯ ಮಾನವನ ಎರಡು ವರ್ಗವಿದೆ - (ಒಂದು) ಪಶು ಮಾನವ ಮತ್ತು (ಎರಡು) ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವ.
- ಪಶು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ದೀನತೆ ಪ್ರಧಾನ, ಹೀನತೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರೂರತೆವಾದಿ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸೃಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

- ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರತೆ ಪ್ರಧಾನ, ದೀನತೆ ಹಾಗೂ ಹೀನತಾವಾದಿ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

★ (ಮೂರು) ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಒಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.

★ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಪುನಃ ಎರಡು ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ -

(ನಾಲ್ಕು) ದೇವ ಮಾನವ ಮತ್ತು (ಐದು) ದಿವ್ಯ ಮಾನವ.

★ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವನ ದೃಷ್ಟಿ, ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಿದೆ -

- ದೇವ ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿ - ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ

ವಿಷಯ - ಲೋಕೇಷಣ

ಸ್ವಭಾವ - ಉದಾರತೆ, ದಯೆ, ಕೃಪ ಪ್ರಧಾನ ಕರುಣೆ ಕ್ರಮದಿಂದ ವರ್ತಮಾನ

- ದಿವ್ಯ ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿ - ಪರಮ ಸತ್ಯ

ವಿಷಯ - ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯ

ಸ್ವಭಾವ - ಕರುಣೆ ಪ್ರಧಾನ ದಯೆ, ಕೃಪ.

★ ಪೂರ್ವ ವರ್ಣಿತ ಐದು ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಾನವ ತಮಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಾಗೃತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

✧ ಅಧಿಕಾರ - ತಮ್ಮ ಸರಿಯಾದ ಮಂತವ್ಯದ ಅನುಸಾರ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಗತಿ ಹಾಗೂ ಕಲೆ ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ತಥಾ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯಿರುವುದೇ ಅಧಿಕಾರ.

* ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಅಖಂಡತೆ, ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಸಹಜ ಸೂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದೇ ಅವಿಕಸಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಿತ ಮಾಡುವ

ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿಕಸಿತದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣೆಯಿಂದಲೇಯಿದೆ.

- * ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ವಿವೇಚನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತ ಸಂಸಾರದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ತನ್ನ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಯಂನ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಸೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದು ಸಂಭವವಿಲ್ಲ.
- * ಅತಃ ಮಾನವನು ತನ್ನ ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂನ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- * ಅಧ್ಯಯನ ಯಥಾರ್ಥತೆ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ಸತ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಹಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣೆ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆ, ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮ, ವಿಕಾಸ, ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ, ಜಾಗೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೋಧಗಮ್ಯವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆ, ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಿಕಾಸದ ಅಧ್ಯಯನ ಪರಮಾವಶ್ಯಕ. ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ 'ಜೀವನ'ದ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ, ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಯನ; ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಅಭ್ಯಾಸ ಅರ್ಥಾತ್ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ, ವ್ಯವಹಾರಾಭ್ಯಾಸ; ತೃತೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ, ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕತೆ. ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಸಂಬಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಕುಲ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಬಯಕೆಯಿದ್ದೇಯಿದೆ. ಇದೇ ಪಾತ್ರತೆ ಸರ್ವಮಾನವನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ. ಇದನ್ನು

ತರ್ಕ ಸಂಗತ ವಿಧಿಯಿಂದ, ಅರ್ಥ ಬೋಧ ಸಹಿತ ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತುಗತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಗಮ್ಯ, ಅಧ್ಯಯನಗಮ್ಯ, ಫಲತಃ ಅನುಭವ ಗಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ಅಧ್ಯಯನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ.

★ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಹಜ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮತ್ತು ಧೃವೀಕರಣವಾಯಿತು. ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಿಕಸಿತ ಪಶು ಮಾನವ ಹಾಗೂ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದು ಸಂಭವವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇದು ಸಮೀಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣರಾಗಿರುವ ದೇವ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯ ಮಾನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, 'ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ' ಪರಿವಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಪರಿವಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಮ ಆವಿಷ್ಕಾರತೆಯೇಯಾಗಿದೆ. ಉತ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಮೌಲೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಸಹಿತ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ.

★ ದಿವ್ಯ ಮಾನವನ ವಿಷಯ (ಪ್ರವೃತ್ತಿ) ಪರಮ ಸತ್ಯ ರೂಪಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ.

- 1. ಸತ್ತಾ ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ

★ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಸದಾ-ಸದಾ ಇದ್ದೇಯಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜ್ಞಾತವಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸತ್ತಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಿದೆ.

- 2. ಸಾಮ್ಯ ಉರ್ಜ ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಸಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ಸತ್ತಾ ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ★ ಈ ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅರ್ಥಾತ್ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿತ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾದರೆ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಸಮಾನ ಅನುಭೂತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಅವಿಕಸಿತ ಮಾನವನಿಗೆ ಸಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಶ್ರೋತವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಮಾನವ ಸರ್ವತ್ರ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅರಿವಾಗುವುದು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಯನ ಹಾಗು ಆಸ್ವಾದನೆ ಕ್ರಿಯೆ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ತುಲನ ಕ್ರಿಯೆ (ಪ್ರಿಯ, ಹಿತ, ಲಾಭದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ) ತಥಾ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪಾದಿತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಶರೀರ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಭ್ರಮಿತ ವಿಧಿಯಿಂದಾಗುವ ನಾಲ್ಕುವರೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ದಿವ್ಯ ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ ಹಾಗು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮದಲ್ಲಾಗುವ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಸಹಿತ ಪ್ರಥಮ ಪರಿವೇಶೀಯ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಪೂರ್ಣ ಸಕ್ರಿಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಜೀವನಗತ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅನುಭವಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಸಹಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯುವ ಕ್ಷಮತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಂಶ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಶರೀರವೂ ಪ್ರಾಣಕೋಶಗಳಿಂದ ರಚಿತ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. 'ಜೀವನ' ಶರೀರವನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದು ಜೀವಂತತೆಯ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಶರೀರ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೋಪ, ರಸ, ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಲೆ-ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪಕ್ಷದ ಆಸ್ವಾದನೆ ಸುಖದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಿಂದ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷವೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವ ಶರೀರದ ಪರಿಣಾಮದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಅಧ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ವಂಶಾನುಕ್ರಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

¤ ಸಂಸ್ಕಾರ -

ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳೇ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಇದೇ ಮಾನವನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ.

ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲಿಂದಲೇಯಿರುವ ಸಮಾಧಾನದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ತವಾಗಿರುವುದೇ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಸಮಾಧಾನದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ವಿವೇಕವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಸಹಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಿವೇ ಸಂಸ್ಕಾರ.

ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ, ವಾಚಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಕೃತ, ಕಾರಿತ, ಅನುಮೋದಿತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ಸಂಸ್ಕಾರ.

¤ ಪ್ರಾರಬ್ಧ - ಯಾರು ಎಷ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲನೋ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಬಯಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ,

ಎಷ್ಟನ್ನು ಬಯಸಬಲ್ಲನೋ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನೋ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಭೋಗ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟನ್ನು ಭೋಗ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಪ್ರಾರಬ್ಧ.

ಘಟನಶೀಲ ಪರಮಾಣು ಅಣುಬಂಧನ-ಭಾರಬಂಧನ ಸಹಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಆಶೆ ಬಂಧನದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಘಟನಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ. ಘಟನ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವತ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಅಧಿಕಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆ, ಈ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸದಾ-ಸದಾ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಅಂತರಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಂಕ್ರಮಿತ ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ, ತನ್ನನ್ನು 'ಜೀವನ'ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗುರುತು ಸಹಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವವನು ಮಾನವನೇ. ಸಮೂಹದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಫಲವೇ ಪರಮಾಣು ತನ್ನ ಉದ್ಭವ, ಎತ್ತರ, ಅಗಲಗಿಂತ ಅಧಿಕ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಕ್ಷಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ 'ಜೀವನ' ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಆಶಾನುರೂಪ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲವಾಗಿದೆ ತಥಾ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ಅಣು ಸಮೂಹದಿಂದ ವೃಥಕವಾಗಿದೆ.

- ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗು ಜಡದ ಯೋಗ - ಜಡ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಕಾಸಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಚೈತನ್ಯ ಪದ ರೂಪಿ ವಿಕಾಸ ಘಟಿತವಾಗಿದೆ.

★ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಜಡ ಪರಮಾಣುವೇ ವಿಕಾಸದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಿತವಾಗಿ ಚೈತನ್ಯತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

- ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಾಸದ ರೇಖೆಗಳು, ಅಂಕಿತವಾಗಿದ್ದೇಯಿದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಅಗ್ರಿಮ ವಿಕಾಸ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿ ಅವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯ ಪರಸ್ಪರ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪೂರಕತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಕುಲದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ನಿಯೋಜನೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇಕಾಯಿ ಯ ಉರ್ಜಾವಿನ ಬಹಿರ್ಗಮನವಾದ ಮೇಲೆ ಪರಾವರ್ತನ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಉರ್ಜಾವಿನ ಅಂತರ್ನಿಹಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಜಾಗೃತಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ನಿಯೋಜನೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನ ಹಾಗು ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ-ಪರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಕರ್ಷ ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದೇ.

▣ ಅಧ್ಯಾಸ - ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಸಹಿತ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಯಲ್ಲಿ

ಶಾರೀರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ★ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತ ರಚನೆ ರೂಪಿ ಇಕಾಯಿ ಗಳು ವನಸ್ಪತಿಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಕೋಶಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿ ಗಳ ಸಂರಚನೆ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಿವೆ. ಪ್ರಾಣಕೋಶಗಳ ಪರಂಪರೆ ಕಾಪಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ರಚನೆಗಳು ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಯಾಸದ ರಚನೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿ ತನಕ ಸೇರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಗಿಡ-ಮರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇವಾಗ ಇದರ ಬೀಜಾವಸ್ಥೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃಕ್ಷದ ರಚನೆ ವಿಧಿ ಸಹಿತ ಪ್ರಾಣ ಕೋಶಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃಕ್ಷದ ರಚನೆ ವಿಧಿ ಧರಿಸಿರುವ ಪ್ರಾಣಕೋಶಗಳು ಅವಸ್ಥಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಜ ಪುನಃ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಸಂರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಬೀಜ-ವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

✧ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಜಾತಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾರಣ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.

- ಶರೀರ ರಚನೆಯ ನಿಪುಣತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಾಣಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಶರೀರ ರಚನೆ ತನಕ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣ ಕೋಶಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ ತಥಾ ರಚನೆ ವಿಧಿಗಳು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಚನೆ ವಿಧಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಶರೀರ ರಚನೆಯಲ್ಲಾಗಿರುವ ಮೌಲಿಕ ವಿಕಾಸದಷ್ಟೇ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಈ ರಚನೆ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಷವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ವಿಕಸಿತ ರಚನೆ ಮಾನವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ 'ಮಸ್ತಿಷ್ಕ' ವೇ ಆಗಿದೆ. ಸಮೃದ್ಧಿ ಪೂರ್ಣ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ಯಂತ್ರ ಯುಕ್ತ ಶರೀರ ಮಾನವನದೇ.

★ ಶರೀರ ರಚನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಂಶಕ್ಕೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಬೀಜ ಸಂಯೋಜನೆ ಕ್ರಿಯೆ ಅರ್ಥಾತ್ ವಂಶ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ, ಜೀವಾವಸ್ಥೆ ತಥಾ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಮೌಲಿಕತೆಯ ಸಹಿತ ಇವೆ. ರಚನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಬೇಜ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೈಧಾಂತಿಕ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ, ನಾವು ಈ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿ ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ, ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ ತಥಾ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕ ಅಂತರ ಕಂಡುಬರುತ್ತೇವೆ. ಅತಃ ರಚನೆ ವಿಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

★ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನೇ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ದೃಷ್ಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ (ಮಾನವ)ನಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ, ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ

ಅರಿವೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರಿವೇ ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವ ಕಾರಣ. ಅರಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಹಾರ-ಕಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ರೂಪವೇಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೂಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಆಶೆಗಳು, ವಿಚಾರಗಳು, ಇಚ್ಛೆಗಳು, ಋತಂಭರ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಬೀಜ ರೂಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ತನಕ ಜಡ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿಮೌಲ್ಯೀಕರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಭವ. ಇಂತಹ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ತನಕ ಜಡ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸಂತುಲನ ಪಡೆಯುವುದು ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಭ್ರಮಿತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾನವ ಶರೀರದಿಂದ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿತ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಜಾಗೃತಿ ವಿಧಿಯಿಂದ, ಮಾನವನ ವಂಶ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಒಂದೇ ತಥಾ ವೈಚಾರಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಭ್ರಮವಶವಿದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಹೇಗೆಂದರೆ ೧ - ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತನಕ ಉದಾರ-ಚಿತ್ತವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕೃಪಣವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ದಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾನವ-ಜೀವನ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ಇದೇ ಸವಿಪರೀತ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಮಾನಸಿಕತೆ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪ್ರತಿದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನ ಸ್ವರೂಪ. ಪುನರ್ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ.

* ೨- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೂರ್ಖ ಅಥವಾ ಅಜಾಗೃತ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಜಾಗೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ ತಥಾ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾತಾವರಣೀಯ ಪ್ರೇರಣೆವಶ ಕಂಡುಬರುವ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

- ಜಾಗೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯೇ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹಿಮೆ.
- ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ -
 - ಸುಸಂಸ್ಕಾರ - ಜಾಗೃತಿ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಇವು ಮಾನವನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ತಥಾ ವಿಚಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದು ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತಿರುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು. ಸಮೃದ್ಧ ಸಮಾಧಾನಿತ ಅಥವಾ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೇ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ.
 - ಕುಸಂಸ್ಕಾರ - ಜೀವಗಳ ಸದೃಶ್ಯ ಬಾಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
- * ಸಮಸ್ತ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಹಾಗು ಇಚ್ಛೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವಾಗಿ ಸಮಯ, ಸ್ಥಾನ ಹಾಗು ಅವಸರವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾರ್ಯ, ಕ್ರಿಯೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಮಾನವನು ಜಡ ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಅರ್ಥಾತ್ ಸರ್ವತ್ರ ವಿದ್ಯಮಾನ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಜಡ - ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಸಮುಚಿತ ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಂದ ಮಾನವನ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪೂರ್ಣ ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದ ಉದಯದ ಆಭಾವದ ಕಾರಣ ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಅಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಭ್ರಮೆಯ ಕಾರಣ.
 - * ಸರ್ವಪ್ರಥಮ ಮಾನವ ಸ್ವಯಂನನ್ನೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ಕಾರಣ ಸ್ವಯಂವಿನ ಸರಿಯಾದ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 'ಭ್ರಾಂತ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪರಿಚಿತ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೋಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ಇದೇ ಭ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮ.
 - * ಅತಃ ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಲು ಒಂದು ಮಾನವನ ಸಾರ್ಥಕ ನಿಯುಕ್ತಿ ಏನೆಂದರೆ ತನಗಿಂತ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ನಿರ್ದೇಶ, ಆದೇಶ ಹಾಗು ಸಂದೇಶದ

ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗ್ರಹಣಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಭಿಮುಖ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೇವಲ ಇದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮಾನವ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಗುರುತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾಗುತ್ತಾನೆ.

- ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹಾಗೂ ಗುರುತಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ವಿಶ್ರಾಮ ಸಹಜ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಐದು

ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯೇ ವಿಶ್ರಾಮ

- ಅಶೇಷ ಮಾನವ ವಿಶ್ರಾಮದ ಆಶೆ ಹಾಗು ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
- ಸಮಾಧಾನವೇ ವಿಶ್ರಾಮದ ಪ್ರಮಾಣ ತಥಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲೇ ಕ್ಷೋಭ ಮತ್ತು ಪೀಡೆಯಿದೆ.
 - * ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಭೇದದಿಂದಿವೆ.
- ಭೌತಿಕತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯೇ ಸಮಾಧಾನ ಅನ್ಯಥಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಸಮಾಧಾನ ಅನ್ಯಥಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ.
 - * ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯ ಅರ್ಥ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ.
 - * ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿ ಎರಡೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಅನುಭವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ 'ಜೀವನ' ವಿಕಸಿತ ಚೇತನ ಸ್ವತ್ವ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಶರೀರ ಯಾತ್ರೆಯ ಪರ್ಯಂತ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಶರೀರ ಯಾತ್ರೆಯ ಸಮಾಪನೆಯ ಜೊತೆ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಸಮಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ನಿರಂತರತೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.
- ಸಫಲತೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವನೇ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆಯ ನಿಕಟವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಜಾಗೃತಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ. ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ನಿಕಟ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಭ್ರಾಂತ ಮಾನವ. ಇದೇ ಪಶು-ಮಾನವ ಹಾಗು ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವ. ಅತಃ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಜಾಗೃತಿ ಭ್ರಮೆಹೀನತೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಯೆಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ,
- ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಂಬುವುದು ಹಾಗು ಗುರುತಿಸುವುದೇ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ 'ಇರುವುದರ' ಅಧ್ಯಯನವಾಗುತ್ತದೆ.

★ ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಶಬ್ದದ ದ್ವಾರ ಇಕಾಯಿ ಯ ರೋಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮ ಇಂಗಿತವಾಗುವುದು. ಇದರ ಅನುಭೂತಿ ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಂದೊಂದುವಿದೆ, ಸತ್ಯ ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಹಿತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಪರಮ ಸತ್ಯ ಅತಃ ಸತ್ಯತೆಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಅರಿವು ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣವೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಮಾತ್ರ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯತೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆ.

- ಸತ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದೇ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ
- ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭ್ರಮೆಯ ನಿವಾರಣೆ ಪರಮಾವಶ್ಯಕ, ಇದು ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಚರಿತಾರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯಿಂದ ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ, ವ್ಯವಹಾರಾಭ್ಯಾಸ ಅವಶ್ಯ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಅನುಭವ, ವಿಚಾರ ತಥಾ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಮನ್ವಯದಿಂದಲೇ ಕ್ರಮಶಃ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ತಥಾ ಭೌತಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಗಳು ಹಾಗು ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ಅನುಭವ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ಸಹಜವೇಯಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿದೆ, ಅನುಭವ ಪರಿವರ್ತನೆಶೀಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಅನುಭವವಲ್ಲ.
- ಭೌತಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿದೆ, ಅತಃ ಸಾಮಯಿಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಅನುಶಾಸಿತ ತಥಾ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ ಅಪರಿವರ್ತನೀಯವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಯಮ ಸತ್ಯ ಹಾಗು ನಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಅನುಭವಗಾಮಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸತ್ಯಬೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ, ಅಭ್ಯುದಯ, ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ.
 - ಬೋಧ - ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಬೋಧ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.
 - ಪ್ರತೀತಿ, ಆಭಾಸ, ಭಾಸ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಅನುಭವ ಆತ್ಮದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಬೋಧ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತದ

ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ 'ಪ್ರತೀತಿ' ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಅನುಭವದ 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ' (ಚಿಂತನ) ಆಗಿದೆ. ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ 'ಆಭಾಸ' ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಸ್ವಯಂ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತುಲನ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮನದ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ 'ಭಾಸ' ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳ ಚಯನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ★ ಅನುಭವಗಾಮಿ ಬೋಧ - ಆತ್ಮ ಅಥವಾ ಅನುಭವದ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ.

ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಸ್ವರೂಪ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯದ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವುದು.

- ★ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಬೋಧ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರಂತರತೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಪ್ರಭಾವವೇ ಅನುಭವ ಬೋಧ. ಇಂತಹ ಅನುಭವ ಬೋಧದ ಅನಂತರ ಸಹಜ ಸಂಕಲ್ಪದ ನಿರಂತರತೆಯಿದೆ. ಇಂತಹ ಬೋಧ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಚಿಂತನ. ಇಂತಹ ಚಿಂತನದ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ತುಲನ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರ. ಜಾಗೃತಿ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರದ ಫಲಸ್ವರೂಪ ವಿವೇಕ ಸಮ್ಮತ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿವೇಕ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆ ಸಹಿತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ಗುರುತು, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ನಿರ್ವಾಹ, ನಿರಂತರತೆಯೇ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಪ್ರೇಷಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- 'ಜೀವನ' ಭ್ರಮಿತವಾಗಿರುವ ತನಕ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಭ್ರಮಿತವಾಗಿರುವ ತನಕ, ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಬೋಧ ರಹಿತ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅಹಂಕಾರವೆಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಭ್ರಮೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಭ್ರಮೆ ಮಾನವನಿಂದ ಯಾವುದೇ ಭಯ ಪ್ರಲೋಭನೆ ವಶ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆಗಳೆಂಬುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯತೆಗಳು (ಭ್ರಮೆ) ಚಿತ್ತದಲ್ಲಾಗುವ ಚಿತ್ರಣ ತನಕವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅತಃ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಅರ್ಥಾತ್ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ).

- ಅಹಂಕಾರ ಹಾಗು ಭ್ರಮೆ, ಇವೆರಡು ಸತ್ಯತೆಯ ಪ್ರತಿ ಅನರ್ಹತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.
- ಸತ್ಯ - ಬೋಧ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಂತಿಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಅನುಭವ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ.
- ಅನುಭವಗಾಮಿ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಬೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಹಾಗು ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ರಾಮವಿಲ್ಲ.
- ಸತ್ಯ, ಮಾತ್ರ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರಿವೇ. ಇದೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅತಿಸಂತ್ಯಜ್ಞಿ (ಪರಮಾನಂದ), ಸತ್ಯ ಬೋಧದಿಂದ ತೃಪ್ತಿ (ಆನಂದ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ), ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ (ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ) ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ (ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ) ಅನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಉಪಲ್ಲಬ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.
 - ಅತಿಸಂತ್ಯಜ್ಞಿ ಅಥವಾ ಪರಮಾನಂದ - ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಂದ, ಮಾನವನಿಗಾಗಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅವಾಗ ಇದರ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಪರಮಾನಂದ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾದಾ ಸಮಯದಿಂದ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಿರತ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವದಿಂದ, ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ವಸ್ತುವಿದೆ.
 - ಆನಂದ - ಸತ್ಯಾನುಭೂತ ಆತ್ಮದ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರಭಾವವೇ ಆಪ್ಲಾವನ, ಇದೇ ಆನಂದ.
 - ಚಿದಾನಂದ (ಸಂತೋಷ) - ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಆತ್ಮದ ಚಿತ್ತದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವೇ ಚಿಂತನ. ಇದೇ ಆಹ್ಲಾದ ಅಥವಾ ಚಿದಾನಂದ.
 - ಶಾಂತಿ - ಸತ್ಯಾನುಭೂತ ಆತ್ಮದ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ ಅಥವಾ ಶಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಸುಖ - ಸತ್ಯಾನುಭೂತ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಮನದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಅಥವಾ ಸುಖವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕ, ಸಮಾಧಾನಕಾರಕ, ಸಂತುಲನಕಾರಿ ತಥಾ (ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸುಖ) ಸ್ವರ್ಗಮಯವಾಗಿದೆ.

▣ ಸಂತುಲನ - ನೈತಿಕ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಅತಿರೇಖವಾಗದಿರುವುದೇ ಸಂತುಲನ.

- ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಸೂತ್ರ.
- ಸ್ವಧನ, ಸ್ವನಾರಿ/ಸ್ವಪುರುಷ ತಥಾ ದಯೆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ಒಂದರಿಂದ ಅನಂತರ ವರಗೆ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ, ವಾಚಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹ, ಧೇಷ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತ ತಥಾ ಅಸಂಗ್ರಹ, ಸ್ನೇಹ, ಸರಳತೆ, ವಿದ್ಯೆ (ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕ) ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯತೆ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದೇ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯಥಾ ದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ತಥಾ ಸತ್ಯದ ವಿಶೃಂಖಲತೆಯಿದೆ. ಭ್ರಮೆ ವಶ ವ್ಯಕ್ತಿವಾದ ಹಾಗು ಸಮುದಾಯವಾದವಾಗಿದೆ.

★ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಅರ್ಥ ಪರಸ್ಪರ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪೂರಕ ತಥಾ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.

★ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಅಪೇಕ್ಷಾಕೃತ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ತನ್ನ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರಣ ಭ್ರಾಂತ, ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ತಥಾ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುವುದು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ.

- ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಮಾನವನಿಂದಲೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಮಾನವ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಪನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಪರಮಾವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಎಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂತುಲಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

▣ ಭೌತಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿವೇಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ವಿವೇಕದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ದಿಶೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಅಧ್ಯಯನದ ಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಪಕತೆ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಬೋಧವಿರುತ್ತದೆ.

- ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭೌತಿಕೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ, ಇದು ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಸದುಪಯೋಗ ಎರಡರಲ್ಲೂ ನಿಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಹಿತವೇ ಸಮಸ್ತ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸದುಪಯೋಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಜಾಗೃತ ಬುದ್ಧಿಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅತಃ ಮಾನವನು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
 - ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸದ; ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಗತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮದ; ವಿಕಾಸದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮದ ಅಮರತ್ವ, ಶ್ರಮದ ವಿಶ್ರಾಮ, ಗತಿಯ ಗಂತವ್ಯ; ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಕಾಯಿ ತ್ವ, ಇಕಾಯಿ ತ್ವದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಉರ್ಜೆ ರೂಪಿ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮಾಡುವ ವಿಶ್ರಾಮಸ್ಥ ಜೀವನ ಇಕಾಯಿ ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
 - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಸ್ಥೆಯ ಪರಮಾಣು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಮ್ಯಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸತ್ತಾ ಶೂನ್ಯ, ವ್ಯಾಪಕವೇಯಾಗಿದೆ.
 - ಅನಂತ ಇಕಾಯಿ ಗಳು ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ, ಮಾನವ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆದಿದ್ದಾನೆ.
 - ಜ್ಞಾನ ಅನುಭೂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಮವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರಮದ ಕ್ಷೋಭವೇ ವಿಶ್ರಾಮದ ತ್ಯಜ.
 - ವ್ಯವಸಾಯ, ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯವಹಾರ, ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸದುಪಯೋಗದ ಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವಿವೇಕ ಸಮ್ಮತ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.
 - ಅನುಭವ, ಪ್ರಮಾಣ, ಬೋಧದ ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.
 - ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಮನೋವೇಗದ ಸರಿಸಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಮಾನವೀಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ.
- ★ ಶ್ರಮ, ಗತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮ ಪರಸ್ಪರ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ - ಗತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮದ ಸರಿಸಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಶ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಗತಿಯ

ಸರಿಸಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗು ಶ್ರಮದ ಸರಿಸಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಗತಿಯಾಗಿದೆ.

- ★ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಅವಿಕಸಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಇಕಾಯಿ ಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿದೆಯೆಂದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ತಾರ್ತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಕಾಯಿ , ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಅನೇಕಾನೇಕ ಇಕಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗು ಭ್ರಮೆವಶ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಅನೇಕಾನೇಕ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಅನೇಕಾನೇಕ ಇಕಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಜಾಗೃತಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೂ ಉತ್ತ ಸಿಧಾಂತವೇ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪಂದನದಲ್ಲಿದೆ. ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪಂದನ ಅದರ ಜಡ ಶರೀರದಲ್ಲಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಚೈತನ್ಯ ಪುಂಜದಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಹಾಗು ಬಾಳುವ ಆಶೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಜಡ ಶರೀರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದನವಿದ್ದೇವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಚೈತನ್ಯ ಪುಂಜದಲ್ಲಿ ಕಂಪನ, ಆಶೆ, ಸ್ಫುರಣ, ಸಂವೇಗ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆಯ ಕ್ರಿಯೆ, ಸಂಕಲ್ಪ, ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ.
- ★ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಇಕಾಯಿ ಅನೇಕ ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಹಾಗು ಭ್ರಾಂತ ಇಕಾಯಿ ಗಳಿಗಾಗಿ ಅನುಸರಣೆ ಯೋಗ್ಯ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಕ್ರಿಯೆ; ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗು ಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಕ್ರಿಯೆ; ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ ಹಾಗು ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಸಹಿತ ಉಪಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಕ್ರಿಯೆ; ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ, ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಬಾಳುವ ಆಶೆ

ಸಹಿತ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಕ್ರಿಯೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

- ಜಾಗೃತಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದು, 'ಮಾನವ' ಸರಿಯಾದುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಗು ಸಂಘರ್ಷದ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮಾನವ ತಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹೃದಯಾಂಗಮವಾದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉಪಸ್ಥಿತಿವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸುಖಿಯಾಗುವ (ನಿರ್ಭ್ರಮೆ) ಪ್ರಮಾಣವೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಜ ಪ್ರಾಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ 'ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ' ನೀತಿ ಆಚರಿಸಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಸದುಪಯೋಗಾತ್ಮಕ ಆಚರಣದಿಂದಲೇ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಹ್ರಾಸ ಅವಶ್ಯ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸುಗಮತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕು.
 - ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸುಗಮತೆ = ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ನೀತಿ ಸಂಪನ್ನ ಆಚರಣೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕಸೂತ್ರತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವಿರುವುದು ಅಥವಾ ಪೂರಕತೆಯಿರುವುದು.
- ವೈಚಾರಿಕ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂತುಲನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ತಥಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನೀತಿ ಹಾಗು ರೀತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
 - ರಕ್ಷಣೆ - ಜಾಗೃತಿಯ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೇ ರಕ್ಷಣೆ

★ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ವಿಧಿ (ಮಾನವೀಯ ಆಚಾರ ಸಂಹಿತ) ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಾಲ್ಕು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ತತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ತಪ್ಪು ಹಾಗು ಅಪರಾಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಅಮಾನವೀಯತೆ

ಉಜ್ಜಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಮುನ್ನ ಮಾನವ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿಯೇಯಿದ್ದಾನೆ.

- ★ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅಪೇಕ್ಷಾಕೃತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವರ್ಣಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಇದು - ಮಾನವೀಯ ಗುಣ, ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಆಗು ಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಪೋಷಣೆ ಹಾಗು ವರ್ಧನೆಗೆ ಮಾನವನು ಪ್ರಯಾಸರತನಾಗಿರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕದ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಅಧ್ಯಯನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಇದರ ಆಚರಣ, ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗು ಪ್ರದರ್ಶನೆ - ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ★ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೋಷಣೆ ಸಭ್ಯತೆಯಿಂದ, ಸಭ್ಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ ವಿಧಿಯಿಂದ (ಮಾನವೀಯ ಆಚಾರ ಸಂಹಿತ), ವಿಧಿಯ ಪೋಷಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ, ಆಚರಣದ ಪೋಷಣೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದಲಿದೆ, ಇದು ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಿತ ಹಾಗು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ.
- ★ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಘಟನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ, ಉದ್ದೇಶ ಜಾಗೃತವಾಗುವುದು ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವುದಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಭಯಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ :-
 - (೧) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಯ
 - (೨) ಪಾಶವಿಕ ಭಯ
 - (೩) ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಭಯ
- ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಹ್ರಾಸ ಭೇದದಿಂದ ಅವಸ್ಥೆ, ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದ ಆಶೆ, ಆಶೆ ಭೇದದಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೆ - ಪ್ರತಿ ಆಕರ್ಷಣೆ, ಆಕರ್ಷಣೆ - ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆ ಭೇದದಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ, ಆಸಕ್ತಿ ಭೇದದಿಂದ ವಿವಶತೆ, ವಿವಶತೆ ಭೇದದಿಂದ ಸಂವೇಗ, ಸಂವೇಗ ಭೇದದಿಂದ ಕರ್ಮ, ಕರ್ಮ ಭೇದದಿಂದ ಫಲ, ಫಲ ಭೇದದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ, ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗು

ಸಮಾಧಾನ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಹ್ರಾಸ-ವಿಕಾಸ-ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಗತಿಗಳಿವೆ; ಇದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ, ಅಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ.

- ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇಯಿದೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಪುಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಕಾರಣ ಭೇದದಿಂದ ದರ್ಶನವಿದೆ.
- ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಹಾಗೂ ಗಂಧದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲ, ಮನ ವೃತ್ತಿ ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರಿವು ಮತ್ತು ನಿರಪೇಕ್ಷ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬೋಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯ ಅರಿವನ್ನು ಕಾರಣಾತ್ಮಕ ಅರಿವು ಎಂಬುವ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಇಕಾಯಿ ಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ರೂಪ ಮತ್ತು ಶಬ್ದದ ಭೇದದಿಂದಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸ್ಫುರಣ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಂವೇಗ, ಆವೇಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿವೆ.
- ರೂಪ ಕ್ರಿಯೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ, ಧರ್ಮದಿಂದಿದೆ. ಶಬ್ದ ಕ್ರಿಯೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ರೂಪ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮಾಡುವ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
 - ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮಾಡುವ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು - ಅರಿವು ಪಡಿಸುವುದು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರೇಷಿತವಾಗುವುದು. ಇದೇ ಶಬ್ದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ.
 - ಸ್ಫುರಣ - ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಸ್ಫುರಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಪ್ರೇರಣೆ - ಮಿಲನದ ನಂತರ ಉಭಯ ಸುಕೃತಿಯ (ಜಾಗೃತಿಯ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ★ ಉಭಯ ಸುಕೃತಿ - ಗುರು ಮೌಲಿಕರಣೆ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘ - ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಅಪರಿಣಾಮತೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿ.

- ▣ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ - ಮಿಲನದ ನಂತರ ಉಭಯ ವಿಕೃತಿಯ (ಹ್ರಾಸದ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ★ ಉಭಯ ವಿಕೃತಿ - ಅವಮೌಲಿಕರಣೆ ಹಾಗು ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಶೀಘ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗು ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿ.
- ▣ ಸಂವೇಗ - ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವೇಗಕ್ಕೆ ಸಂವೇಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ▣ ಆವೇಗ - ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ವೇಗಕ್ಕೆ ಆವೇಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ▣ ಪ್ರಯೋಗ - ಪ್ರಯಾಸಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಪ್ತ ವೇಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ
- ★ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮಾಡಲು ನಿಯುಕ್ತ ಅಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ 'ಶಬ್ದ', ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಲು ನಿಯುಕ್ತ ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ಶಬ್ದ ಸಮೂಹವನ್ನು 'ಪರಿಭಾಷೆ' ತಥಾ ಪರಿಭಾಷೆ ಸಹಜ ಮೌಲಿಕತೆಯೇ 'ಭಾವ'. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾವ ವಸ್ತುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾವ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
- ಶಬ್ದ ಕೇವಲ ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಾಮವಷ್ಟೇ, ಆದರೆ ಪರಿಭಾಷೆ, ಶಬ್ದ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೌಲಿಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ತತ್ಪಶ್ಚಾತ್ತ ಭಾಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಶ್ಚಿತ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಪರೀತ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಿರರ್ಥಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಮೌಲಿಕತೆಯ ನಿರ್ಣಯ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ತಥಾ ಧರ್ಮದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ ತಥಾ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆಕಾರ, ಆಯತನ ಹಾಗು ಘನತೆಯಿಂದ 'ರೂಪದ', ಸಮ, ವಿಷಮ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಸ್ಥದ ಭೇದದಿಂದ 'ಗುಣದ', ಇಶಾಯಿ ಯಿಂದ ಗುಣದ ಉಪಯೋಗಿತೆಯಿಂದ 'ಸ್ವಭಾವದ' ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಣದ ನಿಯುಕ್ತಿ ಕೇವಲ ಉದ್ಭವ, ವಿಭವ ಅಥವಾ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿಯೇಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಶಾಯಿ ಯ ಸ್ವಭಾವ ಉದ್ಭವವಾದಿ, ವಿಭವವಾದಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಳಯವಾದಿ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿಯೆ ವಿಕಾಸ ಅಥವಾ ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಯಿದೆ.
- ಯಾವುದು ಯಾವುದರ ಧಾರಣವೋ, ಅದು ಆ ಇಶಾಯಿ ಯ ಧರ್ಮ.

- ★ ಪದಾರ್ಥವಸ್ಥೆಯ ಧರ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪ್ರಾಣವಸ್ಥೆಯ ಧರ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಿತ ಪುಷ್ಟಿ, ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಧರ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ ಸಹಿತ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಧರ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಪುಷ್ಟಿ, ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಸಹಿತ ಸುಖ.
- ಧಾರಣದ ಅನುಕೂಲ ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ಫುರಣ ಅಥವಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಹಾಗು ಇದರ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಸ್ಫುರಣದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ.
- ಸಮಾಧಾನದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗು ಸಮಸ್ಯೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಿವಶತೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಆತ್ಮದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನ ಋತಂಭರ, ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಆಶೆ, ವಿಚಾರ ಸ್ವ-ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿದೆ, ಸ್ಫುರಣವಾಗಿದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಆಭಾವದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆ, ಆಶೆ ಹಾಗು ವಿಚಾರ ಪರ-ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿದೆ, ಇದು ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ.
- ಸ್ವ-ಸಾಪೇಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಮ ಹಾಗು ಪರ-ಸಾಪೇಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ (ಜಡ ಪಕ್ಷದ ಸಹಿತ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ) ಶ್ರಮದ ಪ್ರಸವವಿದೆ.
 - ಶ್ರಮ - ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯ ಆಶೆ ಮತ್ತು ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ನಡುವೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಶ್ರಮ ಹಾಗು ಧನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಸಮಾಧಾನ.
- * ಮಾನವ ಸುಖ ಧರ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಮಾಧಾನ = ಸುಖ. ಸಮಸ್ಯೆ = ದುಃಖ.
- * ಮಾನವನಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ, ಸುಖದ ಪೋಷಣವಾದಿ ರೀತಿ ಹಾಗು ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದೇ ಧರ್ಮ ನೀತಿ.
- * ಮಾನವನಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರದ “ಪೋಷಣವಾದಿ ರೀತಿ” ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಆಚರಣದ ‘ವ್ಯವಹಾರ ನೀತಿ’ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- * ನೀತಿಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ಅಭಾವವೇ ಶೋಷಣೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಇದು ಅಂತಿಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಪರ ದುಃಖ ಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದತ್ತ ಭೇದದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಹಾಗು ಇದನ್ನು ನಿಷ್ಠೆ, ನಿಯಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದಲೇ

ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಭೆಯ ವಿಕಾಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ತರದಲ್ಲಿದೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಪಾರಿವಾರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಹಿತ ಸಫಲತೆಗಳು ಇದರ ವಿಪರೀತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ಸಫಲತೆಯೂ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

* ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವ ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಅವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಅವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದ ಅನುಸಾರವಿದೆ.

* ಪದಾರ್ಥದ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅವಸ್ಥೆ ಆ ಇಕಾಯಿ ಯ ಗತಿ, ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಒತ್ತಡದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಸಂಘಟನೆ, ವಿಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಘಟನೆ ಭೇದದಿಂದ ರೂಪ, ರೂಪ ಭೇದದಿಂದ ವಿಕಾಸ, ವಿಕಾಸ ಭೇದದಿಂದ ಕ್ಷಮತೆ, ಕ್ಷಮತೆ ಭೇದದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮ, ಮಾಧ್ಯಮ ಭೇದದಿಂದ ಅವಸ್ಥೆ, ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಆವಶ್ಯಕತೆ ಭೇದದಿಂದ ಚೇಷ್ಟೆ, ಚೇಷ್ಟೆ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಗತಿ, ಪ್ರಗತಿ ಭೇದದಿಂದ ಫಲ-ಪರಿಣಾಮ, ಫಲ-ಪರಿಣಾಮ ಭೇದದಿಂದ ಯೋಗ ಹಾಗೂ ವಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಯೋಗ ಹಾಗೂ ವಿಯೋಗ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ.

* ಜೀವನಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಶರೀರ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ.

* ಬುದ್ಧಿಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಸುಖ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸಹಜ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಸೃಜನ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿ ಯ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

• ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ.

• ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥ ಅನಾದಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನವೂ ವ್ಯಾಪಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

* ಸಮೂಹವಿರುವುದು, ಸಮೂಹದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುವುದು, ಅದರ ಘನೀಭೂತವಾಗುವುದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ನಿಯಮ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವ ಸಂಕೇತ ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ವಿಘಟನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಆವಶ್ಯಕ.

- * ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೂಹದ ಸಹಿತ ಪುಷ್ಟಿಕರಣೆ ಪೂರಕತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಯಥಾ - ಒಂದು ಪ್ರಾಣಕೋಶ ಅನೇಕಾನೇಕ ಖನಿಜ-ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಏಕತ್ರಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಣಿ ತನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದು, ರಚನೆ ಹಾಗು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಲೀನತೆಯ ಪ್ರತಿ ತೀವ್ರ ನಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷುಣ್ಣ ನಿಷ್ಠೆಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ನಂತರ ಪರಮಾಣು ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಚೈತನ್ಯ ಪದದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಿತವಾಗುತ್ತಲೇ ಅದು ಭಾರಬಂಧನ ಹಾಗು ಅಣು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ತತ್ಕಾಲವೇ ಆಶೆಯ ಬಂಧನದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಶೆ ಬಾಳುವುದರ ಮಾತ್ರವಿರುತ್ತದೆ.
- * ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಯಾವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೋ ಅದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭಯವಿದ್ದೇಯಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಇದರಿಂದ ಜ್ಞಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಆಶೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಂದ, ಮಾನವನಿಗೆ ವಿಕಸಿತ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ರಮಣ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾನವ ಜ್ಞಾನ ವಿವೇಕ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಗುಣಗಳು ಹಾಗು ಸ್ವಭಾವಗಳ ಉಪಾರ್ಜನೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮೌಲಿಕತೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಪರಿಪೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ರೇಖಾಕರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ.
- * ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವನನ್ನು ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಹಾಗು ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇಚ್ಛೆಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಅವನ “ಸುಖಧರ್ಮಿ” ಯಾಗಿರುವುದು.
- * ಸಮಸ್ತ ಮಾನವರು ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಾಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವ ಮಾನವ ಸುಖದ ಅನುಭವ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ಥಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದೇ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆ.

ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ಕರ್ಮ ಏವಂ ಫಲ

- ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಮಾನವ ಸುಖದ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಸುಖ, ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಸದುಪಯೋಗಿತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣ ಸಮರ್ಥನ ತಥಾ ಅನುಸರಣವೇ ಸುಖಿಯಾಗಲು ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ವಿಧಿಯಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ತಾ, ಕಾರ್ಯ, ಕಾರಣ, ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಫಲ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕರ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರಣ, ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಫಲ, ಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕರ್ತಾವಿನ ಪದ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ.
 - ಕರ್ತಾ - ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷದ ನಿಯೋಜನೆವಿದೆಯೋ, ಆ ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷವೇ ಆ ಕಾರ್ಯದ ಕರ್ತಾ ಪದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುತ್ತದೆ.
 - ಕಾರ್ಯ - ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷದ ಆಕಾರದ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಲು ಜಡ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
 - ಕಾರಣ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ ಅರ್ಥಾತ್ ವಿಚಾರದ ಉದ್ಗಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಪಂದನವೇ ಅರಿವು. ಅರಿವಿನ ಮೂಲ ಸ್ಪಂದನವೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಕ್ರಿಯೆಯ ಪೃಷ್ಠಭೂಮಿಯೇ ವಿಚಾರ. ಇದೇ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಮಾಣ.
 - ಪ್ರಭಾವ - ಯಾವುದೇ ಫಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಫುರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟನೆ ಮತ್ತು ಫಲ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಫುರಣದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಅವಶ್ಯಕತೆ - ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಿರುವ

ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಎಲ್ಲಾ ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ
ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ.

- ಕರ್ತಾವಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯದ ಸಂಪಾದನೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ದಾಯಿತ್ವ ಕರ್ತವ್ಯದ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೃತಿಗಳು ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ.
- ಕಾರಣ (ಕ್ರಿಯೆಯ ಪೃಷ್ಠಭೂಮಿ) ಸ್ಫುರಣ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ಇದು ಸಂಸ್ಕಾರದ ರೂಪ.
- ಪ್ರಭಾವ ಸಮ, ವಿಷಮ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಮೂರೇ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ, ಇವು ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಫಲ-ಪರಿಣಾಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಫಲದ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ - ಪೂರ್ಣ ಫಲ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನ ಫಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವುದೇ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಸಂಪನ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶಯದ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ಪೂರ್ಣ ಫಲ ಹಾಗು ಅಪೂರ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ನ್ಯೂನ ಫಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಾಧಕ, ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗು ಸಾಧನ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಔಚಿತ್ಯತೆ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ನಂತರ ಪೂರ್ಣ ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರತಿ ಕರ್ತವ್ಯ-ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದೆ ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವತ್ವ-ಸಮತ್ವ, ಮಾನವತ್ವ-ಸಮತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣ ಫಲ, ಪೂರ್ಣ ಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫುರಣ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಫುರಣ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಕರ್ತವ್ಯದ ಪರಿಪಾಲನೆಯಿಂದ ಮಾನವ ಸಫಲ ಹಾಗು ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

▫ ಕಾರಣ - ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗು ಋತಂಭರಪೂರ್ವಕ ಕಾರ್ಯ ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪೃಷ್ಠಭೂಮಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▫ ಪ್ರಭಾವ - ವಾತಾವರಣ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಅಭ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕ ಪೂರ್ಣ

ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಪ್ರಭಾವ.

¤ ಫಲ - ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಫಲ.

- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಸದಿಂದ ವಂಶಾನುಷಂಗಿಕ ಶರೀರ ಸಂರಚನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗದ ಘಟನೆಯಿದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತವಾಗುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದು ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊಡುಗೆ.

¤ ಅಧ್ಯಾಸ - ಅಧ್ಯಾಸದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರತ ಪ್ರಾಣಕೊಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಣಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ರಚನೆ ವಿಧಿಯಾಗಿದೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲ್ಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಏಳು

ಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಹಾರ

- ವ್ಯವಹಾರದ ಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಲೌಕಿಕ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ.
- ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ - ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೇಷಣ, ವಿತ್ತೇಷಣ ಹಾಗೂ ಲೋಕೇಷಣಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ. ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಸಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - ವಿಷಯ ಚತುಷ್ಟಯ - ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಭಯ ಮತ್ತು ಮೈಥುನ
- ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾರಲೌಕಿಕತೆಯಿದೆ.
- ಪಾರಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ - ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಕೇಂದ್ರಿತ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಅಭಿಮುಖ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪಾರಲೌಕಿಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವ ಯಾವುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯಾಸರತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ.
- ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಯಾಸ, ಪ್ರಯಾಸ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಗತಿ, ಪ್ರಗತಿ ಭೇದದಿಂದ ಫಲ, ಫಲ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರಭಾವ ಭೇದದಿಂದ ಅನುಭವ, ಅನುಭವ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಾವ, ಪ್ರತಿಭಾವ ಭೇದದಿಂದ ಸ್ವಭಾವ, ಸ್ವಭಾವ ಭೇದದಿಂದ ಯಥಾರ್ಥ, ಯಥಾರ್ಥತೆಯೇ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಹಜ ಪರಂಪರೆ.
 - ಲಕ್ಷ್ಯ - ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸುನಿಶ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ.
 - ಪ್ರಯಾಸ - ಲಕ್ಷ್ಯದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಾಗಿ ಯತ್ನದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಪ್ರಗತಿ - ಪೂರ್ವಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಮತ್ತು ಗುರುಮೌಲ್ಯದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ

ಗತಿ.

- ✧ ಫಲ - ಯಾವ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಣಾಳಿ
ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ಅವಧಿಗೆ ಫಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಪ್ರಭಾವ - ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿರುವ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಅನುಭವ - ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಿವು ಅಥವಾ ಅನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ
ಪ್ರಭಾವಗಳ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವೀಕೃತಿಯೇ ಅನುಭವ.
- ✧ ಪ್ರತಿಭಾವ - ಅನುಭವದ ನಂತರ ಬೋಧ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಪ್ರತಿಭಾವ.
- ✧ ಸ್ವಭಾವ - ಪ್ರತಿಭಾವದಿಂದ ಯುಕ್ತ ಸ್ವಮೌಲಿಕರಣೆಗೆ ಸ್ವಭಾವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ
- ✧ ಆಸಕ್ತಿ - ಹ್ರಾಸ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಾಗುವ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯ
ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ನಂಬುವುದೇ
ಆಸಕ್ತಿ. ಇದೇ ಅಮಾನವೀಯತೆ.
- ✧ ಭಾವ - ಮೌಲಿಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲಿಕತೆಗೆ ಭಾವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಭಾವ
ಮೌಲಿಕತೆ, ಹಾಗೂ ಯಾವ ಅವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥ,
ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅವು ಅದರ
ಮೌಲಿಕತೆ. ಮಾನವ ಸುಖಧರ್ಮ. ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ, ಉದಾರತೆ,
ದಯೆ, ಕೃಪಾ, ಕರುಣೆಯೇ ಸ್ವಭಾವ.

ಭಾವ = ಮೌಲಿಕತೆ = ಮೌಲ್ಯ = ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ =
ಫಲ ಪರಿಣಾಮ = ಮೌಲಿಕರಣೆ.

ಆದರೆ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹೀನತೆ, ದೀನತೆ, ಕ್ರೂರತೆ
ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಲೋಭನೆಯನ್ನು
ಧರ್ಮವೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತಾನೆ.

- ಲೋಕ ಹಾಗೂ ಲೋಕೇಶ ಭೇದದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅಂತರಂಗ ಹಾಗೂ ಬಹಿರಂಗ ಭೇದದಿಂದ
ಯತ್ನ, ವ್ಯಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಸಮಷ್ಟಿ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಯಾಸ, ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ ಭೇದದಿಂದ
ಪ್ರಗತಿ, ನ್ಯೂನ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಭೇದದಿಂದ ಫಲ, ಸಮ-ವಿಷಮ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥ

ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಭಾವ, ಇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗು ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಭೇದದಿಂದ ಅನುಭವ, ಸಹಜ ಹಾಗು ಅಸಹಜ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಾವ, ವಿಹಿತ ಹಾಗು ಅವಿಹಿತ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಆಸಕ್ತಿ ತಥಾ ಉಚ್ಚ ಮತ್ತು ನೀಚ ಭೇದದಿಂದ ಭಾವದ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿದೆ. ಜೀವನವೇ ಲಕ್ಷ್ಯದ ಧಾರಕ-ವಾಹಕ.

- ಪರಿಣಾಮವಾದಿ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಲೋಕ ಹಾಗು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಲೋಕೇಶ; ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂತರಂಗ ಹಾಗು ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗ, ಇಕಾಯಿ ತ್ವಕ್ಕೆ ವ್ಯಷ್ಟಿ ಹಾಗು ಸಂಪೂರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮಷ್ಟಿ, ಅವನತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹ್ರಾಸ, ಉನ್ನತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ, ಯಾವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತ ಆಶಯದ ಪೂರ್ತಿಯಿದೆಯೋ ಅದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಫಲ ಹಾಗು ಅನ್ಯಥವಾಗಿ ನ್ಯೂನ ಫಲ, ಉದ್ಭವವಾದಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಮ, ವಿಭವವಾದಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಹಾಗು ಪ್ರಳಯವಾದಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ವಿಷಮ, ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸೂಚನೆಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವ ಹಾಗು ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆತ್ಮದಲ್ಲಾಗುವ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅತೀಂದ್ರಿಯಾನುಭವ ಅಥವಾ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಅನುಭವ, ಯಥಾರ್ಥದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಭಾವ ಹಾಗು ಅದರ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಅಸಹಜ ಪ್ರತಿಭಾವ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಯಿರುವ ನಿಷ್ಕೆಗೆ ವಿಹಿತ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಹಾಗು ಅದರ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಅವಿಹಿತ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಮಾಧಾನವಾದಿ ಭಾವಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚ ಭಾವ ಹಾಗು ಸಮಸ್ಯಾವಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ನೀಚ ಭಾವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಸತ್ಯ ಸಹಜ ಮನದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ ಮನನ (ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ), ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ ತುಲನ (ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಿಯಿಂದ), ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿಗೆ ಬೋಧವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಜ್ಞಾನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ (ಅಬೋಧತೆ) ಹಾಗು ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಬೋಧ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯಬೋಧವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

- ಸ್ಫುರಣ, ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭೇದದಿಂದ ಮನನ, ಸಂತುಲನ ಅಥವಾ ಅಸಂತುಲನದ ಭೇದದಿಂದ ತುಲನ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಆರೋಪದ ಭೇದದಿಂದ ಚಿತ್ರಣ ಹಾಗು ಅನುಭವಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸತ್ಯ ಬೋಧವಿದೆ.
- ಸಂತುಲನದಿಂದ (ಶ್ರೇಯ) ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂವೇಗಕ್ಕೆ ಸ್ಫುರಣ ಹಾಗು ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಅಸಂತುಲನದಿಂದ (ಪ್ರೇಯ) ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂವೇಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ತುಲನಕ್ಕೆ ಸಂತುಲಿತ ಹಾಗು ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ, ಆಭಾಲಾಭ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ತುಲನಕ್ಕೆ ಅಸಂತುಲಿತ ವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಚಿಂತನ ಹಾಗು ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಯಥಾರ್ಥ ಹಾಗು ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ, ಲಾಭಾಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಅಯಥಾರ್ಥ ಚಿತ್ರಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಅನುಭವದ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬೋಧಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಬೋಧ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವುದೇ ಭ್ರಮೆ, ಇದೇ ಅಸತ್ಯ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವುದೇ ಅಹಂಕಾರ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲವೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂವಿಲ್ಲ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವ ಕಾರ್ಯ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಘಟಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕರ್ತವ್ಯದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೇಶಿತ ಸಂವೇಗಕ್ಕೆ ಸ್ಫುರಣ ಹಾಗು ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ವಿವಿಷತೆಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಪ್ತ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗು ಶಾರೀರಿಕ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ನೇಷ್ಠತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಮಸ್ಯೆ ರಹಿತ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಂತುಲನ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಅಥವಾ ಅಸಂತುಲನದ ನಾಮದಿಂದ ಅಂಕಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಸಮಸ್ಯೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂಕಟ ಹಾಗು ವಿವಿಷತೆ ಭೌತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ (ದರಿದ್ರತೆ).

- ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ದರ್ಶನ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ, ಜೀವನ ಜ್ಞಾನ, ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಆರೋಪವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಪರಿಣಾಮವಾದಿ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಗುರುತಿನ ಸಹಿತ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಅರಿವನ್ನು ಸತ್ಯ ಬೋಧ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಭ್ರಮೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತರಿತವಾಗುವುದೇ ತೀವ್ರ ಸಂವೇಗ.
- ಸಂವೇಗದ ಒತ್ತಡ, ಅದರ ಗತಿ ಹಾಗು ಪಿಪಾಸೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಇಚ್ಛೆ ತಥಾ ಪ್ರಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ, ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ವಿಧಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವುದು. ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಯಾಸ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಗಾಗಿ ಇರುವುದು. ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಯಾಸ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಸಂತುಲಿತವಾಗಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗು ಭೋಗೇಚ್ಛೆಯಿಂದಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಯಾಸ ಇಂದ್ರಿಯ ಲಿಪ್ಪೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಗು ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣ. ಇದರಿಂದ ಅಸಂತುಲನ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆ ವಶ ಪೀಡನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ, ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ತಥಾ ಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ವಿವಶತೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.
- ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗು ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾವ ಮಾನವನಲ್ಲಿದೆ
 - ಕರ್ತವ್ಯ - ಸಂಬಂಧಗಳ ಗುರುತು ಸಹಿತ ನಿರ್ವಾಹ ಕ್ರಿಯೆ, ಇದರಿಂದ ನಿಷ್ಠೆಯ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ದಾಯಿತ್ವ - ಸಂಬಂಧಗಳ ಗುರುತು ಸಹಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಸಹಿತ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಕ್ರಿಯೆ ಇದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕರ್ತವ್ಯದ ಪೂರ್ತಿಯಿದೆ, ಭೋಗರೂಪಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ.
- ಕರ್ತವ್ಯದ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಭವವೇಕೆಂದರೆ ಅದು ನಿಶ್ಚಿತ ಹಾಗು ಸಾರ್ಥಕ.

- ಭೋಗರೂಪಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ (ಸೌಲಭ್ಯ-ಸಂಗ್ರಹ) ಪೂರ್ತಿ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಹಾಗು ಅಸೀಮಿತ.
- ಕರ್ತವ್ಯವಾದಿ ಪ್ರಗತಿ ಶಾಂತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಭೋಗವಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅಶಾಂತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ.
- ಸಮಸ್ತ ಕರ್ತವ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕದ ಸೀಮೆಯವರಗಿದೆ.
- ಸಂವೇಗದಿಂದಲೇ ಚಯನ ಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ, ಇದು ಸಂಗ್ರಹವಾದಿ, ಪೋಷಣೆವಾದಿ, ಸುಲಿಗೆವಾದಿ, ತ್ಯಾಗವಾದಿ ಅಥವಾ ಶೋಷಣವಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಶೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿವೆ.
- ಕರ್ತವ್ಯದ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಸಫಲವಿಲ್ಲ.
- ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನವೇ ಸಫಲ ಜೀವನ.
- ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿದೆ ಹಾಗು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಭರಮತೆ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದ ಸಮನ್ವಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಥಾ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸವೇ ನಿರ್ಭರಮತೆ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ.
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಸೀಮಿತ ಹಾಗು ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಇನಷ್ಟು ಸಂಯಮಿತವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ಭಯದ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸುಖಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಭಯ ತ್ರಸ್ತ ಮಾನವ ಆಯುಧ ಹಾಗು ಆಶ್ರಯದ ಮೇಲೆ, ಲೋಭ ತ್ರಸ್ತ ಮಾನವ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ, ದ್ವೇಷ ತ್ರಸ್ತ ಮಾನವ ನಾಶದ ಮೇಲೆ, ಅಜ್ಞಾನಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ದೊರಿಸುವುದರಮೇಲೆ, ಅಭಿಮಾನ ತ್ರಸ್ತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಹಾಗು ಘೃಣ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಸುಖಿಯಾಗುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಸ್ವ-ಪಾತ್ರತೆಯೇ ಸುಖಿ ಹಾಗು ದುಃಖಿಯಾಗಲು ಕಾರಣ.

- ವಾತಾವರಣ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಪಾತ್ರ ಅಥವಾ ಕುಪಾತ್ರ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತವಾದ ನಂತರವೇ ಮಾನವ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಎಂಟು

ಪದ ಹಾಗು ಪದಾತೀತ

- ಪದ ಹಾಗು ಪದಾತೀತರ ಭೇದದಿಂದ ಅರ್ಥವಿದೆ.
- ಪದಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣೆ, ಅಪೇಕ್ಷಾಕೃತ ರೀತಿಯಿಂದ, ರೂಪ-ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ-ಧರ್ಮದ ಅವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಅನುಪಾತದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪದ ಅನೇಕ ಮತ್ತು ಪದಾತೀತ ವ್ಯಾಪಕ.
- ಪದದ ನಿರ್ಣಯ ರೂಪದ ಅನುಪಾತ, ಅದರ ಅವಸ್ಥೆ (ಸ್ವಭಾವ) ಹಾಗು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಬಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ.
- ಯಾವುದು ಯಾವುದೇ ಪದದಲ್ಲಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪದ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಮಾವೇಶವೂ ಇದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಪದಾತೀತವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದು ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ.
- ಆಕಾರ, ಆಯತನ ಮತ್ತು ಘನತ್ವದ ಭೇದದಿಂದ ರೂಪದ; ನಾದ, ಗತಿ, ಭಾಷೆ, ಪರಿಭಾಷೆಯ ಭೇದದಿಂದ ಶಬ್ದದ ಹಾಗು ಉದ್ಭವ, ವಿಭವ ಹಾಗು ಪ್ರಳಯದ ಭೇದದಿಂದ ಗುಣದ ಅವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಅನುಪಾತವಿದೆ.
- ನಿಯಮ ಹಾಗು ಪ್ರಕ್ರಿಯೇಪೂರ್ವಕ ಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿಗೆ 'ಅರ್ಥ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಆಚರಣವೇ ನಿಯಮ.
- ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಾಮ್ಯ ಸತ್ತಾವಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯ (ಜ್ಞಾನದ) 'ಪದಾತೀತ ಅರ್ಥ' ಸಂಜ್ಞೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅನುಭವವಿದೆ. ಇದು ಸಾಮ್ಯ ಸತ್ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಸರ್ವತ್ರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಸಾಮ್ಯ ಸತ್ತಾಗೆ ವ್ಯಾಪಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪದಾತೀತ ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಪದ ಅನೇಕ ಹಾಗು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇಕಾಯಿಗಳು ಅನಂತವಾಗಿವೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ತನ್ನ ಹ್ರಾಸ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ತಮ್ಮ - ತಮ್ಮ ಪದದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗಿವೆ.

- ಪದದ ನಿರ್ಣಯ ಇಕಾಯಿಯ ಘಟನೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಆಚರಣೆಯಿಂದವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪದ ಭೇದದಿಂದ ಅರ್ಥ ಭೇದ, ಅರ್ಥ ಭೇದದಿಂದ ಆಚರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಭೇದ, ಆಚರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಭೇದ ಹಾಗು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಭೇದದಿಂದ ಅರ್ಥ ಭೇದವಿದೆ.
- ಆರು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಸೀಮಿತ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಇಕಾಯಿ ಹಾಗು ಇಂತಹ ಅನಂತ ಇಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಇಕಾಯಿ ಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಹಾಗು ಅಸೀಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದೇ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಕ ನಿರಂತರ ಮಾನವನಿಂದ ಆನಂದದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತವಾಗಿದೆ.
- ಸೀಮಿತ ಅರ್ಥದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖದ ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾಸ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖದ ನಿರಂತರತೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀತಿ, ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರ ನಿರಂತರತೆಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ದ್ರವಿತವಾಗುವ ಮತ್ತು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಿಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇವಕ್ಕೆ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಮತ್ತು ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳ ನಾಮದಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಣಾಮವಾದಿ ಫಲದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಚೇಷ್ಟೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ 'ಅಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯಾಸ' ಹಾಗು ಅಪರಿಣಾಮವಾದಿ ಫಲದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಕ್ರಿಯೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಚೇಷ್ಟೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ 'ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯಾಸ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನಿತ್ಯ ಹಾಗು ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಬೋಧ, ಸತ್ಯಬೋಧದಿಂದ ಸತ್ಯ ಪ್ರತೀತಿ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿ, ಸತ್ಯ ಪ್ರತೀತಿ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸಂತುಲನ, ಸಂತುಲನದಿಂದ ಸ್ಫುರಣ, ಸ್ಫುರಣದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಶುದ್ಧಿ, ವ್ಯವಹಾರ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆ, ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಿರೋಧ ಭಾವ ಹಾಗು ನಿರ್ವಿರೋಧ ಭಾವದಿಂದ ನಿತ್ಯ ಹಾಗು ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ ಬೋಧವಿದೆ.

- ಆವಶ್ಯಕತೆ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದವಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ (ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಗೃತಿ) ಪಾರಲೌಕಿಕ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಮಾನವ ಜೀವನ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅಸಫಲವೇಯಾಗಿದೆ. ವಿಕೃತ ವಿಚಾರದಿಂದ ಮೂಲತಃ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವ್ಯವಧಾನ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸಾರದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಸುಗಮತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಒಂಬತ್ತು

ದರ್ಶನ-ದೃಶ್ಯ-ದೃಷ್ಟಿ

- ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ, ದರ್ಶಕ, ದೃಶ್ಯ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.
 - ದರ್ಶಕನ ಕ್ಷಮತೆ, ದೃಷ್ಟಿಯ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯ ಯೋಗದಿಂದ ದೃಶ್ಯದ ಸಹಿತ ದರ್ಶನ ಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ. ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ಷಮತೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಯೋಗದಿಂದ ದರ್ಶನ ಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ.
 - ದರ್ಶನದ ಭೇದದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದವಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಹೇಗೆ ಯಾವುದರ ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅದರ ಅನುಸಾರ ಅದರ ಜೊತೆಯಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
 - ವಾತಾವರಣ ಅಧ್ಯಯನ, ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಅನುಭಂದನಾನುಕ್ರಮ ವಿಧಿಯಿಂದ ದರ್ಶನ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯಿದೆ. ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರವೇ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಯಿದೆ.
 - ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಿವಿಗೆ (ವ್ಯಂಜನೆಯಿಂದ / ಸ್ವೀಕೃತಿ) ದರ್ಶನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ದರ್ಶನ - ನ್ಯಾಯ-ಧರ್ಮ-ಸತ್ಯ ಸಹಜ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ದರ್ಶನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನವಕೃತ ಭೇದದಿಂದ ವಾತಾವರಣವಿದೆ.
 - ದರ್ಶನ, ವಿಚಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ.
 - ವಂಶಾನುಗತ ಅಧ್ಯಾಸ, ವಿಧಿ ವಿಹಿತ ಹಾಗೂ ವಿಧಿ ಹೀನ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.
 - ರಚನೆ ವಿರಚನೆ ಪರ್ಯಂತ ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ ಹಾಗೂ ವರ್ತಮಾನಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಯಾವುದರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದರ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿದೆಯೋ, ಅದರ ಅನುಮಾನ ಮಾನವನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ರಚನೆಗೆ ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ✧ ಶಾಸ್ತ್ರ - ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷ್ಯೋನ್ಮುಖ ಸಿದ್ಧಾಂತ - ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ನಿಯಮ ತಥ

ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಬೋಧ ಮಾಡಿಸುವ ಶಬ್ದ ವ್ಯೂಹಕ್ಕೆ
ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ನಿಯಮ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಫಲದ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ವಕ ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಫಲದ ದರ್ಶನ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ಬೋಧದಿಂದಲೇ ವೈಚಾರಿಕ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ.

✧ ಕಾವ್ಯ - ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಭಾವ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮತ್ತವರ ಬಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾರಿತ ಮಾಡಲು ನಿಯುಕ್ತ ಶಬ್ದ ವ್ಯೂಹಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಇತಿಹಾಸ - ವಿಗತದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಘಟನೆಗಳ ಶೃಂಖಲಾಬದ್ಧ ಕ್ರಮದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಶಬ್ದ ರಾಶಿಗೆ ಇತಿಹಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಭೂಗೋಳ - ಮಾನವ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆಪೂರ್ವಕ ಮನ ಚಿತ್ರದ ಸಹಿತ ರಚನೆಗಾಗಿ (ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು) ಸಂಪಾದಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಭೂಗೋಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸ್ಕಾರ - ವಿಧಿ ಮಾನವ ಚೇತನ, ದೇವ ಚೇತನ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯ ಚೇತನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಅಮಾನವೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಯಥಾರ್ಥ ಬೋಧದ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ದ್ರುಡತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕೃತಿಗೆ ಸುಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕೃತಿಗೆ ದುಷ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಮಾನವೀಯತೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ನಿಯಮವೇ ನ್ಯಾಯ, ಇದರಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸಂವರ್ಧನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ನ್ಯಾಯದಿಂದ, ವೈಚಾರಿಕ ಸಂಯಮತೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ಹಾಗು ಅನುಭವ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯದಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ.
- ನಿಯಮದಿಂದಲೇ ನಿಯಂತ್ರಣ. ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೇ ಧಾರಣ ಹಾಗು ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನವೇ ಸತ್ಯ.
- ಮಾನವನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ತಥ್ಯ ಹಾಗು ಲಕ್ಷ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಜೀವನ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಇದು ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂಪಿ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜವಾಗಿದೆ.
- ಸ್ಥೂಲ ಹಾಗು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭೇದದಿಂದಲೇ ವಿಕೃತಿ ಅಥವಾ ಸುಕೃತಿ. ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯ ಜಾಗೃತಿಯಿದೆ.
- ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗು ಹ್ರಾಸದಿಂದಲೇ ಮಾನವನ ಮನಾಕಾರ ಸಾಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗು ಯಥಾರ್ಥ (ಅನಾಸಕ್ತಿ) ಭೇದದಿಂದಲೇ ಮಾನವನ ಮನಃ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಆಶೆಗಳಿವೆ.
- ಈ ಆಶೆಗಳು ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ; ಅರ್ಥ ಹಾಗು ಕಾಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಲೋಭನೆ; ಪ್ರತ್ಯಾಷ್ಠೆ ಭೇದದಿಂದ ದರ್ಶನ (ಶಾಸ್ತ್ರ); ಸ್ವೀಕೃತ ಹಾಗು ಅನುಕರಣ ಭೇದದಿಂದ ಕಾವ್ಯ; ಯಾವ ಕಾರ್ಯ, ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಕ್ಲೇಶೋದಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನಿಷೇಧ ಹಾಗು ಯಾವುದರಿಂದ ಸುಖೋದಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದೇ ವಿಧಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗು ಕೃತ್ರಿಮ ವಾತಾವರಣ ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಆಶೆಗಳು ಮಾನವೀಯ, ಅಮಾನವೀಯ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯ ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದಿವೆ.
- ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ನಿವೃತ್ತಿ (ಬಂಧನ ಹಾಗು ಮೋಕ್ಷದ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣ) ಭೇದದಿಂದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಹಿತಾವಿಹಿತ ಭೇದದಿಂದ ಆಶೆಗಳು, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗು ಋತಂಭರವಿದೆ, ಇದರ

ವಿವೇಚನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಅವಸರ ಕೇವಲ ಮಾನವನಲ್ಲಿದೆ.

- ಜಡ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ - ಗತಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಜಡ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣುಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪರಮಾಣುಗಳು ಸಮೂಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಘಟಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮಧ್ಯಾಂಶ ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಿತ ಅಂಶಗಳ ಸಹಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಜಡ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಜ್ಞಾತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಪರಮಾಣುಪೂರ್ವಕ ಚೈತನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಬಂಧನ ಸ್ವರೂಪ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೀವ ಬಾಳಲು ಬಯಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಇಂದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ, ವಿಚಾರಶೀಲವಾಗುವ ಕಾರಣ, ಜೀವಿತವಾಗಿದ್ದು ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಹಂಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ವೃತ್ತಿಯ ಬಂಧನ, ಭ್ರಮಿತ ವಿಚಾರದ ಬಂಧನ, ಇದು ಸ್ವವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ನಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಅಮಾನವೀಯ ವಿಚಾರದ ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಆಶೆ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಿಂದ ವಿಚಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಚಿತ್ತದ ಬಂಧನ ಇಚ್ಛೆಯ ಬಂಧನ, ಇದು ಸ್ವಯಂನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ (ಭ್ರಮೆವಶ ಚಿಂತನ) ನಂಬುವುದರಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಚಿಂತೆಯ ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸತ್ಯ ಬೋಧ ಪೂರ್ಣ ಚಿಂತನದಿಂದ (ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ರಣ) ಇಚ್ಛೆ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಮಾನ್ಯತೆ ಪೂರ್ವಕ ಚಿತ್ರಣ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸ್ವಯಂನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ನಂಬುವುದರಿಂದ ಇಚ್ಛೆ ಬಂಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅಭಿಮಾನ.
- ಸತ್ಯ ಬೋಧದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಋತಂಭರದಿಂದ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಲೋಕಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ (ಜಡ ಪಕ್ಷದಿಂದ) ದುಃಖ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಬೋಧದಿಂದ ಸಹಜ ಸುಖದ ನಿರಂತರತೆಯಿದೆ.
- ಲೋಕ ಪರಿಣಾಮವಾದಿ, ಅತಃ ಅದರ ಸುಖವೂ ಕ್ಷಣಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೋಕಾಸಕ್ತಿ ಬಂಧನದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ಆತ್ಮಬೋಧ ಅಮರ ಹಾಗೂ ಅಪರಿಣಾಮಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮಬೋಧದ ಸುಖ ಶಾಶ್ವತ. ಆತ್ಮಬೋಧದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಅನುಭವ ಬೋಧದಿಂದಿದೆ.
- ಅತಃ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸುಖದ ನಿರಂತರತೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅದರಲ್ಲೇ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸವೇ ಬಂಧನ ಹಾಗೂ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸುಖ ಸ್ವಭಾವವೋ ಅದರ ಅನುಭವವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಇಚ್ಛೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಭ್ರಮಿತ ಇಚ್ಛೆ ನಿರತವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ಭ್ರಮಿತ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ 'ಲೋಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಯಾವುದರ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವುದು ಪೂರ್ಣವಲ್ಲವೋ, ಅದರ ಪೂರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರತಿಯಿರುವ ಹರವಾದಿ ಇಚ್ಛೆಗಳಿಗೆ 'ಮೃಗತ್ಯುಷ್ಣಾ' ಹಾಗೂ ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದೇ ಬಂಧನ.
- ಮೃಗತ್ಯುಷ್ಣಾ ಅಥವಾ ಭ್ರಾಂತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅನುಭವ ದರ್ಶನವೇ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ.
- ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ದರ್ಶನ, ಅನುಭವವಿದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಕಲ ಅಧ್ಯಯನ ಜಡ, ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ. ಇದೇ ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವನು ಒಟ್ಟು ಆರು ದೃಷ್ಟಿಕೋಣಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ -

(೧) ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ (೨) ಹಿತಾಹಿತ (೩) ಲಾಭಾಲಾಭ (೪) ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ (೫) ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ಮತ್ತು (೬) ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ

- ಸುಖಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆಶಯ, ಆಶಯದಿಂದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕ್ಷಮತೆ, ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ, ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ದರ್ಶನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಯೋಜನೆಯಿದೆ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ತಥಾ ಕಾಮದ ಪ್ರಲೋಭನೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ ಹಾಗೂ ಲಾಭಾಲಾಭ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ, ಜೊತೆಗೆ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷದ ಸಂಕಲ್ಪಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷ.
- ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಲು ಮೋಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಆವಶ್ಯಕ.
- ಭ್ರಮೆವಶ ಸೌಲಭ್ಯ-ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ತಯಾರಿಯೇ ಪ್ರಲೋಭನೆ. ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಂಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳ ಆಶಯ, ಯಾವುದರ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೃಪ್ತಿ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಧಿಷ್ಠಾನದ (ಆತ್ಮದ) ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣೆಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಅದು ಅವರ ಕ್ಷಮತೆಯ ಬಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನವಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮತೆ ಸಮಾನ. ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ, ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲಾಗುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ದರ್ಶನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಅರಿವಿನಿಂದಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೃಶ್ಯ.
- ದೃಶ್ಯದ ದರ್ಶನ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪುರ್ಣ ಜಡ - ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಮಿಯ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

- ಲೋಕ ತೃಷ್ಣದಿಂದ ತ್ರಸ್ತ ಹಾಗು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರತ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಶ್ರಮದ ಪೀಡೆಯಿಂದ, ಇದೇ ಭ್ರಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನು ಶ್ರಮದ ಪೀಡೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಇದು ಮಾನವನ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ಸಫಲ ಅಥವಾ ಅಸಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನು ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹಾಗು ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ವಿಷಯದ ವರ್ಣನೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನವೇ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವೇ ನಿಯಮ ಹಾಗು ನಿಯಮವೇ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆ ನಿಯಮದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ.
- ವಿಷಯ, ವಿಷಯ ಹಾಗು ವಿಷಯ-ವಸ್ತು, ಈ ಮೂರೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು.
- ಜಡ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡಲಾಗುವ ಶ್ರಮದಿಂದ ವಿಶ್ರಾಮದ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಮಾನವ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಇದು ಅಸಫಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಹಾಗು ವೈಚಾರಿಕ ಏಕ-ಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದು ನಿಯಮ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕತೆಯ ಮಹಿಮೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಇಕಾಯಿಯ ನಡುವೆ ಸತ್ತಾವಿನ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತಾವೇ ನಿಯಮ ಹಾಗು ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರದೇ ಭಾಸ, ಆಭಾಸ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿಯ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನವನು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯಾಸ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.
- ಉಕ್ತ ಪ್ರಯಾಸದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮತೆ, ಕ್ಷಮತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರತೆ, ಪಾತ್ರತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ, ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧನ, ಸಾಧನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆ, ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಸ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಅನುಸಾರವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಧಾನದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ ಸಹಿತ ಅನುಸರಣ ಕ್ರಿಯೆಯೇ 'ಏಕಸೂತ್ರತೆ'.
- ಸ್ವಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರಿತ ಸಂಕೇತಾನುಸರಣವೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯಿರುತ್ತದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಭ್ರಮೆ ಹಾಗು ಹ್ರಾಸವಿರುತ್ತದೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ, ಭ್ರಮಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬೋಧನೆ ಹಾಗು ಅಮಾನವೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು ಅಸಂಭವ. ಜಾಗೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಭ್ರಮಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಅನಂತದ ತುಲನದಲ್ಲಿ ಅಂಶವೇ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಯ ಘಟನೆ ಅನೇಕ ಇಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ.
- ವಿಖಂಡನದಿಂದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಘಟನೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಖಂಡನ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಹ (ತಾಪ ಅಥವಾ ದುಃಖ) ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಈ ದಾಹ, ತಾಪ ಅಥವಾ ದುಃಖ ಪುನಃ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ವಿಖಂಡನ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಖಂಡನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಯಾವುದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಗಣಿತಶಃ ಇಕಾಯಿಯ ವಿಖಂಡನ ಮಾಡುತ್ತಲೂ-ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಶೇಷವಿದ್ದೇವಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಖಂಡನವನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆಪೂರ್ವಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಒಂದು ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವ ಲೌಕಿಕ ಹಾಗು ಪಾರಲೌಕಿಕ ಭೇದದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಪರಾರ್ಥ ಭೇದದಿಂದಿದೆ ಹಾಗು ಪಾರಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಸರ್ವಜ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಿಜ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ನೈತಿಕ ಹಾಗು ಅನೈತಿಕ ಭೇದದಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥವಾದಿ ವ್ಯವಹಾರವಿದೆ. ಇದರ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವಜನ, ಸ್ವವರ್ಗ, ಸ್ವಜಾತಿ, ಸ್ವಮನ, ಸ್ವಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸ್ವಪಕ್ಷ ಹಾಗು ಸ್ವಭಾಷೆ ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ಆದರೆ ಪರಮಾರ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ ಸರ್ವ-ಜನ, ಸರ್ವ-ವರ್ಗ, ಸರ್ವ-ಮನ, ಸರ್ವ-ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸರ್ವ-ಪಕ್ಷ ಹಾಗು ಸರ್ವ-ಭಾಷೆ ಭೇದದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

- ಸ್ವಾರ್ಥ (ಪ್ರಲೋಭನೆ) ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕಾಮದ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಪರಾರ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅರ್ಥದ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಪರಮಾರ್ಥ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷದ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ರಾಜ್ಯನೀತಿ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮನೀತಿ ಸಮ್ಮತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು 'ನೈತಿಕ' ಹಾಗೂ ಭ್ರಮೆವಶ ಅಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು 'ಅನೈತಿಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸ್ವಜನ, ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅನ್ಯವನ್ನು ಗೌಣವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಜನ, ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಹತ್ವದ ಅನುಮಾನ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಪರಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಷಯ ಚತುಷ್ಟಯ ವಿಚಾರವೇ ಸಬೀಜ ವಿಚಾರ. ಲೋಕೇಷಣ ಮತ್ತು ಈಷಣಾಮುಕ್ತಿ ನಿರೀಜ ವಿಚಾರ. ಮಾನವ ಪದದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೇಷಣ ಮತ್ತು ವಿತ್ತೇಷಣ ಸಬೀಜವಾಗಿರುತ್ತಾ ಮಾನವ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಮಾನವ' ಭ್ರಮೆಬಾಧದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವ ಪದಕ್ಕೆ ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತವೆಂದೂ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಮಾನವ ಪದದಲ್ಲಿ ಸಬೀಜ ವಿಚಾರದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಅರಿವಿನಿಂದ ವಿಚಾರ ಅರ್ಥಾತ್ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದೇ ನಿರೀಜ ವಿಚಾರ. ಇದು ದಿವ್ಯ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರ ಪ್ರಧಾನ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವೃಷ್ಟಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಅಹಂಕಾರವೇ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಲೇಶದ ಮೂಲ ಕಾರಣ.
- ಸಮಷ್ಟಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಯಥಾರ್ಥ ಅರಿವಿನಿಂದ ಉದಾರತೆ ಹಾಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವೀಯ ವಿಚಾರ, ಮಾನವೀಯ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವೀಯ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮಾನವೀಯ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲದೆ

ವ್ಯವಹಾರದ ಏಕಸೂತ್ರತೆ, ವ್ಯವಹಾರದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಿರೋಧತೆ, ನಿರ್ವಿರೋಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಿರೋಧತೆ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು, ನಿರ್ವಿರೋಧತೆ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಧಾನ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆ, ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನವಿಲ್ಲದೆ ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನದ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ಹತ್ತು

ಕ್ಷೇಶ ಮುಕ್ತಿ

- ಕ್ಷೇಶ ಮುಕ್ತಿಯ ಆಶೆ ಸರ್ವ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹಾಗು ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ - ಇಂತಹ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಯಾಸವಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತ ಅಧ್ಯಯನ, ಉಪಾಸನ, ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ವಿಗತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಅಥವಾ ಉಪಾಯವೂ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವಿದೆ.
- ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಶಾರೆಯ ಘಟನೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ★ ರೂಪ, ಗುಣ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಸ್ವತ್ವ ರೂಪಿ ತತ್ವ ಶಾಶ್ವತವಾದಿ, ಏಕೆಂದರೆ ತತ್ವ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೃಹತ್ತು ಇಶಾರೆಗಳ ಘಟನೆಯ ಮೂಲ ತತ್ವ ಪರಮಾಣುವೇ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ತತ್ವಗಳ ಪರಮಾಣುವಿನ ಘಟನೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಪರಮಾಣುವಿನ ಘಟನೆಯೂ ಮಧ್ಯಾಂಶ ಹಾಗು ಆಶ್ರಿತ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿದೆ. ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಹಿತ ಅಂಶಗಳ ಸಕ್ರಿಯತೆ ಹಾಗು ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.
- ಅಧ್ಯಯನವೇ ಉಪಾಸನ. ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾನವನೇ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಇವರ ಸಾನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರಿವಿನಿಂದ ತದಾಕಾರ ತದ್ರೂಪತೆಯಿಂದ ಸ್ವತ್ವ, ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಅಧಿಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಅಧ್ಯಾಪಕ - ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅನುಭವ ಗಾಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೋಪಿ ಸತ್ಯ ಬೋಧಮಾಡಿಸುವವನು.
- ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿ ಸಾಧನಗಳ ಗುರುತಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಹಾಗು ವಿಪುಲೀಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕುಶಲತೆ-ನಿಪುಣತೆ-ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತವಾಗುವುದು ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಠೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಭೂತಿ ಕೇವಲ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ.
- ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಪಾರಗಾಮಿ-ಪಾರದರ್ಶಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದೇವಿ-ದೇವತೆಗಳು ಅನೇಕ.
✧ ಈಷ್ವ - ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಸಹಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಗುರುತಿರುವುದು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಈಷ್ವ.
- ಅರಿವು ರೂಪಿ ಈಷ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯ ನಿರಂತರತೆಯಿಂದಲೇ ಅನುಭೂತಿಯಿದೆ.
- ಜೀವನ ತತ್ವ ಅಮರತ್ವವಾದಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿತ್ಯ ಅನುಭವ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಸಹಜ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ನಿರ್ಬೀಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸವವಿದೆ, ಇದರ ಫಲ ಪ್ರಮಾಣ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿ ಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಸಂಗ್ರಹ -ವ್ಯಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಆಯಕ್ಕೆ ಅಸಂಗ್ರಹವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ಸದ್ವಯ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದು ಸ್ವಧನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.
✧ ಅಕರ್ತೃತ್ವ - ಅಭಿಮಾನ ಮುಕ್ತ ಉಪಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅಕೃತೃತ್ವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಭ್ರಮೆವಶ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪವೇ ಅಭಿಮಾನ.
- ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇಯಿದ್ದು ವಿಧಿ ವಿಹಿತ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ. ಇದೇ ಅಕರ್ತೃತ್ವ. ಭ್ರಮೆವಶ ಮಾಡಲಾಗುವಂತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳೇ ಬಂಧನ, ಕ್ಲೇಶ ಕಾರಿ. ಇದರ ನಿರಾಕರಣ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ

ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಸಮಾಧಾನಕಾರಿ, ಸುಖಕಾರಿ ಮತ್ತು ಶುಭಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಅಕ್ಷುರ್ತೃತ್ವ . ಇದೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ.

- ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆಯೇ ಅಕರ್ತೃತ್ವ. ಅಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಿಗೆ ಅನಾಚಾರ. ಅನಾಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದೇ ಅಕ್ಷುರ್ತೃತ್ವ.
- ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಧಿಮೌಲೀಕರಣೆ, ಅವಮೌಲೀಕರಣೆ ಹಾಗು ನಿರ್ಮೌಲೀಕರಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವುದು ನಿರಾಕರ್ಷಣ.
- ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವ ಇಕಾಯಿ ಯಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಆಕರ್ಮಣ್ಯತೆ, ಆಲಸ್ಯ ಹಾಗು ಪ್ರಮಾದಾತ್ಮಕ ದೋಷವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

▣ ಆಕರ್ಮಣ್ಯತೆ - ಆಲಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಕರ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಮಣ್ಯತೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ಆಲಸ್ಯ - ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾ, ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇಯಿರುವುದು ಆಲಸ್ಯ.

▣ ಪ್ರಮಾದ - ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ವಾಂಛಿತ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗದೇಯಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಮಾದ.

- ನಿರಾಕರ್ಷಣೆ, ಆಂಶಿಕ ಹಾಗು ಪೂರ್ಣ ಭೇದದಿಂದಿದೆ. ಮಾನವ ಪದದಲ್ಲಿ ಆಂಶಿಕ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆ ತಥಾ ದಿವ್ಯ ಮಾನವ ಪದದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಉಪಕಾರ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ವರೀಯತೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿವೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂತರಂಗ ಹಾಗು ಜಡ ಪಕ್ಷ ಸಹಿತ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಸಮಾತಿರೇಕ ವಿಷಮತೆಗೆ ಕಾರಣ, ವಿಷಮಾತಿರೇಕ ಸಮ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಕಾರಣ. ಇದೇ ರಚನೆ-ವಿರಚನೆ ಕ್ರಮ ಸ್ಥೂಲ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯೇ ಸ್ವಭಾವಗತಿ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಡ ಪರಮಾಣು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಮ, ವಿಷಮಾತಿರೇಕ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ಸ್ವಭಾವಿಕರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಮಧಾಂಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- ಆತ್ಮ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ. 'ಜೀವನ' ಆತ್ಮಾನುರೂಪಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥ .
- ಪೂರ್ಣ ವಿಕಸಿತ ಜಾಗೃತ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನುವರ್ತಿ ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಧ್ಯಸ್ಥೀಕರಣ ಪ್ರಣಾಳಿಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ ಹಾಗು ಆನಂದದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಇಕಾಯಿಯಿಲ್ಲ. ಸಮ, ವಿಷಮ ಹಾಗು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ವರ್ಣನೆಮಾಡಿದಂತೆ ಸಮ ಮತ್ತು ವಿಷಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯಸ್ಥೀಕರಣ ಪ್ರಣಾಳಿಯಿಂದ ಇಕಾಯಿಯನ್ನು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಂತುಲಿತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥದ ಕ್ರಿಯೆಶೀಲತೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಸಮ ಮತ್ತು ವಿಷಮ ಇದರಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಕಾಯಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದರ ಯಾವ ಸಂಭವನೀಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ನ್ಯಾಯದಿಂದ, ವೈಚಾರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ (ಧರ್ಮದಿಂದ) ಹಾಗು ಅನುಭವದ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದಿಂದಿದೆ. ಮಾನವನ ಧರ್ಮ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಪರಂಪರೆ.
- ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ನಿಯಮದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ನಿಯಮ ವಸ್ತುವಿನ ಆಚರಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ವಿಚಾರ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ, ಇದು ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ.

- ಅನುಭವ, ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯಾದ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಅನುಭವ ಶೂನ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ.
- ಅತಃ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಜ್ಞಾನ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ, ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಇಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದರ ಅರಿವೇ ಜ್ಞಾನ, ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯತೆಯೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೆನ್ನುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ತಥಾ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಭೂತೀ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತಾವಸ್ಥೆ ಇಕಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನದಲ್ಲಿ ಆಪ್ಲಾವನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮ, ವಿಷಮ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ ಎರಡೂ ಆಸ್ವಾದನೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು.
 - ಆಸ್ವಾದನೆ - ಸಮಾಧಾನ ಸಹಜ ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಹಾಗು ರುಚಿ ಸಹಿತ ಗ್ರಹಣ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಸ್ವಾದನೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ವೃತ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯಾದ ಅನುಭವ ಸಹಜ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನುಭವ ಸಹಜ ಬೋಧದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಪ್ಲಾವನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನ ಅನುಭವದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥರಗಳೇ.
- ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ತಥ್ಯ ನ್ಯಾಯ, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ತಥ್ಯ ಧರ್ಮವೇ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಾನುಭೂತ ತಥ್ಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಇದೇ ಪರಮ ಸತ್ಯ.
- ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂತುಲನ ಸಮ-ವಿಷಮ ವ್ಯವಹಾರದ ನಡುವೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರತೆಯಿಂದಿದೆ. ಪಾತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆ ನ್ಯಾಯದ ರೂಪದಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಚಾರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ಸಮ, ವಿಷಮ ವಿಚಾರಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದಿದೆ ಹಾಗು ಅನುಭವದ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ ವ್ಯಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮಷ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತವಾಗಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.

- ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಫಲನ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದ ಜಾಗೃತಿ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಯೋಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯತೆ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನದ ಜಾಗೃತಿ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಮನ್ವಿತ ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಾಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ಆಸಕ್ತಿ ರಹಿತ ಇಶಾಯಿಲ್ಲಿ ಅಕರ್ತೃತ್ವ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಭ್ರಮೆ.
- ಈಷ್ಠ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿದ್ದು ಹಾಗು ಅನ್ಯ ದಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಐಚ್ಛಿಕ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನಿರಾಕರ್ಷಣೆಯೇ ಅನಾಸಕ್ತಿ, ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ. ಅನಾಸಕ್ತಿಯೇ ಅಕರ್ತೃತ್ವ, ಅಕರ್ತೃತ್ವವೇ ಅಸಂಚಯತೆ, ಅಸಂಚಯತೆಯೇ ಅಭಯ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆ, ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯೇ ನಿರಾಭಿಮಾನತೆ, ನಿರಾಭಿಮಾನತೆಯೇ ಪರ-ವೈರಾಗ್ಯ, ಪರ-ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಯೋಗ, ಯೋಗವೇ ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ, ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ, ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆಯೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೇ ನಿರಾಕರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ.
- ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಪೋಷಣೆ ಹಾಗು ಸಂವರ್ಧನೆ ಜೀವನ ಮುಕ್ತ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತ ಮಾನವರ ಸ್ವಭಾವ.
- ಪರ-ವೈರಾಗ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಜಾಗೃತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಿ (ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅನಾವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ) ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ಪರ-ವೈರಾಗ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪರದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿತವಾಗುವುದು.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೧

ಯೋಗ

- ಯೋಗದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ.
- ಯಾವುದು ಪ್ರಾಪ್ಯವೋ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯೋಗ ವಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.
- ಮಧ್ಯಸ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ 'ಪ್ರಾಪ್ತ ಯೋಗ', ಇದು ಅನವರತ ಉಪಲಬ್ಧ, ವರ್ತಮಾನ.
- ಏಕತ್ವ ಹಾಗೂ ನಿಕಟತ್ವದ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗವಿದೆ.
- ಸಜಾತೀಯ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಏಕತ್ವ ಹಾಗೂ ವಿಜಾತೀಯ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ನಿಕಟತ್ವವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಇಕಾಯಿ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗದ ಮೇಲಿದೆ.
- ವಿಕಾಸವಾದಿ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸುಯೋಗ ಹಾಗೂ ಹ್ರಾಸವಾದಿ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕುಯೋಗವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ - ಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಸಹಿತ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಸಿತ, ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಜಾಗೃತ ಅಥವಾ ವಿಕಸಿತ, ನ್ಯಾಯ-ಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಮಾನವ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಾಸಕ್ತ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಮಾನವ ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಪಶು ಮಾನವ ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ.
- ಯಾರು ಯಾವುದನ್ನು ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅದರಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ಮಾನವ ಹ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಪ್ತ ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ರೂಪ, ಪದ ಮತ್ತು ಧನದ ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೇ, ಇದು ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಾನ, ಇದರ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯ ಪ್ರಸವವಿದೆ. ಇದರ ವಿಪರೀತ ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅನಾವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಶೋಷಣೆಯೇ, ಇದು ಅನ್ಯಾಯ, ಇದರಿಂದ ವಿವಶತೆಯಿಂದ ನರಕೀಯತೆಯ ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಅಸಂಗ್ರಹ ಅರ್ಥಾತ ಸಮಾಧಾನ - ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸ್ನೇಹ, ವಿದ್ಯೆ, ನಿರಾಭಿಮಾನತೆ (ಸರಲತೆ), ಅಭಯ ಮತ್ತು ವಾಣಿ ಸಂಯಮದಿಂದ ಯುಕ್ತ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರದಿಂದ ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯ, ಸ್ವನಾರಿ / ಸ್ವಪುರುಷ ಹಾಗು ಸ್ವಧನ ಮತ್ತು ದಯೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸುಖ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳಿವೆ. ಇದೇ ಸರ್ವಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ.
- ಇದರ ವಿಪರೀತ ಸಂಗ್ರಹ, ದ್ವೇಷ, ಅವಿದ್ಯೆ, ತೋರುವಿಕೆ, ಭಯ ಮತ್ತು ವಾಣಿಯ ಅಸಂಯಮತೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ವಿಚಾರದಿಂದ ವೈಚಾರಿಕ ನರಕೀಯತೆಯ ಹಾಗು ಪರನಾರಿ/ಪರಪುರುಷ, ಪರಧನ ಮತ್ತು ಪರಪೀಡನ ನಿರತ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗುವುದಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವ - ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಾನುಕ್ರಮ, ವ್ಯತಿಕ್ರಮ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಸುಖ ಹಾಗು ದುಃಖದ, ಹರ್ಷ ಹಾಗು ಅಮರ್ಷದ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕಗಳು, ವಸ್ತು ಹಾಗು ವಿಷಯ, ರೂಪ ಹಾಗು ಆಶಯದ ಪೋಷಕ ಹಾಗು ಶೋಷಕ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ನಿಯಮದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ಹಾಗು ಅನಾವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪರ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಬರುವುದೇ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಉಪಲಬ್ಧತೆ.
- ಮಾನವ ಬಾಳುವ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅರಿವು ಸಹಜ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಪರಿವಾರ, ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸೋಪಾನೀಯ ಪರಿವಾರ ಸಭೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮವೇ ನ್ಯಾಯ, ನ್ಯಾಯವೇ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮವೇ ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯದ ಆಧಾರವೇ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಮತ್ತು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅರಿವೇ ಆನಂದ, ಆನಂದವೇ ಜಾಗೃತ ಜೀವನ ಹಾಗು ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಜೀವನವೇ ಮಾನವ

ಪರಂಪರೆಗೆ ಅವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ, ಇದು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಜಾಗೃತ ಚಕ್ರ. ಸರ್ವ ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಇದೇ ಸುಚಕ್ರ.

- ಬಾಳುವ ಆಶೆ ಸಹಿತ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯನ್ನು 'ಜೀವನ' ಹಾಗು ಜೀವನದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಸದ ನಿರಂತರತೆಗೆ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವನಿಗೆ ಅಮಾನವೀಯ ನಿಯಮವೇ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನ್ಯಾಯವೇ ಅಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮವೇ ಅಸತ್ಯ, ಅಸತ್ಯವೇ ಅನೀಶ್ವರತೆ, ಅನೀಶ್ವರತೆಯೇ ದುಃಖ, ದುಃಖವೇ ಜೀವತ್ವ (ಅಮಾನವೀಯತೆ), ಜೀವತ್ವವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ. ಇದೇ ಜೀವ ಚಕ್ರ, ಇದು ಮಾನವನಿಗೆ ಕುಚಕ್ರ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ನಿಯಮ, ನಿಯಮವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಪೂರ್ವಕ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನ್ಯಾಯವೆಂದು, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಧಾನಿತ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣ ನೀತಿಪೂರ್ವಕ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಧರ್ಮವೆಂದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಸತ್ಯವೆಂದು, ಅನಂತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಅದನ್ನು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಂದು, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಂದ ಅನುಭವದ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವೆಂದು, ಹಾಗು ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತ ಜೀವನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸುಖ, ಸಂತೋಷ, ಶಾಂತಿ ಹಾಗು ಆನಂದ, ಇವು ಸುಖದ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳು.
- ಸುಖದ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಪೋಷಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಅವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ ಹಾಗು ಇದರ ಶೋಷಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನಾವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಸುಖಾನುಭವದ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಆಶೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ರೂಪಿ ವಿಧಿಗೆ ನ್ಯಾಯ, ಸಮತ್ವವಾದಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಯವಾದಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ, ಯಥಾರ್ಥತೆಗೆ ಸತ್ಯ, ವ್ಯಾಪಕತೆಗೆ ಈಶ್ವರ, ಪೂರ್ಣ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ 'ಆನಂದ', ಅವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಾಚರಣಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತ ಜೀವನ, ನಿರಪೇಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸತ್ತಾವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಲೋಕೇಷಾನುಭವದ ಅವಸರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ, ಲೋಕದರ್ಶನದ ಅವಸರ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ವ್ಯವಹಾರದ ಅವಸರ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನಕ್ಕೆ ಇದೆ.
- ಸಂಶಯ ಹಾಗು ವಿಪರ್ಯಯದಿಂದ (ಭ್ರಮೆಯಿಂದ) ಮುಕ್ತ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನ, ಇಚ್ಛೆಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಅಂತರಂಗ ಹಾಗು ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಆಚರಣ ಹಾಗು ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನಿಯಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅನಿಶ್ಚಯತೆಗೆ ಸಂಶಯ ಹಾಗು ಅಯಥಾರ್ಥತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಭ್ರಮಿತ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಪರ್ಯಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೨

ಲಕ್ಷಣ, ಲೋಕ, ಆಲೋಕ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯ

- ಅವಲೋಕನ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಲಕ್ಷಣ, ಲೋಕ, ಆಲೋಕ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯ
 - ಲಕ್ಷಣ - ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ
 - ಲೋಕ - ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ರೂಪಕ್ಕೆ ಲೋಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಆಲೋಕ - ಜ್ಞಾನ - ವಿವೇಕ - ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆಲೋಕ
 - ಲಕ್ಷ್ಯ - ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆ ಅನುಸಾರ ಯೋಗಾನುಭೂತಿ ಯೋಗ್ಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸದ ಅನುಭೂತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಆಲೋಕ ಸಹಿತ (ಬೋಧಪೂರ್ವಕ) ಮಾಡಿರುವ ದರ್ಶನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅವಲೋಕನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಆಲೋಕ ಸಹಿತ ಅರ್ಥಾತ್ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಾಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಬೋಧ ಅನುಭವವೇ ಅವಲೋಕನ.
- ಭೋಗ, ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಯೋಗದ ಭೇದದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭೋಗಾಸಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಿಷಯ ಚತುಷ್ಟಯ (ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಭಯ ಮತ್ತು ಮೈಥುನ).
- ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಲೋಕೇಷಣ ಸಹಿತ ಯಾವುದೇ ಉಪಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಿಭೂತಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಜನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಪ್ಲಾವಿತ, ಪ್ರಭಾವಿತಮಾಡುವುದು.
- ವಿಷಯಾಸಕ್ತ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಯ ತೃಪ್ತಿ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂವೇದನೆ ಕ್ರಿಯೆ + ಸಂವೇದನೆ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹ್ರಾಸ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮವೇ ಸಂಭವ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಡ ಕ್ರಿಯೆ ಅಪೂರ್ಣ. ಅಪೂರ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತೃಪ್ತಿಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಯಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರಾಪ್ತ ಯೋಗಾನುಭೂತಿಯೇ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿ. ಇಂತಹ ಇಕಾಯಿಗಳೇ ಅನವರತ ರೂಪದಿಂದ ಅನ್ಯರ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಮುಚಿತ ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ರೋತ. ಇದರ ಹೆಸರು ಜಾಗೃತಿ ಪರಂಪರೆಯೂ ಆಗಿದೆ.
- ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರಿಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕಾರಣ, ಗುಣ ಹಾಗು ಗಣಿತದ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಅವಲೋಕನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ಸತ್ಯತೆಯ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ತ ಸಂಯೋಗದ ಅಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತ ಮತಭೇದವಿದೆ.
 - ★ ಮತಭೇದವೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ವಿರೋಧ, ದ್ರೋಹ, ದ್ವೇಶ, ವಿದ್ವೇಶ, ಸಂದೇಹ, ಆತಂಕ ದಾಸ್ಯತೆ ಹಾಗು ದುಷ್ಟತೆ, ಶೋಷಣ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಕಾರಣ.
 - ★ ಜನಜಾತಿಯ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ಮತಭೇದದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪಕ್ಷವಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವಶ್ಯ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಘರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ.
- ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಆಚರಣ ಭೇದ ಹಾಗು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಭೇದ ಘಟಿತವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಸ್ವ, ಪರ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿವಶವಾಗುವ ವಿವರಗಳ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಲಕ್ಷ್ಯದ ನಿರ್ಣಯ.
- ಸ್ವ-ಕೃತ ನಿರ್ಣಯ, ಪೂರ್ಣತೆ ಹಾಗು ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ದಿಶೆ-ಭೇದದಿಂದಿದೆ. ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ 'ಪೂರ್ಣತೆ' ತಥಾ ಭ್ರಮೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ 'ಅಪೂರ್ಣತೆ' ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದ ವಿಧಿವತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಸೋದಯವಿದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭ್ರಮೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಸವಿದೆ.
- ಪ್ರಯಾಸವೇ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ.
- ಸುಕರ್ಮ ಹಾಗು ದುಷ್ಕರ್ಮದ ಆಶಯ ಭೇದದಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗು ಜೀವಿಕವಿದ್ದು, ತದಾನುಸಾರವೇ ಭಾವಿ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಚ್ಚರಿತೆ ಹಾಗು ದುಶ್ಚರಿತೆಯ ಭೇದದಿಂದ ಕುಟುಂಬವಿದೆ ಹಾಗು ತದನುರೂಪವೇ ಅಗ್ರಿಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಳಿವೆ.

- ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಮತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ವರ್ಗ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಜಾತಿಯ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರ ಭೇದದಿಂದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಜೀವನವಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರತಿರೋಧದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾವಿ ಘಟನೆಗಳಿವೆ.
- ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಪೂರ್ಣ ನೀತಿ ಭೇದದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನವಿದ್ದು ಹಾಗೂ ತದನುಸಾರವೇ ಅದರ ಭಾವಿ ಮಾರ್ಗ ಉತ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಪತನಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದೆ.
- ವಿವೇಕ ಅಥವಾ ಅವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳು ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಘಟನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತಾನೋ ಅಷ್ಟೇ ಹ್ರಾಸವಿದೆ ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತಾನೋ ಅಷ್ಟೇ ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿಯಿದೆ.
- ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲದೆ ವೈಚಾರಿಕ ಮತಭೇದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ನಿಯಮಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರವನ್ನು 'ಸುಕರ್ಮ' ಹಾಗೂ ಇದರ ವಿಪರೀತ 'ದುಷ್ಕರ್ಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನೈತಿಕತೆ ಸಂಪನ್ನ (ರಾಜ್ಯನೀತಿ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ನೀತಿ ಸಂಪನ್ನ) ಕುಶಲತೆ, ನಿಪುಣತೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸಹಿತ ಮಾಡಲಾಗುವ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು 'ಸಚ್ಚರಿತೆ' ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ 'ದುಶ್ಚರಿತೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯವೇ. ಸಿದ್ಧಾಂತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೂಯಿಲ್ಲ, ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಲ್ಲ.
- ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ನೀತಿ. ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ ನೀತಿ.
- ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು (ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ) ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿವೇಕವಿದೆ.

✧ ವಿಜ್ಞಾನ - ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಿತ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯದ

ಸಫಲತೆಗೆ ದಿಶೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಜ್ಞಾನವೇ ವಿಜ್ಞಾನ.

- ಅಸ್ತು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂತುಲನ ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅಖಂಡ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಹೀನ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ವಿಖಂಡನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದೇಯಿದೆ.
- ಅಂತರಂಗ (ವೈಚಾರಿಕ) ಹಾಗು ಬಹಿರಂಗ (ವ್ಯವಹಾರ) ಭೇದದಿಂದ ಸುಗಮತೆಗಳು ಹಾಗು ದುರ್ಗಮತೆಗಳಿವೆ.
- ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹಾಗು ಸಹಮಿತಿಯ ಭೇದದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ; ನ್ಯಾಯ ಪಾಲನೆ, ಪ್ರಬೋಧನೆ ಹಾಗು ಪೋಷಣೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ; ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ವೈಭವವಿದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಹ್ರಾಸವಿದೆ.
- ಸಂಗ್ರಹ ಕಾಮನೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಪೋಷಕವಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಗ್ರಹದ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ.
- ಮಾನವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಮಾನವನಿಂದ ತದಾನುಸಾರವೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು ಉಪಯೋಗ - ಸದುಪಯೋಗ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅರ್ಥದ ನಿಯೋಜನೆಯಿದೆ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಆಹಾರ, ಆವಾಸ ಹಾಗು ಅಲಂಕಾರ ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ಇದರ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಅವನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು ಉಪಭೋಗ, ಸದುಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಮಾನವನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕೃತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ - (೧) ದೂರ-ಗಮನ, (೨) ದೂರ ಶ್ರವಣ ಹಾಗು (೩) ದೂರ - ದರ್ಶನ. ಇದರ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿಯೂ ಮಾನವ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಅಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ಅಸಂತೋಷ, ಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಶಂಕತೆ ಹಾಗು ಅಧಿಕತೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಅಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕೌತೂಹಲ, ಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಹಾಗು ಅಧಿಕತೆಯಿಂದ ಅಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

- ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಹಾಗು ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ ನೀತಿ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ಮತ್ತವರಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಇದು ದೇಶ, ಭಾಷೆ, ವರ್ಗ, ಜಾತಿ ಹಾಗು ಬಲ ಪ್ರಭಾವಿ ಭೇದದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ರೋಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನ್ಯಾಯವಾದಿ ವಿಧಿ (ಕಾನೂನು), ವಿಧಾನ ಹಾಗು ನೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂಸ, ಪ್ರತಿಹಿಂಸ, ಸಂಶಂಕತೆ ಹಾಗು ಆತಂಕದ ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದ ಯಾಚನೆ ಜನ್ಮಜಾತ ಸ್ವಭಾವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಯೋಗ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
- ಭ್ರಮೆವಶ ನಂಬಿರುವ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯದ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದ ಆಶಯದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಧಿ, ವಿಧಾನ ಹಾಗು ನೀತಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏಕ ಅಥವಾ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜೀವನ ಅಸಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಪೂರ್ಣ ದರ್ಶನ ಲೋಕ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.
- ರಹಸ್ಯಗಳ ಉನ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ 'ಪೂರ್ಣ' ದರ್ಶನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ರಹಸ್ಯಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ರೂಪಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಏಕಸೂತ್ರಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ.
- ಲೋಕದ ಪ್ರತಿ ಅನಾಸಕ್ತ ಮಾನವರೇ ಜ್ಞಾನಾನುಭವ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅನುಭೂತಿ ಜಾಗೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂತುಲನ ಹಾಗು ವೈಚಾರಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಸಹಜವಾಗಿಯೇಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಚ್ಛೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನೆ ಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಪ. ಇಚ್ಛೆಯ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಅನುಪಾತಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿ ನಿಯೋಜನೆ ಅಪವ್ಯಯ. ಈ ಅಪವ್ಯಯವೇ ಆಸಕ್ತಿ. ಇದರ ನಿರೋಧ ಹಾಗು ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಅನಾಸಕ್ತಿ.
- ಪ್ರಧಾನತಃ ಕಾರಣಾನುಕ್ರಮದಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದ, ಗುಣಾನುಕ್ರಮ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಗಣಿತಾನುಕ್ರಮ ನಿಯಮದಿಂದ ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನುಸಂಧಾನ, ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಪರಸ್ಪರ ಅನುಶಾಸಿತ (ನಿಯಂತ್ರಿತ) ಅಥವಾ ಅನುವರ್ತಿತ ಲೋಕ-ವ್ಯೂಹಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೌರ್ಯವ್ಯೂಹಗಳಿವೆ.
- ಗಣಿತಾನುಕ್ರಮ ನಿಯಮದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಪಾಕದ (ಫಲ); ಗುಣಾನುಕ್ರಮ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಯ; ಕಾರಣಾನುಕ್ರಮ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಹಾಗೂ ನಿರಪೇಕ್ಷ (ಶಕ್ತಿ) ಉರ್ಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಆಭಾಸ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.
- ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಸೀಮ ಮಾತ್ರವೇ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಬೋಧವೆ ಅರಿವು; ಅರಿವೇ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ; ಜ್ಞಾನವೇ ನಿಯಮ; ನಿಯಮವೇ ನಿಯಂತ್ರಣ; ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಸಂತುಲನ; ಸಂತುಲನಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವುದೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ; ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವುದೇ ಧರ್ಮ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಮಾಧಾನ; ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ.
- ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಹಿಮಾ ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಅನೇಕ.
- ಯಾವುದು ನಿಯಂತ್ರಿತವೋ ಅದು ಇಕಾಯಿ, ಇದೇ ಸ್ವಭಾವ ಗತಿ ಕ್ರಿಯೆ.
- ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅನಂತ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಶಕ್ತವೇ ಇಕಾಯಿ; ಇಕಾಯಿಯೇ ಸ್ಪಂದನ; ಸ್ಪಂದನವೇ ಕ್ರಿಯೆ; ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನೇಕತೆ; ಅನೇಕತೆಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣತೆ; ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯೇ ಪರಸ್ಪರತೆ; ಪರಸ್ಪರತೆಯೇ ನಿಯಂತ್ರಣ; ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಪರಿಣಾಮ; ಪರಿಣಾಮವೇ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ; ಹ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸವೇ ಅವಸ್ಥೆ; ವಿಕಸಿತ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ಚೈತನ್ಯ ಪದ; ಚೈತನ್ಯ ಪದವೇ ಸ್ಫುರಣ; ಸ್ಫುರಣವೇ ಕಂಪನ; ಕಂಪನವೇ ಪ್ರತಿಭೆ; ಪ್ರತಿಭೆಯೇ ಪ್ರತಿತಿ; ಪ್ರತಿತಿಯೇ ಭಾಸ; ಭಾಸವೇ ಅಧ್ಯಯನ; ಅಧ್ಯಯನವೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕ; ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕವೇ ದರ್ಶನ; ದರ್ಶನವೇ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ; ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯೇ ಸಮಾಧಾನ;

ಸಮಾಧಾನವೇ ಆನಂದ; ಆನಂದವೇ ಪೂರ್ಣತೆ; ಪೂರ್ಣತೆಯೇ 'ಜಾಗೃತಿ; ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿಯೇ ವಿಶ್ರಾಮ ಹಾಗು ವಿಶ್ರಾಮಸ್ಥ ಇಕಾಯಿಯೇ ಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತ.

- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವ; ಪ್ರಾಪ್ತ ಶಕ್ತಿಯ ಅನುಭೂತಿ ಮಾಡುವ ತನಕ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶೃಂಖಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾನೆ.
- ಘಟನ ರಹಿತ ಸಂತುಲಿತ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಅಂಗಗಳು ಹಾಗು ಇಕಾಯಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಮಾಣು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮಾಂಶದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ ಪರಮಾಣುವಿನ ಮಧ್ಯಾಂಶ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅನ್ಯ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅನ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂತುಲಿತ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಂಶ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ, ಆದರೆ ಆಶ್ರಿತಾಂಶ ಸಮ ಅಥವಾ ವಿಷಮ ಕ್ರಿಯೆ.
- ಮಾನವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪದ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಸರವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಯಾಸವೂವಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಇಕಾಯಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತ, ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಇಕಾಯಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅತಿ ನಿಕಟ ಹಾಗು ಭ್ರಾಂತ ಇಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಕಟವಾಗಿದೆ.
- ರೂಪ, ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ಪದ ಹಾಗು ಧನದ ವಿಷಮತೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಪ್ರಲೋಭನೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಅಧ್ಯಯನ, ಅನುಸಂಧಾನ, ಸಂಧಾನ, ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಈರ್ಷ್ಯೆ, ದ್ವೇಷ, ಆತಂಕ, ಹಿಂಸಾ, ಛಲ, ಕಪಟ, ದಂಬ ಹಾಗು ಪಾಪಂಡದ ಪ್ರಸವವಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸ ಅಥವಾ ಹ್ರಾಸ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧದ ವಿಜಯ ಅಥವಾ ಶಮನ, ವಿರೋಧ ಶಮನದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಸಹಜ ಜೀವನ, ಸಹಜ ಜೀವನದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆ, ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯಿಂದ ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ, ಅನುಭವದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಫಲತೆ, ಸಫಲತೆಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದಿಂದ

ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತ ಜೀವನ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದ್ಯೋತಕ, ಇದು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ವಿರೋಧಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ವಿರೋಧಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೇ ವಿರೋಧದ ಶಮನ ಮತ್ತು ವಿರೋಧದ ಶಮನವೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ.
- ಅಜ್ಞಾನ, ಮೃತ್ಯು, ಅಂಧಕಾರ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆ ಇದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವತೆಗಳು ಮಾನವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮೃತ್ಯು, ಅಂಧಕಾರ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯ ಮೂಲ ಕಾರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನವೇಯಿದೆ.
- ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶಾಸಾಂಶದ ಅಭಾವವೇ ಅಜ್ಞಾನ, ಪಿಂಡದ ವಿಘಟನೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮೃತ್ಯು, ಯಾವುದೇ ಇಶಾಯಿಯ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಕಾಶ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇರುವ ನೆರಳಿಗೆ ಅಂಧಕಾರವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅಗೋಪನೀಯತೆ ಹಾಗು ರಹಸ್ಯಹೀನತೆಯೇ ಯಥಾರ್ಥ, ಇದರಿಂದಲೇ ಸಹಜತೆಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿದೆ.
- ಗೋಪನೀಯತೆಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಹಾಗು ರಹಸ್ಯತೆಯಿಂದ ಭ್ರಮೆಯ ಪ್ರಸವವಿದೆ.
- ಅಜ್ಞಾನ, ಮೃತ್ಯು, ಅಂಧಕಾರ ಹಾಗು ಭಯದ ವೈಕಲ್ಪಿಕ ರೂಪ ಹಾಗು ಗುಣದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ 'ಭ್ರಮೆ'.
- ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹಾಗು ರಹಸ್ಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವ ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಮಾನ, ಇದರ ಕಾರಣ ವಿರೋಧ, ವಿದ್ರೋಹ, ಆತಂಕ ಇತ್ಯಾದಿ, ಎಲ್ಲಾ ಅಮಾನವೀಯ ಗುಣ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ.
- ಸಮಷ್ಟಿಯ (ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ) ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ರೂಪ, ಪದ ಹಾಗು ಧನದಿಂದ ವ್ಯಷ್ಟಿಯ ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ರೂಪ, ಪದ ಹಾಗು ಧನ ಅಲ್ಪ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಆಂಶಿಕತೆಗೆ ವ್ಯಷ್ಟಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವ ಇಶಾಯಿ ಅಭಿಮಾನ ಗ್ರಸ್ತವಾದನಂತರ ವಂಚನ, ಪರಿವಂಚನ, ಆತಂಕ ಹಾಗು ವಿಗ್ರಹದಿಂದ ಅನೇಕರ ಶೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಆ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಯೇ ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸ್ನೇಹ, ಸಹಜತೆ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಏಕರಿಂದ ಅನೇಕರ ಪೋಷಣೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಪೋಷಣೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

- ಶೋಷಣವಾದಿ ಪ್ರಣಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ಹಾಗು ಪೋಷಣವಾದಿ ಪ್ರಣಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿದೆ.
- ಸಮಾಧಾನ ವಿಧಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಹಾಗು ವೈಚಾರಿಕ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಅಖಂಡತೆ ಹಾಗು ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯ ಪೋಷಣವಾದಿ ಪ್ರಣಾಳಿಯ ಮೂಲ ಸೂತ್ರವೇ ನ್ಯಾಯ. ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣವಿದ್ದೇಯಿದೆ.
- ಸಮಸ್ತ ಮಾನವನಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಯ ಅವಸರ ಸಮಾನ, ಇದರ ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗು ದುರುಪಯೋಗ ವಾತಾವರಣ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕಾರಾಧೀನವಾಗಿದೆ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮಾನವ ಕೃತ ವಾತಾವರಣವಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ ಅಥವಾ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗು ವಿಕಲ್ಪಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾನವಕೃತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಬೋಧಗಮ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಇದರಿಂದಲೇ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವರ್ತಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲ ಪರಿಣಾಮವೇ 'ಸಂಸ್ಕಾರ', ಇದು ಅಮಾನವೀಯತೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ವಿಕಲ್ಪದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಇಶಾಯಿ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ. ಸುಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಪರೀತವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಅಮಾನವೀಯತೆ.

“ಸರ್ವ ಶಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩

ಮಾನವೀಯತೆ

- ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆ, ದೇವಮಾನವೀಯತೆ, ದಿವ್ಯಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ ಸಂತೋಷ, ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಆಧಾರ. ಸುಖ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥರದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಸುಖ ಅಮಾನವೀಯತೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ.
- ಭ್ರಮೆವಶ ಮಾನವನು ಲಾಭದಿಂದ ಸುಖಿಯಾಗುವ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಭಾವದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಸದುಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿ-ಅಭಯ-ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಮಾಧಾನ - ಸಮೃದ್ಧಿ - ಅಭಯ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಭಾವವಿರುತ್ತದೆ.
- ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಯದಿಂದ ಏಕರಿಂದ ಅನೇಕರ ವರಿಗೂ ಸುಖಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ಶೋಷಕನು ಶುಷ್ಕನಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಪಾದಿಸುವಾಗ ದುಂದುವೆಚ್ಚಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ದುಂದುವೆಚ್ಚಮಾಡುವಾಗ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸದ್ವ್ಯಯವೇ ಸಂಪಾದನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ಅಪವ್ಯಯವೇ ಹಾಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ವ್ಯಯ-ಪೂರ್ವಕವೇ ಮಾನವ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಫಲ ಹಾಗೂ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅಸಫಲ ಹಾಗೂ ದುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನಕ್ಕೆ ಆದಾಯ - ವ್ಯಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವ ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಲೋಕ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಿತವಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

- ಮಾನವ ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಲೋಕ, ಪ್ರಾಪ್ತ ಅವಸರ ಹಾಗೂ ಅನುಸರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯಿಂದಲೇ ಸಫಲವಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಇದರ ವಿಪರೀತ ಅಸಫಲವಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಪಕ್ಷದ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಮಾನವ-ಕುಲದ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಸೂತ್ರ.
- ಮಾನವ ಶ್ರೇಣಿಯ ತನಕ, ಶುಭ ಆಶಯವಿಲ್ಲದಿರುವ, ಅಥವಾ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಯಾಗದೇಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇಕಾಯಿಮಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವಿಚಾರ ಸತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕತೆ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಾಗಿವೆ. ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ ಸಫಲತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ಅಸಫಲತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಯಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ, ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿದೆ. ಅತಃ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾನವ-ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಸಂಭವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರಾಧಿಕ ಅರ್ಥಾತ ಮತ್ತವರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸ, ಅದನ್ನು 'ಸ್ಪರ್ಧೆ' ಹಾಗೂ ಇದರ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ 'ಈರ್ಷ್ಯೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ಹಾಗೂ ಧ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಈರ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ ಅಮರ್ಷದ ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಉದಯವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಈರ್ಷ್ಯೆ, ಧ್ವೇಷ ಶಮನವಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತವಾದನಂತರ ಈರ್ಷ್ಯೆ, ಧ್ವೇಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಿರರ್ಥಕತೆ ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಯಂನಿಂದ, ಸ್ವಯಂಗೆ ಜಾಗೃತಿಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

- * 'ಸ್ವರ್ಧೆಯಿಂದ ವಿಕಾಸ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿ' ಎಂಬುವ ಪ್ರಚಲಿತ ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ, ಆದರೆ 'ಯಥಾರ್ಥ'ದ (ಸರಿಯಾದ ಅರಿವು) ಪ್ರತಿ ಜಿಜ್ಞಾಸ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಲೋಭ, ದ್ವೇಷದಿಂದ ವಿರೋಧ, ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಉದ್ವಂದತೆ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದ ಆತಂಕದ ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ಲೇಶ.
 - ದ್ವೇಷ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಾಶದಲಿಯೇ ಸ್ವ-ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುವುದು ದ್ವೇಷ.
- ಸ್ವಯಂ ಕ್ಲೇಶಿತವಾಗಿರುವವನು ಮತ್ತವರಿಗೆ ಕ್ಲೇಶ ಕೊಟ್ಟೇಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರಹತ್ತಿರ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅವನು ಹಂಚುತ್ತಾನೆಂಬುವುದು ನಿಯಮ.
- ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಐದು ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸಮಾಧಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಐದು ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಇವೆ, ಇವು ಅಸಂಗ್ರಹ (ಸಮೃದ್ಧಿ), ಸ್ನೇಹ, ವಿದ್ಯೆ, ಸರಳತೆ ಹಾಗೂ ಅಭಯ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂವೇಗ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕ್ರಮಶಃ ಉದಾರತೆ, ನಿರ್ವಿರೋಧ, ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯ ಉದ್ಗಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಹರ್ಷ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ತೃಪ್ತಿ, ಉಲ್ಲಾಸ ಹಾಗೂ ಆಹ್ಲಾದದ ನಿರಂತರತೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಇದರ ಅನವರತ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿದ್ದಾನೆ.
- ಅನುಭವ ಬೋಧದಿಂದ (ಸಂಕಲ್ಪ) ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವಿಚಾರ, ವಿಚಾರದಿಂದ ಆಶೆ, ಆಶೆಯಿಂದ ಸಂವೇಗ, ಸಂವೇಗದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕ್ರಮ-ಗತಿ.
- ಸಂಗ್ರಹ ಧನದ ಮಾತ್ರವೇಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರತೀಕ ಮೌಲ್ಯ.
- ಉತ್ಪಾದಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಿತ ಭೇದದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳಿವೆ.
 - ಸಂಪಾದನೆ - ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗೆ 'ಸಂಪಾದನೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಉತ್ಪಾದನೆ - ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮಪೂರ್ವಕ ಸಂಪಾದಿತ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮಾನಾಕಾರ (ಇಚ್ಛಾನುರೂಪ ಆಕಾರ) ನೀಡುವುದೇ 'ಉತ್ಪಾದನೆ'
- ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಗ್ರಹವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮ ನಿಶ್ಚಿತ (ರೂಪಾಂತರಣ)

- ★ ಸ್ವ-ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫೃಣ, ದುರ್ಬಲತೆಯ ತುಲನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸ ಹಾಗು ಮತ್ತವರ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರತಿ ಈರ್ಷ್ಯೆಯಿದೆ, ಆದರೆ ಸ್ವ-ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಅನುರೂಪ ಅಸಕ್ಷಮರಿಗೆ ಸಮುಚಿತ ಸಹಯೋಗ ನೀಡುವುದೇ ಫೃಣವಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉದಾರತೆ, ತನ್ನನ್ನು ಪರ-ವಿಕಾಸಾನುರೂಪ, ಜಾಗೃತಿ ಅನುರೂಪ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸವೇ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹಾಗು ದುರ್ಬಲರ ರಕ್ಷೆಮಾಡುವುದೇ ದಯೆ.
- ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ವರ್ಗ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಭಾಷೆ ಹಾಗು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ತರ-ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ಇದು ದ್ವಂದ್ವದ ಹಾಗು ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆ, ದ್ವಂದ್ವದ ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವ, ಅಪರಾಧದ ಪ್ರತಿಕಾರ ಅವಶ್ಯಂಭಾವೀಯಾಗಿದೆ. ಅತಃ ದ್ವೇಷ-ಕಾಮನೆ ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಹಾಗು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯಕವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.
 - ಅವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನ - ಹೇಗೆ ಯಾವುದರ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮವಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಭಾವಕ್ಕೆ 'ಅವಿದ್ಯೆ' ಅಥವಾ 'ಅಜ್ಞಾನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಅಭಿಮಾನ - ಸ್ವ-ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ರೂಪ, ಪದ ಹಾಗು ಧನವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಥಾ ಅನ್ಯವನ್ನು ನೇಷ್ಠವೆಂದು ನಂಬುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ 'ಅಭಿಮಾನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಇಕಾಯಿ ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಶದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪ್ರಾಣಭಯ, ಪದಭಯ, ಮಾನಭಯ ಹಾಗು ಧನಭಯ, ಇವು ಭಯದ ನಾಲ್ಕು ಕಾರಣ ಭೇದ. ಪ್ರಾಣ, ಪದ, ಮಾನ ಹಾಗು ಧನ, ಇವು ಸ್ಥಾನಾಂತರಣ ಹಾಗು ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ.
 - ಪ್ರಾಣಭಯ - ಶರೀರದ ಜೀವಂತತೆಯ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿರುವ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕಲ್ಪನೆ, ಇದು 'ಪ್ರಾಣಭಯ'.
 - ಪದಭಯ - ಏಕರಿಂದ ಅನೇಕರ ತನಕ ಕಂಡುಬರುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ 'ಪದ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಇದರ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ 'ಪದಭಯ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಮಾನಭಯ - ಯಶದ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ 'ಮಾನಭಯ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ¤ ಧನಭಯ - ಧನದ ಅಭಾವ ಅಥವಾ ವಿರೋಧದ ಸಂಭಾವನೀಯತೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ 'ಧನಭಯ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ¤ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ನಾಲ್ಕು ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳು ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಾಣ, ಪದ, ಮಾನ ಮತ್ತು ಧನ ಸಾಮಯಿಕ, ಇವನ್ನು ಸ್ಥಾಯಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣದ ಹರಣ, ಪದದ ಪತನ ಅಥವಾ ವಿಯೋಗ, ಮಾನದ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಧನದ ವ್ಯಯ, ಇದು ನಿಯತಿ ಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧಿಗಳು.
- ಅತಃ ಮಾವನಿಗೆ ಪರಮ ಲಾಭ ಮಾವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣವೇ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪

ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ ಸಹಜ ನಿಯಮ

- ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತನಶೀಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವನ ಜಾಗೃತ, ಸ್ಪಷ್ಟ ತಥಾ ಸುಶುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.
- ಆಶಾ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಸಹಿತ ಹಾಗೂ ಈ ಐದು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವ ಇಕಾಯಿಗೆ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವನದ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರಣ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಗುಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವವಿದೆ.
- ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಧ್ಯಯನ, ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಧ್ಯಯನ ಜಡ - ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ-ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿವೇಕಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಆತ್ಮದ ಅಮರತ್ವ, ಶರೀರದ ನಶ್ವರತ್ವ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೋಧದಿಂದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯವಹಾರಿಕ ನಿಯಮ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಿದೆ.
 - ★ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ, ವಿಷಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮಾನವೀಯ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ - ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆ, ಸಮರ್ಥ ಸಮಾಜದಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ, ನೀತಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಮಗ್ರ ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಮಾನವನ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೇದದಿಂದ ಸಾಧನ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕೃತಿಯು (ರೀತಿ ಸಹಿತ ಕಾರ್ಯ) ಪೂರ್ವ-ರೂಪವೇ (ವಿಚಾರದ ಸ್ಥಿತಿ) ಸಂಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ.
- ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪ, ಬಲ, ಧನ, ಪದ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಾಧನ ಖನಿಜ, ವನಸ್ಪತಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವೇತರ ಜೀವದ ಜಾತಿ-ಭೇದಗಳಿಂದಿವೆ.
- ಮಾನವ ಚೈತನ್ಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪದದ ಸದುಪಯೋಗ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆವಶ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಕಸಿತರಿಂದ ಅವಿಕಸಿತರ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆವಶ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗದಿಂದಲೇ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪದದ ಸದುಪಯೋಗದಿಂದ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ಋತು - ಸಂತುಲನ ಅಥವಾ ಅಸಂತುಲನ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವ - ಋತುಮಾನ, ಶೀತಮಾನ, ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಷಮಾನ - ಆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿತ ಖನಿಜ ಹಾಗೂ ವನಸ್ಪತಿಯ ಅನುಪಾತದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ, ಇದರ ನಿರ್ಣಯ ಪರೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ-ಪೂರ್ವಕ ಗಣಿತದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂತುಲನ ಅಥವಾ ಅಸಂತುಲನ ಸ್ವ-ಧನ / ಪರ-ಧನ, ಸ್ವ-ನಾರಿ/ಪರ-ನಾರಿ ಹಾಗೂ ದಯೆ/ದ್ವೇಷ - ಯುಕ್ತ ವಿಚಾರ ಸಹಿತ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಸ್ವ-ಧನ - ಪ್ರತಿಫಲ, ಪಾರಿತೋಷಿಕ ಹಾಗೂ ಪುರಸ್ಕಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಧನ 'ಸ್ವ-ಧನ' ಅನ್ಯಥಾ 'ಪರ-ಧನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಸ್ವ-ನಾರಿ - ಭೌಗೋಲಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅನುಸಾರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಣಿತ ನಿರ್ಣಯದ

ಅನುಸಾರಾವೇ 'ಸ್ವ-ನಾರಿ' ಹಾಗು 'ಸ್ವ-ಪುರುಷ' ಸಂಜ್ಞೆ, ಅನ್ಯಥಾ
'ಪರ-ನಾರಿ / ಪರ-ಪುರುಷ' ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ದಯೆ - ಮತ್ತವರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಯಥಾ-ಸಂಭವ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವುದು
ತಥಾ ಅವರ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದಿರುವುದೇ 'ದಯೆ'.
ಇದರ ವಿಪರೀತ ಆಚರಣಕ್ಕೆ 'ದ್ವೇಷ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಜನ್ಮ-ಸಿದ್ಧ ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗು ಸಮಯೋಚಿತ ಅಧಿಕಾರ ಭೇದದಿಂದ ಮಾನವ ಕರ್ತವ್ಯ-ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಜನ್ಮ-ಸಿದ್ಧ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಪ್ರದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಗತ ಸೀಮೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಸಮಯೋಚಿತ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪರ್ಕದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿದೆ.
- ಸಂಬಂಧ - ಮಾತಾ-ಪಿತ ಮತ್ತು ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿ, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿ, ಪತಿ-ಪತ್ನಿ, ಸಂಗಡಿಗ-ಸಹಯೋಗಿ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಹಾಗು ಮಿತ್ರನ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪ್ರದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ - ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ದತ್ತ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಸಮಯೋಚಿತ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಯ ಹಾಗು ಸಮುಚಿತ ಮಿಲನದ ಅನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕುಟುಂಬ-ದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ - ದಾಯಿತ್ವಗಳ ಪಾಲನೆ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ-ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರಾಣ-ಪೋಷಣೆ ಹಾಗು ಅರ್ಥೋಪಾರ್ಜನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಸಮಾಜ - ದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಾಜ - ದತ್ತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಪಾಲನೆ, ಗಾಂಭೀರ್ಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗು ಸಾರ್ಥಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಶೋಧದ ಆಶಯ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ದತ್ತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಪಾಲನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕುಶಲತೆ, ನಿಪುಣತೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ವಕ ಅಧ್ಯಯನ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಫಲತೆಯಿದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅಸಫಲತೆಯಿದೆ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುಖದ ಆಶೆ ಅಪರಿವರ್ತನೀಯವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚೇತನ ವಿಕಾಸ ಮೌಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಿಧಿ ಹಾಗು ನಿಷೇಧ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸುಖ ಹಾಗು ದುಃಖ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರ - ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ-ನೀತಿಯ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಆರು ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ - ದೃಷ್ಟಿ - ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಏಕರಿಂದ ಅನೇಕ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಫಲ ಭೋಗಿಸುವ ಸಮಯ ಪರತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಯ ಹಾಗು ಪ್ರಲೋಭನೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಫಲತಃ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂವಿನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಅವರೊಡಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಮಾನವ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ವಿಕಸಿತ, ಜಾಗೃತಶೀಲ ಹಾಗು ಜಾಗೃತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವ ಯೋಗ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸೃಷ್ಟಿ ಯಥ ಪದಾರ್ಥವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿಯೇಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸುಖಿಯಾಗುವ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ತದಾನುಸಾರ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ತದಾನುಸಾರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ.
- ಸ್ವಸ್ಥ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಶರೀರದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾನವಿದೆ, ಇದು ಪ್ರಾಣದ ವಿಧಿವತ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ.
- ಆಹಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಣ-ಪೋಷಣೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಂಯಮದಿಂದ ಅಪವ್ಯಯದ ನಿರೋಧ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಿವಿನಿಂದ ಭೌತಿಕ ದರ್ಶನ, ವಿವೇಕಾತ್ಮಕ ಅರಿವಿನಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕ ದರ್ಶನ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಅರಿವಿನಿಂದ ಸಮಾಜ ದರ್ಶನ, ಆವರ್ತನಶೀಲ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವಿನಿಂದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದರ್ಶನ ಹಾಗು ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗು ದರ್ಶನವಿದೆ.

- ಪ್ರಾಣ ಒಂದು ವಾಯು ವಿಶೇಷ, ಇದರಿಂದ ಹೃದಯ, ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಾಯು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ವಿರಳ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಅಥವಾ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ, ವೇಗ ಹಾಗೂ ತರಂಗ ಸಹಿತ ಪದಾರ್ಥ - ರಾಶಿ. ಪ್ರಾಣದ ಐದು ಭೇದಗಳಿವೆ - (೧) ಪ್ರಾಣ, (೨) ಅಪಾನ, (೩) ವ್ಯಾನ, (೪) ಉದಾನ ಮತ್ತು (೫) ಸಮಾನ.
- ಪ್ರಾಣವಾಯು ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಕೋಶಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬಲ-ಪೋಷಕ, ಅಪಾನ ವಾಯು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಬಲ-ಶೋಷಕ, ವ್ಯಾನ ವಾಯು ಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಾತ್ಮಕ, ಉದಾನವಾಯು ಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚಾಲನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾನವಾಯು ಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಐದು ವಾಯುವಿನ ಸಂತುಲನ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಕಾಯಿಯ ವಿಚಾರ, ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ರೀತಿ, ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.
- ಆಹಾರ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.
 - ಆಹಾರ - ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ತತ್ತ್ವ ಯಾವುದರಲ್ಲಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ 'ಆಹಾರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಔಷಧಿ - ಶಾರೀರಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕೃತಿಗೆ (ರೋಗ) ನಿರಾಕರಣೆಗೆ (ಉಪಚಾರ) ನಿಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ 'ಔಷಧಿ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಅನ್ನ - ಶಾರೀರಿಕ ಪೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ಧನೆಗೆ ನಿಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ 'ಅನ್ನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ತವ್ಯ; ವಂಚಿತ, ಪ್ರೇರಿತ ಹಾಗೂ ಸೂಚಿತ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮನನ, ಚಿಂತನ, ವಿಚಾರ, ಚೇಷ್ಟೆ, ಪ್ರಯೋಗ, ಪ್ರಯಾಸ, ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಕ್ರಿಯೆಯೇ 'ನಿಷ್ಠೆ'. ಅನ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ವೈಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ಯೋಗಕ್ಕೆ ನಿರಂತರತೆಯೇ ನಿಷ್ಠೆ.
- ನಿಷ್ಠೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಸಾಮಾನ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಸಂಬಂಧಿ ವಸ್ತುಗಳು; ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷೆ ವಸ್ತುಗಳೇ ಧನ. ಧನ ಸಮಾಜದ ಸಂಪತ್ತಿ. ಸಂಪತ್ತಿ ಜಡ ಪಕ್ಷದ

ಹಾಗು ಅದಿರುವುದು ಜಡ ಪಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭೂತಿ ಚೈತನ್ಯದ ಹಾಗು ಚೈತನ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇಯಿರುವುದು.

* ಧನ ಸಮಾಜದ ಸಂಪತ್ತಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಸಂಬಂಧಿ ವಸ್ತುಗಳಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲವಾಗಿರಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ದ್ರವ್ಯ. ಉಪಯೋಗ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಏಕತ್ರಿತವಾಗದೆ ಪರಸ್ಪರತೆಯಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಿರುವುದೇ ಪರಿವಾರ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ. ಇದೇ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಒಂದೇ ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಾಗುವುದು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ಅಂಗಭೂತ ಒಂದು ಪರಿವಾರ ಹಾಗು ಒಂದು ಪರಿವಾರದ ಅಂಗಭೂತ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಧನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದೆ, ಸಮಾಜದಿಂದಿದೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಭ್ರಮೆ ವಶವೇ ನಿನ್ನದು, ನನ್ನದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಎಕಾಂತಿಕ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿವೇಕಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ.

- ಕಾರಣ, ಗುಣ ಮತ್ತು ಗಣಿತಾನುಕ್ರಮ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ 'ಸಿದ್ಧಾಂತ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದಲೇ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಾಲ, ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗು ರಚನೆ - ಭೇದದ ಗಣನೆ ಗಣಿತದಿಂದಿದೆ.
- ಸಮ, ವಿಷಮ ಹಾಗು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಭೇದದಿಂದ ಗುಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ.
- ಘಟನೆಯ ಪೂರ್ವ - ರೂಪವನ್ನು 'ಸಾಪೇಕ್ಷ-ಕಾರಣ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಕಾಲ - ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಗೆ 'ಕಾಲ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ವಿಸ್ತಾರ - ರಚನೆಯ ಅವಧಿಗೆ 'ವಿಸ್ತಾರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ರಚನೆ - ಪದಾರ್ಥದ ಅವಧಿಗೆ 'ರಚನೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತು' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದರ ಗಣನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಸಮ - ಉದ್ಯವವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗೆ 'ಸಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ವಿಷಮ - ಪ್ರಳಯವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗೆ 'ವಿಷಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

✧ ಮಧ್ಯಸ್ಥ - ವಿಭವವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗೆ 'ಮಧ್ಯಸ್ಥ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

★ ಸಮ, ವಿಷಮ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮಶಃ ರಜೋಗುಣ, ತಮೋಗುಣ ಹಾಗೂ ಸತೋಗುಣ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

- ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಉರ್ಜಾ ರೂಪಿ ಸತ್ತಾವಿಗೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಕಾರಣ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಸತ್ತಾವಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಯಾವುದರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಯೋ.
- ಪರಮಾಣು - ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕತೆಯಿಂದಿರುವ ಪ್ರಭಾವ - ವಿಶೇಷ, ಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಪಾಕಕ್ಕೆ 'ಸಾಪೇಕ್ಷ ಕಾರಣ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಹಲವಾರು ಅಣು - ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಸಂಘಟಿತ ಪಿಂಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಸ್ಥೂಲ-ಕ್ರಿಯೆ' ಮತ್ತು ಪರಮಾಣ್ವಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ - ಕ್ರಿಯೆ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಗತಿ, ಕಂಪನ ಮತ್ತು ತರಂಗ ಭೇದದಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿವೆ.
- ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಕ್ರಿಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದೇ ವಿಕಾಸದ ಘಟನೆ, ಹಾಗೂ ಇದರ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿ ಹ್ರಾಸದ ಘಟನೆಯಿದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನದ ಅಧಿಕತೆಯೇ ವಿಶೇಷತೆ.
- ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ಅಂಶಾನುಸಾರ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಭ್ರಾಂತ, ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ಜಡತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಿಂದ ಅಂಧಕಾರದ ಅಭಾವ, ಪಾರಭಾಸಿಕತೆಯಿಂದ ಅಂಧಕಾರದ ಆಂಶಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಹಾಗೂ ಅಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಿಂದ ಅಂಧಕಾರವಿದೆ. ಅಂಧಕಾರ ಮೂಲತಃ ನೆರಳೇ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪಾರದರ್ಶೀಯಾಗಿರುವ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಸರ್ವತ್ರ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಯ ಈ ಸೀಮೆ 'ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆ'.
- ಭ್ರಮಿತ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರಭಾಸಿಯಾಗುವ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅಜ್ಞಾನದ ಪೂರ್ಣ ಅಭಾವವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇದರ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನದ ಭಾಸವಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ,

ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಲ ಯಥಾರ್ಥದ ಭಾಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಲ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೋಷದ ಸಹಿತ ದರ್ಶನವಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ 'ಭ್ರಾಂತ' ಅವಸ್ಥೆ.

ಅನುಭವ ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಅನಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಪುತ್ರೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ತನಕ ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

- ಭ್ರಮಿತ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಅಪಾರದರ್ಶಿಯಾಗುವ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಅಜ್ಞಾನ ವಿವಿಷತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೋಷ ಸಹಿತವೇ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ 'ಭ್ರಾಂತ' ಅವಸ್ಥೆ.
 - ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.
 - ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು.
 - ಅನಾವ್ಯಾಪ್ತಿ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಜಾಗೃತಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಇದು ಜಾಗೃತಿ ಜ್ಞಾನದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆಕಾರ, ಪ್ರಕಾರ, ಶ್ವಾಸ, ಪ್ರಶ್ವಾಸ, ಆಸ್ವಾದನೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಏಕ-ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿಶೃಂಖಲಾತ್ಮಕ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿವೆ.
- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮನಾಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಗತಿಯ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಕ್ರಿಯೆ 'ಆಸಕ್ತಿ', ಇದರಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.
- ಜಡ - ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕಂಪನವಿದೆ. ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಘಟನ ಮತ್ತು ಪರಮಾಣು ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಅಣು ರಚನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಕರ್ಷಣೆ - ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆ ವಿಧಿಯಿಂದ ಕಂಪನವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಭ್ರಮಿತ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಪ್ರಲೋಭನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆ ಭಯದ ರೂಪದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಸಮಾಧಾನದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿರಕ್ಷಣೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕರ್ಷಣೆ ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಹಿತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಾತ್ಮಕ

ಗತಿ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿಯೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಾತ್ಮಕ ಗತಿ ಐದು ಅಕ್ಷಯ ಬಲ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ವರ್ತುಲಾತ್ಮಕ ಗತಿಯಿದೆ. ಜಡ-ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತುಲಾತ್ಮಕ ಗತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಘರ್ಷಣ ಗತಿಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಸ್ತಿಷ್ಕದ ಮೇಲೆ ಕಂಪನ-ಪ್ರದತ್ತ ತರಂಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಟಣೆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜೀವನದಿಂದ ಸಂಕೇತ ರೂಪಿ ಗತಿ-ಪ್ರದತ್ತ ತರಂಗದಿಂದ ಸಂವೇದನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆಯು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಮನದ ಸಂಯುಕ್ತ (ವಿವಿಧತೆಪೂರ್ಣ ಆಘಾತ) ಪ್ರೇರಣೆ ರೂಪಿ ಕಂಪನದಿಂದ ಸಂವೇಗವಿದೆ, ಅಥವಾ ಸಂವೇಗ ಮನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಂಪನ್ನ ಪ್ರಾಣವಾಯು - ತರಂಗ, ಇದರಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯ-ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಡ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪಕ್ಷ, ಮನದಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾತರದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳು ಸುಖ ಹಾಗೂ ದುಃಖವಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಮನಾಕೃತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ರೂಪಿ ಕೃತಿಗಳು, ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿ ಆಕೃತಿ, ಉಪಯೋಗಿ ಆಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕುಶಲತೆ/ನಿಪುಣತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಕುಶಲತೆ/ನಿಪುಣತೆಯಿಂದ ಸಂವೇಗ, ಸಂವೇಗದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಅಭ್ಯುದಯ, ಅಭ್ಯುದಯದಿಂದ ಯೋಗ, ಯೋಗದಿಂದ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ; ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷವೇ ರತ್ನಾತ್ಮಕ ರತಿ, ರತ್ನಾತ್ಮಕ ರತಿಯೇ ಮನ: ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹಾಗೂ ಮನ: ಸ್ವಸ್ಥತೆಯೇ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತತೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವರ್ಣಿತ ಕ್ರಮ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.
 - ಕೃತಿ - ವಿಚಾರಾನುರೂಪ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಕೃತಿ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಆಕೃತಿ - ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಅಣು-ಪರಮಾಣು ಸಮೂಹಗಳ ಸಂಘಟಿತ ರೂಪಕ್ಕೆ 'ಆಕೃತಿ' ಎಂದ ಸಂಜ್ಞೆ.

- ✧ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳ ಅನುರೂಪ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 'ಸುಕೃತಿ' ಹಾಗು ಅಮಾನವೀಯತೆವಾದಿ ವಿಚಾರದ ಅನುರೂಪ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 'ದುಷ್ಕೃತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಆಸಕ್ತಿ - ಭ್ರಮೆ ಕ್ರಿಯೆಗಿರುವ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ 'ಆಸಕ್ತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಸಂವೇಗ - ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಕಂಠಕ್ಕೆ 'ಸಂವೇಗ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ - ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಯುಕ್ತ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗು ಶಾರೀರಿಕ ಅವಸ್ಥೆಗೆ 'ಪರಿಸ್ಥಿತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಯೋಗ - ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಭಾವ ಪ್ರತೀತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿದೆಯೋ (ಸ್ವಭಾವ), ಇಂತಹ ಉಭಯ - ಸಾನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ 'ಯೋಗ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ರತಿ - ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತಾನುಸಾರ ಉಭಯ - ಸಾನಿಧ್ಯ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ - ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಪ್ರತ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಬಲ ವೇಗಕ್ಕೆ 'ರತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ರತ್ಯಾತ್ಮಕ ರತಿ - ರತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯಿಂದ 'ರತ್ಯಾತ್ಮಕ ರತಿ' ಯಿದೆ.
- ✧ ವಿರತ್ಯಾತ್ಮಕ ರತಿ - ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ರತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯಿಲ್ಲವೋ.
- ✧ ವಿಯೋಗ - ರತಿ ಖಂಡನೆಗೆ 'ವಿಯೋಗ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಮನಾಕೃತಿ - ಯೋಗ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸೂಚನೆ ಸಹಿತ ಪುನರ್ಕಲ್ಪನೆಗೆ 'ಮನಾಕೃತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ವಿಚಾರದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ರತಿ ಕ್ರಿಯೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ.
- ಜಡದ ಸಹಿತ ರತಿ ಕ್ರಿಯೆ ಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗು ಅಸ್ಥಾಯಿ, ವೈಚಾರಿಕ ರತಿ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಹಾಗು ಸತ್ಯ ರತಿ ನಿತ್ಯಕಾಲಿಕವಾಗಿದೆ, ಇದು ಕೇವಲ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ನಿರಂತರತೆಯಾಗಿದೆ.
- ಮೃದ್ (ಮಣ್ಣು), ಪಾಷಾಣ (ಕಲ್ಲು), ಮಣಿ ಮತ್ತು ಧಾತು ಹಾಗು ಅದರ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ 'ಪದಾರ್ಥಾಕಾರ' , ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಕೊಡಿಕಗಳಿಂದ ರಚಿತ ರಚನೆಗಳಿಗೆ 'ಪ್ರಾಣಾಕಾರ', ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಶಾವಿಗೆ 'ಜೀವಾಕಾರ' ಮತ್ತು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ದರ್ಶನ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ ಸಂಪನ್ನ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಗೆ 'ಜ್ಞಾನಾಕಾರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಭಾವ - ಕ್ರಿಯೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದು ಯಥಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಅಯಥಾರ್ಥ ಭೇದದಿಂದ ವ್ಯವಹೃತವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಕಾರಣ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಇಶಾಯಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಭ್ರಮೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದೆ.
- ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಸಹಿತ ಸರಿಯಾದ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಅವಮೌಲ್ಯೀಕರಣೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಮೌಲ್ಯೀಕರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವ ತನ್ನ ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ತರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅನುರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರತಿಯಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾಸಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಜಾಗೃತ ಅವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಣಯವಿದೆ. ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಭಯ, ಮೈಥುನ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯ ಹೃದಯದ, ಸ್ವಾಗತ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಆಸ್ವಾದನದಲ್ಲಿರುವ ಸುಖ ಹಾಗೂ ದುಃಖ ಪಕ್ಷ ಮನದ; ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ವೃತ್ತಿಯ; ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ, ಧರ್ಮ ತಥಾ ಸಮ, ವಿಷಮ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಜ್ಞಾನದ, ಚಿತ್ರ ಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರ ರಚನೆ ಚಿತ್ತದ, ಕಾಲ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ಬೋಧ ಬುದ್ಧಿಯ ಮತ್ತು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಆತ್ಮದ ಸ್ವತ್ವವಾಗಿದೆ.
- ಶರೀರದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ-ಸಮುಚ್ಚಯ ವಿಚಾರ - ಪಕ್ಷದ ಯೋಗದಿಂದಲೇಯಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಮಾಧ್ಯಮ.
- ಮಾನವನು ತನ್ನ ಸಫಲತೆಯ ಪ್ರಯಾಸ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಪರಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಪರಮಾರ್ಥ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಪ್ರಾಣದ ವಿಷಯ ಹೃದಯ, ಹೃದಯದ ವಿಷಯ ಇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯದ ವಿಷಯ ವ್ಯವಹಾರ (ಕರ್ಮ) ಹಾಗೂ ಭೋಗ. ಪ್ರಾಣ, ಹೃದಯವನ್ನು; ಹೃದಯ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು; ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಭೋಗವನ್ನು ಪ್ರೇರಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಶರೀರ, ಹೃದಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ 'ಸ್ಥೂಲ ಪಿಂಡ' ಅಥವಾ 'ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ', ಮನ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರ' ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ 'ಕಾರಣ ಶರೀರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬೋಧದ ಕ್ರಿಯೆ ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆವಶ ವಿಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಆತ್ಮದಿಂದ ವಿಮುಖ ಬುದ್ಧಿಯೇ 'ಅಹಂಕಾರ'.
- ಆತ್ಮದ ಸಂಕೇತ - ಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವುದೇ 'ಆತ್ಮ ವಿಮುಖತೆ'.
- ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಅನುಸಾರ ಇಚ್ಛೆಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದ ಅನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿದೆ.
- ಸ್ಥೂಲ ಪಿಂಡದ ಯೋಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣದಿಂದಿದೆ.
- ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಕಾರಣ ಶರೀರದ ಯೋಗ ಚಿತ್ತದಿಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಅನವರತ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭ್ರಮರೂಪಿ ವಿಷಯ-ಆಶೆವಶ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷವಿದೆ. ಈಷಣಾತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಬಲ ಹಾಗೂ ಧನಬಲ ಅವಶ್ಯಕತೆವಶ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ, ಇದರಿಂದಲೇ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ.
- ಈರ್ಷ್ಯ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯೇಯಿದೆ ಮತ್ತು ಹ್ರಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಯಿದೆ.
- ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ ಅರ್ಥ ಸ್ವಾರ್ಥ, ವಿಶಾಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಅರ್ಥ ಪರಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ ಅರ್ಥ ಪರಮಾರ್ಥವಾಗಿದೆ.
- ಬಲ, ಧನ, ಪದ ಹಾಗೂ ಯಶದ ಭೇದದಿಂದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಗಳಿವೆ (ಲಾಭವಿದೆ). ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕದ ಭೇದದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ, ಇದು ಬುದ್ಧಿಯ ಕ್ರಿಯೆ. ರೂಪ ಜನ್ಮ - ಸಿದ್ಧವೇಯಾಗಿದೆ.

- ಪಾತ್ರ ಹಾಗು ಕುಪಾತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದತ್ತ ಪದ ಹಾಗು ಅಧಿಕಾರ - ಭೇದದಿಂದ ನಿಯೋಜಿತವಾಗಿದೆ.
- ಸಂಘರ್ಷ ಹಾಗು ಉತ್ಪಾದನೆ - ಭೇದದಿಂದ ಬಲದ ನಿಯುಕ್ತಿಯಿದೆ.
- ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ಹಾಗು ಉತ್ಪಾದನೆ - ಭೇದದಿಂದ ಅರ್ಥದ ನಿಯೋಜನೆಯಿದೆ.
- ಒಬ್ಬ ಮಾನವನಿಂದ ಅನಂತ ಮಾನವನ ತನಕ ಮಾಡಿರುವ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಹಾಗು ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿದೆ.
- ಹೃದಯ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ; ಪ್ರಾಣ ಬಲಕ್ಕಾಗಿ; ಮನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ; ವೃತ್ತಿ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ; ಚಿತ್ತ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ; ಬುದ್ಧಿ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ; ಆತ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ (ಪರಮಾನಂದ) ಆತುರ, ಕಾತುರ ಆಕಾಂಕ್ಷಿತ ಹಾಗು ಪ್ರತೀಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.
- ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಬೋಧವಾಗುವ ಸಹಿತವೇ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಸಹಜ.
- ಆತ್ಮ (ಸ್ವ-ಸ್ವರೂಪ) ಪೂರ್ಣ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಹಾಗು ನಿತ್ಯ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಮ ಅಥವಾ ವಿಷಮದ ಆಕ್ರಮಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಆತ್ಮ-ತತ್ವಕ್ಕೂ (ಸ್ವ-ಸ್ವರೂಪ) ಸಾಮ್ಯ- ಸತ್ತಾ ಅನವರತ ಸುಲಭ ಹಾಗು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಕ್ಷಮವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಕಾರ ಅರ್ಥಾತ್, ಸಮ-ವಿಷಮಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಮತೆ ಅಪೇಕ್ಷಾಕೃತ ಪರಿಣಾಮ, ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಸಮ, ವಿಷಮ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮನದ ಪೂರ್ವಾಪರಾನುಷಂಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರ ಅನುಸಾರವೇ ಕ್ರಿಯೆ ಫಲ ಪರಿಣಾಮ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಿವಿಗೆ 'ಅನುಭವ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಪೂರ್ವಾಪರ - ಪರದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಶರೀರಮೂಲಕ, ಪೂರ್ವ ಅರ್ಥಾತ್ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಾನುಷಂಗಿ.
 - ಅನುಕ್ರಮ - ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪೂರ್ಣ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ 'ಅನುಕ್ರಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಮನದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಅರ್ಥಾತ್ ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಹಜ 'ಪೂರ್ವಾನುಕ್ರಮ' ಹಾಗೂ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ 'ಪರಾನುಕ್ರಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪೂರ್ವಾನುಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ರೂಪಿ ಪರಾನುಕ್ರಮ ಭೇದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾನವೀಯ ಹಾಗೂ ಅಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಹಾರದ ವರ್ಗೀಕರಣೆಯಿದೆ.
- ಮನ ಯಾವಾಗ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಣ, ಹೃದಯ, ಶರೀರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಒತ್ತಡ ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ, ಅವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ 'ಪರಾನುಕ್ರಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಪರಾನುಕ್ರಮದ ಒತ್ತಡದ ಕಾರಣ ಆಯ್ಕೆಯು (ಚಯನ) ತದಾನುಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮನ ಪ್ರಾಣದ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಬಲದ; ಪ್ರಾಣ, ಹೃದಯದ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ತೃಪ್ತಿಯ; ಹೃದಯ ಶರೀರದಿಂದ ಸೇರಿ ವಿಷಯಗಳ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಪೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತ ಕ್ರಿಯೆ-ಸೀಮಾಂತದ ತನಕ ನಿರತತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರಮದ ಆಭಾಸವಾಗಿದೆ.
- ಪೂರ್ವಾನುಶಾಸಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಯ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಸುಖದ ಅನುಭೂತಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ತದ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಯ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆ ಆನಂದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಮನಃ ಸ್ವಸ್ಥತೆ.
- ಮನಃ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಸಹಿತ ಮಾಡಿರುವ ಮನಾಕಾರ ಸಾಕಾರ, ಸಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತು ಮನಾಕಾರ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೇದದಿಂದ ಭ್ರಾಂತ ನಿಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆ, ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಭೇದದಿಂದ ನೀತಿ, ನೀತಿ ಭೇದದಿಂದ ನಿಷ್ಠೆ, ನಿಷ್ಠೆ ಭೇದದಿಂದ ಆಶಯ ಹಾಗೂ ಆಶಯ ಭೇದದಿಂದ ಮನಃಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮನಾಕಾರ ಸಾಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಿರ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಅಪೂರ್ಣತೆಯೇ ರಹಸ್ಯ.
- ರಹಸ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆ ಮಾತ್ರ ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇಯಿದೆ.

- ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನದಿಂದ 'ನಿಶ್ಚಯ'ವಿದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅನಿಶ್ಚಯವಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕಾರಣ ಸಂಶಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನ.
 - ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ - ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿಯಮ ಹಾಗು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅರಿವು, ವಿಚಾರದ ಕಾರಣ ಹಾಗು ನಿಯಮದ ಅರಿವಿಗೆ 'ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಲೇ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪದಾರ್ಥ, ವನಸ್ಪತಿ, ಜೀವ ಹಾಗು ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಘಟನೆಗಳು ಕ್ರಮಶಃ ಪರಿಣಾಮಕೃತ, ಋತುಕ್ರಮ, ವಿಷಯಕ್ರಮ ಹಾಗು ಈಶಾನ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಲೇಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಪೇಕ್ಷತೆ; ದೃಷ್ಟಿ, ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ದರ್ಶನ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.
- ದೃಷ್ಟ, ಮಹತ್ ತತ್ವ, ಪುರುಷ, ಕೇಂದ್ರೀಯ, ಸ್ವಸ್ವರೂಪ, ಅಧಿಷ್ಠಾನ, ಪೂರ್ಣ, ಸಹಜ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಆತ್ಮ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದರದೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಚಿ ಸಂಜ್ಞೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಂದ ಸಂಬೋಧಿತ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಒಂದೇ ತತ್ವ, ಅದು ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಾಣುವಿನ ಮಧ್ಯಾಂಶ.
- ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಸ್ತು, ವನಸ್ಪತಿ ಹಾಗು ಸಂವೇದನೆ ಹಾಗು ಸಂಜ್ಞಾನೀಯತೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಭಾವ, ವ್ಯಂಜನ, ಕ್ರಾಂತಿ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನದಂತಹ ಪರಿಪಾಕಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - ಪರಿಪಾಕ - ಯಾವುದೇ ಘಟನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಫಲವೇ ಪರಿಪಾಕ.
 - ವಿಕಾರ - ಆವೇಶವುಳ್ಳ ಗತಿ
 - ವಿಪಾಕ - ಆವೇಶವುಳ್ಳ ಪರಿಣಾಮ
 - ವ್ಯಂಜನ - ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದು.
- ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥ ಪರಿಣಾಮ-ಘಟನೆ-ಕ್ರಮದಿಂದ, ಸಮಸ್ತ ವನಸ್ಪತಿ ಋತು-ಘಟನೆ-ಕ್ರಮದಿಂದ, ಸಮಸ್ತ ಜೀವ ವಿಷಯ-ಘಟನೆ-ಕ್ರಮದಿಂದ ಹಾಗು ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಘಟನೆ-ಕ್ರಮದಿಂದ ನಿರತವಾಗಿದೆ.

- ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿ ಹಾಗು ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಶಾಂತಿಯಿದೆ.
- ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಕೇಂದ್ರೀಯವಾಗಿರುವ ಕಾರಣವೇ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ಪರ್ಶ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತದೆ, ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮದ ಮಧ್ಯಸ್ಥತೆ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಹಾಗು ವೈಚಾರಿಕ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ.
- ವಿಹಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಅವಿಹಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿವೇಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು. ವಿಷಮತೆ ಸಹಿತ ವಿಚಾರವು ಸಮಸ್ಯೆ, ಇದೇ ಕ್ಷೋಭೆ. ಕ್ಷೋಭದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮತ್ತವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗುವುದೇ ಅಥವಾ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಮತ್ತವರನ್ನು ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಾಡುವುದೇ.
- ರೂಪ, ಬಲ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಕಾಸ ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಯಮತೆ ಮೇಲಿದೆ.
- ಲೋಕ ಸೇವನೆಯಿಂದ 'ಪ್ರೇಯ' ಮತ್ತು ಲೋಕೇಶಾನುಭೂತಿಯಿಂದ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ) 'ಶ್ರೇಯ' ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬದಲಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ 'ಅನಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದು ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ ಹಾಗು ಲಾಭಾಲಾಭ ದೃಷ್ಟಿಗಳು. ಬದಲಾಗದೇಯಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ 'ನಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳು. ಬದಲಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ಷೋಭವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಾಗು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.
- ಸತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ ಕಲೆಗೆ 'ಪೂರ್ಣ ಕಲೆ' ಹಾಗು ಇದರಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದುದಕ್ಕೆ 'ಅಪೂರ್ಣ ಕಲೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಪದ, ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಧನ, ದಯೆಯಿಂದ ಬಲ, ಸಚ್ಚರಿತೆಯಿಂದ ರೋಪ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕದಿಂದ ಬುದ್ಧಿ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ, ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಸೇವೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಪ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಲೋಕ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಲೋಕೇಶ, ಅಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯಿಂದ ರೋಗಿ ಹಾಗು ಬಾಲಕನ ಸಫಲತೆ ಹಾಗು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫

ಮಾನವ ಸಹಜ ನ್ಯಾಯ

- ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಅವಸರ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಆಶ್ರಿತದ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವ ನಿಯಮಕ್ಕೆ 'ನಿಯಂತ್ರಣ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಆಶ್ರಯ - ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದು ಅದರ 'ಆಶ್ರಯ'.
- ನ್ಯಾಯಾಶ್ರಿತ ಮಾನವ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯದ ಜ್ಞಾತ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೋಷ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಇದರಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯತೆ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.
- ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ಮಾನವ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ, ಹಿತಾಹಿತ, ಲಾಭಾಲಾಭದಿಂದ ಗ್ರಸಿತ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಂದ ಅಸಂತುಷ್ಟಿ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯ ಪೀಡನೆಯೇ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಮಾನ್ಯತೆಗಳು ಶೀಘ್ರ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ಮಾನವನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಸುಖ, ಆದರೆ ಅದು ಈ ಪ್ರಪಂಚಿಯಿಂದ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಗತ, ಪಾರಿವಾರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶ, ಕಲಹ ಹಾಗೂ ಆತಂಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು 'ಸದೋಷ ವಿಚಾರ' ಅಥವಾ 'ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ವಿಚಾರ' ಮತ್ತು ಹರ್ಷ, ಉತ್ಸಾಹ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ನಿರ್ಭಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರವನ್ನು 'ನಿರ್ದೋಷ ವಿಚಾರ' ಅಥವಾ 'ನ್ಯಾಯವಾದಿ ವಿಚಾರ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಕ್ಲೇಶ, ಕಲಹ ಹಾಗೂ ಆತಂಕದ ಕಾರಣ ಕೇವಲ ಸಂಗ್ರಹ, ದ್ವೇಷ, ಅಜ್ಞಾನ ಅಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಭಯ.
- ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ವಿಚಾರ ಅಥವಾ ಸದೋಷ ವಿಚಾರ - ವ್ಯವಹಾರ, ಹೃದಯ, ಪ್ರಾಣ, ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿ ವಿಚಾರ, ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೋಭ, ಖೇದ, ತೃಷ್ಣ, ದುಃಖ, ಅಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಅಸಂತೋಷದ ಪೀಡನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಹೃದಯದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ಕ್ಷೋಭೆ, ಹೃದಯ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ಖೇದ, ಪ್ರಾಣ ಹಾಗು ಮನದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ತೃಷೆ, ಮನ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿಯ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ದುಃಖ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ಆಶಾಂತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧದಿಂದ ಅಸಂತೋಷ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಆತ್ಮವಿಮುಖವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರವಿದೆ.
- ವ್ಯವಹಾರ, ಶರೀರ, ಹೃದಯ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣ ಮನಾಶ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಫಲತಃ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಣ, ಹೃದಯ ಹಾಗು ಕರ್ಮದ ಆಕಾರದಿಂದ ಕೃತಿ - ಆಕೃತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮನವೇ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಶಾನುರೂಪ ಆಕಾರದ ಸಂಕೇತ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಬದಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಾಸ್ವಾದನೆ ಬಯಸುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಹೃದಯ, ಹೃದಯ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣ ಹಾಗು ಮನ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನ ತಥಾ ವಿರೋಧ ಹಾಗು ನಿರ್ವಿರೋಧದ ಪ್ರಭಾವ ಮನದ ಮೇಲೆಯೇಯಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಮನವೇ ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡುವ ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆ. ಫಲತಃ ಮನವೇ ವ್ಯವಹಾರ, ಹೃದಯ, ಪ್ರಾಣ, ವೃತ್ತಿ, ವಿರೋಧವಶ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಿರೋಧದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ದುಃಖ ಹಾಗು ಸುಖದ ಬೋಧವಾಗಿದೆ.
- ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಕೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥೂಲ ವ್ಯವಹಾರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ತಥಾ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ ತಥಾ ಇದರ ವಿಪರೀತ ಕ್ರಮದಿಂದ ಹ್ರಾಸ ತಥಾ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗು ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ.
 - ✦ ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆ - ಆತ್ಮ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಕ್ರಿಯೆ 'ಕಾರಣ' ಕ್ರಿಯೆ.
 - ✦ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ - ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನದ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ✦ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಪಿಂಡ - ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತ ಕಾಯಕ್ಕೆ (ಶರೀರ) 'ಸ್ಥೂಲ ಪಿಂಡ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆವಿಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ ತಥಾ ಕಾರಣ ಹಾಗು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥೂಲ ಪಿಂಡ ರೂಪಿ ಶರೀರದ ಕ್ರಿಯೆಕಲಾಪವಿಲ್ಲ.

- ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಯು ಶೀಘ್ರ ಪರಿಣಾಮವಾದಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಇದರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೋನ್ಮುಖ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಕ್ಷೋಭ, ಬುದ್ಧಿ ಅನುಯಾಯಿ ಚಿತ್ತವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಚಿತ್ತ ಕ್ಷೋಭ, ಚಿತ್ತ ಅನುಯಾಯಿ ವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ವೃತ್ತಿಕ್ಷೋಭ, ವೃತ್ತಿ ಅನುಯಾಯಿ ಮನವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮನಃ ಕ್ಷೋಭ, ಮನೋನುಕೂಲ ಪ್ರಾಣ, ಹೃದಯ, ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮನಃ ಕ್ಷೋಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬುದ್ಧಿ ಕ್ಷುಬ್ಧ (ಅಹಂಕಾರ) ಮಾನವ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಚಿತ್ತ - ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಾನವ ತನ್ನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ವೃತ್ತಿ-ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಾನವ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ವಾದವಿವಾದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಃ, ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಯೇ ವಾದ-ವಿವಾದದ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಾದ-ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು (ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ) ಅವಶ್ಯಕ, ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷ ಸಹಿಯಾಗಿದ್ದು ವಾದವಿವಾದವೂ ಇರುವುದು ಸಂಭವವಿಲ್ಲ.
- ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಯಾದಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಬುದ್ಧಿ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶದ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಸಿತವಾಗದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಮಾನವನು ಭ್ರಾಂತವಾಗಿರುವುದು.
 - ★ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಕಾರಣವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.
 - ★ ಜಡ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ, ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣದ ಭೇದದಿಂದ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೀಜ, ಆಶೆ ಹಾಗೂ ಇಚ್ಛೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಂಶಾನುಷಂಗಿ, ಸಂಸ್ಕಾರಾನುಷಂಗಿ ಭೇದದಿಂದಿದೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭ್ರಮಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಂತರವಿದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ಷಮತೆಯ ಭೇದವೇ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಬೌದ್ಧಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಾರಣವೇ ಮಾನವ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ತಥಾ

ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆವಾದಿತೆ ವ್ಯವಹಾರ ತನ್ನ ಜಾಗೃತಿಯ ಅನುಸಾರ
ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.

- ಬೀಜ ಮಾತ್ರ ಉದ್ಭವದ ಅನಂತರ ಪ್ರಳಯದ (ಬೀಜ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಪ್ರಳಯದ (ಬೀಜ) ನಂತರ ಉದ್ಭವದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅವಧಾರಣಗಳು (ಸಂಸ್ಕಾರ) ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಿಚಾರ ಪುನಃ ಅನುಮಾನ ಸಹಿತ ಅವಧಾರಣದಲ್ಲಿ (ಸಂಸ್ಕಾರ) ಸ್ಥಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಧಾರಣ.
- ಸಮಸ್ತ ಮಾನವನ ಧಾರಣ ಮಾತ್ರ 'ವಿಶ್ರಾಮ'ವೇಯಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ತ ಶ್ರಮ, ವಿಶ್ರಾಮಕ್ಕೇಯಿರುವುದು.
- ವಿಶ್ರಾಮ ಯೋಗ್ಯ ಅವಧಾರಣ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ, ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಿಂದ ಹಾಗು ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಸಹಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸತ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯವಿದ್ದೇಯಿದೆ.
- ನ್ಯಾಯಾಶ್ರಿತ ಮಾನವೀಯ ಇಕಾಯಿಯಿಂದ (ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗು ವಿಶ್ವ) ಸಂಪಾದಿತ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ತಥಾ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾತ್ರ ಸುಕೃತ ಪರಿಣಾಮ, ಪರಿಪಾಕ ಫಲಕ್ಕಾಗಿಯಿರುವುದು (ಕಾರಣ), ಇದರಿಂದಲೇ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನ್ಯಾಯಾಶ್ರಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ಅದರ ವಿಪರೀತ ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಭ್ರಮೆ ಹಾಗು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಆವಿರ್ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಲಘು ಮೌಲಿಕತೆಯಿಂದ ಗುರು ಮೌಲಿಕತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ 'ಸುಕೃತ' ಮತ್ತು ಗುರು ಮೌಲಿಕತೆಯಿಂದ ಲಘು ಮೌಲಿಕತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಗೆ 'ವಿಕೃತ' ಪರಿಣಾಮ, ಪರಿಪಾಕ ಹಾಗು ಫಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿ, ಗುಣ ಹಾಗು ವಿಷಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ -

(1) ಮಾನವೀಯತೆ

(2) ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ,

(3) ಅಮಾನವೀಯತೆ.

★ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ವಿಷಯವಿರುವ ಇಕಾಯಿಗೆ 'ಮಾನವ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ವಿಷಯವಿರುವ ಇಕಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕೃತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ - (೧) ದೇವ ಮಾನವ ಮತ್ತು (೨) ದಿವ್ಯ ಮಾನವ. ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ವಿಷಯವಿರುವ ಇಕಾಯಿಗಳಿಗೂ ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕೃತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ - (೧) ಪಶು ಮಾನವ ಮತ್ತು (೨) ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವ.

- ಮಾನವ ಜಾಗೃತ; ಅತಿಮಾನವ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತ ತಥಾ ಅಮಾನವನು ಅಜಾಗೃತ ಇಕಾಯಿ .
- ಶೋಷಣೆ ತಥಾ ಪೋಷಣೆ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಗುರು-ಮೌಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಲಘು - ಮೌಲೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇದು ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಹ್ರಾಸದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಲಘುತ್ವದ ಗುರುತ್ವದ ಮೇಲೆ, ಸಂಕೀರ್ಣತ್ವದ ವ್ಯಾಪಕತ್ವದ ಮೇಲೆ, ಅಲ್ಪತ್ವದ ಬೃಹತ್ವದ ಮೇಲೆ, ವ್ಯಷ್ಟಿತ್ವದ ಸಮಷ್ಟಿತ್ವದ ಮೇಲೆ, ದುರ್ಬಲದ ಸಬಲದ ಮೇಲೆ, ಅಕ್ಷಮದ ಸಕ್ಷಮದ ಮೇಲೆ, ಅನಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯಾಸ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತದನುಸಾರ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ, ನ್ಯಾಯವಾದಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಫಲ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದೂಯಿಲ್ಲ.
- ಏಕವನ್ನು ಅನೇಕದಿಂದ ತಥಾ ಅನೇಕವನ್ನು ಏಕದಿಂದ ಅನುಸರಣೆ ಹಾಗೂ ಅನುಕೂಲತೆ ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಸಫಲವಾಗಿದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅಸಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರವೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಟುಂಬದ, ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಸಮಾಜದ, ಒಂದು ಸಮಾಜದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಸಹಿತ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ವ್ಯವಹಾರ ತಥಾ ಅನುಸರಣೆ - ಪ್ರಣಾಳಿಯಿದೆ. ಅನುಸರಣೆ-

ಪ್ರಣಾಳಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗೀಯತೆಯ ಅನುಭವ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ. ಇದರ ವಿಪರೀತ ಕ್ರಮದಿಂದ ನರಕೀಯತೆಯಿದೆ. ಇದು ಸಿದ್ಧವೇಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಗುರುಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಲಘುಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

- ಮಾನವೋಚಿತ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಆಚರಣೆ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ.
- ನಿಯಮವೇ ನ್ಯಾಯ, ನ್ಯಾಯವೇ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕ, ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನವೇ ನಿತ್ಯ ಸುಖ. ಸಮಾಧಾನವೇ ನಿಯಂತ್ರಣ, ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ನಿಯಮ.
- ರೂಪ, ಬಲ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿ. ಇದರ ಸಫಲತೆ ಇದರ ಸದುಪಯೋಗದಿಂದಲೇಯಿದೆ, ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಭವ. ಇದು ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಿದೆ:-
 - ★ ರೂಪದ ವ್ಯವಹಾರ ಸಚ್ಚರಿತೆಯ ಸಹಿತ, ಬಲದ ವ್ಯವಹಾರ ದಯೆಯ ಸಹಿತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ವಿವೇಕ ಹಾಗು ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಿತ ಸಂತುಲಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಿದೆ. ಇದೇ ನಿಯಮ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯ.
- ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಹಾರ ನ್ಯಾಯಾಶ್ರಿತವಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕ್ಲೇಶದ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜನ, ಧನ ಹಾಗು ಯಶ, ಇದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ಸಂಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯ-ಸಮ್ಮತ ಸಂಬಂಧ ನಿರ್ವಾಹದ ನೀತಿ ಹಾಗು ರೀತಿಯಿಂದ, ವಿಧಿ - ವಿಹಿತ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಸಾಯ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗು ಅನುಸಂಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥದಿಂದಲೇ ಈ ಸಂಪತ್ತಿಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ತಥಾ ಸಫಲತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಜನ, ಧನ ಹಾಗು ಯಶದ ಉಪಯೋಗ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಇರಬೇಕು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಯೋಗ, ಸಹಕಾರ್ಯ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭಾವನೆಯ ವಿಕಾಸ ಸಂಭವ, ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಪ್ರತಿ ದೃಢತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

- ನ್ಯಾಯವಾದಿ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ, ವೈಚಾರಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆ ತಥಾ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾನುಭೂತಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸದುಪಯೋಗಾತ್ಮಕ ನೀತಿಯ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಬೋಧಗಮ್ಯ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪನ ಮತ್ತು ಸತ್ತಾನುಭೂತಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಗ್ಯ ಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ ಹಾಗು ಪರಂಪರೆಯ ಪಾಲನೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯ ಉದ್ಭವ ಹಾಗು ವಿಕಾಸದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸಫಲತೆಯ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಸಫಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯಲು ಅಧಿಕ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿದೆ. ಲಘು ಮೌಲ್ಯವೂ ಗುರು ಮೌಲ್ಯದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಕೃಷ್ಟವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಫಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ಮುಖವಾಗಲು ಹಾಗು ತದನುಸಾರ ಪ್ರಯೋಗ, ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗು ವ್ಯವಸಾಯ ತಥಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣ, ಅವಸರ ಹಾಗು ಸಾಧನ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ನ್ಯಾಯವೇ ವಿಧಾನ, ವಿಧಾನವೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಜ್ಞಾನ - ವಿವೇಕ - ವಿಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನ - ವಿವೇಕ - ವಿಜ್ಞಾನವೇ ನಿಯಮ, ನಿಯಮವೇ ನಿಯಂತ್ರಣ, ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ನ್ಯಾಯ.
 - ನ್ಯಾಯ, ವಿಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ನಿಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಲು ಹಾಗು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ವಿಧಾಯಕ, ವಿದ್ವಾನ, ವಿಚಾರಕ ಹಾಗು ಪ್ರಚಾರಕನ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ✧ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ - ವಿಧಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ ನೈತಿಕತೆಯ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವವ - ಮಾಡಿಸುವವ ತಥಾ ವಿಪರೀತ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಪೂರ್ವಕ ಸುಧಾರಣೆ ತರಲಾಗುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ವಿಧಾಯಕ - ವಿಧಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ. ವರ್ತಮಾನ ವಾತಾವರಣ ಹಾಗು ಪರ್ಯಾವರಣ ಹಾಗು ಸಂತುಲನದ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೀತಿ - ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾನ ಹಾಗು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ-ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 'ವಿಧಾಯಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ✧ ವಿದ್ವಾನ - ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಸಹಿತ, ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಸಮಾಪಹರಣ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಸಮಾಧಾನದ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 'ವಿದ್ವಾನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ವಿಚಾರಕ - ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಸಹಿತ ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಸಮಾಪಹರಣ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 'ವಿಚಾರಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಪ್ರಚಾರಕ - ನೈತಿಕತೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹಾಗು ಮೌಲ್ಯದ, ಕಲಾಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಜನ - ಮಾನಸದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವವನಿಗೆ 'ಪ್ರಚಾರಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಪ್ರಜೆ - ನಿಯಮ ಸಹಿತ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಿಗೆ 'ಪ್ರಜೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ವಿಚಾರಕ ಹಾಗು ವಿದ್ವಾನರೆ ಪ್ರಚಾರಕರಾಗಬಹುದು.
- ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಶಾಸಕ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಉಪಜ. ಅತಃ ಶಾಸಕ ವಿಚಾರಕನಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಕ ಸದಾ-ಸದಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪೋಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸಕ ಸದಾ-ಸದಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶೋಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅತಃ ವಿಚಾರಕ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ) ಎಂದಿಗೂ ಶಾಸಕನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲಾ ಹಾಗು ಶಾಸಕ ಎಂದಿಗೂ ವಿಚಾರಕನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
 - ಯಾವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ವೈಚಾರಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ; ಆವಾಗ ಅವನು ವ್ಯವಹಾರ ಪಕ್ಷದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತಾನೆ ಹಾಗು ಇದೇ ಅವನ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭದ ಅಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ವೈಭವ.

- ★ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅರ್ಥವೇ ಸಮಾಧಾನ.
ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ನಿಹಿತವಿರುತ್ತದೆ.
- * ಮಾನವನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಿಚಾರ ಮೂಲಕವೇ. ಅತಃ
ವೈಚಾರಿಕ ಪಾರಂಗತತೆಯಿಂದಲೇ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಿಪುಣತೆ, ಕುಶಲತೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ,
ವೈಚಾರಿಕ ಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ನ್ಯಾಯದಿಂದಲೇ
ವೈಚಾರಿಕ ಪಾರಂಗತ್ಯ, ವೈಚಾರಿಕ ಪಾರಂಗತ್ಯದಿಂದಲೇ ಭಾವದ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಶಾಕರಣ
ಸಂಭವ. ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಅಧ್ಯಯನವೇ ವೈಚಾರಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು
ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಯೇ ಆನಂದ, ಇದೇ ಸಫಲತೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ.
- ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ವಾಂಛೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ, ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ
ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ನ್ಯಾಯದ ಪೋಷಣೆಯ ಮೂಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ,
ಮಾನವೀಯತೆ - ಸಂಪನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಭಾಷೆ - ಪ್ರಸಾರಣೆ - ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು
ಮಾನವನ ಅಭ್ಯುದಯ ಹಾಗು ವಿಕಾಸದ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ 'ಅನುಭೂತಿ
ಹಾಗು ಅಧ್ಯಯನ' ಮಾನವನು ವಿಶ್ರಾಮದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವಿಶ್ರಾಮವೇ
ಸಮಾಧಾನ.
- ಉತ್ಪಾದನೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉಪಭೋಗ, ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗು ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಸಮಾಜ - ಶೋಷಕ
ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ತಥಾ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆವಾದಿತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ,
ಅನ್ಯಥಾ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು
ಸಮಾಜ ನ್ಯಾಯ ಪೋಷಕವಾಗುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆವಾದಿತೆ
ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪರಧನ, ಪರನಾರಿ ಹಾಗು ಪರಪೀಡನ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ,
ಇದರಿಂದಲೇ ಅಮಾನವೀಯತೆವಾದಿ ಮಾನಸಿಕತೆ, ಭಾಷೆ, ಪ್ರಸಾರಣೆ, ಪ್ರಕಾಶನ ಹಾಗು
ಪ್ರದರ್ಶನೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಭ್ರಮೆಯ ಹಾಗು ವಿಲಾಸಿಕತೆಯ
ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಾನವ-ಕುಲವನ್ನು ಅಸಂತುಲಿತ, ವ್ಯಾಕುಲ ಹಾಗು
ತ್ರಸ್ತಮಾಡಿದೆ.
- ಮಾನವ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಹಾಗು ಸಹಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ
ಅವಸರ ಹಾಗು ಸಾಧನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಜನ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ.

- ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ಮಾನವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಉತ್ಪನ್ನಿಸಲು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಭಾವವಾದಿ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಯೋಗದಾನ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕಾರಣ. ಭ್ರಾಂತಿಯು ಮಾತ್ರ ಆರೋಪವೇ.
- ಭ್ರಾಂತಿ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯ ವಿಪರೀತದಲ್ಲಿದೆ. ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯೇ ನ್ಯಾಯದ ಕಾರಣ. ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಸಮಾಧಾನ, ಮನೋಬಲ, ಸುಖ, ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ, ಸ್ನೇಹ, ಅನುರಾಗ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಪ್ರೇಮ, ಸಹಜತೆ, ಸರಳತೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಆಹ್ಲಾದ ಹಾಗು ಆನಂದ ಸಹಜ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅನನ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ.
- ✧ ಸಮಾಧಾನ - ಯಾಕೆ, ಏನು, ಎಷ್ಟು, ಹೇಗೆಯ ಪೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಜ್ಞಾನದ 'ಸಮಾಧಾನ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಮನೋಬಲ - ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮನಃ ಅರ್ಥಾತ್ ಅರಿವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮನೋಯೋಗ ಸ್ಥಿತಿಗೆ 'ಮನೋಬಲ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಸುಖ - ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದೃಢತೆಗೆ 'ಸುಖ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ - ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸುವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ.
- ✧ ಸ್ನೇಹ - ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯದ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆಯೇ 'ಸ್ನೇಹ'.
- ✧ ಅನುರಾಗ - ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಪ್ಲಾವನೆಗೆ 'ಅನುರಾಗ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಶಾಂತಿ - ವೇದನೆ ವಿಹಿತ ಜಾಗೃತ ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ಥಿತಿ.
- ✧ ಸಂತೋಷ - ಅಭಾವದ ಅಭಾವ (ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ) ಅಥವಾ ಅಭಾವದಿಂದ ಅಭಾವಿತ ಚಿತ್ರಣ ವಿಚಾರ ಸಂಪನ್ನತೆ.
- ✧ ಪ್ರೇಮ - ದಿವ್ಯ ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವರ ಸಾನಿಧ್ಯತೆ,

- ಸಾಮೀಪ್ಯತೆ, ಸಾರೂಪ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಲೋಕ್ಯತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಲು ಅಂತಿಮ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ 'ಪ್ರೇಮ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.
- ✧ ಸಹಜತೆ - ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಮಾನಸಿಕ ವೈಚಾರಿಕ, ಚಿಂತನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ 'ಸಹಜತೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಸರಳತೆ - ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ 'ಸರಳತೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಕಾಯಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಚನಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು.
- ✧ ಆನಂದ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಗೆ 'ಆನಂದ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ✧ ಪೂರ್ಣತೆ - ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಪನ್ನತೆಯೇ 'ಪೂರ್ಣತೆ'.
- ✧ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ - ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ಭಾಷೆ, ಭಾವ, ಭೋಧ, ಸಂಕಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿಗೆ 'ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ★ ಭಾವ, ವಿಚಾರದ ಪ್ರತಿರೂಪವೇ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ಭಾವ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ ಸಂಯಮಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾರ್ಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪವಿತ್ರ ವಿಚಾರವೇ ಮನೋಬಲ ಅರ್ಥಾತ್ ಪವಿತ್ರ ವಿಚಾರಗಳು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು, ಮನೋಬಲವೇ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಾನ-ಸಮೃದ್ಧಿಯೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಪವಿತ್ರ ವಿಚಾರ, ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹಾಗೂ ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿದೆ.
 - ಸಮಯಾನುವರ್ತನೆ ಮೇಲೆಯೇ ಸಂಯಮತೆ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ನ್ಯಾಯದ ಯಾಚಕ. ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದೇ, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಹಲವಾರು ಮಾನವರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನವರತ ಪ್ರಯಾಸದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ.
- ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಮಾನವರ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವೇ 'ಸಾಮಾಜಿಕತೆ' ಹಾಗೂ ಇದೇ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬

ಪೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆ

- ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಸ್ವಯಂನ ಶೋಷಣೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಇಕಾಯಿ - ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ = ಶೋಷಣೆ

ಇಕಾಯಿ + ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ = ಪೋಷಣೆ

* ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಡ ಇಕಾಯಿಯ ಚೇಷ್ಟೆ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಕಾಯಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ದರ್ಶನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿಯೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಸೃಷ್ಟಿ, ಜಡ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯ, ಎರಡು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಜಡ ತನ್ನ 'ತ್ವ' ಸಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾನವನೇಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಆದರೆ ಚೈತನ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುವ (ಸ್ವಾಯತ್ತ) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಅರ್ಥ, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಅರ್ಥವೇನು? ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಅರ್ಥ, ತನ್ನನು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಮಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು. ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿದೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಅನುಭೂತಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

* ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪೋಷಣೆ ಸಹಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಇದರ ವಿಪರೀತ ಶೋಷಣೆಯಿದೆ.

- ★ ವಾತಾವರಣದ ಕ್ಷೋಭದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅನುಭೂತಿ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಯ ಚರಮ ಪರಿಣತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ತ ಅವರೋಧ 'ಶೋಷಕ' ಹಾಗು ಸಹಾಯಕ ಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವ 'ಪೋಷಕ'ವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಅವರೊಡನೆ ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು 'ಶೋಷಣೆ' ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಗತಿಶೀಲ ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು 'ಪೋಷಣೆ'.
- ★ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಪರಸ್ಪರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ, ಸ್ಥೂಲಪ್ರಭಾವವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಪ್ರಭಾವವಾಗಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯ ಪೋಷಣೆ ಹಾಗು ಶೋಷಣೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿದೆ, ಅತಃ ನಮಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೇದದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ಒಂದೇಯಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಎಲ್ಲರ ಸಾಮ್ಯ ಕಾಮನೆ 'ಸುಖ'ವೇ ಆಗಿದೆ. ನಿರಂತರ ಸುಖದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯೇ ಮಾನವನ ಚರಮ ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಸುಖದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವ, ತನ್ನ ವಾತಾವರಣೆಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಖ ಮಾನವ ಅನ್ಯರ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
- ಸಮಾಧಾನದ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಸುಖ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಜೀವನ' ಬಲ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಗೀತಮಯತೆ ಹಾಗು ಏಕಸೂತ್ರತೆಯೇ ಸುಖ. ಸರ್ವಮಾನವ ಸಮಾಧಾನಪೂರ್ವಕ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ಮಾನವನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸುಖದ ಕಾಮನೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
 - * 'ಜೀವನ ಪರಮಾಣು' ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವಿಕಸಿತ ಪದದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿದೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಅವರೋಧಕ ತತ್ತ್ವ ಭಯ. ಮಾನವ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದ ಭಯದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ -

(1) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಯ

(2) ಪಾಶವಿಕ ಭಯ

(3) ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಭಯ.

- ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮೂರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮಾನವ ಭಯಭೀತನಾಗಿದ್ದಾನೆ -

(1) ಪದ ಭಯ (2) ಮಾನ ಭಯ (3) ಧನ ಭಯ (4) ಮೃತ್ಯು ಭಯ

- ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾನವನ ಹತ್ತಿರ ಕೇವಲ ಮೂರ ಅರ್ಥವಿದೆ : -

(1) ತನ (2) ಮನ (3) ಧನ

- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನದ ನಿಯೋಜನೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಭೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಯ, ಪಾಶವಿಕ ಭಯ ಹಾಗೂ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

- ★ ಭಯದಿಂದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಮುದಾಯ ರೂಪಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಕಾಮನೆ ಮಾನವನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಅರ್ಥವೇ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕದ ನಿರ್ವಾಹ. ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕದ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಆಧಾರಭೂತ ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಪೋತ ನಾಲ್ಕು -

(1) ಸಭ್ಯತೆ, (2) ಸಂಸ್ಕೃತಿ, (3) ವ್ಯವಸ್ಥೆ, (4) ವಿಧಿ.

- ★ ಸಭ್ಯತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಮಾನವನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥದ ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸುಖದ ಅನುಭೂತಿಯ ಕಾಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಚಿಕ್ಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ಇಶಾಯಿಯ ತನಕ ಅರ್ಥದ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಉಪಭೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸುಖಿಯಾಗುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೆ ಏಕಾಕಿ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸುಖ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಯಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಸಂಘಟಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ನಿಯಮ ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. ಈ ನಿಯಮಗಳ ಸಭ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇವನ್ನು ಆವಷ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಅನಾವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಿತವೇ ಇವನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಧಿಯ ಜನ್ಮವಾಯಿತು.

★ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮ್ಮತ ವಿಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥ 'ತನ, ಮನ ಮಾತು ಧನದ' ಸದುಪಯೋಗಾತ್ಮಕ ನೀತಿಗಳ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯಾಯಿತು ಹಾಗು ಇದಕ್ಕೆ 'ಧರ್ಮ-ನೀತಿ'ಯ ಸಂಜ್ಞೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ-ನೀತಿಯೇ ಮಾನವನ ವೈಭವ.

★ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ಏಕಸೂತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗು ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ, ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥ - ತನ, ಮನ ಮತ್ತು ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಆಗುವಂತಹ ರಾಜ್ಯನೀತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಇಕಾಯಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಒಬ್ಬ ಮಾನವ ಹಾಗು ಪರಿವಾರದ ತನ ಹಾಗು ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಹಿತ ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ ಹಾಗು ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಸಂಭವ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

★ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಾರವಾಗುವ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತತ್ವ -

- ಸ್ವ-ಧನ, ಸ್ವನಾರಿ / ಸ್ವ-ಪುರುಷ ಮತ್ತು ದಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗು ವಿಶ್ವಾಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗು ಪರ-ಧನ, ಪರ-ನಾರಿ/ಪರ-ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಪರ-ಪೀಡಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ.
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ದಿಶೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ದಿಶೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಯಿಂದ ಪಾರಿವಾರಿಕ ನೀತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ದಿಶೆ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾರಿಕ ನೀತಿಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗು ದಿಶೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದರ ಭಿನ್ನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಲೂ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗು ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಮಹತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸಹಿತವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯ ಮಹತ್ವವೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಜಾಗೃತಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡತೆ ಹಾಗು ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯ ನೀತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯ (ನ್ಯಾಯ) ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಧನ, ಸ್ವನಾರಿ / ಸ್ವಪುರುಷ ಹಾಗು ದಯೆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಸಂಪನ್ನ ನೀತಿಯಿಂದಲೇ ಪೋಷಣೆ ಸಂಭವ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಪರ್ಕ, ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಶ್ರೋತವಾಗಿದೆ. ಸಂಪರ್ಕ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದಾಗಿರುತ್ತದೆ -

(೧) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕ (೨) ಮಾನವ ಸಂಪರ್ಕ.

- ★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ★ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ ಮಾನವ ಸಂಪರ್ಕವೇ, ಪೋಷಣೆ.
- ಯಾರು ಯಾವುದರ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅತಃ ಮಾನವನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಕ್ಷದ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ಪ್ರತಿ ಆವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮ ಸಹಿತ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿನ 'ನಿಶ್ಚಯ' ಹಾಗು ಅಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ 'ಮಾನ್ಯತೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ★ ಅತಃ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಪಕ್ಷದ ತಿರಸ್ಕಾರವೇ ಆ ಸಂಬಂಧದ ಶೋಷಣೆ.
- ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಪೋಷಣೆ ಯುಕ್ತ ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಮಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ತದನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸಂಭವ, ಅನ್ಯಥಾ , ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೀಡೆಯಿದೆ.

★ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಾತುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ -

(೧) ಘಟಣೆ (ಸಂಘಟಣೆ) (೨) ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು (೩) ಆಚರಣದ (ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ವಿಶಿಷ್ಟತೆ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಇಕಾಯಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ ಹಾಗು ಪೋಷಣೆಯ ವಿವೇಚನೆಯ ನಂತರ, ವಿಭಿನ್ನ ಇಕಾಯಿಗಳ

ಘಟನೆ (ಸಂಘಟನೆ), ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಆಚರಣದ (ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ವಿಶೇಷತೆ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಾದಾಗಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಶೋಷಣೆ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುವ ನಿಷ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ.

<u>ಇಕಾಯಿ</u>	<u>ಘಟನೆಯ (ಸಂಘಟನೆಯ)</u>	<u>ಘಟನೆಯ</u>	<u>ಆಶಿತ ಆಚರಣ</u>
	<u>ವಿಶಿಷ್ಟತೆ</u>	<u>(ಸಂಘಟನೆಯ) ಉದ್ದೇಶ</u>	
ಮಾನವ	ಅನುಭವ ಸಂಪನ್ನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶರೀರ	ಸುಖಾನುಭೂತಿ	ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ವ್ಯವಹಾರ
ಪರಿವಾರ	ಸೀಮಿತ ಅರಿವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯರ ಸಮೂಹದ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಘಟನೆ	ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿ	ಸಾಧನಗಳಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಗ ಸಮಾಧಾನಪೂರ್ವಕ
ಸಮಾಜ	ಸೀಮಿತ ಪರಿವಾರಗಳ ಸಮೂಹ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕ, ಎರಡೂ ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗಿದ್ದು.	ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಿತ ಸತ್ಯತೆ ಹಾಗು ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ಗತ ಮಾಡುವುದು, ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗ-ರಕ್ಷಣೆ	ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗು ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪ್ರಕಾಶನ ಹಾಗು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ. ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿಯಿಂದ ಲೋಕ-ವ್ಯಾಪೀಕರಣ.
ವಿಶ್ವ	ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮೂಹ, ಯಾವುದರ ಮೂಲ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಯೋಜಕ ತತ್ವವಿದೆ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ.	ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ	ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ.
ರಾಷ್ಟ್ರ	ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಧಾನತೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯಾಪಿ ಜನ ಜಾತಿಗಳ ಸಮೂಹದ ಘಟನೆ.	ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆ.	ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

★ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವರ್ಣಿತ ಉದ್ದೇಶ ಅರ್ಥಾತ್, ತನ, ಮನ ಮತ್ತು ಧನದ ಸದುಪಯೋಗ ಮತ್ತು ತನ, ಮನ ಮತ್ತು ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಹಾಗು ತದನುಕೂಲ ಆಚರಣವನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥರಗಳ ಘಟನೆಯ ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಮಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಕ ಪರಸ್ಪರತೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕ ಸದೃಢ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮನ್ವಯವಾದ ಧರ್ಮನೀತಿ ಹಾಗು

ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಆವಶ್ಯಕ, ಇದರಿಂದ ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಿರುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಾಗು ವಿಶಿಸಿತ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೋಷಣ - ಪ್ರಧಾನ ಗುಣಗಳಿಂದ ಹಾಗು ನೀತಿಗಳಿಂದಲೇ ಮಾತ್ರ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಜಾಗೃತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ★ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ಧರ್ಮನೀತಿ ಹಾಗು ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಾನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ ಪೋಷಕ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶೋಷಕವೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಲು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಆವಶ್ಯಕ, ಇದು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಪೂರ್ವಕ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ.
- ★ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮನ್ವಯವಾದ ಧರ್ಮನೀತಿ ಹಾಗು ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಆಧಾರಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಹಾಯತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ೧. ಭೂಮಿ ಏಕ (ಅಖಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ) ರಾಜ್ಯ ಅನೇಕ
 - ೨. ಮಾನವ ಜಾತಿ ಏಕ ಕರ್ಮ ಅನೇಕ
 - ೩. ಮಾನವ ಧರ್ಮ ಏಕ ಸಮಾಧಾನ ಅನೇಕ
 - ೪. ಸತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಕ ದೇವತೆ ಅನೇಕ
- ಉಲ್ಲೇಖಿತ ನಾಲ್ಕು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ ಸೂತ್ರದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು -
- ಮಾನವ ಜಾತಿ ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಗು ಭ್ರಮೆ ವಶ ತಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ. ಅನೇಕವಾಗಿರುವ (ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧ) ಕಾರಣ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಭೋಕ್ತಾವಾದವೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಎಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕತೆ, ಉಪಯೋಗಿತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನವ ಧರ್ಮ - ನೀತಿ

ಪರಿಭಾಷೆ

✦ ಸರ್ವಮಾನವ ಸುಖಪೂರ್ವಕ ಬಾಳಲು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಗು ಬಾಳುವುದೇ ಅನುಭೂತಿ. ಅರಿವುಳ್ಳ ಮಾನವ ಸಮ್ಮತ ಸಂಬಂಧ ನಿರ್ವಾಹದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ. ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅದಕ್ಕೆ 'ಮಾನವ ಧರ್ಮ ನೀತಿ' ಎಂಬುವ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ .

ಆವಶ್ಯಕತೆ

- ಮಾನವ ಧರ್ಮನೀತಿ ಸಹಜ ಅರಿವು ಹಾಗು ಪರಿಪಾಲನೆ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥ ಹಾಗು ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪದದ ಸದುಪಯೋಗದ ಕಾಮನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯ

- ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಿವು, ಸಾಧನ, ಅವಸರ ತಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಪಲಬ್ಧ ಪಡಿಸುವುದು, ಇದು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮೂರು ಮಾತುಗಳಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ -
 - 1. ಸಾಧಕ, 2. ಸಾಧನೆ 3. ಸಾಧನ

೧. ಸಾಧಕ: ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವನಿಗೆ 'ಸಾಧಕ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅರಿವು ಸಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.

೨. ಸಾಧನೆ: ತನ, ಮನ ಹಾಗು ಧನ ಸಹಿತ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ, ವಿಷಯ ಹಾಗು ಸ್ವಭಾವ ಸಹಿತ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು (ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ) ಪಡೆಯಲು ನಿಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಣಾಳಿಗೆ 'ಸಾಧನೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

೩. ಸಾಧನೆ: ತನ, ಮನ ಹಾಗು ಧನವೇ ಸಾಧನ. ಸರ್ವ ಮಾನವನಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಯೇ ಸಾಧ್ಯ.

- ಸಾಧನದ ನಿಯುಕ್ತಿ ಕಾಯಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಕೃತ, ಕಾರಿತ ಹಾಗು ಅನುಮೋದಿತ ಭೇದದಿಂದ ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ತ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿಯುಕ್ತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ -

(೧) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ (೨) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ (೩) ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ

- ★ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ.
- ★ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆ ಅರಿವು ಸಹಿತ ಅರಿವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಸಂಹಿತ ಸಮೇತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಣಾಳಿಯೇಯಾಗಿದೆ. ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸೇರಿದ್ದಾನೆ.

- ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ನಿಷ್ಠಾ ಸಂಬಂಧ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ -

1. ಪಿತ-ಮಾತಾ ಹಾಗು ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿ ಸಂಬಂಧ
2. ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಸಂಬಂಧ,
3. ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ,
4. ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಸಹೋದರಿ ಸಂಬಂಧ
5. ಸಂಗಡಿಗ - ಸಹಯೋಗಿ ಸಂಬಂಧ,

6. ಮಿತ್ರ ಸಂಬಂಧ,

7. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಬಂಧ

★ 1. ಪಿತ-ಮಾತಾ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿ ಸಂಬಂಧ: - ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿಯ ಸಹಿತ ಮಾತೃ-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶರೀರ-ಭಾವ ಸಹಿತ ಮೌಲಿಕತೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪಿತೃ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಧಾನ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತಾ ಪೋಷಣೆ ಪ್ರಧಾನ ಹಾಗೂ ಪಿತ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾತಾ-ಪಿತ, ಇವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಸಂತಾನ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿಶುಕಾಲದ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಒಂದು ಗುರುತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಯಾವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತಾರೋ, ಅವು ಮಮತೆ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸಲ್ಯ. ಮಮತೆ ಮೌಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೋಷಣೆ ಪ್ರಧಾನ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಯಿಯ ಪಾತ್ರ ಮಮತೆ ಪ್ರಧಾನ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಮತೆ ಮೌಲ್ಯದ ಧಾರಕ - ವಾಹಕ ಸ್ವಯಂ ತಾಯಿಯೇ.

ಅಭಿಭಾವಕ ಸಂತಾನದ ಅಭ್ಯುದಯವೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

* ಮಾತಾ ಹಾಗೂ ಪಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂತಾನದಿಂದ ಅದರ ಅವಸ್ಥೆಯ ಅನುರೂಪ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬಾಲಕನ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯೇ ಮಾತಾ-ಪಿತನ ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿಯ ಪ್ರತಿ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹದ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಅವರು ಶಿಶುವಿನ ಮಾತ್ರ ಮುಗುಳುನಗುವಿನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೌಮಾರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೌಮಾರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಅನಂತರ ಸಂತಾನರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸಭ್ಯತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾತಾ-ಪಿತ ತಮ್ಮ ಸಂತಾನರಿಂದ ಕೃತಜ್ಞತೆ (ಗೌರವತೆ)

ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಅಮೌಲ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನದಿಂದ ಸಂತಾನರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂತಾನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾ-ಪಿತ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯುದಯ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಕಾಮನೆ ವಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಾಂಛೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಂತಾನರಲ್ಲಿ ಮಾತಾ ಪಿತ ಹಾಗೂ ಗುರುವಿನ ಪ್ರತಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅವರು ಕೃತಘ್ನವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಕ್ಲೇಶ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಕ್ಲೇಶಿತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

★ 2. ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಸಂಬಂಧ -

- * ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಚರಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ 'ಒಂದು ಮನ ಎರಡು ಶರೀರವಾಗಿ' ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು. ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಾಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧವೇಯಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ.
- * ಒಂದು ಮನ ಮತ್ತು ಎರಡು ಶರೀರ ಅನುಭವಿಸಲು ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಿರೋಧಪೂರ್ವಕ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೇ ಅವಸರ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಮಾನ, ಸಮ್ಮಾನ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಆದರ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸು ಪತಿ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಸ್ವೀಕೃತಿಯೂಯಿರುತ್ತದೆ. ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶರೀರ ಒಂದು ಮನವಿರುವ ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣ.
- * ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೌಲ್ಯ ಸದಾ-ಸದಾವಿರುವುದು ಪರಮಾವಶ್ಯಕ. ಇದೇ ಮೂಲ ಬಿಂದು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಂಬಂಧ ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಶರೀರ ಕಾಲ ತನಕ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಮಾಣ. ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧ ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಸಂಬಂಧ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಗುರುತು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಪೂರ್ವಕ

ಸಮ್ಯಾನ, ಸ್ನೇಹ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರಂತರ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಸಮಯ-ಸಮಯಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯೂನವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೌಲ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮ ಮೌಲ್ಯ; ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕರಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇ ಪ್ರೇಮ ಮೌಲ್ಯ. ವಾಸ್ತವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ವಸ್ತುವಿನ ಮೌಲಿಕರಣೆ, ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೌಲಿಕರಣೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅನುಸಾರ ಪಾತ್ರತೆಯ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕ. ನಿತ್ಯ ಮೌಲಿಕರಣೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಾವು ಮೌಲಿಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸ್ಥವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನೈಮಿತ್ತಿಕದ ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಧ್ಯಾನಪೂರ್ವಕ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಆಗುತ್ತಾ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಸಹಜ ರೂಪದಿಂದಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅನುಸಾರ ಪಾತ್ರತೆ, ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೌಲಿಕರಣೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಾಗುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಎರಡೂ ಮೌಲಿಕರಣೆಯ ಸಹಿತವೇ ಪಾತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತುಲನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪತಿ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಪಾತ್ರತೆಯೇಯಿಲ್ಲ. ಇದು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರೌಢ / ಯುವರಲ್ಲಿ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಖವಿರಬಹುದೆಂಬುವುದು ಸಂಭವ. ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಪಡೆಯಲು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಮಹತ್ವ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತಥ್ಯಗಳನ್ನು, ಪೂರ್ವ ಆಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದೇ ದುಃಖ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯ ಕಾರಣ. ಇದೇ ಭ್ರಮೆ.

★ 3. ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ -

- * ಗುರುವಿನಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಪ್ರತಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಬೋಧ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವ ಆಶೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- * ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನಿಂದ, ಅವನ ವಾಂಛೆ ಹಾಗು ಜಿಜ್ಞಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯ, ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ಕಾಮನೆಯ ಸಾಮ್ಯತೆಯಿದೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕತೆಯಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರದಾತ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಪ್ತಕರ್ತ. ಪ್ರಾಪ್ತಕರ್ತ ಮತ್ತು ಪ್ರದಾತನ ಒಂದೇ ಅಭಿಲಾಶವೇನೆಂದರೆ 'ಬೋಧ' ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು.
- * ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬೋಧ-ಪೂರ್ಣವಾದಾಗ, ಅದೇ ಸಮಯ ಗುರು ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಗುರುವಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡವರು ತಮಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ವಾಂಛಿತ ಗುಣಗಳ ಪ್ರಸಾರಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ, ತೋಷವನ್ನು (ಉತ್ಸವಿತವಾಗುವುದು) ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇದೇ ಅವರ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಅರ್ಪಣೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಅಭಿಲಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- * ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಿನ ಜೊತೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಸಹಿತ ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಸಹಜ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮಿಲನ. ಯೋಗ, ಮಿಲನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಯೋಗ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗೃತಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಪೂರ್ವಕ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಗುರುವೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವವನು ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸದಾ-ಸದಾ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹಾಗು ವಿಶ್ವಾಸ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶಿಷ್ಯರು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಾರೋ, ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಸ್ತೋತ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ. ಯಾವಾಗೆಲ್ಲಾ ಶಿಷ್ಯನ ಜಿಜ್ಞಾಸ ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶಯ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಶಯ ಮುಕ್ತಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಗೌರವ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಮೌಲ್ಯ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿತವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಪೂರ್ವಕ ಉತ್ಸವಿತವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.

★ 4. ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಸಹೋದರಿ ಸಂಬಂಧ -

* ಸಹೋದರ ಹಾಗೂ ಸಹೋದರಿಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೌಹಾರ್ದ-ಭಾವದ ನಾಮದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾಶೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸವವಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಜಾಗೃತಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಆಪ್ಲಾವಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬಳು ಸಹೋದರಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಪ್ಲಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತಾಳೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಆಪ್ಲಾವನೆ ಸಹೋದರನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದರನ ಸಹೋದರನ ಜೊತೆ, ಸಹೋದರಿಯ ಸಹೋದರಿಯ ಜೊತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

* ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯ ಗುರುತು ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ, ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪರಿವಾರ ಸಮ್ಮತ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಿವಾರ ಸಮ್ಮತ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಅನುಸಾರ, ಕೌಮಾರ್ಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ, ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೌಲೀಕರಣೆಯಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಿತ್ರರ ಸಹಿತವೋ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿ, ಈ ಬಿಂದುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೌಲೀಕರಣೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅವಾಗಲೂ ಅಭಿಭಾವಕ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ಸಹಿತ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಸರಣೆಯು, ಈ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಮೌಲೀಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಂದುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಸ್ವಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಯೋಗದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುವ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕೌಮಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಯುವಾವಸ್ಥೆಯ ನಡುವೆ ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿ, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿ-ಸಹೋದರಿಯ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಶಾಸನದ ಮಾತಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಶಾಸನ, ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅನುಶಾಸನ, ಗುರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿಭಾವಕರು ಬಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅನುಶಾಸನ ಬೋಧ ಸಂತಾನರಲ್ಲಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ತತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಮಾನವ ಸಂತಾನ ಅನುಶಾಸನವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಜೊತೆ ಜೋಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸಹಿತ ಆವಶ್ಯಕ-ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹಾಗು ಉಪಯುಕ್ತ ಅನುಪಯುಕ್ತ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವೈಚಾರಿಕ ನಿಯುಕ್ತಿಗಳಿರುವುದು ಸ್ವಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಶಾಸನ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಉಪಯೋಗಿತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ-ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಸಂತಾನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂತಾನ ಬಾಳುತ್ತಾ ಅರ್ಥಾತ್ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ, ಅನುಶಾಸನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ, ಯೋಚನೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಾ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಲೇ, ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗುವುದೇ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಅನುಶಾಸನದ ಆಶಯವಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ.

ಯುವಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಶಾಸನದ ಪ್ರಮಾಣ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅಭ್ಯುದಯದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾನುಶಾಸನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಾನವ ಸಂಚೇತನೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕತೆ. ಇದು ಶಿಷ್ಯ-ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಲೋಕ ಸುಲಭವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರ ವಿಚಾರ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತಲೇ ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿ-ಮಿತ್ರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕ ಸಮ್ಮಾನ ಹಾಗು ಮೌಲಿಕರಣಪೂರ್ವಕ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸದಾ-ಸದಾ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮ್ಮಾನ, ಸ್ನೇಹ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಮ ಮೌಲ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಭಾವೀಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

★ 5. ಸಂಗಡಿಗ - ಸಹಯೋಗಿ ಸಂಬಂಧ

* ಒಬ್ಬರಿನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪೂರಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಸಹಯೋಗಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಸಂಗಡಿಗನ ದಾಯಿತ್ವ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧ. ಇವಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಬಿಂದು ದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊಡುಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯತಃ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೌಲ್ಯವಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಗೌರವ, ಸಮ್ಮಾನ, ಸ್ನೇಹ ಮೌಲ್ಯ ಅರ್ಪಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಯೋಗಿಯ ಪ್ರತಿ ಸಮ್ಮಾನ ಮೌಲ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಹಿತ ಅರ್ಪಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಂಗಳ ಮೈತ್ರಿಯಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

* 6. ಮಿತ್ರ ಸಂಬಂಧ -

✧ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಜ ಸಮಾನತೆಯೇ ಮಿತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವಿರುವುದಕ್ಕೆ 'ಮಿತ್ರ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಪರೀತ ಘಟನೆ ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ತನ, ಮನ ಮತ್ತು ಧನ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದು, ಹಾಗು ಮಿತ್ರವನ್ನು ಆ ಘಟನೆ-ವಿಶೇಷ ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲವಾಗುವುದು, ಇದೇ ಮಿತ್ರತೆಯ ಚರಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಘಟನೆ ಗ್ರಸ್ತ ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗ್ರಸ್ತ ಮಿತ್ರನ ಕಷ್ಟಗಳು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾಸಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಹಾರವಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇದೇ ಮಿತ್ರತೆಯ ಕಸೋಟಿ.

✧ ಮಿತ್ರತೆಯ ನಿರಂತರತೆ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ವಾಹದ ಈ ಸಮಸ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ವ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿ ತನಕ ಪೋಷಕ ಅನ್ಯಥಾ ಶೋಷಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಿತ್ರ-ಮಿತ್ರ ಸಂಬಂಧದ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮ್ಮಾನ ಹಾಗು ಸ್ನೇಹ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ ಹಾಗು ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧ ಭಾವಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನವನಿಗೆ ಸುಖವೇ ಧರ್ಮ. ಸುಖದ ಆಶೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಿರುವ ಮಾನವನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಈ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ವಿಮುಖಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮದ ಪರಿಭಾಷೆಯೇ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ “ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ವಿಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಥವಾ ಯಾವುದರ ವಿಯೋಗ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೋ, ಅದು ಅದರ ಧರ್ಮ”. ಧರ್ಮದ ಇದೇ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪದಾರ್ಥದ ಧರ್ಮ ‘ಅಸ್ತಿತ್ವ’, ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ವನಸ್ಪತಿಯ ಧರ್ಮ ‘ಪುಷ್ಟಿ’, ಜೀವಗಳ ಧರ್ಮ ‘ಬಾಳುವ ಆಶೆ’ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಧರ್ಮ ‘ಸುಖ’ ಪ್ರತಿಪಾದಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಕಸಿತ ಅವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಯ ಧರ್ಮ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

✧ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ತಾರ್ತಮ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರ ಪಕ್ಷದ ಅನುಷಂಗಿಕ ಮಾನವನ, ವಿಭಿನ್ನ ವಿಭೂತಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕ ಹಾಗೂ ವಾಂಛನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತು, ಪ್ರತಿಯೋಬ್ಬ ಮಾನವ ಶಿಶು-ವೃದ್ಧ ನಿಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲರು ಸುಖಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಖವೂ ನಿಯಮದಿಂದ, ದುಃಖವೂ ನಿಯಮದಿಂದಾಗುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅತಃ ನಿಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಾನವ ಯಾವ ನಿಯಮ-ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸುಖಿಯಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಅದರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರವಿದೆ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ

- 1. ಬಲಶಾಲಿ ದಯಾಪೂರ್ವಕ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ,
- 2. ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕ,
- 3. ರೂಪವಂತ ಸಚ್ಚರಿತಪೂರ್ವಕ,
- 4. ಪದವಂತ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ,
- 5. ಧನವಂತ ಉದಾರತೆ ಪೂರ್ವಕ,
- 6. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಷ್ಠೆ ಪೂರ್ವಕ,
- 7. ಸಹಯೋಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಪೂರ್ವಕ
- 8. ಸಂಗಡಿಗ ದಾಯಿತ್ವ ಪೂರ್ವಕ

- 9. ತಪಸ್ವಿ ಸಂತೋಷ ಪೂರ್ವಕ,
- 10. ಲೋಕ ಸೇವಕ ಸ್ನೇಹ ಪೂರ್ವಕ,
- 11. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಪೂರ್ವಕ ಮಾನವ ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.
- 12. ರೋಗಿ ಹಾಗು ಬಾಲಕರ ಸಹಿತ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಲನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಖಾನುಭೂತಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

★ ಧರ್ಮನೀತಿಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಮಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಫಲವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾಡಲಾಗುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಏನೆಂಬುವುದು ಕೆಳಗೆ ದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಧರ್ಮನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಇದಕ್ಕೆ, ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪೋಷಕವಾಗಿದೆ.

- 1. ಪುರುಷನ ಜೀವನ ಯತಿತ್ವದಿಂದ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು ಯತಿತ್ವ.
- 2. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೀವನ ಸತಿತ್ವದಿಂದ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಸತಿತ್ವ.
- 3. ಮಾತಾ-ಪಿತ, ಇವರ ಜೀವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ,
- 4. ಪುತ್ರನ ಜೀವನ ನೈತಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ,
- 5. ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ನಿಯಮದ ಸಮರ್ಥನೆ ಹಾಗು ಪಾಲನೆಯಿಂದ,
- 6. ಪ್ರಜಾವಿನ ಜೀವನ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರಿಂದ,
- 7. ಗುರುವಿನ ಜೀವನ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಪೂರ್ವಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ
- 8. ಶಿಷ್ಯನ ಜೀವನ ಗುರುವಿನಿಂದ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರ್ಥ ಬೋಧ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ,
- 9. ಸಹಯೋಗಿಯ ಜೀವನ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ,
- 10. ಸಂಗಡಿಗನ ಜೀವನ ದಾಯಿತ್ವಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ,
- 11. ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಸಹೋದರಿಯ ಜೀವನ ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರ ಅನನ್ಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಆಶೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಸ್ನೇಹ ಸಹಿತ ದಾಯಿತ್ವದ ವಹನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ,

- 12. ಮಿತ್ರನ ಜೀವನ ಪರಸ್ಪರ ಉದಾರತೆ ಪೂರ್ಣ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಿತ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಫಲವಾದರೆ, ಇದೇ ಧರ್ಮ-ನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸಮೂಲ ನಿರಾಕರಣೆ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಆಚರಣದಿಂದಲೇ ಮಾತ್ರ ಸಂಭವ. ಇದೇ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

★ 7. ಅರಿವುಳ್ಳ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧ -

* ಮಾನವತ್ವ ಸಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನ ನಿರ್ವಾಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಧಾರಕ-ವಾಹಕ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನೇಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ವಕವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನರ-ನಾರಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಗುರುತಿಸುವುದು, ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದರ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ದಾಯಿತ್ವದ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರಿವುಳ್ಳ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ರಮಶಃ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವನನ್ನು ಒಂದು ಇಕಾಯಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುತಿಸುವುದರ ಫಲನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ವಾಹ ವಿಧಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಅನುಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವ ಪರಿವಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಾಗಿದಾರಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ತನ್ನಲ್ಲಿ, ತನ್ನಿಂದ ಅರಿವುಳ್ಳ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಿವುಳ್ಳ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನರ-ನಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಸಹಜ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ,

ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಮಾನವ ರಾಜ್ಯ - ನೀತಿ

ಪರಿಭಾಷೆ

- ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ಅರ್ಥ - ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರದಾನಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವ ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ರಾಜ್ಯ - ಯಾವ ಭೂಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಆವಾಸವಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ 'ರಾಜ್ಯ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

ಆವಶ್ಯಕತೆ

- ಮಾನವ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನ ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜಿತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಜಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ - ನೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಅರಿವು, ಅರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯ

- ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆ.
- ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡಲು ಸಾಧನ, ಅವಸರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆ, ಇದು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವುದು.
- * ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಸಹಜ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನ ಸುಲಭ ಮಾಡುವ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಅರಿವಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅರಿವು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪಿ ಜೀವನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ ರೂಪಿ

ಆಚರಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನರ-ನಾರಿ ಇದರ ಜ್ಞಾತ ಕರ್ತಾ-
ಬೋಕ್ತವಾಗಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದರಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾನವ
ತನಕ ಬೋಧಗಮ್ಯ, ಅನುಭವ ಗಮ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.
ಇದೊಂದೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ದೂರ
ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು.

- * ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ
ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಮತ್ತು ಆಚರಣದಿಂದ
ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಾಗುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಐದು
ಬಿಂದುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇದು (1) ಮಾನವೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕಾರ (2) ನ್ಯಾಯ -
ರಕ್ಷಣೆ (3) ಉತ್ಪಾದನೆ-ಕಾರ್ಯ (4) ವಿನಿಮಯ - ಕೊಡ (5) ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ-ಸಂಯಮದ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಐದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ
ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನವೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ - ಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಫಲತೆ
ಅರ್ಥ ಬೋಧವಾಗುವ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯಾಯ - ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಫಲತೆ ಸಂಬಂಧಗಳ
ಗುರುತು, ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ, ಮೌಲಿಕರಣಪೂರ್ವಕ ಉಭಯ ತೃಪ್ತಿಯ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ - ಕಾರ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ಪರಿವಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ , ಸಮೃದ್ಧಿಯ
ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿನಿಮಯ - ಕೋಶ ಶ್ರಮ
ಮೌಲ್ಯದ ಗುರುತು ಸಹಿತ, ಶ್ರಮ ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.
ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ-ಸಂಯಮ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು
ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯ ಶರೀರದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಸಹಜ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆಯ ದ್ಯೋತಕ
ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆಯ
ದ್ಯೋತಕ. ಇದೇ ರಾಜ್ಯ ವೈಭವದ ಸ್ವರೂಪ. ಈ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿವಾರ
ಸಮಾಧಾನ - ಸಮೃದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕ ಬಾಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸಮಸ್ಯೆಯಿದ್ದರೆ ಸಮಾಧಾನವಿದ್ದೇಯಿದೆ. ಸಮಾಧಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚಿತತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.
- ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಅನಿಶ್ಚಿತ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯ ನಿರಂತರತೆಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವಿಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವಶ್ಯಕ.
- ★ ಇದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಹಾಗೂ ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಯಾನುವರ್ತಿ ನೀತಿಯಿಂದ ಅನಿಶ್ಚಿತ ದಿಶೆ, ಗತಿ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಯೇ ಸಂಭವ, ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಯವಾದಿ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಾನ್ವಯನಕ್ಕೆ ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಆಧಾರ.
- ★ ವಿಧಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿಷೇಧದ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ (ಸಮಾಧಾನ) ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಿಧಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂವರ್ಧನೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ನಿರ್ಣಿತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿಜಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ವಿಧಿಗಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂವರ್ಧನೆಯೇ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಪರಂಪರೆ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆ, ವಿಶ್ವಾಸ.
- ವಿಧಿಯ ಮೂಲ ಸೂತ್ರ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣವೇ.
- ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನೇ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಯೋಜನ, ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಸೂತ್ರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಹಾಗೂ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಈ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಮಾಜ ಅಖಂಡತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈಭವಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ✧ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಧರ್ಮನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ - ನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಅವಸರ ಹಾಗೂ ಸಾಧನ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವಂತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಿದೆ.

- ★ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪಾದಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯವೇ ಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯ.
- ✧ ರಾಜ್ಯ - ನೀತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ತನ, ಮನ ಹಾಗೂ ಧನದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ನಿಯಮದ ಅವಧಾರಣಗಳೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೌದ್ಧಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ನಿಷೇಧ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
- ★ ಸದುಪಯೋಗಿ ರಾಜ್ಯ-ನೀತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಗೆ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ನಿಷೇಧ ನಿಮ್ಮಾನುಸಾರ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ -

ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ

ವಿಧಿ (ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ)

- ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮಾಣ (ವ್ಯಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ)
- ಸ್ನೇಹದ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮದಿಂದ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತ) ಪ್ರಮಾಣ
- ವಿದ್ಯೆ (ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು) ಅರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ
- ಸರಳತೆ (ತೋರಿಕೆ ರಹಿತ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ) ಸಹಜ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಮೌಲಿಕರಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣ
- ಅಭಯ (ವಿವೇಕ) ಸಮಾಧಾನದ ಪ್ರಮಾಣ

ನಿಷೇಧ (ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ)

- ಸಂಗ್ರಹ (ಆಯವನ್ನು ವ್ಯಯದಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ)
- ದ್ವೇಷ (ಅವಷ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮದ ವಿರೋಧ) ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಾಶ, ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ
- ಅವಿದ್ಯೆ (ಸಂಶಯಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ) ಅಧಿಮೌಲಿಕರಣೆ, ಅವಮೌಲಿಕರಣೆ, ನಿರ್ಮೌಲಿಕರಣೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
- ಅಭಿಮಾನ (ತೋರಿಕೆ ಪೂರ್ಣ ಜೀವನ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಧಿಮೌಲಿಕರಣೆ)
- ಭಯ (ಅವಿವೇಕ)

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ

- ಸ್ವಧನ - ಪ್ರತಿಫಲ ಪಾರಿತೋಷ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ಪರಧನ (ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪಾಖಂಡ ಪೂರ್ವಕ

ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಾಪ್ತ ಧನ)
• ಸ್ವ-ನಾರಿ ಹಾಗು ಸ್ವ-ಪುರುಷ, ದಯಾಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಣಯ ಅನುಸಾರ ಪ್ರಮಾಣ)	• ಪರ-ನಾರಿ ಅಥವಾ ಪರ-ಪುರುಷ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರತಿರೋಧ)
• ದಯೆ (ಬಾಳಲು ಬಿಡುವುದು) ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ವಸ್ತು ಸುಲಭತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ	• ಪರ-ಪೀಡನ (ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ)

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ

★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿ ಖನಿಜ ವನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣ	★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ವ್ಯಯ (ಅತಿರಿಕ್ತ ವ್ಯಯ)
★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಯ ಸಂತುಲನದಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ	★ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾನುಪಾತೀಯ ಶೋಷಣೆ ಹಾಗು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭವದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಹಾಗು ಶೋಷಣೆ (ಧರಣಿ ಕ್ಷತಿಗ್ರಸ್ತ)
★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭವದಲ್ಲಿ ಆವರ್ತನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು	★ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಆವರ್ತನಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದು. ಅನಾವರ್ತೀಯ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು.

✧ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ವಿಧಿ ಹಾಗು ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮೂಲ ಆಧಾರವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದು ಸಮಸ್ತ ಅರ್ಥ - ತನ, ಮನ ಹಾಗು ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಯ ನೀತೀ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ-ನೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಆರು ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಿಂದುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾನವನ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಸ್ವಾನುಶಾಸನದ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ 1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ.
- ★ 2. ಆರ್ಥಿಕ ರಕ್ಷಣೆ, ಪರಿವಾರ ಸಹಜ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆವರ್ತನಶೀಲ ವಿಧಿಯಿಂದ.
- ★ 3. ಉತ್ಪಾದನೆ ರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂತುಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ.
- ★ 4. ವಿನಿಮಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜನೆ ಹಾಗು ವಿನಿಮಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ

- ★ 5. ವಿದ್ಯಾಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನ ಜ್ಞಾನ ವಿಧಿಯಿಂದ.
- ★ 6. ನೈತಿಕ ರಕ್ಷಣೆ, ತನ, ಮನ, ಧನ ರೂಪಿ ಅರ್ಥದ ಸದುಪಯೋಗ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ.
- ★ 1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣೆ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನ-ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ (ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವತ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಅಧಿಕಾರ ಧಾರಣ ಹಾಗು ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೀತಿ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತರಗತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿವಾರ ಹಾಗು ಸಮಾಜವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಭವವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಯದಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗುವಂತೆ, ಇದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಸಮೃದ್ಧಿ-ಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ಅನುಭವ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಸರ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಇಂತಹ ನೀತಿ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿರ್ಧಾರಿತಮಾಡಬಹುದು, ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಶೋಷಣೆಯ ಯಾವ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಆಧಾರದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
- ★ 2. ಆರ್ಥಿಕ ರಕ್ಷಣೆ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರ್ಥ ರಕ್ಷಣೆಯ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ನಿಮ್ಮ ಬಿಂದುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ -
 - (1) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕ್ಷಮತೆ, ಪಾತ್ರತೆ ಹಾಗು ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ. ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪ ಪರಿವಾರದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನದಿಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ - ಸಮೃದ್ಧಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದರಿಂದಿದೆ.
 - (2) ಪರಿವಾರ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ನೀಡುವುದು ಹಾಗು ತದನುರೂಪ ಸಾಧನ ಸುಲಭತೆ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು.
 - (3) ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ವಸುಳಭ ಮಾಡುವುದು.

(4) ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮ್ಮಾನ ಹಾಗು ಗೌರವ ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು.

(5) ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಅಧಿಕ ಶ್ರಮ ಹಾಗು ಸಾಧನ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು.

(6) ಅನೇಕ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಮತ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹಾಗು ಪಕ್ಷಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವೀಯತೆ ಸಹಜ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು.

(7) ಸ್ವಧನ, ಸ್ವನಾರಿ / ಸ್ವ ಪುರುಷ, ದಯೆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.

(8) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಜ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 'ಸಿರಿತನ-ಬಡತನ'ದ ಅಸಂತುಲನ ಸಮಾಪ್ತಿಸುವುದು.

(9) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಯುವರ್ಗದ ನರ-ನಾರಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸುಲಭ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು.

* ಸಮಸ್ತ ಅರ್ಥ ನೀತಿಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ವಿಷಯವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಷ್ಟ್ರ ತನಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಪೂರ್ಣ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ ಇದರ ಮೂರ್ತ ರೂಪ ಸ್ವಧನ, ಸ್ವ-ನಾರಿ / ಸ್ವ-ಪುರುಷ ಹಾಗು ದಯಾಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗು ಪರಧನ, ಪರ-ನಾರಿ / ಪರ-ಪುರುಷ ಹಾಗು ಪರ ಪೀಡನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯೇ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿಯ ಸಾಕಾರ ವ್ಯವಹಾರ್ಯ ರೂಪ ಸ್ವಧನ, ಸ್ವ-ನಾರಿ / ಸ್ವ-ಪುರುಷ ಮತ್ತು ದಯಾಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವೇ.

* 3. ಉತ್ಪಾದನೆ ರಕ್ಷಣೆ - ಪತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ತಂತ್ರದ ಪೂರ್ಣ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರ್ಥದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ

ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಂಜ್ಞೆ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮ ನಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿತ ಹಾಗೂ ಕಲಾ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ಪಾದನೆ.

- ▣ ಪ್ರಾಪ್ತ ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರದ ಸದುಪಯೋಗವೇ ಅರ್ಥದ ರಕ್ಷಣೆ.
- ▣ ಮಾನವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮುಖ್ಯತಃ ಎರಡೇ - 1. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು 2. ಉದ್ಯೋಗ. ಬಾಕಿ ಎಷ್ಟೇ ವ್ಯವಸಾಯವಿದೆಯೋ, ಅವು ಇದರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇದರ ಪೂರಕ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ.
- * ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಥ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು

(1) ನಿಪುಣತೆ, ಕುಶಲತೆ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು.

(2) ನಿಪುಣ ಹಾಗೂ ಕುಶಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುವುದು

(3) ಮಾನವ ಉಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಹಾರ, ಆವಾಸ, ಅಲಂಕಾರ, ದೂರಗಮನ, ದೂರಶ್ರವಣ ಹಾಗೂ ದೂರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯತೆ ನೀಡುವ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು.

(4) ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ, ನಿಪುಣತೆ ಹಾಗೂ ಕುಶಲತೆಯ ಅರಿವಿನ ಸಹಿತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು

(5) ಶ್ರಮದ ಫಲದ ಶೋಷಣೆಯಿಲ್ಲದಿರುವ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದು.

- * ವ್ಯವಸಾಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೀತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ನ್ಯಾಯದ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ ನೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ವಿತರಣೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಮುಚಿತ ಅವಸರ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

- * ೪. ವಿನಿಮಯ ರಕ್ಷಣೆ - ಉತ್ಪಾದಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಶ್ರಮ ಮೌಲ್ಯ ಮೌಲೀಕರಣ ಸಹಿತ ಮತ್ತವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - * ವಿನಿಮಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 - * 1. ಲಾಭ - ಹಾನಿ ಮುಕ್ತ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಗು ವಿತರಣೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
 - * 2. ಶ್ರಮ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ವಿನಿಮಯ ಆಧಾರಿತ ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಕಸಿತ ಮಾಡುವುದು.
 - * ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿನಿಮಯ ಲಾಭ - ಹಾನಿ ರಹಿತವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಇದು ವಸ್ತು ಹಾಗು ಶ್ರಮ ಮೌಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸಫಲವಾಗಿದೆ.
 - * 5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ ರಕ್ಷಣೆ - ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ವಿಚಾರ ವಿಧಿಯಿಂದ ವಿಧಿವತ ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತುಗತ ಸತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವ ಸೂಚನೆಗೆ 'ವಿದ್ಯೆ' ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - * ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಫಲ ಮಾಡುವ ದಾಯಿತ್ವ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಅಧ್ಯಾಪನ ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಣ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಣಾಲಿಯ ಮೇಲಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ.
 - * ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಣಾಳಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಮಾತಾ, ಪಿತ ಹಾಗು ಅಧ್ಯಯನ, ಇವೆಲ್ಲ ಏಕಸೂತ್ರಾತ್ಮಕವಾಗುವುದರಿಂದಲೇ ಸಫಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಕಾಸ ಸಂಭವ. ಇದರಿಂದ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹಾಗು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಣಾಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಧರ್ಮ-ನೀತಿ ಮತ್ತು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆ ರೂಪಿ ರಾಜ್ಯ-ನೀತಿಯ ನಿರ್ಭರ ಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ -
- * ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಸ್ವಭಾವ ಸಹಜ ಜ್ಞಾನ - ವಿವೇಕ-ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ಅರಿವು, ಅರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಭಾಗಿದಾರಿ ಸಂಪನ್ನ ನಾಗರಿಕರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಇವರಲ್ಲಿ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಸಫಲತೆ ನಿಮ್ಮ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದಿವೆ -

- (1) ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಿತ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ.
 - (2) ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಿತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ.
 - (3) ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಿತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಸದುಪಯೋಗಾತ್ಮಕ ಹಾಗು ಸುರಕ್ಷಾತ್ಮಕ ನೀತಿ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ.
 - (4) ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಿತ ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗು ಸಭ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ.
 - (5) ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಿತ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸಂವರ್ಧನೆಯ ನೀತಿ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ.
 - (6) ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಿತ ಕ್ರಿಯೆ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಯನ
 - (7) ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗು ಭೂಗೋಳದ ಸಹಿತ ಮಾನವ ಹಾಗು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ
 - (8) ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಿತ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ.
- ★ 6. ನೈತಿಕ ರಕ್ಷಣೆ - ಇದು ಮೂಲತಃ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ವಕವೇ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ನೈತಿಕತೆ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸದುಪಯೋಗ, ರಕ್ಷಣೆಯ ಅರ್ಥ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭

ರಹಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿ

- ಅರಿವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಮಾಡಲಾಗದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಅರಿವು ಸಂಪನ್ನವಾಗದಿರುವುದೇ ರಹಸ್ಯ ಹಾಗು ಇದಕ್ಕಿರುವ ಅಕ್ಷಮತೆಗೆ 'ರಹಸ್ಯತೆ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಇಕಾಯಿಯೇ ಕ್ರಿಯೆ. ಅರಿವು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ವರ್ತಮಾನ. ಮಾನವನೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವ, ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡಿ ಸ್ವಯಂ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ದರ್ಶನ ಅದರ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂಪ, ಗುಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಅನುಭೂತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಭವ, ಇದು ಅನುಭವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಇಕಾಯಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾದ ಅನುಭವದ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆದೇಶ, ಸಂದೇಶ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶ ಹಾಗು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ.
- ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಾಗುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಐದು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆಪೂರ್ವಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಾಗ ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಧಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನಿರಂತರ ಸುಖವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆಯಿಂದ ಸಂವೇದನೆ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ.
- ಜೀವನ ಸದಾ ಸುಖವಿನ ಪಿಪಾಸದಿಂದ ತೃಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ★ ಸುಖವಿನ ಉಪಲಬ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಅಜಸ್ರ ಪ್ರಯತ್ನದನಂತರವೂ ಅದರ (ಸುಖವಿನ) ಅಕ್ಷುಣ್ಣತೆ ಅಥವಾ ನಿರಂತರತೆಯಾಗದೇಯಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮ

ಸ್ವರೂಪವೇ ಇಂತಹ ಸುಖವಿನ ನಿರಂತರತೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಪುನಃ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಸಂಭವನೀಯತೆ, ಯಾರ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷ ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿದೆ ಎಂಬುವುದರ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಖವಿನ ನಿರಂತರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಾನವ ತನಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವವನ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

- ರಹಸ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ (ಬೌದ್ಧಿಕ) ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷ (ಬೌದ್ಧಿಕ) ಸಹಜ ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ತರ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಅದರ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.
- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ - ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತ, ಜಾಗೃತ, ಅರ್ಧ ಜಾಗೃತ, ಅಲ್ಪ ಜಾಗೃತ ಹಾಗು ಅಜಾಗೃತ ಭೇದಗಳಿಂದಿವೆ. ಇದನ್ನೇ ಪೂರ್ಣ ಚೇತನ, ಅರ್ಧ ಚೇತನ, ಅಲ್ಪ ಚೇತನ ಹಾಗು ಅಚೇತನದ ನಾಮದಿಂದಲೂ ಸಂಖ್ಯಾಧಿತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಶಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಆತ್ಮ ಈ ಐದು ಬಲ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆ-ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ನಿಯುಕ್ತಿಯಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಋತಂಭರ, ಅಸ್ತಿತ್ವಾನುಭೂತಿಯಾಗಿದೆ.
- ಭ್ರಮೆವಶ ಮನದಿಂದ ಸಂವೇದನೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಶೆ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆಶೆಯ ಅನುರೂಪ ವಿಚಾರ, ಚಿತ್ತದಿಂದ ವಿಚಾರದ ಅನುರೂಪ ಇಚ್ಛೆ, ಇದು ಇಂದ್ರಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂವೇದನಶೀಲ ಪ್ರಣಾಳಿಯಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ಆತ್ಮವಿಮುಖವಾಗುವುದರಿಂದ ಭ್ರಮಿತ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛೆಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮನದ ಆಶೆ ವೃತ್ತಿಯ ಅನುರೂಪತೆಯಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಚಿತ್ತದ ಅನುರೂಪತೆಯಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ತದ ಇಚ್ಛೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೋಧನೆಯ ಅನುರೂಪ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲತಃ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ-ಪರಾವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ.

- ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಶೆ, ಮನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆ, ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಋತಂಭರ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಇದು ಆವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ - ಪರಾವರ್ತನೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ರೂಪದ ನಾಮ ಆವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆ. ಇದೇ ಜಾಗೃತ ಜೀವನ ಚಕ್ರ.
- ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಮನ, ಮನಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆತ್ಮ, ಆತ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಪ್ರೇರಣೆಯಿದೆ.
 - * ಮನದ ಅನುರೂಪವೇ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದ ಸಂಚಾಲನೆಯಿದೆ, ಇದರ ನಡುವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಶೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿ ಮನದಿಂದ ವಿಕಸಿತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಮನದ ಆಶೆಯ ಅನುರೂಪವಾಗಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ವಿಷಮತೆವಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ತನ್ನ ಅನುಸಾರ ಮನ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ಉಪಯೋಗ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ವಿಷಮತೆಯಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಮತೆಯೇ ಶ್ರಮದ ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗು ವಿಶ್ರಾಮದ ತೃಷೆಗಾಗಿ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವ ಬೋಧ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬೋಧಾನುರೂಪ ಚಿಂತನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನಾನುರೂಪ ತುಲನ (ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ) ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ತುಲನಾನುಸಾರ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮನದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಅನುಭವಗಾಮಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಚಾರಗಳ ಅನುರೂಪ ಮನದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯಿರುವುದು ಹಾಗು ಅದರ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಶರೀರದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗು ಸದುಪಯೋಗಮಾಡುವುದರ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರ, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಂಕಲ್ಪದ ಅನುಸಾರ ಇಚ್ಛೆಯ, ಅಪೇಕ್ಷೆ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದೇ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆ.
 - * ಆತ್ಮದ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಿರುವ ಕಾರಣ - ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ, ಮನ ಹಾಗು ಶರೀರ; ಆತ್ಮದಿಂದ ಅನುಶಾಸಿತ ಹಾಗು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜವಾಗಿದೆ.

ಈ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿರೋಧದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಯಾಸವೇ ವಿಷಮತೆಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತದೆ.

- * ಮನ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ; ವೃತ್ತಿ ಚಿತ್ತದಿಂದ; ಚಿತ್ತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ; ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮದಿಂದ ಆಪ್ಲಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ ಫಲತಃ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದನಂತರ, ತೃಪ್ತವಾಗುವ ಕಾರಣ, ಅದರ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಕ್ಷಮತೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಶ್ರಮದ ಕ್ಷೋಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಸೋಪಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಮ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯುದಯ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಪೂರ್ಣತಃ ಮನದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂವೇದನೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಡ ಪರಮಾಣುವೇ ವಿಕಾಸಪೂರ್ವಕ ಚೈತನ್ಯ ಅವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಪದವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
 - * ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಕ್ರಮಾನುಸಾರ ಜಡ ಪರಮಾಣು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪಡೆದು ಚೈತನ್ಯ ಪದದಲ್ಲಿ ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ವಂಶಾನುಸಾರ ಗುರುತಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ 'ಜೀವನ-ಪುಂಜ' ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಮಾಣು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಮನ ಶರೀರವನ್ನು ಬಾಳುವ ಆಶೆಯಿಂದ ಜೀವಂತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಂಶಾನುಶಂಗೀಯ ವಿಧಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅತಃ ಇದಕ್ಕೆ ಅಜಾಗೃತವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಕ್ಷ ಅವಿಕಸಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನ, ಶರೀರದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತ ಉಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೇವಲ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮನದ ಸಂಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನದ ಚಿತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವೇ ಸಂಪಾದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗದಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಸ್ವಪ್ನ.

- ಆತ್ಮ ಬೋಧ ಪರ್ಯಂತ, ಮಾನವನಿಂದ ಜಾಗೃತ, ಸ್ವಪ್ನ ಹಾಗು ಸುಷುಪ್ತಿ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಕ, ವಾಚಿಕ ಹಾಗು ಮಾನಸಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆ ಕಲಾಪದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವೇಯಿದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನ್ಯತೆಗಳೇಯಿದೆ.
- ಭ್ರಮೆವಶ ಮಾಡಲಾಗುವ ಅಸತ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ 'ಅಹಂಕಾರ' ಅಥವಾ 'ಅಜ್ಞಾನ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ವಿಧಿಯಿಂದ ಆತ್ಮಬೋಧವಾಗುವ ತನಕ ಅಹಂಕಾರದ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ.
- ಇದೇ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ 'ಅಭಿಮಾನ' ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 'ಹಠ' ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಮನದಲ್ಲಿ 'ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆವೇಶ' ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆವೇಶ ಹಾಗು ಆಸಕ್ತಿ ಮಾನವನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಫಲ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವದ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆವೇಶ ಹಾಗು ಆಸಕ್ತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸವಿದೆ.
 - * ಸಾವಿಪರೀತತೆಯಿಂದ (ಭ್ರಮೆ) ಮುಕ್ತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಮಾಧಾನಿತವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನವೇಯಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ -
 - * ಒಂದು - ಅನುಸರಣ, ಅನುಕರಣ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ.
 - * ಎರಡು - ಅನುಸಂಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ.
 - * ಒಂದು - ಅನುಕರಣ ಹಾಗು ಅನುಸರಣ ಇದರ ವಿಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾ-ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಇದರ ಸಾರಭೂತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಇದು ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆವಿಧಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ೧. ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದ ಅನುಕರಣ ಅಥವಾ ಅನುಸರಣ ಮಾಡುವುದು.
 - * ೨. ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ (ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ) ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತವಾಗುವುದು - ಇರುವುದು.
 - * ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ದೃಢತೆ ಹಾಗು ನಿಷ್ಠೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತೆಯ ಅನುಭೂತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಫಲಸ್ವರೂಪ ಬುದ್ಧಿ ಆಪ್ಲಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- * ಎರಡು - ಅನುಸಂಧಾನ - ಆವಿಷ್ಕಾರಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಕ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಹ್ರಾಸದ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿ ತನಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
- * ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ, ಅಂತಿಮಗಿಂತ ಅಂತಿಮ ಹ್ರಾಸ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಮಾಣು ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಬಹುದೆಂದು ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮ ಎಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರಲಿ ಅಂತತೋಗತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯೇಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ, ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಹಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿವೆ, ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾವಕಾಶ ಶೂನ್ಯ ಅರ್ಥಾತ್ ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವೇ. ಈ ಶೂನ್ಯದ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಾನ ಅವಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದೇ ಕಾರಣ, ಸಮಸ್ತ ಇಕಾಯಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಸಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರಲು ಸತ್ತಾ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹ್ರಾಸ - ವಿಕಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾನೋ, ಸ್ವಯಂನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾನೋ ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ಸತತ ವಿಕಾಸಶೀಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಒಂದು ವಿಕಾಸಾಂಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದಾನೋ, ಇಂತಹ ಸಮಾಧಿ ತತ್ವರ ಸಾಧಕನಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ - ವಿಜ್ಞಾನ - ವಿವೇಕ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಾಗ ಸಾಧಕ ಇಲ್ಲಿಂದ ವಿಕಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ, ವಿಕಾಸದ ಚರಮೋತ್ಕರ್ಷ, ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅನವರತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ, ಇದೇ ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯ ಆರ್ಜನೆಯೇ ಒಂದು ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ, ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ, ಎಂಬುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನ ಮಾತ್ರ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಕನ ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯವಲ್ಲ ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವನ ಅಂತಿಮ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಎಂಬುವುದನ್ನೂ ಸಾಧಕ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅತಃ ಇಂತಹ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಆರ್ಜನೆ ಮಾಡಲು ಅಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಸ್ವಯಂನನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸಾಧಕ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯಹಾರ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದಾಗ, ತತ್ಕಾಲವೇ ಇಂತಹ ತಾತ್ವಿಕತೆ

ಸಹಿತ ಪ್ರತಿಭೆ ಸಂಪನ್ನ ಸಾಧಕ, ದೇವ ಮಾನವ ಹಾಗು ದಿವ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಗಾಗಿರುವ ಶೇಷ ಜಾಗೃತಿಯ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ, ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ವಿಕಸಿತ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ದೇವ ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ, ಜೀವನ ಸಫಲವಾಯಿತು, ಜಾಗೃತಿಯ ಚರಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಸಾಧಕ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಪ್ತ ಅನುಭೂತಿಯ ಆನಂದ'ವನ್ನು ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಮಾಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯ ಅನಂತರ ರಹಸ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ದಕ್ಷತೆ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತುತೀಕರಣವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನುಸಾರ ಸಾಧಕ ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದಾಗ, ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ಮನ ವೃತ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದಾಗ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೇ ಮಿತ್ರ ಆಶೆಗಳು. ಮೈತ್ರಿ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರತ್ಯಾಷೆಯೇ ಸ್ನೇಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹದ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಸುಖ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯ ಹಾಗು ನಿರ್ವಿರೋಧಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ, ಪರಿಪಾಲನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ 'ನ್ಯಾಯ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಅನುಭವಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿ ಯಾವಾಗ ಚಿತ್ತದ ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ, ಆವಾಗ ಶಾಂತಿ ಸಹಜ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರದ ಪುಷ್ಟಿ ಚಿಂತನದಿಂದಲೇಯಿದೆ. ಚಿಂತನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಫಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ.

- ★ ಅತಃ ಮನ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಇತರ ಆಶೆಗಳು ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಫಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ 'ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಚಿತ್ತ ಯಾವಾಗ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆವಾಗ ಸಂತೋಷ ಸಹಜ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಮಾನವ ಸ್ವ-ತಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತಾನೆ.
- * ಇಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕಡಿಮೆ ಉಪಭೋಗ ಹಾಗು ಅಪವ್ಯಯದ ಅತ್ಯಾಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಪೋತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ತೃಷೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮ ಸತ್ಯ ಪ್ರತೀತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮದ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ 'ಸ್ವ-ಬೋಧ'ವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ 'ಆತ್ಮಬೋಧ'. ಆತ್ಮಬೋಧದಿಂದ ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಹಾಗು ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಯೇಯಾಗಿದೆ.
- ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮಾನುಶಾಸಿತವಾದಾಗ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಸಹಜ ಸಹ -ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ನಿರಂತರತೆಯೇ ಸಂಕಲ್ಪ. ನಿಶ್ಚಯ ಸಹಿತ ಚಿತ್ರಣವೇ ಯೋಜನೆ ಹಾಗು ಯೋಜನೆ ಸಹಿತ ವಿಚಾರವೇ ಸಮಾಧಾನ ಸಹಜ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.
- ಪೂರ್ವಾನುಶಂಗಿಕ ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ನಿಯಾಮನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇಯಿದೆ. ಇದು ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರದ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ, ಇಚ್ಛೆಯ ಋತಂಭರದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಋತಂಭರದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಪರಾಧದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ದಯಾಪೂರ್ಣ ಆಶೆಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ, ಅನ್ಯಾಯದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ, ಆಸಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಹಾಗು ಅಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ★ ಅಥಃ ಅಪರಾಧಹೀನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾವ, ಅನ್ಯಾಯಹೀನ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವ, ಆಸಕ್ತಿ ರಹಿತ ಇಚ್ಛೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವ, ಹಾಗು ಅಜ್ಞಾನ ರಹಿತ ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಂತರ್ನಿಯಾಮನ ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನ ಅವಶ್ಯಕ, ಇದರಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನದ ಅರ್ಥ, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿತ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅರಿತುಕೊಂಡು-ಅನುಭವ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡಲು ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿತ ಮಾಡುವುದು. ಅರ್ಥಬೋಧವಾಗಲು ಹಾಗು ಅರ್ಥ ಬೋಧವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡಲು ಧ್ಯಾನವಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದೇ ಧ್ಯೇಯ. ಸರ್ವಮಾನವನೆ ಜ್ಞಾತ.
- * ಅತಃ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಹಿತವೇ ಅಂತರ್ನಿಯಾಮನ ಅವಶ್ಯಕ, ಇದರಿಂದ ಚರಮ ವಿಕಾಸದ (ಜಾಗೃತಿ) ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಸಂಭವ ಎಂಬುವ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
- ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿಪೂರ್ಣ ಇಚ್ಛೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದೇ ಜಾಗೃತಿ.
- ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹಾಗು ಅಪರಾಧವಾಗದೇಯಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಜಾಗೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಇದನ್ನು ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯಪೂರ್ವಕ ಬಾಳುವುದೇ ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತಿ.
- ★ ಮಾನವನಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ (ವ್ಯಾಪಕ ಪಕ್ಷ), ಆಧಿದೈವಿಕ (ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಕ್ಷ), ಮತ್ತು ಆಧಿಭೌತಿಕದ (ಜಡ ಪಕ್ಷದ) ದರ್ಶನ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಅವಸರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನರ ನಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.
- ★ ರಹಸ್ಯದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯೇಯಿದೆ.
- ★ ಸತ್ಯಬೋಧದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಾಗುವ ಚಿತ್ರಣ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅನಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೋಷವಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಫಲತಃ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಆರೋಪ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಆರೋಪಕ್ಕೆ 'ಅಹಂಕಾರ' ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- * ಮನಗಿಂತ ವೃತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿಗಿಂತ ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅತಃ ಇದೇ ಕ್ರಮಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಭೇದದಿಂದ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ನಿಯಂತ್ರಣವಿದೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ ಮಾತು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ನಂತರವೇ ದೇವ ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ದಿವ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಗಿರುವ ಶೇಷ ಪ್ರಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಕ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.
- * ಅಂತರ್ನಿಯಾಮನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ಆತ್ಮ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಧ್ಯಾನ ನೀಡುವ ಚರಮ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ. ಇಂತಹ ಆತ್ಮ ಬೋಧದಿಂದ (ಅನುಭವ ಬೋಧದಿಂದ) ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಜಾಗೃತ ಸಂಜ್ಞೆ ಹಾಗು ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವ, ದೇವಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಆತ್ಮದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಆತ್ಮ ಬೋಧ ಹಾಗು ಆತ್ಮ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತಿತವಾದಾಗ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಇದೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಪ್ರಭಾವಶೀಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದೇ ಉಪಲಬ್ಧತೆ. ಇಂತಹ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಆಪ್ಲಾವಿತ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭೂತಿ ಆಚರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಪನ್ನ ಇಕಾಯಿಗೆ ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವನ ಸಂಜ್ಞೆಯಿದೆ , ಇದು ಸತತ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಸ್ತೋತ.
- ಮಾನವ ತನ್ನ ಹಾಗು ಅನ್ಯ ಮಾನವರ, ದೇವಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವ, ದೇವಾತ್ಮ ಹಾಗು ದಿವ್ಯಾತ್ಮದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ, ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಹಾಗು ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನಪೂರ್ವಕ ಜಾಗೃತನಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಯಾವುದರಿಂದ ಅವನೂ ದೇವತ್ವ ಹಾಗು ದಿವ್ಯತ್ವದ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಅಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾಗಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತಾನೆ ಹಾಗು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡೇಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- * ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ 'ಅಪೇಕ್ಷೆ' ಅದರ ಯೋಗ್ಯ ವೈಚಾರಿಕ ಸಂಜ್ಞಾನಶೀಲತೆಯಿಂದಿದೆ. ವೈಚಾರಿಕ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಆವಶ್ಯಕ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಾಹದಿಂದಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಾಹ

ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಸಂಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇಯಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ವಿಚಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ, ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಂಪನ್ನವಾದನಂತರವೇ ಸಂಭವ. ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ.

* ಜಡ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಸಂತುಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ನಿಯಂತ್ರಣ (ಜ್ಞಾನ) ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂತರ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಅದರಿಂದ ಹ್ರಾಸದ ಸ್ವೀಕೃತಿಯೇಯಿದೆ.

* ನಿಯಂತ್ರಣದ (ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ) ಅನುಭೂತಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷದ ಸಂಯಮತೆ, ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷದ ಸಂಯಮತೆಗಾಗಿ ಚಿತ್ತ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಗಾಗಿ ದೃಢತೆ ಹಾಗು ನಿಷ್ಠೆ , ಮತ್ತು ದೃಢತೆ ಹಾಗು ನಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಜಡ, ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕದ ನಿರ್ಭ್ರಮ ಜ್ಞಾನ ಆವಶ್ಯಕ.

* ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಜಡ, ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ -

- ೧. ಜಡ ಮರಣ ಧರ್ಮ, ಚೈತನ್ಯ ಅಮರತ್ವಧರ್ಮ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕ ನಿತ್ಯ ಧರ್ಮ.
- ೨. ಅನೇಕ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಘಟಿತ ಪಿಂಡ ಅಥವಾ ಅನೇಕ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಘಟಿತ ಅವಸ್ಥೆಗೆ 'ಸ್ಥೂಲ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ೩. ಪರಮಾಣುವಿಗೆ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ೪. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ 'ಕಾರಣ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ೫. ಮಹಾಕಾರಣಕ್ಕೆ 'ವ್ಯಾಪಕ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

★ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಉರ್ಜ ಸರ್ವತ್ರ (ವ್ಯಾಪಕ) ವಿರುವ ಕಾರಣ ಸರ್ವದಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕಾರಣ -

- ಪದಾರ್ಥಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪಡೆದು ಸಕ್ರಿಯ,
- ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಸ್ಪಂದಿತ,
- ಜೀವಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಆಶಾನ್ವಿತ ಮತ್ತು,

- ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಯಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಚೇತನ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ.
★ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ವಿಕಸಿತ ಇಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಸ್ಥರೀಯ ಇಕಾಯಿಗಳ ಗುಣ ವಿಲಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ -
- ಜ್ಞಾನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷ ಅಥವಾ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೇಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹ್ರಾಸ ಮಾತು ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಸುವಾಗಿದೆ.
- ಮತ್ತವರ ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ವೇದನೆ ಹಾಗು ಸಂಕಟದ ಪ್ರತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನೆ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಜ್ಞಾನಾನುಭೂತಿಯ ಸಕ್ಷಮತೆ ಅಥವಾ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನಾನುಭೂತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿಯ ಮೇಲೆ; ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ; ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವಿಕಾಸ ವಾತಾವರಣ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸದ ಮೇಲೆ; ವಾತಾವರಣ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸ ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೇಲೆ; ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಜ್ಞಾನಾನುಭೂತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.
- ಕೋಶಗಳ ವಿಕಾಸ ಭೇದದಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಭೇದವಿದೆ. ತದನುಸಾರವೇ ದರ್ಶನ -ಪ್ರಭೇದವಿದೆ ಮತ್ತು ದರ್ಶನ-ಪ್ರಭೇದದಿಂದಲೇ ವೈಚಾರಿಕ ಭೇದ ಹಾಗು ವೈಚಾರಿಕ ಭೇದದಿಂದ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ವಕ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ.
- ದರ್ಶನ ಭೇದದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಭೇದ, ಜಾಗೃತಿ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೇದ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣ ಭೇದ, ಪ್ರಮಾಣ ಭೇದದಿಂದ ಅವಧಾರಣ ಭೇದ ಮತ್ತು ಅವಧಾರಣ ಭೇದದಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಭೇದ; ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಭೇದದಿಂದ ದರ್ಶನ ಭೇದವಿದೆ.
- ಸ್ವಸ್ವರೂಪವೇ ಜೀವನ. ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಆತ್ಮ ಸಹಜ ಅನುಭವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಆತ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದೇ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಾನುಭೂತಿ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಶಾನುಭೂತಿ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗು ಮನದಲ್ಲಿ ಸುಖಾನುಭೂತಿಯಿದೆ.

- ಸುಖಿಯಾಗಿಲ್ಲದವನು, ಮತ್ತವರನ್ನು ಸುಖಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಖಿಯಾಗಿಲ್ಲದವನು, ದುಃಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಹಾಗು ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಏನಿದೆಯೋ ಅವನು ಅದನ್ನೇ ಹಂಚಬಲ್ಲ.
- ಬುದ್ಧಿಗೆ ಆತ್ಮಬೋಧ ಹಾಗು ವ್ಯಾಪಕತೆ ಸಹಜ ಅನುಭವ ಬೋಧದ ಅವಸರವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅನುಭೂತಿಯ ಅನಂತರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗು ಅರಿವು ಸುಲಭ.
- ಯಥಾರ್ಥತೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಮಾನ್ಯತೆಯೇ 'ಭ್ರಮೆ'.
- ಹ್ರಾಸದ ಸೂಚನೆವಿರುತ್ತಲೂ ವಿಕಾಸದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ನಿಷ್ಕೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ವಿವಶತೆಯಿಂದ ಅರ್ಥಾತ್ ಭ್ರಮೆಪೂರ್ವಕ ಪತನದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿಸುವಾಗಿದ್ದಾನೆ.
 - * ಅಪರಾಧಹೀನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ, ನಾಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣದ ಪ್ರಮಾಣ, ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ಇಚ್ಛೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಸುಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗು ಅಜ್ಞಾನ ರಹಿತ ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನುಭವ ಬೋಧದ ಪ್ರಭಾವ ಆವಶ್ಯಕ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಅತಃ ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತಿರೇಕದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಹಾಗು ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ, ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಚರಣ ಹಾಗು ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಸತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ನಿಷ್ಠೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮಿಲಿತ ದಾಯಿತ್ವ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
 - * ಭೌತಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ರಚನೆ-ವಿರಚನೆಯ ಕ್ರಮ ಆವರ್ತನಶೀಲತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಭ್ರಮೆವಶ ಹ್ರಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಕಾರಣ ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ನಡುವೆ ಆವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಅದರ ಪ್ರಭಾವದ ಜ್ಞಾನವಾಗದಿರುವುದೇ, ಇದು ರಹಸ್ಯತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉದ್ವೇಗಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.
- ಭ್ರಾಂತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನತಃ ಆರು ಪ್ರಕಾರದ ಆವೇಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಅವು 1. ಕಾಮ, 2. ಕ್ರೋಧ, 3. ಮದ, 4. ಮೋಹ, 5. ಲೋಭ ಮತ್ತು 6. ಮತ್ಸರ.

- ಇದೆಲ್ಲರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯಿದೆ. ಆವೇಶವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ದುಃಖದ ಕಾರಣ. ಇದೇ ಭ್ರಮೆ.
- ಆವೇಶದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹರ, ಹರದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವಿದೆ.
 - ಹರ - ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಪೂರ್ಣತಃ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದು ಹರ.
 - ಕಾಮ - ಪ್ರಜನನ ಅಥವಾ ಯೌನ ಸಂವೇದನೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾಮವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಕ್ರೋಧ - ಸ್ವಯಂನ ಅಕ್ಷಮತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನವೇ ಕ್ರೋಧ.
 - ಮದ - ಅಸತ್ಯತೆಯ ಪ್ರತಿ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಮದ
 - ಮೋಹ - ಮುಗ್ಧವಾಗುವುದೇ ಮೋಹ
 - ಲೋಭ - ಪಾತ್ರತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ವಿಶೇಷ ವಿಭೂತಿಯ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಕಟ ವಾಂಛೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸವೇ ಲೋಭ. ಸೌಕರ್ಯ- ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರುವುದು.
 - ಮತ್ಸರ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹ್ರಾಸ ಹಾಗು ಪತನಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಕಟ ಕಾಮನೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯಾಸ ಮತ್ಸರ.
- ಮನದಲ್ಲಿ ಆವೇಶ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹರ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮದಿಂದ ವಿಮುಖತೆಯೇ (ಅಹಂಕಾರ) ಶರೀರ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಮತ್ತು ಮನದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರ-ಆಶೆ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಋತಂಭರ, ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಾವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು.
- ಮನ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿತ ಮನಃಕೃತ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ದುಃಖ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಮನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ವೃತ್ತಿ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸುಖದ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವೃತ್ತಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಕೃತ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಅಶಾಂತಿ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತ ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಮೂಲಕ ಚಿತ್ತ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶಾಂತಿಯ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ಕೃತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಅಸಂತೋಷ ಹಾಗು ಇದರ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಚಿತ್ತದ ಮಧ್ಯ ಅನುಭವಮೂಲಕ ಬುದ್ಧಿ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಸಂತೋಷದ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಆತ್ಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮದ ವಾತಾವರಣವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಆತ್ಮ ಮಧ್ಯಸ್ಥ. ಈ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗು ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖ ಬುದ್ಧಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 - ★ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಯೋಗದಿಂದ ಸುಖ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತದ ಯೋಗದಿಂದ ಶಾಂತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿಯ ಯೋಗದಿಂದ ಸಂತೋಷ ಹಾಗು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಯೋಗದಿಂದ ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ.
- ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸತ್ತಾವಿನ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿ ಸತ್ತಾವಿನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ತ ಸತ್ತಾವಿನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿ-ಸತ್ತಾವಿನ ಮನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತಃ ಅವಗಾಹನವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನಗಿಂತ ವೃತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿಗಿಂತ ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಆತ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಇದು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಲಕ ಆವರ್ತನ ಕ್ರಮದ ಅನುಸಾರ ಆನಂದ, ಸಂತೋಷ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುಖದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆತ್ಮ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಒತ್ತಡ ಸಮ-ವಿಷಮದಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ. ಅನುಭವ ಪ್ರಭಾವ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಭವ ಸಹಜ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದೇಯಿದೆ.
- ಆತ್ಮ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ-ಕ್ರಿಯೆಯ ವಾತಾವರಣವೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಇದೇ ಕಾರಣ ಆತ್ಮ ಹಾಗು ಅದರ ವಾತಾವರಣ ತನಕ ಸಮ ಹಾಗು ವಿಷಮದ ಒತ್ತಡ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಕ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಒತ್ತಡದ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒತ್ತಡ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅತಃ ಶೂನ್ಯ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗು ಒತ್ತಡ ಎರಡರಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತ ಹಾಗು ಸಮ-ವಿಷಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿ ಸ್ವಯಂನ ಪಾತ್ರತೆ ವಶವೇ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಗತಿಶೀಲವಾಗಿದೆ.

- ★ ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಸರ್ವತ್ರ ಹಾಗು ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಅವಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಮಾಹಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ವ್ಯಾಪಕ ಸತ್ತಾ ಹಾಗು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ
- * ಸತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಕ ಹಾಗು ಸಾಮ್ಯ ಉರ್ಜವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ವಕಾಲಿಕ, ಸರ್ವದೇಶಿಕ ಹಾಗು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರಿಗು ಸಮಾನ ರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲವು ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಹಾಗು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಇಕಾಯಿಯ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತಾವನ್ನು 'ಮಹಾಕಾರಣ' ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಈ ವಿಕಲ್ಪ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಮಾನವನೇ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ನೀಡುವುದು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗುವ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಮಾನವನ ಧ್ಯಾನಾರ್ಹತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದೇಯಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಚೇತನದಿಂದ ಮಾನವ ಚೇತನ, ಮಾನವ ಚೇತನದಿಂದ ಸಮಾಜ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುವುದೇ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಘಟನೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಫಲತೆ ಮಾನವನೇ, ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ, ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯ. ಇದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ ದರ್ಶನ, ಮಾನವನ ಸಮ್ಮುಖ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಗ್ರ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಇಕಾಯಿ ಮಾನವ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಾನವನೇ ದೃಷ್ಟ ಪದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನಿಂದ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನ ನಾಲ್ಕು ಐಶ್ವರ್ಯದ (ರೂಪ, ಬಲ, ಪದ, ಧನ) ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಾಗೃತಿಯ ವೈಭವವೇ ಅಜ್ಞಾನದ ನಿರಾಕರಣ.
- ಅವಿಕಸಿತದ ಪ್ರತಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ (ಆಕರ್ಷಣ) ವಿವಿಷತೆಯಿದೆ, ಇದು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಅವರೂಢ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭ್ರಮಿತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಪಶುಗಳ ಸದೃಶ್ಯ ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಲಾಗಿದೆ.

- ಅಜಾಗೃತ, ಜಾಗೃತನಿಗೆ ಸ್ವಯಂನ ಅರಿವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಸರ.
- ಸಾಧನದ ಸದುಪಯೋಗವೇ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಅದರ ದುರುಪಯೋಗವೇ ಹ್ರಾಸದ ದ್ಯೋತಕ.
- ವಿಕಸಿತವಾದುದರ ಏಕಸೂತ್ರವತ ಅನುಕರಣ ಹಾಗೂ ಅನುಸರಣ ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತವಾಗುವುದೇ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಸರ್ವಮಾನವನ ವೈಭವ.
- ವಿಶ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ವೈಭವ.
- ವ್ಯಾಪಕತೆಯ ಯಾವ ಸೀಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಅರಿವೇ ಸಮಾಧಾನ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಸರ್ವಮಾನವನ ಸೌಭಾಗ್ಯ.
- ಭೌತಿಕತೆ ಪರಿಣಾಮವಾದಿ, ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಅಮರತ್ವವಾದಿ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ನಿತ್ಯವಾದಿ, ಇದು ಅನುಭವಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅನುಭವಗಾಮಿ ಪದ್ಧತಿಪೂರ್ವಕ ಲೋಕವ್ಯಾಪೀಕರಣ ಸಹಜವಾಗಿದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಅದರ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯಿದೆ.
- ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರವೇ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಉದ್ಗಾಟನೆ ಮಾಡಿದೆ.
- ಮಾನವನ ಕ್ಷಮತೆ ಭೇದದಿಂದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬೋಧ, ದರ್ಶನ, ಕಲ್ಪನಾ, ಆಶೆ ಅವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಯಾಸ, ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಕ್ಷಮತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.
- ಪದಾರ್ಥ, ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ನಾಶವಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ. ಇವಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಮಾತ್ರ ನ್ಯೂನಾಧಿಕ್ಯವಿದೆ.
- ಪದಾರ್ಥ ಪರಿಣಾಮವಾದಿ, ಪ್ರಾಣ ತರಂಗವಾದಿ, ಮನ ಚಯನವಾದಿ, ವೃತ್ತಿ ತುಲನವಾದಿ, ಚಿತ್ತ ಚಿತ್ರಣವಾದಿ, ಬುದ್ಧಿ ಬೋಧವಾದಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಾದಿ ತತ್ವವಾಗಿದೆ.
- ಆತ್ಮ ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಪರಿವರ್ತನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ, ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲಾಗುವುದು ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಇದರ ಬೋಧ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ; ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ ತುಲನದಲ್ಲಿ; ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ 'ಪೂರ್ವಾನುಕ್ರಮ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ, ಲೋಭ ಹಾಗೂ ಕಾಮುಕತೆ; ಪ್ರಾಣ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದ್ವೇಷ, ಮೋಹ, ಮದ, ಕ್ರೋಧ, ದರ್ಪ; ಜೀವತ್ವದಲ್ಲಿ (ಬಾಳುವ ಆಶೆ) ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಭಿಮಾನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಈರ್ಷ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮತ್ಸರ ಇದು ಅಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು. ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಢತೆ, ಅಸಂಗ್ರಹ, ಸರಳತೆ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಯತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪೂರ್ಣ-ಬೋಧದ ಅವಸರ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ, ಅನ್ಯ ಯಾವ ಇಶಾರಿಯಿಗೂ ಈ ಅವಸರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವ ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸುಖಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸರ್ವಮಾನವನಿಂದ, ಸರ್ವಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಮಾನವನಿಗಾಗಿ ಸರ್ವಶುಭದ ಸ್ಪೋತ.
- ಮನಃ ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಅಥವಾ ಆನಂದದ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯೇ ರಹಸ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ.
- ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಅನುಭೂತಿ ಪರಂಪರೆ ಸಹಜ ಯೋಗ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯೋಗದ ಅರ್ಥ ಮಿಲನ. ಸಾರ್ಥಕ ಮಿಲನದ ಅರ್ಥ ಜಾಗೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಯೋಗವಾಗುವುದರಿಂದಿದೆ. ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ಸಹಿತ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದರಿಂದಿದೆ.

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮

ಸುಖ - ಶಾಂತಿ - ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ಆನಂದ

- ಮಾನವನು ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಸಹಜ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.
- ಅನುಭೂತಿಗಾಗಿ ಯೋಗ ಅವಶ್ಯಕ. ಯೋಗದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ಯ, ಎರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ.

* ಪ್ರಾಪ್ಯ - ಯೋಗದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಯೋಗವೂವಿದೆ. ಪ್ರಾಪ್ತ-ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಯಾವುದರೂ ವಿಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದರ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅದರದೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಪ್ತ-ಯೋಗದಿಂದ ರಿಕ್ತ ಮುಕ್ತ ಇಕಾಯಿಮಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗದ ಸಾನಿಧ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಯೋಗದ ಮಾತ್ರ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರಾಪ್ತ ಯೋಗಾನುಭೂತಿಗೆ ಸುಯೋಗ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆಯೇ ಅಧಿಕಾರ. ಇಂತಹ ಸುಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುವುದೇ ಇಕಾಯಿಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಚರಮೋತ್ಕರ್ಷ.

* ಸುಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆಗಾಗಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ. ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವರು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಯೋಗ, ಅನುಸಂಧಾನ ಹಾಗು ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ ಹಾಗು ದಿವ್ಯ ಮಾನವರ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗೃತ ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಮಾನವರಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ದೇವ ಹಾಗು ದಿವ್ಯ ಮಾನವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಮುಚಿತ ಪ್ರಯೋಗ, ಅಧ್ಯಯನ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡುವುದು ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅತಿ ಆವಶ್ಯಕ, ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ವಿಕಸಿತವಾದ ಮಾನವರಿಂದ ಅಪರಾಧ ಅಥವಾ ಅಪವ್ಯಯದ ಸಂಭವನೀಯತೆಯಿಲ್ಲ.

- ಅಜ್ಞಾನ, ಅತ್ಯಾಸೆ ಹಾಗು ಅಭಾವವಶವೇ ಮಾನವ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವಿವೇಕವಶವೇ ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

* ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಅಪವ್ಯಯ, ಈ ಎರಡೂ ವ್ಯವಹಾರವು, ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಕವಲ್ಲ. ಅಜಾಗೃತಿವಶ ಅಪರಾಧವಿದೆ.

- ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯ (ಆತ್ಮ) ಅಧ್ಯಯನ ಅನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ದರ್ಶನದ ಶೋಧಪೂರ್ವಕ ಅಧ್ಯಯನ ಅನುಸರಣವೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆ. ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ಸತ್ಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಅನುಭೂತಿಯೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆ.
- ಮಾನವನಿಗೆ ವಿಚಾರದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮ-ವಿಷಮಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಭವನೀಯವಾಗಿಲ್ಲ.
- ಸತ್ಯ ಮೊದಲಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸತ್ತಾವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಪೂರ್ವವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಹ್ರಾಸವೂ ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅನುಷಂಗಿಕ ಅನುಭೂತಿಗೆ 'ಪೂರ್ವಾನುಕ್ರಮ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಇಂತಹ

ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವನು ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಆನಂದದ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾನೆ.

- ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಈಷಣಗಳು ಮಾನವೀಯ ವಿಷಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ದೃಷ್ಟಿ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಧಾನ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸ್ವಭಾವ ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ, ಉದಾರತೆ, ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನ ಮಾನವರನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾನವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದ್ದೇಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕ್ರಿಯಾನ್ವಯನ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಷಣಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪುತ್ರೇಷಣ, ವಿತ್ತೇಷಣ ಸೀಮಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಉಪಯೋಗಿ, ಸದುಪಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಯೋಜನಪೂರ್ಣವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೋ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವಮಾನವ, ದಿವ್ಯಮಾನವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು, ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಪೂರ್ವಾನುಕ್ರಮ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಹಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ವಿಕಸಿತವಾದವರ ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ವಿಕಾಸದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಯಾಸ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶವಿರುವುದು ಪರಮಾವಶ್ಯಕ.
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವ ಜಾಗೃತನಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವ ಯೋಗಪೂರ್ವಕವೇ ಜಾಗೃತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜಾಗೃತಿಗೆ ಅವನು ಆತುರ, ಕಾತರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
 - ✧ ಆತುರ - ಪಾತ್ರತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರಯಾಸ.
 - ✧ ಕಾತರ - ವಾಂಛಿತ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶೀಘ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯರತವಾಗುವುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆ, ನಿಪುಣತೆ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿತ್ಯತೆಯ ಅಭಾವವಿರುವುದು.
 - ✧ ಆಕುಲ - ವಾಂಛಿತವಾಗಿರುವುದರ ಅಭಾವದ ಪೀಡೆ.
 - ✧ ವ್ಯಾಕುಲ - ವಾಂಛಿತ ಪೀಡೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು.

- ✧ ಉದ್ವಿಗ್ನ - ವಾಂಛಿತ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೋಧ.
- ✧ ಆವೇಶ - ಅತಿಕ್ರಮಣ ಅಥವಾ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಒತ್ತಡವೇ ಆವೇಶ.
- ✧ ವಿಧಿವತ ಆಚರಣೆ - ಧರ್ಮನೀತಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯನೀತಿ ಸಮ್ಮತ ವ್ಯವಹಾರ
- ✧ ಪರಾನುಕ್ರಮ - ಸಂವೇದನಾಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ, ಇದು ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಸಮೀಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಆಸ್ವಾದನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿಗಾಗಿಯೇ ಮಾನವನಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಕ್ಷಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ, ಸಂಧಾನ, ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ, ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

✧ ಆಸ್ವಾದನೆ - ಯಾವುದು ಯಾವುದರಲ್ಲಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಿದೆಯೋ

ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಇಚ್ಛೆವಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಪಲಬ್ಧತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಭಾವಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗೆ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ತೃಪ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸೆ ಅವಶ್ಯವಿದೆಯೋ, 'ಆಸ್ವಾದನೆ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

- ಕಾಮನೆ - ಜನ್ಯ ಕ್ಷುಧೆ ಹಾಗೂ ತೃಷೆ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷಾತ್ಮಕ ಆವೇಶಜನ್ಯ ಕಾಮ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಧ, ಮನಸ್ಸು ಆಸೆಯ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಲೋಭ, ಇದು ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವನ ವಿವಶತೆಗಳು. ಜಾಗೃತ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪೋಷಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಈಷಣಗಳಿಂದ, ಚಿಂತನದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೋಧಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಾನ, ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿತವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅನುಭೂತಿ, ವಿಕಸಿತರ ಸಾನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಿಕಸಿತರ ಪೂರಕತೆ, ಉಪಯೋಗಿತಗಾಗಿದೆ.
- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇ ಸರ್ವಮಾನವನ ಈಷ್ಠ. ಅನುಭವದ ಫಲದಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪತೆ, ತದಾತ್ಮಯತೆವಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಂತಹ ತದಾತ್ಮ ಮಾನವತ್ವ ಸಂಪನ್ನ ಮಾನವನೇ ದೇವ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಾನವನ ತತ್ಸಾನಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ

ತದಾವಲೋಕನವಾಗಿರುವುದು ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವೀಯಾಗಿದೆ. ಚರಮ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಸದಾ-ಸದಾ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಾಗುವುದೇ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂಬುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ..

- ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಜಾಗೃತನಾಗುವಾಗ, ಜಾಗೃತಿ ಈಷ್ಟಾಗಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಹಿಂದಿದ್ದ ಭ್ರಮೆಯಾತ್ಮಕ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವಿಲಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪತೆಯನ್ನು ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಭ್ರಮಿತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಮೌಲೀಕರಣ, ಅವಮೌಲೀಕರಣ, ನಿರ್ಮೌಲೀಕರಣವನ್ನು ಮೌಲ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತವಾಗಿ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ, ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯ, ಶಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿತ ಹಾಗೂ ಕಲೆ (ಸುಂದರತೆ) ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ತದಾತ್ಮಯತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ. ಇದೇ ತತ್ಸಾನಿಧ್ಯತೆ. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ನಿತ್ಯ ಸಾನಿಧ್ಯ. ಜಾಗೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯೇ ತದಾವಲೋಕನ. ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ತದಾತ್ಮಯತೆಯೇ ಭ್ರಮೆಯ ಸಮಾಪನ. ಭ್ರಮೆಯ ಸಮಾಪನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಉಪರಾಂತ ತಾನಾಗೆ ಭ್ರಮೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೂನ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದಿದೆ.
- ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಸಹಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಪ್ರಕಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ನಿರಂತರತೆ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ.
- ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರೇಮ. ಇದರ, ಪ್ರತ್ಯೊಬ್ಬ ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದು ತದಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶೀರ್ಷಶ್ರೇಣಿಯ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭೂತಿ.
- ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಪ್ಲಾವನದಿಂದ (ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಹ) ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ, ಹಾಗೂ ಮನದ ವರೆಗೂ ಪ್ರಭಾವಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಪ್ಲಾವನವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಆನಂದ, ಚಿತ್ತದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ, ವೃತ್ತಿಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಮನದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಈ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಇಕಾಯಿಯ ಚರಮೋತ್ಕರ್ಷ.

- ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಆತ್ಮಮಾಡುತ್ತದೆ, ಆವಾಗಲೇ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಸಂಭವವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮನದ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ತದ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಆತ್ಮದ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆ ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನೆಯೇ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಕಾರಣ.
- ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇಯಿದೆ, ಇದನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಕ್ಷವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಸಹಜವಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗೃತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗು ಅನುಭವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮಧ್ಯಸ್ಥ ವ್ಯವಹಾರ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ.
- ಮಧ್ಯಸ್ಥ ವಿಚಾರ - ಧರ್ಮಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ.
- ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಅನುಭವ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿ ಪರಮ ಸತ್ಯ
- ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ. ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರತಿ ಅವಿರೋಧಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ಇದನ್ನ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅರಿವು ಪಡಿಸುವುದು ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಣ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗು ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ವ್ಯವಸಾಯದ ಜ್ಞಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಹಾಗು ಪುಷ್ಟಿ ಮಾನವನ ಜೊತೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ದೀಕ್ಷೆ ಅವಶ್ಯಕ.

✧ ದೀಕ್ಷಾ - ಅನುಭವಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸುನಿಶ್ಚಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿ

ಹಾಗು ಆಚರಣ ಪದ್ಧತಿ ಬೋಧಕ್ಕೆ 'ದೀಕ್ಷೆ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದೆ
ವ್ರತ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೃಂಖಲತೆಯಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಇದರಲ್ಲಿ

ಅವರೋಧವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರಂತರತೆಯಿದೆ. ಜಾಗೃತಿಯ
ನಿರಂತರತೆಯೇ ವ್ರತ, ದೀಕ್ಷೆ.

- ಮಾನವನ ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೌಲಿಕರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ - ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಪ್ರತಿಭೆ - ಪ್ರಸಾರಣೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ
ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ 'ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ'ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ .

* ವ್ಯವಹಾರದ ಈಷ್ವ-ಅನೀಷ್ವ, ಉತ್ಥಾನ- ಪತನ, ವಿರಾಸ-ಹ್ರಾಸ, ಉಚಿತ-ಅನುಚಿತ,
ಲಾಭ-ಹಾನಿ, ನ್ಯಾಯ-ಅನ್ಯಾಯ, ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪ, ವಿಧಿ-ನಿಷೇಧ, ಕರ್ತವ್ಯ-ಆಕರ್ತವ್ಯ,
ಸಮಾಧಾನ-ಸಮಸ್ಯೆ, ಆವಶ್ಯಕ-ಅನಾವಶ್ಯಕ, ಭೇದ-ಪ್ರಭೇದದಿಂದ ತುಲನಾತ್ಮಕ
ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೌಲಿಕರಣೆ ಅವನ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ
ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೌಲಿಕರಣೆಯೇ, ಏಕೆಂದರೆ ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಜಡ ಪಕ್ಷದ
ಚಾಲನೆ, ಸಂಚಾಲನೆ, ಪ್ರತಿಚಾಲನೆ, ಪರಿಪಾಲನೆ, ಪರಿಪೋಷಣ, ಮೌಲಿಕರಣೆ,
ಪರಿವರ್ಧನ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಅದರದೇ
ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರದ ಪೂರ್ವ ರೂಪ.

▣ ಈಷ್ವ - ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ಥಕ ಇಚ್ಛೆಯ ಅನುಕೂಲ
ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ,
ಇದು ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪೂರ್ಣ
ಉಪಲಬ್ಧತೆ.

ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಜ್ಞಾನ,
ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನ.

▣ ಅನೀಷ್ವ - ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ಥಕ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರತಿಕೂಲ
ಉಪಲಬ್ಧತೆ.

▣ ಉತ್ಥಾನ - ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿ

▣ ಪತನ - ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿ

▣ ಹ್ರಾಸ - ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯನದಿಂದ ನ್ಯೂನ ಮೌಲ್ಯನದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ.

- ❑ ವಿಕಾಸ - ನ್ಯೂನ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ.
- ❑ ಉಚಿತ - ಸಮಯ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಮಾನವೀಯತೆ ಅಥವಾ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ.
- ❑ ಶೋಷಣೆ - ಭ್ರಮೆವಶ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರ
- ❑ ಪೋಷಣೆ - ಮಾನವೀಯತೆ, ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ಸಹಜ ಪರಂಪರೆ
- ❑ ಅನುಚಿತ - ಸಮಯ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಅಥವಾ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯ ಶೋಷಣೆ, ವಿರೋಧ.
- ❑ ಲಾಭ - ಕಡಿಮೆ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಅಧಿಕ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದು.
- ❑ ಹಾನಿ - ಅಧಿಕ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದು.
- ❑ ನ್ಯಾಯ - ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆಗೆ ಸಂಪಾದಿತ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ. ಸಂಬಂಧಗಳ ಗುರುತು, ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ, ಮೌಲೀಕರಣ, ಉಭಯತ್ಯಪ್ತಿಯೇ ನ್ಯಾಯ.
- ❑ ಅನ್ಯಾಯ - ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿಪರೀತ ಶೋಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆವಶ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಅನ್ಯಾಯ.
- ❑ ಪುಣ್ಯ - ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ.
- ❑ ಪಾಪ - ಅಮಾನವೀಯತೆವಾದಿ ವ್ಯವಹಾರ.
- ❑ ವಿಧಿ - ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪೋಷಣವಾದಿ ನೀತಿ, ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ.
- ❑ ನಿಷೇಧ - ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಶೋಷಣೆವಾದಿ ನೀತಿ, ಅಮಾನವೀಯ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ. ಜೀವ ಚೇತನವಶ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ವಿಚಾರ.

- ✧ ಕರ್ತವ್ಯ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕದ ಮಧ್ಯೆ ನಿಹಿತ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಸೆ ಹಾಗು ಪ್ರತ್ಯಾಸೆಯ ವ್ಯವಹಾರ. ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ.
- ✧ ಆಕರ್ತವ್ಯ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕದ ಮಧ್ಯೆ ನಿಹಿತ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಆಸೆ ಹಾಗು ಪ್ರತ್ಯಾಸೆಯ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡದಿರುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಮಾನವೀಯತೆವಾದಿ ಆಚರಣೆ ಅನ್ಯಾಯ
- ✧ ಸಮಾಧಾನ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗು ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ಪದ್ಧತಿಯ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಜ್ಞಾನ. ಸರಿ, ಯಾಕೆ, ಹೇಗೆಯ ಉತ್ತರ, ಸಮಾಧಾನ.
- ✧ ಸಮಸ್ಯೆ - ಪಶುಮಾನವ, ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವನ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ.
- ✧ ಅವಶ್ಯಕ - ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗು ಅತಿಮಾನವೀಯತೆ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣ.
- ✧ ಅನಾವಶ್ಯಕ - ಅಮಾನವೀಯತೆ.
- ✧ ಚಾಲನೆ - ತ್ವರೆ.
- ✧ ಸಂಚಾಲನೆ - ಸಂಘಟಿತ ರೂಪದಿಂದ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆ, ವಿಧಿವತ ಚಾಲನೆ..
- ✧ ಪ್ರತಿ-ಸಂಚಾಲನೆ - ಸಂತುಲಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತ್ವರಣನ.
- ✧ ಪ್ರತಿಪಾಲನೆ - ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿಕ್ರಮದ ನಿವಾರಣೆ.
ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ ಪ್ರತೀತವಾಗುವ (ಅರಿವಾಗುವ) ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ.
- ✧ ಪರಿಪಾಲನೆ - ಪರಂಪರೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ
- ✧ ಪರಿಪೋಷಣೆ - ಜೀವನ-ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ನಿರಂತರತೆ ನೀಡುವುದು.
- ✧ ಪರಿವರ್ಧನೆ - ಜೀವನದ ಕ್ರಿಯಾ-ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಹಯೋಗ.
- ✧ ಚಿತ್ತ - ಪರಿವರ್ತನೆ - ಮನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೊಚಿತ್ತ ಸ್ಥೂರ್ತಿಯಾಗುವುದು.

- ಖನಿಜ, ವನಸ್ಪತಿ ಹಾಗು ಜೀವದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗು ಸದುಪಯೋಗ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗು ವೈಕೃತಿಕ ಭೇದದಿಂದ ಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
 - ವೈಕೃತಿಕ - ಉಪಯೋಗಿತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮನಾಕಾರವನ್ನು ಸಾಕಾರ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಂವೇದನೆ, ಸಂವಹನ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂಬೋಧನೆ, ಸಂವರ್ತನ ಹಾಗು ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜಡದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.
 - ಸಂವೇದನೆ - ಐದು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಹಾಗು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
 - ಸಂವಹನ - ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳ ವಹನ, ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಹನಶೀಲತೆ.
 - ಸಂರಕ್ಷಣೆ - ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಾಡುವುದು.
 - ಸಂಬೋಧನೆ - ಯಥಾರ್ಥ - ಬೋಧನ
 - ಸಂವರ್ತನ - ಪರಿಮಾರ್ಜನ ಹಾಗು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಕೇತದ ಅನುಸರಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂವರ್ತನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
 - ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನ - ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಗತಿಶೀಲತೆ.
- ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪೂರ್ಣ ಬೋಧ, ಅಲ್ಪ ಬೋಧ, ಸುಬೋಧ ಹಾಗು ಪೂರ್ಣ ಬೋಧವಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಭೇದದಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ.
- ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯ ಅನುಸಾರ ಪಶು ಮಾನವ, ರಾಕ್ಷಸ ಮಾನವ, ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗತವಾಗುತ್ತಾನೆ.
 - * ಮಾನವ, ದೇವ ಮಾನವ, ದಿವ್ಯ ಮಾನವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ.
- ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಸಂಸ್ಕಾರ; ಶರೀರ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಸಂಯುಕ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗು ಸಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಣ್ಯವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರ. ಕ್ರಿಯಾಪೂರ್ಣತೆ ಹಾಗು ಆಚರಣೆ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕೃತಿಗಳು.

ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳು

ಜಾಗೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಪ್ರಕಾಶನ.

- ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಇದು ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಜೀವ ಚೇತನ ವಶ ಭ್ರಮೆಯೇ ಕುಸಂಸ್ಕಾರ.
 - ಸುಸಂಸ್ಕಾರ - ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಮಾನವನಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಿಂದ, ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಆವಿಷ್ಕಾರೀಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯೇ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ.
 - ಸಭ್ಯತೆ - ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವುದು. ಇದೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.
- ಸಮಾಜದ ಅಖಂಡತೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
 - * ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಭಯ, ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ ಪರಂಪರೆಯೇ ಜಾಗೃತಿಪೂರ್ಣತೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಅರಿವು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಸಭ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
 - * ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗಲು ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಮೂಲಕ ಸಂಕಲ್ಪ, ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಇದು ಸುಸಂಸ್ಕಾರವೇ.
 - * ಸುಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನವೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ ಮಾಡುವ ದಾಯಿತ್ವ ಮನೀಷಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಅಖಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಸುಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಪಕ್ಷ, ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನುಭೂತಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಅನುಭವ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬೋಧಗಮ್ಯ, ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯ ಹಾಗೂ

ವ್ಯವಹಾರಗಮ್ಯ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಸ ಅನುಭವಶೀಲ ಮಾನವ ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ವೃತ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ಸಹಜತೆ - ವ್ಯವಹಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯೇ ಸಹಜತೆ.

▣ ಸಹಜ-ವೃತ್ತಿ - ಸಹಜತೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮನೀಷಿಗಳ ವೃತ್ತಿಗೆ 'ಸಹಜ-ವೃತ್ತಿ'ಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.

▣ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ - ಸತ್ಯ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧ, ಮೌಲ್ಯ, ಮೌಲೀಕರಣ, ಉಭಯತ್ಯಪ್ತಿ

▣ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ - ಸತ್ಯ ಸಹಜ ಆಭಾಸ

▣ ಚಿಂತನ - ಸತ್ಯ ಸಹಜ ಪ್ರತೀತಿ, ಅನುಭೂತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ

▣ ಜ್ಞಾನಾನುಭೂತಿ - ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪರಮ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ

- ಜ್ಞಾನಾನುಭೂತಿಗಾಗಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಭಮ ಜ್ಞಾನ, ಅನನ್ಯತೆ ಅನುರಾಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮದ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರತೆಯಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇದು ಸಾಧಕನ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ಮಾನವನ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ನಿರ್ಭಮ ಜ್ಞಾನ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅರಿವು ಪಡಿಸುವುದು.

▣ ಅನನ್ಯತೆ - ನಿರ್ಭಮ ಜ್ಞಾನದ ನಿರಂತರತೆ.

▣ ಅನುರಾಗ - ಅನನ್ಯತೆಯ ನಿರಂತರತೆ

▣ ಪ್ರೇಮ - ಅನುರಾಗ ಸಹಿತ ಅನನ್ಯತೆಯ ನಿರಂತರತೆ

ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆ ಸಹಜ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

- ಪ್ರೇಮದ ನಿರಂತರತೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ತದ್ರೂಪ, ತದಾಕಾರ ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿ ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

- ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ವ್ಯಾಪಕ ರೂಪಿ ಸತ್ತಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಕಾಯಿಗೆ ಸಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದೇಯಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ
- ಅನುಭೂತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ 'ಕೈವಲ್ಯ' ಅಥವಾ 'ತಾದಾತ್ಮಯ' ಅನುಭೂತಿಯೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶ, ಅಮರ್ಷ, ಭಯ, ಭ್ರಮೆ ಬಂಧನ ಮುಕ್ತಿಯಿದೆ.

★ ವೃಷ್ಟಿಗತ ಹಾಗು ಸಮಷ್ಟಿಗತ ವ್ಯವಹಾರ ಶರೀರ, ಪ್ರಾಣ, ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಆತ್ಮ ಕ್ರಮದಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣತೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿತ್ವ ವೃಷ್ಟಿ ಸಹಜ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿತ್ವ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಹಜ ಪರಸ್ಪರ ಅಪೇಕ್ಷಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಫಲವಾಗಿ ಏಕಸೂತ್ರಾತ್ಮಕ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ, ಪಾಲಿಸುವ ಹಾಗು ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಮಾನವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಯೋಗ್ಯ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದೇ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

★ ವ್ಯವಹಾರ, ಶರೀರ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣ, ಇವು ಜಡ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗು ಸಂರಚನೆಗಳು. ಶರೀರದ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷವಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

- ಆತ್ಮ ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಲೇ ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮನದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಹಿಮೆಯ ಪ್ರಸಾರಣ-ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಂಬ-ಪ್ರತಿಬಿಂಬ-ಅನುಬಿಂಬ-ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾವ ಸಂಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಅನುಭೂತಿ ಸಹಜ ಮಹಿಮೆ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತನ-ಪರಾವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗು ಅನುಭವದ ರೂಪದಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಇಕಾಯಿಯ ಅಧಿಕ ವಿಕಸಿತ ಅಂಶ ಆತ್ಮವೇಯಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಸ್ಥೆಯ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಂಶ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಸಮಸ್ತ ಅಂಶ ಸಮ ಅಥವಾ ವಿಷಮ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಅರಿವಿನ ಆಂಶಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಿಯೆಯ ಆಂಶಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲತೆಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಇದರ ಅತಿರಿಕ್ತ ಅನುಮಾನದ ಕಾರಣ ಜ್ಞಾನವರ್ಧನ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ವ್ಯಂಜನೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿದೆ.
- ಅಜ್ಞಾನ, ಆಲಸ್ಯ, ಅತ್ಯಾಸೆ, ಆಕ್ರೋಶ, ಆವೇಶ, ಪ್ರಲೋಭನೆ, ಅಭಾವ ಹಾಗು ರೋಗ ಪಕ್ಷವೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಸಮಸ್ತ ದುಃಖದ ಮೂಲ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿಯೇಯಿದೆ.

- ✧ ವ್ಯಂಜನ - ಅನುಭವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಭಾವಶೀಲ, ಕ್ಷಮತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವ ಕ್ಷೇತ್ರ.
- ಹ್ರಾಸಾಂಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಇಕಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಕಾರಣವಿದೆ - ಪ್ರಥಮ, ಅಜಾಗೃತಿ ಹಾಗು ದ್ವಿತೀಯ, ಶಕ್ತಿಯ ಅಪವ್ಯಯ.
- ಅಜಾಗೃತನನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- * ಯಾರು ಯಾವುದನ್ನು ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯವಂತವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ತನ್ನ ತನ, ಮನ, ಹಾಗು ಧನದ ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- * ಮಾನವ-ಕುಲದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಂಭವವಾಗಿದೆ.
- * ಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮೌಲೀಕರಣ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ, ಭ್ರಾಂತಾಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮೌಲೀಕರಣೆಯೇ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗು ನಿರ್ಭ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮೌಲೀಕರಣೆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ 'ಯಥಾರ್ಥ' ವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ.
- * ಯಥಾರ್ಥ ಮೌಲೀಕರಣೆ ಕ್ಷಮತೆಯೇ ದರ್ಶನದ ಪೂರ್ಣತೆ ದರ್ಶನದ ಪೂರ್ಣತೆಯೇ ಸಂತುಲನ, ಪೂರ್ಣ ಸಂತುಲನವೇ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವೇ ವ್ಯಾಪಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ, ವ್ಯಾಪಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯೇ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯಿಂದಲೇ ಯಥಾರ್ಥ ಮೌಲೀಕರಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ನಿಸ್ಸೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಇಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಸ್ವಭಾವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಲಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಅರಿವು, ಅರಿವುಗಾಗಿ ಅನುಭೂತಿ, ಇಚ್ಛೆಗಾಗಿ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅರಿವುಗಾಗಿ ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಇಚ್ಛೆ, ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ, ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ನಿರತವಾಗಿದೆ.
- ರೂಪ ಕ್ರಿಯೆಯ ಗಣನ ಕಾಲ, ಸಂವೇಗ, ವೇಗ, ವಿಸರ್ಜನೆ, ಗುಣ ಹಾಗು ಸ್ವಭಾವದ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥೂಲ ಹಾಗು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭೇದದಿಂದಿದೆ, ಇದು ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವ,

ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾವ, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ, ಮನದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸುರೂಪ ಹಾಗು ಕುರೂಪದ ಭೇದದಿಂದ ರೂಪ, ಜಡ ಹಾಗು ಚೈತನ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆ, ಲೋಕ ಹಾಗು ಲೋಕೇಶಭೇದದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯ, ವಿಷಯ ಹಾಗು ನಿರ್ವಿಷಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭೇದದಿಂದ ಜ್ಞಾನ, ವಿಧಿ ಹಾಗು ನಿಷೇದದ ಭೇದದಿಂದ ಕರ್ಮ, ಸಾರ್ಥಕ ಹಾಗು ನಿರರ್ಥಕ ಭೇದದಿಂದ ಭಾಷೆಯಿದೆ.
- ಅವಸ್ಥೆ ಭೇದದಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ, ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗು ಸಮಾಧಾನ ಭೇದದಿಂದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಆವಶ್ಯಕತೆ ಭೇದದಿಂದ ಶ್ರಮ, ಶ್ರಮ ಭೇದದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಭೇದದಿಂದ ಉಪಲಬ್ಧತೆ, ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಭೇದದಿಂದ ಪರಿಣಾಮ, ಪರಿಣಾಮ ಭೇದದಿಂದಲೇ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆ; ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗು ಪಾತ್ರತೆ ಭೇದದಿಂದ ಸಹಜಾತ್ಮಕ, ಲೋಕಾತ್ಮಕ (ಈಷಣಾತ್ಮಕ) ಮತ್ತು ವಿಷಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಹಾಗು ಈ ಮೂರು ಅಥವಾ ಇದರ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ರಣದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಥತೆಯಿದೆ.
- ಸಹಜತೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಮವಿದೆ ಹಾಗು ಲೋಕಾಸತ್ಯ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮೆಯ ಕ್ಷೋಭವಿದೆ.
- ಮಾನವನು ತನ್ನ ಕ್ಷಮತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ಸಹಜೋನ್ಮುಖತೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯತೆಯ, ಲೋಕೋನ್ಮುಖತೆಯಲ್ಲಿ ಅಮರತ್ವದ ಬೋಧ ಮತ್ತು ವಿಷಯೋನ್ಮುಖತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸಹಜತೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೆ, ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯಾ ಹಾಗು ಭ್ರಮೆಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಲಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ವಿಕಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ತೃಪ್ತಿ, ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಮದ ಅನುಭವವಿದೆ.
- ಲೋಕೇಷಣವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಈಷಣ. ದೇವ ಮಾನವ ಸ್ವಯಂನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪೋಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಜನ ಬಲ ಹಾಗು ಧನದ ನಿಯೋಜನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಾರಣ ಹಾಗು ಸ್ವರೂಪ, ಇದರ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅಖಂಡ ಸಮಾಜದ ಖ್ಯಾತಿಯಾಗುವುದು

ಅವಶ್ಯಕ. ಲೋಕೇಷಣ ಅರ್ಥಾತ್ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಲೋಕವ್ಯಾಪೀಕರಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿನ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಿದೆ. ಯಶಸ್ಸಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯ-ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಅನುಕರಣೆ ಕ್ರಿಯೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿಕ; ವಾಚಿತ, ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದೇ ಯಶಸ್ಸು.

- ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಪರಂಪರೆ ಸಹಜ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಯಾಸ, ಪ್ರಯಾಸ ಭೇದದಿಂದ ಸಾಧನೆಗಳ ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ; ಉಪಯೋಗ, ಸದುಪಯೋಗ ಭೇದದಿಂದ ಫಲ; ಫಲದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ; ಪ್ರಯೋಜನದಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ಪರಂಪರೆ ಚಕ್ರ.

- ಸಮಸ್ತ ಸಾಧನೆಗಳ ಗಣನೆ ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಭೇದದಿಂದಿದೆ.

✧ ಬಹಿರಂಗ ಸಾಧನೆ - ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಉತ್ಪಾದಿತ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳು ಬಹಿರಂಗ ಸಾಧನೆ.

✧ ಅಂತರಂಗ ಸಾಧನೆ - ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ, ಆತ್ಮ ಸಹಜ ಪರಾವರ್ತನೆ ರೂಪಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗ ಸಾಧನೆ.

- ಶರೀರದ ಸಾಧ್ಯ ಮನ, ಮಾನದ ಸಾಧ್ಯ ವೃತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿಯ ಸಾಧ್ಯ ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತದ ಸಾಧ್ಯ ಬುದ್ಧಿ, ಬುದ್ಧಿಯ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಸಾಧ್ಯ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣ.

✧ ಸಾಧ್ಯ - ಯಾವುದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೋ

✧ ಸಾಧನೆ - ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ನಿಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ ಮತ್ತು ವಸ್ತು.

✧ ಸಾಧಕ - ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿಯುಕ್ತ ಮಾಡುವವನು.

- ಯಾರ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಶೇಷವಿದೆಯೋ, ಅವನಿಗೆ ಶೇಷ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

- ಆತ್ಮದ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ (ಜ್ಞಾನದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ) ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ ಅನುಭವ ಸಹಜ ಸಂಕೇತ ಬೋಧದ ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ

ಕಲಾಕಾರಣ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ, ವೃತ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ ಚಿತ್ತದ ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ ಅರ್ಥಾತ್ ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಮನದ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ ವೃತ್ತಿಯ ಸಂಕೇತ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ವ್ಯವಹಾರ ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುವುದರಿಂದಿದೆ.

- ಮನ, ವೃತ್ತಿ, ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗು ಆತ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಜೀವನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವ ವಿಭೂತಿಗಳು (ಕ್ರಿಯೆಗಳು) ಬಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತಿದೆ - ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಭೂತಿಗಳು, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಹಾಗು ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವಿಭೂತಿಗಳು (ಕ್ರಿಯೆಗಳು) ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿತ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವನಲ್ಲಿ (ಜೀವನ) ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಗತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಬಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೨ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆನಂದ ರೂಪಿ ಪ್ರಮಾಣ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ; ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗು ಪರಮಾನಂದ ಆತ್ಮಸ್ಥ ಅನುಭೂತಿಗಳಾಗಿವೆ.

✧ ಅಸ್ತಿತ್ವ -	ನಾಶ ರಹಿತ ಗುಣ ಮತ್ತೆ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ.
✧ ಪರಮಾನಂದ -	ಆತ್ಮದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಅಥವಾ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ
✧ ಆನಂದ -	ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಕ್ರಿಯೆ ಸಹಜ ಪೂರ್ಣ-ಬೋಧ ಅಥವಾ ಆತ್ಮಬೋಧ.
✧ ಧೃತಿ -	ಭಯದ ಅಭಾವ.
✧ ಧೀ -	ಜ್ಞಾನ-ಗ್ರಹಣ ಹಾಗು ಪ್ರಭಾವಿಕರಣ ಕ್ಷಮತೆ
✧ ಸಂಕಲ್ಪ -	ನಿಶ್ಚಯದ ನಿರಂತರತೆ
✧ ಶೃತಿ -	ಯಥಾರ್ಥ ರೂಪಿ ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಭಾಷಾಕರಣ.
✧ ಸ್ಮೃತಿ -	ಪದೇ-ಪದೇ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರ, ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅರಿವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತೀಕರಣ.
✧ ಮೇಧ -	ಕಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ.
✧ ಶ್ರೀ -	ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ
✧ ಸಂತೋಷ -	ಅಭಾವದ ಅಭಾವ.

- ✧ ಕಲೆ - ಉಪಯೋಗಿತ ಯೋಗ್ಯ ಸುಂದರ ಕ್ರಿಯೆ.
- ✧ ಕಾಂತಿ - ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕ್ಷೀಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
- ✧ ಇಚ್ಛೆ - ವಾಂಛಿತ (ಬಯಸಿದ) ಹಾಗು ಇಚ್ಛಿಸಿದರ ಪ್ರತಿ ಸಜಗತೆ
- ✧ ವಿದ್ಯಾ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.
- ✧ ಪ್ರಜ್ಞೆ - ಯಥಾರ್ಥದ ಪೂರ್ಣ ಅನುಮಾನ ಸಹಿತ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಿಯೆ.
- ✧ ಕೀರ್ತಿ - ವಿಕಾಸದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯತೆ
- ✧ ವಿಚಾರ - ಸ್ಫುರಣದಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ.
- ✧ ನಿಶ್ಚಯ - ಸತ್ಯತೆಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ನಿರಂತರತೆ
- ✧ ಧೈರ್ಯ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ನಿರಂತರತೆ
- ✧ ಶಾಂತಿ - ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಗತಿಸುವಾಗುವುದು.
- ✧ ದಯೆ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದೇಯಿರುವುದು, ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.
- ✧ ದಮ - ಹ್ರಾಸದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಸಮಾಪನೆ ಕ್ರಿಯೆ. ಉತ್ಥಾನದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
- ✧ ಕೃಪ - ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನವ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯತೆ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.
- ✧ ಕರುಣೆ - ಜಾಗೃತಿಗೆ ಉತ್ಪ್ರೇರಿತ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.
- ✧ ಉತ್ಸಾಹ - ಜಾಗೃತಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಉತ್ಸವ, ಸಜಗತೆ
- ✧ ಕಲ್ಪನೆ - ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪೂರ್ವ ರೂಪ.
- ✧ ಭಾವ - ಮೌಲ್ಯ, ಮೌಲಿಕರಣೆ.
- ✧ ಶ್ರದ್ಧೆ - ಶ್ರೇಯದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿಲತೆ.
- ✧ ಕ್ಷಮ - ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಹಾಯತೆಯ ಸಮಯ ಅದರ ಹ್ರಾಸ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಅಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವುದು.

- ✧ ಅನುರಾಗ - ನಿರ್ಭ್ರಮೆ ಜ್ಞಾನದ ನಿರಂತರತೆಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆ.
- ✧ ಜಾತಿ - ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕತೆ

- ಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದರ, ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಯನವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ. ಮನದಲ್ಲಿ ಆಸ್ವಾದನೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಚಯನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ★ ಸಮಾಧಾನಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಿತ ಕಾರ್ಯದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಹೃದಯದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ಹೃದಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಟಿ, ಪ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ಮನದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಬಲ ಹಾಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಮನ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಯ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮನದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಚಿತ್ತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದ ಸಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಅನುಭವದಿಂದ ಆತ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಸಮತ್ವವಿದ್ದೇಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾನಂದ ಸಹಜ ಅನುಭೂತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ.
- ಪರಮಾನಂದ ಸಹಜ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಚರಮ (ಅಂತಿಮ) ಲಕ್ಷ್ಯ. ಪರಮಾನಂದವೇ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಹಜ ವೈಭವ. ಇದು ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

ಜೀವನ ಸಹಜ 122 ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಭಾಷೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

- ಆತ್ಮ ಸಹಜ ಎರಡು ಕ್ರಿಯೆಗಳು

೧. ಅನುಭವ ೨. ಪ್ರಮಾಣ

ಅನುಭವ - ಸತ್ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೃಕ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ

ಪ್ರಮಾಣ - ಅನುಭವ ಸಂಪನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಪ್ರಕಾಶನ.

- ಬುದ್ಧಿ ಸಹಜ ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಿಯೆಗಳು -

1. ಬೋಧ - ಅನುಭವಗಾಮಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರ್ಥ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುವುದು ಅರ್ಥಾತ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ವಷ್ಟ ಬೋಧವಾಗುವುದು. ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ವಸ್ತು ಬೋಧವಾಗುವುದು ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಲು ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ತತ್ಪರವಾಗುವುದು. ಇದೇ ಋತಂಭರ.
2. ಸಂಕಲ್ಪ - ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ ಸಹಜ ನಿಶ್ಚಯದ ನಿರಂತರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.
3. ಧೀ - ಉತ್ಸವಶೀಲತೆ ಸಹಿತ ಪ್ರವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆ (ಪರಾವರ್ತನೆಗಾಗಿ ತತ್ಪರತೆ) ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಹಣ ಹಾಗು ಪ್ರಭಾವಿಕರಣ ಕ್ಷಮತೆ.
4. ಧೃತಿ - ಭಯದ ಅಭಾವ. ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವುದೇ ಧೃತಿ.
 - ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹ - ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಸತ್ಯದಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಪರಾವರ್ತಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
 - ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಸತ್ಯತೆಯ ಬೋಧ ಸಹಜ ಪರಾವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ.
- ಚಿತ್ತ ಸಹಜ ಹದಿನಾರು ಕ್ರಿಯೆಗಳು - ಚಿಂತನ ಹಾಗು ಚಿತ್ರಣ ರೂಪಿ ಹದಿನಾರು (16)
ಕ್ರಿಯಾ ಕಲಾಪ -

೧. ಶ್ರುತಿ ೨. ಸ್ಮೃತಿ

- (1) ಶ್ರುತಿ -
 1. ಯಥಾರ್ಥ ಅರಿವಿನ ಭಾಶಾಕರಣ
 2. ಯಥಾರ್ಥ ಜೀವನ ಹಾಗು ದರ್ಶನ ಪೂರ್ಣ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
 3. ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಯಥಾರ್ಥಗಳ ಭಾಷೆ ಸಹಜ ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
- (2) ಸ್ಮೃತಿ - ಪದೇ - ಪದೇ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅರಿವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತೀಕರಣ.

- ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗಿತ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಹಿತ ಚಿತ್ರಣ ಸಮೇತ ಮಾಡಿರುವ ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಇದನ್ನು ಪದೇ-ಪದೇ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವುದು ಪ್ರಮಾಣ.

3. ಮೇಧ 4. ಕಲೆ

(3) ಮೇಧ - ಸ್ಮೃತಿಯ ಧರಿಸುವ-ವಹಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ.

- ಕಲೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಚಿಂತನ ಕ್ರಿಯೆ

(4) ಕಲ - ಉಪಯೋಗಿತ ಯೋಗ್ಯ ಸುಂದರ ಕ್ರಿಯೆ

- ಉಪ್ಯೋಗಿತ ಹಾಗು ಕಲೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಉಪಲಬ್ಧತೆ (ಪ್ರಕಾಶನ) ಹಾಗು ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೇಧಾ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ವಿವೇಕ ಸಮ್ಮತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಹಿತ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ.

5. ಕಾಂತಿ 6. ರೂಪ

(5) ಕಾಂತಿ - ಕಾಂತಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ. ಸಾರ್ಥಕತೆ, ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಪ್ರಕಾಶ.

(6) ರೂಪ - ಆಕಾರ, ಆಯಾತ, ಘನ.

7. ನಿರೀಕ್ಷಣೆ 8. ಗುಣ

(7) ನಿರೀಕ್ಷಣೆ - ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ದರ್ಶನ ಹಾಗು ಅದರ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಚಿಂತನ ಚಿತ್ರಣ ಕ್ರಿಯೆ.

(8) ಗುಣ - ಸಾಪೇಕ್ಷ ಗತಿಗಳು

- ಸಮ-ವಿಷಮ-ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಗತಿಗಳು, ಗತಿಗಳ ವಿಮರ್ಶನ

- ಸ್ವಭಾವ ಗತಿ ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷವಿರುವ ಗತಿಯ ಪ್ರಕಾಶನ

9. ಸಂತೋಷ 10. ಶ್ರೀ

(9) ಸಂತೋಷ - ಅಭಾವದ ಅಭಾವ

ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಹಿತ ವಿವೇಕ ಸಮ್ಮತ
ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗುವ ತತ್ವರತೆ.

(10) ಶ್ರೀ - ಸಮೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ನಿರಂತರತೆ ಸಹಜ ಸ್ವೀಕೃತಿ

11. ಪ್ರೇಮ 12. ಅನನ್ಯತೆ

(11) ಪ್ರೇಮ - ಪೂರ್ಣಾನುಭೂತಿ.

ದಯೆ, ಕೃಪ, ಕರುಣೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ರತಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ನಿರಂತರತೆ.

(12) ಅನನ್ಯತೆ - ಮಾನವನ ಪರಸ್ಪರತೆ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕ

ಕ್ರಿಯೆಕಲಾಪ.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರತೆ.

ಅಜಾಗೃತನ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಕ್ರಿಯೆ.

13. ವಾತ್ಸಲ್ಯ 14. ಸಹಜತೆ

(13) ವಾತ್ಸಲ್ಯ - ಅಭ್ಯುದಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪೋಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿರಂತರತೆ

(14) ಸಹಜತೆ - ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ

- ವ್ಯವಹಾರ, ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಏಕಸೂತ್ರತೆ.

15. ಶ್ರದ್ಧೆ 16. ಪೂಜ್ಯತೆ

(15) ಶ್ರದ್ಧೆ - ಶ್ರೇಯದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಶೀಲತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಆಚರಣೆ ಪೂರ್ಣತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆ.

- ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿ ಹಾಗು ಅದರ ನಿರಂತರತೆ.

(16) ಪೂಜ್ಯತೆ - ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಕ್ರಿಯತೆ.

ವೃತ್ತಿ ಸಹಜ 36 ಕ್ರಿಯೆಗಳು

1. ವಿದ್ಯಾ 2. ಪ್ರಜ್ಞಾ

1. ವಿದ್ಯಾ - ಯಾವುದು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಅರ್ಥಾತ್ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ವಿಧಿವತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ, ನಂಬುವ, ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ.

2. ಪ್ರಜ್ಞಾ - ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಸಂಚೇತನ

- ಯಥಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಯಥಾರ್ಥ ಸಹಜ ಅನುಮಾನ ಅನುಭವ ಕ್ರಿಯೆ.

- ವಸ್ತುಗತ ಸತ್ಯ, ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಅವಧಾರಣ ಹಾಗು ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೋಧ ಹಾಗು ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಗತಿ.

3. ಕೀರ್ತಿ

4. ವಿಚಾರ (ವಸ್ತು)

3. ಕೀರ್ತಿ - ಜಾಗೃತಿಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯತೆ

- ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಹಾಗು ಸುಲಭತೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿ

4. ವಿಚಾರ - ಸ್ಫುರಣದಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಕ್ರಿಯೆ.

- ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಹಜ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

5. ನಿಶ್ಚಯ 6. ಧೈರ್ಯ

5. ನಿಶ್ಚಯ - ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ನಿರಂತರತೆ

- ಲಕ್ಷ್ಯ, ದಿಶೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿ.

- ಸತ್ಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ನಿರಂತರತೆ.

6. ಧೈರ್ಯ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ನಿರಂತರತೆ.

7. ಶಾಂತಿ 8. ದಯೆ

7. ಶಾಂತಿ - ಸಮಾಧಾನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ಫಲನ

- ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರದ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆ

8. ದಯೆ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದೇಯಿರುವುದು.

- ಪಾತ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರ ವಸ್ತು, ಯೋಗ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಕ್ಷಮತೆ

9. ಕೃಪ 10. ಕರುಣೆ

9. ಕೃಪ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯತೆ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಹತೆ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿರುವುದು.

- ವಸ್ತುವಿನ ಅನುರೂಪ ಪಾತ್ರತೆ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ.

10. ಕರುಣೆ - ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಿತ ಮಾಡುವುದು.

ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆ ಅರ್ಜಿತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.

11. ದಮ 12. ಕ್ಷಮ

11.. ದಮ - ಹ್ರಾಸದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಸಮಾಪನೆ ಕ್ರಿಯೆ

- ಭ್ರಮೆ, ಭಯ ಮತ್ತು ಅಪವ್ಯಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ.

12. ಕ್ಷಮ - ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಸಹಾಯತೆಯ ಸಮಯ ಅದರ ಹ್ರಾಸ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಅಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವುದು.

13. ತತ್ಪರತೆ 14. ಉತ್ಸಾಹ

13. ತತ್ಪರತೆ - ಜಾಗೃತಿ, ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮ, ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯತೆ

ಉತ್ಸಾದನೆ ಕಾರ್ಯ - ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಒಲವು

ಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಹಾರ - ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಸಹಜ ಉದಯದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾವರ್ತನೆ ಕ್ರಿಯೆ.

14. ಉತ್ಸಾಹ - ಉತ್ಸಾಹನಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಸ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಹಜ ಸಜಗತೆ

15. ಕೃತಜ್ಞತೆ 16. ಸೌಮ್ಯತೆ

15. ಕೃತಜ್ಞತೆ - ಯಾರು ಯಾರರ ಸಹಾಯತೆಯಿಂದ ಉನ್ನತಿಯ

(ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ) ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೋ, ಅದರ ಸ್ವೀಕೃತಿ.

16. ಸೌಮ್ಯತೆ - ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವಯಂನ ನಿಯಂತ್ರಣ.

- ಸ್ವಭಾವಗತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಶಿಷ್ಟತೆ.

೧೭. ಗೌರವ ೧೮. ಸರಳತೆ

17. ಗೌರವ - ಸ್ವೀಕೃತಿಪೂರ್ವಕ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಅನುಕರಣ.

18. ಸರಳತೆ - ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ರಹಿತ ಮತ್ತು ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ
ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಸರಳತೆ.

19. ವಿಶ್ವಾಸ

20. ಸೌಜನ್ಯತೆ

19. ವಿಶ್ವಾಸ - ಪರಸ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ವಾಹ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅರಿವು, ಸಮಾಧಾನದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರೀಷಣೆ.

20. ಸೌಜನ್ಯತೆ - ಸಹಕಾರಿತೆ, ಸಹಭಾಗಿತೆ, ಸಹಯೋಗಿತೆ, ಪೂರಕತೆ.

21. ಸತ್ಯ

22. ಧರ್ಮ

21. ಸತ್ಯ - ಯಾವುದು ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಸಮಾನ,
ವಿದ್ಯಮಾನ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಮ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ.

ಅಸ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ, ಜೀವನ, ಜೀವನ-ಜಾಗೃತಿ, ರಾಸಾಯನಿಕ - ಭೌತಿಕ
ರಚನೆ - ವಿರಚನೆಯಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನ.

22. ಧರ್ಮ - ಧಾರಣವೇ ಧರ್ಮ

ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ವಿಲಗೀಕರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ
(ಯಾವುದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ) .

23. ನ್ಯಾಯ (ಸೌಜನ್ಯತೆ)

24. ಸಂವೇದನೆ

23. ನ್ಯಾಯ - ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪೋಷಣೆ, ಸಂವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲಿಕರಣೆಗಾಗಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ

ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಗುರುತು ಹಾಗು ನಿರ್ವಾಹ ಮತ್ತು
ಮೂಲ್ಯಾಂಕನ ಹಾಗು ಉಭಯ ತೃಪ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆ.

24. ಸಂವೇದನೆ - ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವೇಗಿತವಾಗುವುದು.

ನಿಯಮ-ತ್ರಯ ಸಹಿತ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ ವಿಚಾರ.

ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರತಿ ವೇದನ = ಜಿಜ್ಞಾಸ, ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಆಶೆ.

ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರುವುದನ್ನು
ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತ ಜೀವನ ಸಹಜ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ
ಕ್ರಿಯೆ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಬಗ್ಗೆ ತತ್ಪರತೆ

25. ತದಾತ್ಮತೆ

26. ಸಾಹಸ

25. ತದಾತ್ಮಯತೆ - ನಿತ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರ ಸಹಿತ ಮಾಡಿರುವ
ನಿರ್ಣಯ.

26. ಸಾಹಸ - ಸಹನಶೀಲತೆ ಸಮೇತ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಸಹಿತ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಹಾರ
ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ.

27. ಸಂಯಮ

28. ನಿಯಮ

೨೭. ಸಂಯಮ - ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ
ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುವುದು.

೨೮. ನಿಯಮ - ನಿಯಂತ್ರಣ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ

ಬಾಳುತ್ತಿರುವ, ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ.

29. ವೀರತೆ 30. ಧೀರತೆ.

29. ವೀರತೆ - ಮತ್ತವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ನೀಡಲು ಸ್ವ-ಶಕ್ತಿಗಳ ನಿಯೋಜನೆ.

ಮತ್ತವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧ ಪಡಿಸಲು ತನ್ನ ಭೌತಿಕ ಹಾಗು ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡುವುದು.

30. ಧೀರತೆ - ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗು ದೃಢತೆ.

31. ಭಾವ 32. ಸಂವೇಗ

31. ಭಾವ - ಮೌಲಿಕತೆ = ಮೌಲ್ಯ = ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.

32. ಸಂವೇಗ - ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಗತಿ

33. ಜಾತಿ 34. ಕಾಲ

33. ಜಾತಿ - ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗು ಧರ್ಮದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ಭೌತಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಏಕತೆ, ವಿವಿಧತೆ.

ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಪರಮಾಣು.

34. ಕಾಲ - ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿ.

35. ತುಷ್ಟಿ 36. ಪುಷ್ಟಿ

35. ತುಷ್ಟಿ - ಅರಿವಿನಿಂದ ಆರು ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವುದು, ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ, ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು. ಅಖಂಡ ಸಮಾಜ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ನಿರಂತರ ತುಷ್ಟಿಯ ಸ್ವರೂಪ.

36. ಪುಷ್ಪಿ - ತುಷ್ಪಿಯ ನಿರಂತರ ಮೂಲ್ಯಾಂಕನದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರಿೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು. ಪೂರ್ಣತೆಯ ನಿರಂತರತೆಯೇ ಜೀವನ ಸಹಜ ಸಂತುಷ್ಪಿ. ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದರ ಲೋಕವ್ಯಾಪೀಕರಣವಾಗುವುದೇ ಪುಷ್ಪಿ.

- ಮನ ಸಹಜ ಅರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಚಯನ ಹಾಗು ಆಸ್ವಾದನೆ ರೂಪಿ ಅರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು (64) ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ

1. ಭಕ್ತಿ 2. ತನ್ಮಯತೆ

1. ಭಕ್ತಿ - ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ಮುಕ್ತಿ.
- ಭಜನೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಪ್ರೇಷಣೆ, ಪ್ರಕಾಶನ ಕ್ರಿಯೆ-ಕಲಾಪ.
 - ಭಕ್ತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಠೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
2. ತನ್ಮಯತೆ - ಸಮ್ಯಕ್ ನಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗು ದಿಶೆಗಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಭಿಭೂತವಾಗುವುದು ತನ್ಮಯತೆ.

3. ಮಮತೆ 4. ಉದಾರತೆ.

3. ಮಮತೆ - ತನ್ನದು ಎಂಬುವ ಪರಾಕಾಷ್ಠದಿಂದ ಪೋಷಣೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯ
- ಸ್ವಯಂನ ಪ್ರತಿರೂಪತೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಅದರ ನಿರಂತರತೆ.
4. ಉದಾರತೆ - ಸ್ವಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ, ಮತ್ತವರ ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿ, ಶರೀರ ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹಾಗು ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರ ತನ, ಮನ, ಧನ, ರೂಪಿ ಅರ್ಥದ ಅರ್ಪಣೆ - ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದು.

- ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಮಾಧಾನ ರೂಪಿ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳ (ಸಮೃದ್ಧಿ), ಮತ್ತವರಿಗಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವುದು.

5. ಸಮಾನ್ 6. ಸೌಹಾರ್ದ

5. ಸಮಾನ್ - ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಪ್ರತಿಭೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂತುಲನ ಸಹಜ ಪ್ರಕಾಶನ.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಪ್ರತಿಭೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ, ನಿರಂತರತೆ ಹಾಗು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ.

6. ಸೌಹಾರ್ದ - ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತಿವಿರಬೇಕೋ ಆ ಅವಧಾರಣ, ಅನುಭವ, ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಶೃತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪ.

7. ಸ್ನೇಹ 8. ನಿಷ್ಠೆ

7. ಸ್ನೇಹ - ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿರೋಧಿತೆ

- ಸಂತುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂತುಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಂತುಷ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತ ಮಿಲನ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆ.

8. ನಿಷ್ಠೆ - ಜಾಗೃತಿ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಾರಣ ಹಾಗು ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುವ ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯಾಸ.

9. ಪುತ್ರ - ಪುತ್ರಿ 10. ಅನುರಾಗ.

9. ಪುತ್ರ - ಪುತ್ರಿ - ಶರೀರದ ರಚನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಹಜ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕತೆ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವ ಮಾನವ ಇಕಾಯಿಯೇ ಪಿತ.

- ಪೋಷಣೆ, ರಕ್ಷಣೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ

- ಸಂತಾನರ ಪೋಷಣೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಉತ್ಪಾದನಕ್ಕಾಗಿ ಸಕ್ಷಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಧಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.
- ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂನನ್ನು ಸಮರ್ಥವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಸುಲಭಮಾಡಲು ಸ್ವಯಂನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.

10. ಅನುರಾಗ - ನಿರ್ಭ್ರಮತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಪ್ಲಾವನ (ಅನುಪಮ ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿ)

ಆಪ್ಲಾವನವೆಂದರೆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆ.

11. ಸಂಗಡಿಗ 12. ದಾಯಿತ್ವ

11. ಸಂಗಡಿಗ - ಸರ್ವತೋಮುಖ ಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ

-ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತ ವಿದಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟ ಪದದಲ್ಲಿರುವುದು.

ಸ್ವಯಂನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನಂಬಿದ್ದು, ಗುರುತಿಸಿ, ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಗಡಿಗವೆಂದನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

12. ದಾಯಿತ್ವ - ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ , ಮೌಲ್ಯಾನುಭೂತಿ ಸಹಿತ, ಶಿಷ್ಟತೆಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ.

13. ಸಹಯೋಗಿ 14. ಕರ್ತವ್ಯ

13. ಸಹಯೋಗಿ - ಪೂರ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯುದಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಕನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಗಮನ ಮಾಡುವುದು, ಸ್ವೀಕೃತಿ ಸಹಿತ ಗತೀತವಾಗುವುದು. ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಯೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು.

14. ಕರ್ತವ್ಯ - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗು ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹ.

15. ಸ್ವಾಯತ್ತ 16. ಸಮೃದ್ಧಿ

15. ಸ್ವಾಯತ್ತ - ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಅನುಭವವೇ ಸ್ವಾಯತ್ತ.

16. ಸಮೃದ್ಧಿ - ಆವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅರ್ಥ ಸಮೃದ್ಧಿ.

17. ಹಿತ 18. ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ

17. ಹಿತ - ಶರೀರ ಸೀಮಾಂತವರ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗಿತೆ.

18. ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ - ಮನ ಹಾಗು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಅನುಸಾರ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗು ಜ್ಞಾ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು.

- ಸ್ವಂದನ - ಸ್ಫುರಣ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯವಿರುವುದು.

19. ಪ್ರಿಯ 20. ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

19. ಪ್ರಿಯ - ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಶರೀರ ಸ್ಪರ್ಶತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಯೋಗ ಸಂಯೋಗ.

20. ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು - ಉಪಲಬ್ಧತೆ ಹಾಗು ಪ್ರಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂವೇಗ.

ಪರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಆಶೆ, ವಿಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಹಾಗು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಪೂರ್ಣ ಮಾನಸಿಕತೆ.

21. ಉಲ್ಲಾಸ 22. ಹಾಸ

21. ಉಲ್ಲಾಸ - ಮುಖಚರ್ಯೆ (ಮುಖದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತಿ). ಉತ್ಥಾನದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಗತಿ.

22. ಹಾಸ - ಸಮಾಧಾನ ಸಹಿತ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಹಾಗು ಮಂದಹಾಸ ಸಹಿತ ಮಾನವೀಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗ ದಿಶೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗತಿ.

23. ಶೀಲ 24. ಸಂತೋಷ

23. ಶೀಲ - ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ವೈಭವವನ್ನು ಶಿಷ್ಟತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಆಯಾಮ(ವಿಸ್ತಾರ), ಕೋನ, ದಿಶೆ, ಪರಿಪೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಇಂಗಿತ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಡಿಸುವುದರ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಾಮ ಶೀಲ.

ಶಿಷ್ಟತೆ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷಣ.

24. ಸಂತೋಷ - ಅಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವುದು.

25. ಗುರು 26. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ

25. ಗುರು - ಶಿಕ್ಷಣ - ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿಯತಿ ಕ್ರಮಾನುಶಂಗೀಯ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ಹಾಗು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವಧಾರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡುವ ಮಾನವನೇ ಗುರು.

26. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ - ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಧಾರಕ ವಾಹಕ - ಯಥಾ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದರ್ಶನ, ಜೀವನ ಜ್ಞಾನ, ಮಾನವೀಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆ ಸಮುಚ್ಚೈವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯವಹಾರ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ವಿಧಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದು.

27. ಶಿಷ್ಯ 28. ಜಿಜ್ಞಾಸು

27. ಶಿಷ್ಯ - ಜಾಗೃತಿ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ - ಸಂಸ್ಕಾರ ಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ.

28. ಜಿಜ್ಞಾಸು - ಜೀವನ ಜ್ಞಾನ ಸಹಿತ ನಿರ್ಭ್ರಮೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ.

29. ಸಹೋದರ - ಮಿತ್ರ 30. ಪ್ರಗತಿ

29. ಸಹೋದರ - ಏಕೋದರನಿಗೆ (ಒಂದೇ ಉದರದಿಂದಾಗುವವರನ್ನು (ಹೊಟ್ಟೆ)) ಸಹೋದರವೆಂದು ಸಂಬೋಧನೆ. ಸಹೋದರನಂತೆ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಿತ್ರ.

ಮಿತ್ರ - ಸಹೋದರನಂತೆ ಇರುವವರನ್ನು (ಸ್ವಂತ ಸಹೋದರನಂತೆ) ಸಹೋದರ ಹಾಗು ಮಿತ್ರವೆಂದು ಸಂಬೋಧನೆ.

30. ಪ್ರಗತಿ - ಮಾನವತ್ವ ರೂಪಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಪರಿವಾರ ಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು. ಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಧಾನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಹಜ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ.

31. ಸಹೋದರಿ 32. ಉನ್ನತಿ

31. ಸಹೋದರಿ - ಏಕೋದರೀಯ (ಒಂದೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ) ಅಥವಾ ಏಕೋದರವತ ಸಹೋದರಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.

32. ಉನ್ನತಿ - ಸಮೃದ್ಧಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಧಾನ ಸಹಜ ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಪ್ರಮಾಣ.

ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರಂತರತೆಯ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿ.

33. ಸ್ವೀಕೃತಿ

34. ಸ್ವಾಗತ

33. ಸ್ವೀಕೃತಿ - ಅನುಭವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಇಂಗಿತವಾಗುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ ಪರಾವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ.

34. ಸ್ವಾಗತ - ಅವಧಾರಣ ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಕ್ರಿಯೆ.

ನಿಯಮ, ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾಧಾನ, ಸತ್ಯ ಸಹಜ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು, ಅಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗಾಗಿ ತೈಯಾರಿ.

ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತ ಮಾನಸಿಕ, ವೈಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಐಚ್ಛಿಕ ತೈಯಾರಿ

35. ರುಚಿ

36. ಗುರುತು.

35. ರುಚಿ - ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ರಚಿತ ರಚನಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಭೌತಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಗುರುತು.

36. ಗುರುತು - ಇಂದ್ರಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಚರಿತಾರ್ಥತೆ ಆವಶ್ಯಕ ಅಥವಾ ಅನಿವಾರ್ಯ ತತ್ವ.

ವಸ್ತುಗಳ ಯೋಗ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಒಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮದ ಸ್ವೀಕೃತಿ.

37. ಸುಖ

38. ಸ್ಫೂರ್ತಿ

37. ಸುಖ - ಸಮಾಧಾನ

38. ಸ್ಫೂರ್ತಿ - ಸಮಾಧಾನ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ , ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ, ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

39. ಪತಿ-ಪತ್ನಿ 40. ಯತಿತ್ವ-ಸತಿತ್ವ

39. ಯತಿತ್ವ - ಯತ್ನ (ಪ್ರಯೋಗ) ಪೂರ್ವಕ ಪಾರಾಗುವುದು, ಜಾಗೃತಿ ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಸಹಜ ನಿರಂತರತೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ; ನಿರ್ಭ್ರಮತೆ ಸಹಿತ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಸ. ಯತ್ನ ಅರ್ಥಾತ್ ಶೋಧಪೂರ್ವಕ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪಾರಾಗುವುದು.

40. ಸತಿತ್ವ - ಸತ್ಯ (ಸಂಕಲ್ಪ) ಪೂರ್ವಕ ಪಾರಾಗುವುದು, ಜಾಗೃತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರ, ಅರಿವು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಮುಚ್ಚ; ಭ್ರಮೆ ಮುಕ್ತಿ. ಸತ್ಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಕಲ್ಪ ನಿಷ್ಠೆಪೂರ್ವಕ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪಾರಾಗುವುದು.

41. ಮಾತಾ ೪೨. ಪೋಷಣೆ

42. ಪೋಷಣೆ - ಇಕಾಯಿ + ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ

43. ಪಿತ 44. ಸಂರಕ್ಷಣೆ

44. ಸಂರಕ್ಷಣೆ - ನಿರ್ಭಾಧತೆ. ಸುಗಮತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ.

ಜ್ಞಾನಂದ್ರಿಯ - ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು (45 ರಿಂದ 64)

45. ಮೃದು - ಕಠೋರ 46. ವಹನ - ಸಂವಹನ

ಪರಿಭಾಷೆ: ಆರು ಪ್ರಕಾರದ ರುಚಿಗಳು ನಾಲಿಗೆಯ ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಸ್ತು, ತರಳ, ವಿರಳ, ಅಥವಾ ಗಟ್ಟಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ, ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪವೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾಗೃತ ಮಾನವ, ಸಂವೇದನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥ ಶರೀರದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

47. ಶೀತ / ಉಷ್ಣ

48. ಪೋಷಣೆ

49. ಹುಳಿ

50. ಪೋಷಣೆ

51. ಸಿಹಿ

52. ಪೋಷಣೆ

53. ಕಾರ

54. ಪೋಷಣೆ.

55. ಕಹಿ

56. ಪೋಷಣೆ

57. ಒಗರು

58. ಪೋಷಣೆ

59. ಉಪ್ಪು

60. ಪೋಷಣೆ

61. ಸುಗಂಧ / ದುರ್ಗಂಧ

62. ಪ್ರಶ್ನನ / ವಿಶ್ವನ

63. ಸುರೂಪ/ಕುರೂಪ

64. ನಂಟತನ / ಅನ್ಯತೆ

ಪರಿಭಾಷೆ: ಸಂವಹನ - ಮೃದು - (1) ಸ್ಪರ್ಶೇಂದ್ರಿಯಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಭಾರ ಹಾಗು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು (2) ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ವಹಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು.

ಕಠೋರ - ಸ್ಪರ್ಶೇಂದ್ರಿಯಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಭಾರ ಹಾಗು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಪೂರ್ಣತೆಯ ವೇದನೆ ಸಹಿತ, ಗತಿ ವಹಿಸುವುದು.

ಪೋಷಣೆ - ಇಕಾಯಿ + ಅನುಕೂಲ ಇಕಾಯಿ

ಶೋಷಣೆ - ಇಕಾಯಿ - ಪ್ರತಿಕೂಲ ಇಕಾಯಿ .

“ಸರ್ವ ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಭೂಮಿ ಸ್ವರ್ಗತಾಂ ಯಾತು, ಮನುಷ್ಯೋ ಯಾತು ದೇವತಾಂ |

ಧರ್ಮೋ ಸಫಲತಾಂ ಯಾತು, ನಿತ್ಯಂ ಯಾತು ಶುಭೋದಯಂ ||